

Evelyn J. Shirley.

Eatington Park, Warwickshire.

Ingenuo Adolescenti quem de meliore
luto finxit Numen,

Andreæ Kluppel, J. F.

Hoc diligentiæ ad amussim iisque exhibitæ,
in virtutis βραβεῖον, testimonium exsta-
re, in calcar ad majora, voluerunt
Ephori Gymnasii Enchusani
CIↃIↃCCX examine æstivo

[illegible signature]

Henricus Smit

Joh: van Boerelaer

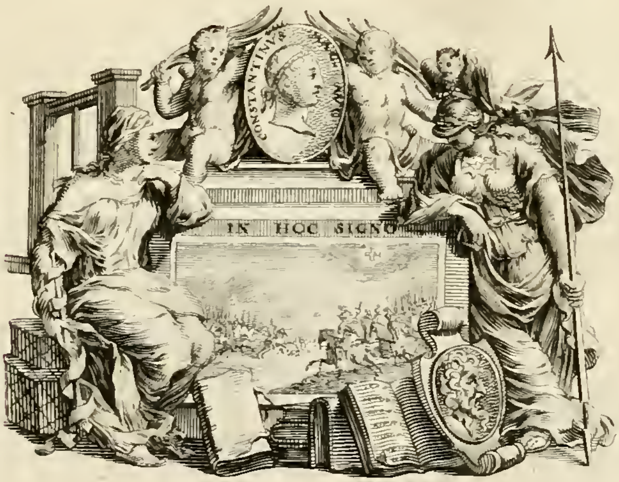
J. Biman
Rector.

PHAEDRI
AUG. LIBERTI
FABULAE
AESOPIAE
In uſum
SEREN. PRINCIPIS
NASSAVII.
AMSTELAEDAMI
Apud
FRANCISCUM HALMAM,
CIↃ IↃ CI.
J. Goeree delin.
P. Bouttats fec.

PHÆDRI, AUG.
LIBERTI
FABULARUM
ÆSOPIARUM
LIBRI V.

NOTIS ILLUSTRAVIT IN USUM
SERENISSIMI PRINCIPIS
NASSAVII
DAVID HOOGSTRATANUS.

Accedunt ejuſdem opera duo Indices, quorum prior eſt omnium verborum, multo quam antehac locupletior, poſterior eorum, quæ obſervatu digna in notis occurrunt.

AMSTELÆDAMI,

EX TYPOGRAPHIA FRANCISCI HALMÆ.

CIƆ IƆ CCI.

JOANNES GULIELMUS FRISO, PER DEI GRATIAM
Princeps Naſſavius, Comes Cattimeli- bocorum etc. etc. haereditarius Friſiae. Groningae, et agrorum circumjacentium Gubernator.

Hanc faciem gerit, hunc formoſae frontis honorem
GULIELMUS, Friſii ſpes rediviva Soli.
Tales ſeſe oculis, tales ſeſe ore ferebant
Liber et Alcides: talis Julus erat.

Non minus hic claros virtute anteire Parentes,
Non minus hic magnos vincere certat Avos.
Quoque magis poſſit quaeſitam tangere metam
Firmat eum auxilio Turba novena ſui.

[illegible]

B. Vaillant del. — P. van Gunst sculp. — F. Halma Excudit.

SERENISSIMO. AC. CELSISSIMO

PRINCIPI

JOANNI. GULIELMO

FRISONI

PER. DEI. GRATIAM

PRINCIPI. NASSAVIO

COMITI. CATTIMELIBOCORUM

VIANDÆ. DIETZIÆ

SPIEGELBERGÆ

DOMINO. BEILSTEINII

BARONI. LIESVELDIÆ

HÆREDITARIO. FRISIÆ
GRONINGÆ
ET
AGRORUM. CIRCUM-
JACENTIUM. GUBERNATORI
DESIGNATO

Digna Parente Tuo ſoboles, clariſſime Princeps,
Spes Patriæ, Princeps, præſidiumque Tuæ,
Accipe pacato quos mittimus ore libellos.
Munera ſunt ſtudiis non aliena tuis.
His nempe in foliis, ævi ſapientia priſci,
Quæ modo cunque damus, prodigioſa latet.

Illa

Illa ſenis Phrygii producta e pectore quondam
Ingenium Phædro materiemque dedit.
Spiritus hic alto tactus de culmine Pindi
Incepit variis luxuriare modis.
Et modò jucundo ludunt animalia ritu,
Et fundunt ſalſis non ſua verba jocis.
Et modò in hiſtoriis quærit ſibi ſeria veris,
Lectorem oblectans erudienſque ſuum.
Altius hinc ſurgit, & tota theatra videtur
Majeſtate operis poſſe movere ſui.
Denique quicquid agit, proventu divite præbet
Judicii nuſquam deficientis opes.
Quin & lætitiæ nactus de nomine nomen

Attra-

Attrahit illecebris pectora cuncta ſuis.

Te quoque, dum, GULIELME, *petis Parnaſia Tempe,*

Te capiat numeris detineatque ſuis.

Excipe ſub levibus fabellis ſacra tegentem

Præcepta, in vitæ commoda magna Tuæ.

Hæc quoque ſunt, cum juſta virum Te fecerit ætas,

Præſidium rebus grande futura Tuis:

Tunc etiam, patriis ubi conſpiciendus in armis

Ardua pro Patriæ bella ſalute geres:

Cum Friſonum fortes cogens in prælia turmas

Proſtrato referes victor ab hoſte pedem:

Et

Et caſtris adſueta Tuis Victoria lauros
Ad Te formoſa deferet ipſa manu:
Tunc etiam, quando populorum frena tenebis,
Et Tibi ſubjectis jura colenda dabis.
Sic vigil uſque Tuis adſit prudentia cœptis,
A Te calcandæ duxque comeſque viæ.
Sola Tuos virtus regat impellatque labores.
Hæc ſit meta Tuis una petenda rotis.
Illa dies veniet (ſi non præſagia fallunt
Me mea, ſi ſupereſt vatibus ulla fides)
Qua proavis, GULIELME, *Tuis magnoque Parenti,*
Felix ſidereæ quos tenet ora plagæ,
Fas erit e cœlo dignum ſpectare nepotem
Tentantem validâ prælia dura manu.

D E D I C A T I O.

Illum cernere erit ſua per veſtigia ferri,
Cernere erit ſimili laudis amore rapi.
Tunc ego, qui tenues ad Te nunc defero luſus,
Tentabo Heroïs altius ire modis.
Teque Tuoſque canam, ſi non mihi lævus Apollo.
Ingenium nobis & Tua facta dabunt.
Perge tenax modo propoſiti. Tibi gloria victrix
Sola rogi meritis præmia digna parat.

SERENISSIMÆ CELSITUDINI TUÆ

DEVOTISSIMUS

DAVID. HOOGSTRATANUS.

LECTORI BENEVOLO

S.

CUm nihil minus cogitarem hoc tempore quam de Phædro edendo, quem nuper admodum notulis illuſtratum publici juris feceram, rogat ecce me Franciſcus Halma, optimis Bataviæ noſtræ typographis magno ſuo merito accenſendus, ut quod beneficium antea in juventutem ſtudiis deſtinatam contuleram, idem nunc in Principem Juventutis conferrem. Impetum ſcilicet ceperat egregiam, nec tanta perſona indignam editionem adornandi. Re mecum perpenſa dedi id ejus precibus, captus novitate operis, & delectatus ornamentis, quæ inſolitum nitorem huic libro eſſent allatura. Recenſui itaque denuo cultiſſimi Fabulatoris libellos, & his ſecundis curis examinavi quæ viri docti paſſim coacervârunt ad veram ubique lectionem conſtituendam. Unde ea depromſimus quæ nobis ſaniora videbantur. Congeſſimus deinde quæcunque poterant inſervire juvandis ſtudiis SERENISSIMI PRINCIPIS, cujus tenerior ætas obruenda non erat difficilibus obſervationibus, quas ſcriptis ſuis immiſcuerunt, qui vel ex profeſſo vel alia occaſione operam Phædro navârunt. Adjumento mihi

inprimis fuerunt animadverſiones clariſſimorum virorum Joannis Schefferi, ante omnes alios optime de Phædro meriti, Tanaquilli Fabri, Conradi Rittershuſii, Nicolai Rigaltii, Ludovici Praſchii, & qui nuper in lucem exiit Marquardi Gudii, Nicolai deinde Heinſii, Joannis Frederici Gronovii, Joannis Georgii Grævii, Jacobi Perizonii, aliorumque, quos hic illic nominamus. His acceptum ferimus quicquid inſtituto noſtro ſerviebat. Non enim neceſſe erat quæ illi bene explanârant, & clara luce perfuderant, denuo explicare, & actum, quod dicitur, agere. Neque interea nihil ipſi vidimus: ſed compluſcula iis omnibus addidimus, quæ fructum ſuum eſſent allatura, nullam inde laudem venantes, ſed ſatis habentes nihil negligere, quod aliquid poterat conferre auxilii ad Scriptorem noſtrum in facillima ponendum cognitione. Debetur tamen aliquid, opinor, induſtriæ noſtræ, ſi conſideres quanta cura hos verſus ad leges ſuas, quas doctiſſimi etiam & ſagaciſſimi viri negligenter habuerunt, revocaverimus. Ineptiſſimum enim eſſe judicamus quod Scioppius aliique affirmare ſunt auſi, ignoraſſe Phædrum leges verſuum, quibus hoc opuſculum concinnavit. Uſus eſt libertate quadam, quod recte obſervavit Faber cæteris oculatior: id vero nequaquam fecit ignorantiâ rerum, quas ſcire debebat, ſed ut ſermo ejus ſermoni familiari eſſet propior, & proſam orationem aliqua ſpecie mentiretur. Cui ſcribendi generi jam homines iſtius temporis aſſuefecerant Laberius & P. Syrus, quibus ætate proximus fuit Phædrus. Conſtat apud omnes, hujuſmodi ſenarios, ſi ad purioris Jambici anguſtias velimus attendere, paribus locis recipere nullos pedes, niſi Tribrachyn vel Jambum, & ſexto quidem loco ſolum Jambum; imparibus vero Spondæum, Jambum, Tribrachyn, Dactylum, & Anapæſtum; nulloſque præterea alios umquam admitti. quod non viderunt homines quidam eruditi, qui dum operam dant loco alicui perſanando, eidem inſcitia poëticæ novum vulnus inflixerunt. Licentia autem,

tem, quam Phædrus ſibi indulſit, in eo conſiſtit, quod quinque priorum pedum conſtitutionem ſuſque deque habuit, & ut ita dicam, caſui permiſit. Nuſquam vero intruſit verſibus ſuis pedem alienum, nec umquam in ultima ſede Jambi collocationem neglexit, ſi tamen diſceſſeris ab uno loco, qui eſt in libri quinti fabula ultima, ubi vox *latrans*, cujus prima eſt longa, verſum claudit. Quod animadvertens vir magnus Gerardus Joannes Voſſius negat Phædrum eſſe Auguſtæi ævi, reclamante interim Chr. Waſio Anglo, qui *Senarium* edidit, opus, in quo poſt alios agit de licentia veterum poëtarum, in quod incidi demum, poſtquam omnia typis eſſent deſcripta: ſed ita reclamante, ut ſtatuere videatur lapſum hic eſſe Phædrum imperitiæ culpa, neque id mirum eſſe, cum ipſe fateatur ſe faſtidioſe in cœtum poëtarum recipi. Quaſi non idem Phædrus aliis locis longe alia de ſe prædicet, conſcius laudis ſibi debitæ, & ſecuturæ immortalitatis. Quæ vero medicina huic verſui ab inſulſis exſcriptoribus vexato a nobis ſit facta, dicto loco poteſt videri. Huc nihil facit quod ſubinde vel vocalem ante vocalem, vel M conſonantem in fine vocis, ſequente vocali, prætermittit elidere, & alia audet, quæ repugnare videntur Grammaticorum placitis: cum in his nitatur auctoritate Virgilii, aliorumque aurei ævi ſcriptorum. Certe qui non omni caret judicio, nec penitus rudis eſt artis poëticæ, facile videt, quam egregia in hoc carminis genere, ſi voluiſſet, præſtare potuiſſet Phædrus, cum caſus, ut patet, tantum numerum exactiſſimorum verſuum expreſſerit, quos omnes credibile eſt inſtar Ovidianorum ſponte ſua ad aptos numeros perveniſſe. Quales ſunt ſtatim in initio operis, Prolog. lib. 1.

Hanc ego polivi verſibus ſenariis,

&,

Fictis jocari nos meminerit fabulis;

aliique multi, qui in omnibus fere fabellis occurrunt. Tum & hi longe elegantiſſimi lib. 2. fab. 8.

Hominumque tecto ſpiritum commiſeris?
At ille ſupplex: Vos modo, inquit, parcite,
Occaſione rurſus erumpam data.
Spatium diei noctis excipiunt vices.

ubi toti quatuor ſunt verſus, qui ad regulas Senariorum feliciſſime ſunt elaborati. Iterum hi tres lib. 3. fab. 10.

Adjecit id, quod ſentiebat maxime
Doliturum amanti, ventitare adulterum,
Stuproque turpi pollui famam domus.

& eadem fab. ℣. 25.

Iræ furentis impetum non ſuſtinens.

Deinde lib. 4. f. 4.

O ſi maneret condito ſenſus patri!

Eod. libro fab. 5.

Periclitatur magnitudo principum.

Qui omnes ita ſe habent, ut non paullo meliores ſint multis, qui in Seneca Tragico inveniuntur. Superſedeo alia adferre, quæ obſervârunt Tanaquillus Faber & Ludovicus Praſchius, quorum Prolegomena legi merentur. Hæc omnia cum cura ad animum meum referens nihil non tentavi, ut Phædrum ab hac injuria defenderem. Quod dum ago, improbare coactus ſum multa, quæ maximi nominis viri in illius fraudem in chartas conjecerant. Adeoque non puto facile quicquam repertum iri, in quo argui poſſimus negligentiæ, vel appariturum ullum verſum, cujus dimenſio non poſſit inveniri. Hæc ſunt, quæ præſtitimus, benevole Lector, rejectis aliis, quæ ad ſcopum noſtrum nihil faciebant. Quibus iſta non probantur, illi ſe paſcant deliciis moroſiorum criticorum, audaciſſimas conjecturas nobis obtrudentium, & dictatorie pronunciantium, *Ita lego: lege ſic meo periculo*, & quæ ejus farinæ ſunt plura, nec ullis argumentis ſua dicta confirmantium. qua agendi ratione nihil eſt exitioſius. Securi itaque quid judicaturi ſint illi, quibus conatus noſtri leviores videbuntur, non erubuimus nos componere ad exemplum tot politiſſimorum

rum

rum hominum, qui ita veteres auctores ſcriptis ſuis illuſtrarunt, ut nullam partem omnino Latinæ linguæ contemnendam duxerint. Quin & præivere jamdudum hac via tot viri docti, qui in uſum Sereniſſimi Galliarum Delphini veteres ſcriptores ſibi exponendos ſumſerunt. Omiſimus tamen anxium iſtud interpretandi genus, quod multi ex illis adhibuerunt, rati ſatis lucis ex notis noſtris acceſſiſſe ad ea loca, quæ obſcuriora ſint, recte intelligenda. Hæc agenti ſubinde dubia mea & conjecturas communicare licuit cum doctiſſimis & politiſſimis Viris Petro Francio & Jano Broukhuſio, quos honoris & amicitiæ cauſa nomino, eorumque conſiliis uti. Quam occaſionem eo libentius arripui, quod præ manibus habens poëtam ad nullos me convenientius poteram conferre quam ad eos, quos poëtarum hujus ſæculi principes ipſe livor agnoſcit, quique pœne ſoli Muſas his temporibus ſeſe ſubducere parantes retrahunt e fuga & ſiſtunt. Hi quo ſunt in me ſtudio, & in bonas literas amore, libenter ſuppeditârunt quæ codici ſuo quiſque adnotaverant, ut ſi quid mihi ex uſu eſſet, inde obſervationes meas locupletarem. His auxiliis munitus potui felicius recenſionem Phædri peragere, & eluere labem, quæ contextui variis in locis in hunc uſque diem adhæſerat. Si quid peccavero, aliorum monitu errores meos cognoſcam, & emendare conabor. Cæterum quo commodior eſſet hujus libri uſus, adjecimus duos Indices, quorum priorem non ſine multo labore ita conſtituimus ut res exigebat, mutilum ante nec ſatisfacientem lectorum deſiderio, ut qui deſtitueret quærentes, & inveniendi ſuis locis vocabula ſpem omnem paſſim præcideret. quod patebit ei, qui priorem, quem Gallicus Interpres ſuæ editioni adjunxit, cum hoc noſtro volet conferre. Ut rem in pauca conferam, omni labore adnixus ſum, ut Phædrus aliquanto caſtigatior ac nitidior exiret in manus hominum, auctus inſuper quinque fabulis, quas bono quodam genio repertas a Marquardo Gudio, Viro in omni genere literarum erudito, primus nuper publicavit.

cavit Vir clariſſimus Petrus Burmannus, in Trajectina Academia humaniorum literarum profeſſor, magni Parentis nequaquam degener filius. Nec adfirmare dubito, emendatiorem editionem numquam prodiiſſe hac noſtra. Parco verba facere de ſpecioſo cultu, quo ſe commendat oculis intuentium, eximia cura & impendiis Franciſci Halmæ, cui certe plurimum favoris & gratiæ debent ſtudioſi pro tanto ardore promovendi rem literariam, quo fit ut incredibiles ſumtus impendat publicandis eximiis auctoribus. Denique illius opera & mea effectum eſt, opinor, ut patriæ noſtræ juventus habeat cur gratias agat SERENISSIMO PRINCIPI NASSAVIO, ſub cujus auſpiciis muſteum hoc opus evulgatur. Vale, & ſi conatibus noſtris faves, alia quoque exſpecta.

VITA PHÆDRI

A

JOHANNE SCHEFFERO

Argentoratenſi compoſita.

PHædrus, cujus pauci meminerunt apud veteres, ſi non ante, ſub Auguſto ſaltem natus fuit. Virgilium profecto ac Ovidium eſt æmulatus, qui utrique ſub Auguſto floruere. Quin imo Auguſti mentionem facit ipſe, tanquam ejus, ſub quo vixerit, cujuſque geſta quædam obſervarit. Nam cum lib. III. c. 10. præmiſiſſet:

Narrabo tibi, memoria quod factum eſt mea,

ſubdit:

A Divo Auguſto tunc petiere judices.

Patriam habuit Thraciam, ut ipſe indicat præfat. lib. III. his verbis:

Cur ſomno inerti deſeram patriæ decus?
Threiſſa cum gens numeret auctores ſuos,
Linoque Apollo ſit parens, Muſa Orpheo.

Sed hoc alii; amplius obſervatione dignum, quod in monte Pierio videatur editus, quem antiqui ſedem atque domicilium Muſarum credidere. Ita namque, dicto loco:

Ego, quem Pierio mater enixa eſt jugo,
In quo tonanti ſancta Mnemoſyne Jovi
Fœcunda novies Artium peperit chorum.

Vides ſimul, in hoc monte Muſas genitas putaſſe olim. Unde quoque nata eſt opinio, quod ibi commorentur. Strabo lib. X. *A cantilena & numeris, & inſtrumentis, & Thracica omnis Muſica, & Aſiatica fit magni. Quod ex eo liquet, quia ibi loca ſunt, in quibus velut ſedibus ſuis Muſæ eſſe dicuntur. Nam Pieria, Pimpla, Libethrum olim Thraciæ fuere montes regioneſque.* Sic hunc locum verto, quem obſcurius nonnihil Caſaubonus reddidiſſe videtur. Jam quia Muſæ artium omnium ac literarum deæ, poſt ſuperius allata verba Phædrus ſubjecit, *natum ſe in ipſa prope ſchola.* Parentes quos habuerit, haud conſtat. Saltem quoniam in Thracia editus, Thrax ipſe fuit, minime ſervilis extitiſſe conditionis credi poſſunt, ac ſic caſu potius, quam naſcendi ſorte, factus eſſe ſervus, neque cum P. Pithæo, *libertinum Auguſti*, ſed *libertum* appellari oportere. Cæterum quis ille caſus fuerit, nemini eſt promptum dicere. Niſi fors quis divinare velit ex Suetonio, quando de Octavii Auguſti patre ſcribit cap. 3. *Beſſos ac Thracas magno prælio fudiſſe.* Potuit nimirum eveniſſe tum, ut cum aliis captivus Romam duceretur. Quod ſi quis admittit, primam Phædri ſe extendere ætatem ad Julium neceſſe eſt, quando memoratum bellum geſtum eo tempore, quo Cæſar ſolus geſſit conſulatum; atque Q. Cicero Aſiam adminiſtravit. Nec fortaſſe multum obſtat huic ſententiæ, cum præſertim ſenectutis ſuæ paſſim Phædrus ipſe mentionem faciat temporibus Sejani. Ingenium videtur habuiſſe probitatis atque honeſtatis amans, oſtenduntque tot egregiæ ſententiæ, quæ in hoc opuſculo occurrunt. Quinimo & alios juxta ſecum ad virtutis cultum incitare ſtuduit, ut palam in Præfat. lib. II. oſtendit. Pertinet huc quoque, quod eodem libro habet de ardelionum natione, multo labore nihil agente:

Hanc emendare, ſi tamen poſſum, volo.

Nec

Nec interea moroſus fuiſſe credi poteſt, ſed jucundus, hilariſque, ut potiſſimum ex lib. IV. cap. 13. & 14. item cap. 16. liquet. Opes & pecunias alto generoſoque animo contempſit ſemper, ut de ſe teſtatur ipſe lib. III. præf. ubi *curam habendi penitus corde eraſiſſe* ſcribit. Maxime vero hoc egit, cum videret, quam multis exitiales eſſent ſuo tempore pecuniæ. Id quod innuit lib. 5. fab. 4. ubi ait, poſt allatam fabulam de aſino, detrectante hordei comedere reliquias, quo ſaginatus porcus, Herculi deinde immolatus fuit:

Hujus reſpectu fabulæ deterritus
Periculoſum ſemper vitavi lucrum.

Et profecto tunc opulentiſſimum quemque à Tiberio variis criminationibus circumveniri ſolitum non ipſe modo docet in ſequentibus, ſed & exemplis à Suetonio cap. 19. & Tacito VI. An. c. 19. aliiſque locis allatis comprobatur. Quemadmodum vero negligens fuit opum, ita ex adverſo gloriam ſectatus eſt, eam maxime, quæ eſt ex litteris doctrinaque. Ideo & de obtenta ea tantum non triumphat, in præf. lib. III. ubi ait:

Ergo hinc abeſto livor, ne fruſtra gemas,
Quoniam mihi ſolennis debetur gloria.

Sic ab initio lib. V. *Mihi parta laus eſt.* Quin imo tam præclare de ſe ſentit, ut & aliis famam nominis ac immortalitatem dare poſſe ſcriptis crediderit. Inde ad Particulonem lib. V.

Particulo chartis nomen victurum meis.

Litteras autem ipſas magno animi ardore eſt aggreſſus, & in illis eam partem maxime, quæ poëſis appellatur. Liquet vel ex eo, quia puerum ſe etiam tractaſſe Ennium fatetur, & ex eo verſum citat lib. IV. circa finem, ubi Ennium intelligit, cum ait:

Ego quondam legi quam puer ſententiam;
Palam mutire plebejo piaculum eſt;
Dum ſanitas conſtabit, pulcre meminero.

Atque hinc fortaſſe factum, ut Æſopi fabulas verſu potius, quam oratione

tione proſa comprehenderet; de quibus amplius nunc aliquid dicendum. Scripſiſſe eas in ætate ultima ipſe innuit non uno loco, pertinetque huc potiſſimum poſtrema, quæ in libro quinto eſt, fabella. Quin & tempus poteſt colligi quodammodo ex libri tertii procemio, quo videlicet Sejanus pro arbitrio cuncta geſſit ſub Tiberio, ſuamque latiſſime potentiam exercuit. Ubi ſimul etiam cauſa ſcripti hujus aperitur. Calamitas nimirum certa & peculiaris, in quam odio & perſecutione Sejani præcipitatus, fortunam, quia non licebat aperte, ob potentem adverſarium, occulte ſaltem, & ſub involucris fabularum exponere, depingendoque mores ejus & flagitia, velut ultionem ſumere de ipſo, ſeque conſolari ſic ſuſcepit. Ita enim eſt intelligendus locus totus, qui occurrit in prædicto procemio.

-----Servitus obnoxia
Quia, quæ volebat, non audebat dicere,
Affectus proprios in fabellas tranſtulit,
Calumniamque fictis eluſit jocis:
Ego porro illius ſemita feci viam,
Et cogitavi plura, quam reliquerat;
In calamitatem deligens quædam meam.

Secutus in pleriſque eſt Æſopum, niſi quod interdum etiam hiſtorias admiſceat, ut ex lib. III. cap. 10. & lib. 5. cap. 1. intelligitur. Sed & ex illis ipſis Æſopi, non omnino omnes, verum cum delectu eas ſaltem, ſcribere ſuſcepit, quæ ſervirent inſtituto, id eſt, vel Sejanum tacite arguerent, vel calamitatem propriam declararent. Ita ſtatim ab initio affert fabulam de lupo & agno, quorum ille Sejani, hic Phædri ſpeciem exhibere debet. Igitur & ſic concludit eam:

Hæc propter illos ſcripta eſt homines fabula,
Qui fictis cauſis innocentes opprimunt.

Quibus verbis manifeſte ſortem ſuam deplorat; & Sejani crudelitatem ſignificat. Nec fortaſſis aliud quid altera reſpexit fabula, quam ut hydro ingenium Sejani, quodque ipſe animabat veluti, Tiberii exprimeret, eique opponeret patientiam, humanitatem, bonitatem Auguſti,

ſub

ſub quo primum vixerat. Sed & tertia quartaque manifeſtum continent augurium de futuro Sejani caſu: quem haud ſecus ac graculum omnes ob faſtum intolerabilem olim eſſent deplumaturi. Quod ſi eveniet, ſimilem vult futurum cani, qui dum captat alia, ea etiam, quæ poſſidet, amittat. Nec fefellit Phædrum iſta præſagitio, uti ex hiſtoria Sejani manifeſtum eſt. Verum iſtæc obiter, & tantum, ut oſtendam cauſas & occaſiones harum fabularum. Quas intelliget etiam in cæteris, qui conferre iſta tempora cum iis volet. Nam cohærent inter ſe pulcerrime, hocque fine ſunt ab eo ſelectæ, ſicut ipſe lib. III. cap. 12. & IV. in procemio indigitat. Scripſit porro has fabellas ſtylo longe optimo ac Latiniſſimo, ut plerique docti tradiderunt, quod ex teſtimoniis ipſorum alibi propoſitis apparet. Nam quod Schoppius in eo neſcio quid barbari ac Thracici ſubodoratur, id plane eſt ejuſmodi, quale ejus, qui in Tito Livio deprehendit Patavinitatem. Itaque hucuſque nemini ex doctioribus ſuam approbare potuit ſententiam, nec credo umquam approbabit. Nos, qui & ipſi ſemel iterumque, ac cum cura Noſtrum legimus, adeo nil invenimus iſtiuſmodi, ut in pleriſque Virgilium, in cæteris Plautum, Terentium, Ovidium imitatum eſſe opinemur, nec fallacibus argumentis exempliſque in notis noſtris demonſtremus. Denique ipſe longe aliter, quam Schoppius, de his ad Particulonem,

---Chartis nomen victurum meis,
Latinis dum manebit pretium litteris.

Quaſi diceret, ſe ita ſcripſiſſe has fabellas, ut ſi modo ullum pretium manebit ſermonis Latini, propter eum in auctoritate ac exiſtimatione ſint futuræ. Nec ipſius ſolum fuit hoc judicium, ſed Particulonis etiam, & aliorum, quippe qui & verba formulaſque ejus ex libellis hiſce ediſcebant, ſcriptiſque inſerebant ſuis. Noſter manifeſte in præf. V.

Mihi parta laus eſt, quod tu, quod ſimiles tui
Veſtras in chartas verba transfertis mea,
Dignumque longa judicatis memoria.

Quanquam autem tanti fuerint æſtimati hi libelli, vivo etiam adhuc

 aucto-

auctore, tamen non magis ipſi, quam vulgo ſolent aliorum, evitare invidiam potuerunt. Alii habere quædam fatebantur bona, ſed ea ex Æſopo mutuo accepta, cætera ut excogitata ſint à Phædro, ita mala eſſe ac inepta. Vide cap. 20. lib. IV. Alii cum nil poſſent aliud, brevitatem & obſcuritatem earum accuſabant. Indicat id ipſe lib. III. cap 10. ubi ait:

> *Hæc exſecutus ſum propterea pluribus,*
> *Brevitate nimia quoniam quoſdam offendimus.*

Erant &, qui argumenti vilitatem, & humilitatem ſtyli ac orationis arguerent, ſicuti ex lib. III. cap. 16. toto intelligitur. Denique qui nil horum audebant, vindicabant ſibi, quod inventum erat à Phædro, invidia gloriæ alienæ. Hoc enim voluit toto cap. 13. lib. III. ut vel ex concluſione ejus liquet. Libellum primum, & ſecundum edidit ſine dedicatione, cum nuda præfatione ad lectorem qualemcunque, eam ſecutus cauſam, quam in præcedentibus prodidimus. Invenerunt ſtatim amatores, interque alios Eutychum: cui propterea, & quoniam ad ſupplicium tractus fuit interim Sejanus, libellum tertium, & quemadmodum conjicio, quartum: itemque Particulonem, cui libellum quintum dedicavit. Eutychus vero ille ac Particulo qui fuerint, haud facile eſt dicere. Facit ipſe noſter alterum gravibus crebriſque negotiis occupatum, & potentem. Itaque & opem ejus contra æmulos ac inimicos, potiſſimum vero calamitatem, in quam innocens invidia Sejani venerat, implorat. Ac fortaſſe fuit quiſpiam ex libertis in Tiberiana aula, nam in talem convenit potiſſimum ſermonis peregrini nomen. Fortuna Phædri reliqua quæ fuerit, nonnihil patet ex ſuperioribus. Primum in ætate puerili captus, Romamque ex Thracia deportatus, ibique ab hero ſuo, quocunque denique, ad conſuetudinem illorum temporum, litteris imbutus fuiſſe videtur. In quibus cum non parum profeciſſet, accidit forte, ut in domum Auguſti, vehementer doctos homines amantis, vocaretur. Ubi cum probaſſet ſuam fidem, elegantiam ingenii, morum probitatem, paulo poſt manumiſſus ac libertate donatus eſt. Id quod indicat vel titulus opuſculi, in quo LIBERTUS CÆSAR. AUGUSTI nominatur. Quem qui de Tiberio accipiunt, ut fit à Demſtero,

Demſtero, & nonnullis aliis, mihi equidem haud ſatisfaciunt. Et mecum ſentiunt ex eruditis plurimi, quos inter eſt Septimius Florens quoque. Mox Auguſto defuncto, & Tiberio imperium adminiſtrante incidit in calamitatem magnam, nulla ſua culpa, ſicut aliquoties teſtatur, verum odio Sejani, qui eum fictis criminibus accuſaverat juxta, &, ut fuit potentiſſimus, damnari fecerat. Ita enim docent verba ejus, quæ leguntur in præf. lib. III. Nec fortaſſis tam obſcuri tituli ſunt criminationis ejus, ut videntur, ſi bene reputamus, quod verſatus fuerit in domo Auguſti, ab ipſo clementer habitus, in libertatem reſtitutus. Id enim abſque dubio fuit cauſa, cur Auguſtum primo, & mox eo defuncto poſteros illius amaret coleretque. Quos inter cum extiterit primum Agrippa, & deinde Germanicus, non potuit profecto deeſſe ratio Sejano criminandi noſtrum apud invidentem atque ſuſpicacem principem Tiberium. Tulit autem hanc calamitatem magno animo, & remedium adverſus eam petiit ex litteris. Nec defuerunt amici, qui eum ſolarentur, & promitterent ſuam opem. Inter quos Eutychus præcipue, quem propterea ad ſolvenda promiſſa fine lib. IV. ſedulo adhortatur. Quando diem ſuum obierit, ignotum eſt. Saltem poſt Sejanum vixit, quod apparet ex iis, quæ de ipſo tradit. Nec enim veriſimile, fuiſſe ſcripturum vivo Sejano talia, cum & poſt obitum illius extiterint, qui hominem metuerent. Periit porro Sejanus anno Tiberii decimo octavo, à quo ad conſulatum Julii ſolitarium, quo Romam veniſſe Noſter videtur, anni circiter ſunt ſeptuaginta, ut ſeptuageſimum ſuperaſſe annum ætate ſua ſit neceſſe, ac propterea nec videri poſſit mirum, toties de ſenectute ſua conqueri.

D E

DE ÆTATE PHÆDRI,

Ex Gerar. Jo. Voſſio de Poëtis Latinis.

Sub Tiberio vixit Phædrus Thrax, Auguſti Cæſaris libertus, ut qui ſe Auguſtum dicat vidiſſe jus dicentem, & Bathyllum Cilnii Mæcenatis ſaltantem. Reliquit quinque libros fabularum Æſopicarum, jambicis conſcriptos. Antiquiſſimus, qui earum meminit, eſt Avienus, præfatione in fabulas Æſopicas ad Theodoſium Macrobium. Nec mirum adeo non meminiſſe Senecam, ubi loquitur de fabularum Æſopicarum ſcriptoribus. Nam de Romanis loquitur: hic ſe Thracem prædicat.

Ex eodem de Arte Grammatica.

Non eſt Phædrus ille Auguſtæi ævi, ut multi arbitrantur: vel multa ſaltem ſunt a ſequiori ætate.

Operae pretium eſt videre, quo pacto huic Voſſii Judicio adverſetur Chr. Waſius Anglus in Senario, pag. 31.

Vehementer autumat (Voſſius) *Phædrum hunc Auguſtæi ævi poëtam non fuiſſe: ſuper quo, cur ab ipſo diſſentiam præter illa quæ ab aliis argumenta ſatis valida ſunt allata, rem extra dubium ponere videtur, quod partem operis hujus Eutycho jam ſenior inſcribat, qui Eutychus, teſte Joſepho Antiquit. l. 19. c. 3. Praſinus auriga opibus & gratia in aula C. Caligulæ florebat: etiam in ſacris ſtabulis ædificandis (& magna tum ardebant Circenſium certaminum ſtudia) operum curæ præfectus. Cauti enim & circumſpecti judicis erat ſententiam ampliare, ne fides teſtimonium præcurreret.*

JUDICIA

JUDICIA ET TESTIMONIA
DE PHÆDRO.

Joannes Cardinal. Bona in Notitia Auctorum.

PHædrus Thrax, Auguſti Cæſaris libertus, fabularum, quas, ut ipſe ait lib. v. auctoritatis gratia Æſopias nuncupavit, libros quinque conſcripſit Iambicis verſibus cultiſſimis & elegantiſſimis.

Thomas Reineſius Eponymol. inedit.

Phædrus Thrax, Auguſti Lib. fabulas Æſopi pulcerrimis verſibus Latinis reddidit.

Jacobus Bidermannus è Soc. Jeſu Utopiæ lib. 1. *pag.* 3.

Phædrum horis ſubſecivis per proximos priores dies legi; Tiberii principis libertum, doctum cætera ſcriptorem & fabulatorem ſane non inficetum; quique probioris aliquantum indolis, quam hodie pleraque fabularum commenta; aut verius ævi noſtri dedecora: in quibus legendis præter bonas horas, morum quoque animorumque diſpendium eſt.

Jo. Pricæus notis in Apuleji Apologiam pag. 18.

Phædrus lepidiſſimus Fabularum Scriptor.

Caſpar Barthius Adverſar. l. xxx. *c.* 22.

Ingenuas Phædri fabulas a prima pueritia in deliciis habui. Et immortali amore prudentiam in tam ſuavibus verbis & fabulis abditam, dignam eſſe quis neget?

Auguſtus Buchnerus in libris de commutata ratione dicendi.

Phædrus elegantiſſimus Fabularum Æſopicarum poëta.

Idem Oration. Tom. 2. *Orat.* 2.

Phædrus elegantiſſimus Fabularum Æſopicarum poëta, libertus Tiberii Cæſaris doctiſſimus.

Idem Epiſt. Tom. 2. *Ep.* 71. *ad Janum Gruterum.*

Phædri elegantes & puriſſimæ Latinitatis, ſic Barthius cenſet, Fabulas

bulas tenerè ſemper amavi. Et quidni? cum illas nemini non eruditorum hactenus in deliciis eſſe viderem.

F. Vavaſſor de ludicra dictione pag. 205.

Phædrum igitur habemus, Auguſti libertum, ſive Octaviani, ſive Tiberii, qui & nomine ipſo hilaritatem præ ſe fert, & profitetur libelli ſui dotem alteram è duabus eſſe, ut riſum moveat, & fictis fabulis jocetur. Idem quam proprie de communibus & quotidianis rebus, quas alii tractarunt ſcriptores nulli, loquitur! quam ſincere & ab omni peregrinitate atque inſolentia remote! quam preſſe, nec moleſte tamen! quam ſolute, nec licenter! quam emendate literateque, ac bene, ut verbo dicam, Latine! In quo genere quid poſſet, & agnovit ipſe & æquales, qui ætate vivebant eadem, cum ejus verba in ſuas chartas transferrent, ſatis declararunt. Memini equidem Jacobum Sirmondum narrare mihi ſolitum, cum Petrus Pithœus hos Phædri Æſopiarum fabularum quinque libros Lutetiæ edidiſſet primum, & ad ſe Romam pro veteri amicitia muneri miſiſſet; percuſſos illico Romanos novitate voluminis, atque, ut gens eſt *emunctæ naris*,

Natura numquam verba cui potuit dare,

ſuſpicari cœpiſſe num quidnam partus iſte recens ac ſuppoſititius eſſet, qui tanto intervallo appareret, tamque delituiſſet diu: veruntamen libro perlecto toto, neminem dubitaſſe, quin ætatem redoleret Auguſti, ac ſummam illam facilitatem ſtili & ſcripturæ, & beatam copiam repræſentaret; tuncque vixiſſet auctor, cum laus bene loquendi temporum potius, quam hominum fuit; ibique etiam apud Cæſarem ſerviſſet, ubi ſedem ac domicilium eruditio collocaſſe videretur; qua in domo filiæ & neptes, intimi & familiares, ſervi & liberti literas egregie didiciſſent. Etenim memoria ſua Phædrus rem memorabilem ait delatam ad centumviros, de qua divus Auguſtus ab iis aſcitus judex, quod ipſi ſatis verum non diſpicerent, judicarit. Alio quodam loco Sejanum male neſcio quid de ſe meritum ſignificat. Unde colligitur hunc Octavii temporibus extitiſſe & Tiberii. Cujus etiam, quantum ſubodorari licet, improbos mores paſſim expreſſit, libidinem, ſumptus, avaritiam, rapi-

rapinas, vulpinam vaſritiem, cum leonina feritate & violentia conjunctam. Quare miror vehementer, cur affirmarit Seneca, Æſopios logos eſſe intentatum Romanis ingeniis opus: cum Phædrum hunc haberet, quem opponere poſſet toti Græciæ. Nam quod clariſſima lumina ſuperioris ſæculi duo, Petrus Pithœus & Juſtus Lipſius prodiderunt, vere id à Seneca dictum; quia Phædrus non genere aut ortu Romanus, ſed Thrax, ſicut ipſe teſtatum reliquit, eſſet: minus ea probabilis videtur expoſitio Senecæ. Quaſi vero Romanis ingeniis opus intentatum, ſit quidquam aliud, quam literis nondum illuſtratum nec elaboratum opus: aut comœdia fuerit carmen intactum Romanis, quamvis id ſolus natione Afer Terentius tractaſſet: aut ſi percenſeret Seneca, qui philoſophiam ſcriptores Latine explicaſſent; de eo ſe numero eximeret ipſe; propterea quod natione foret Hiſpanus, patria Cordubenſis. At non exemit Quintilianus, qui quo loco de philoſophis egit Latinis, his illum potiſſimum annumeravit; cum inter oratores, & poëtas, & alios diverſi generis ſcriptores potuiſſet referre. Citius dixerim Senecam vel parum hic attendiſſe, quid ſcriberet: vel iſtud, ut alia, oblitum prorſus, memoriæ vitio peccaſſe. Nam maligne ab eo & invide præteritum Phædrum, quaſi pro nihilo putaret, aut in honore ac pretio nollet eſſe, à cujus munditia & nitore abeſſet tam procul; etſi non alienum videtur crimine, quod ei Quintilianus, & Suetonius, ac Tacitus etiam inferunt: nolim tamen facile, ac nulla ratione manifeſta, de tanto viro credi. Illud veriſimilius, iniquiſſimis Tiberii, Caligulæ, Claudii, Neronis temporibus, cum ſcripta edictis abolerentur & ſenatusconſultis, ſi cui Poëtæ aut hiſtorico verbum excidiſſet opportunum delationi & calumniæ; cum ne liberæ quidem relictæ cogitationes; & opinio tacita de principe, ſicunde vel ex vultu argui poſſet, majeſtatis rea fieret: libellum fabularem, cujus in apologis pleriſque mera illius ſæculi tyrannis notaretur, ſuppreſſum fuiſſe continuo, ac evanuiſſe tandem, & ignoratum à Seneca, & reliquæ poſteritatis oculo ſubductum. Ita fuit tanto theſauro fatale, ut uſque ad ætatem noſtram defoſſus lateret: aut, quemadmodum de ſe auctor futurum præſenſit, ut in ſterquilinio, ſic tanquam margarita pretioſiſſima, jaceret; non quia non intelligeretur, ſed quod ne compareret quidem.

Judicia et Testimonia

Olaus Borrichius in Diſſertationibus de Poëtis.

Phædrus Thrax, ævo Tiberii inclaruit, notiſſimus ob exquiſitos illos jambos, quibus fabulas Æſopicas illigavit, libere in mores ſeculi ſui, ſed tecte invectus. Hunc qui Oct. Auguſti Libertum credunt, non advertunt ſatis, artes Sejani ab eo attactas, quas utique Tiberii imperium aperuit, non Octaviani. Dictio ejus pura eſt, & emendata, nec indigna quam imitentur Linguæ Latinæ candidati.

Idem de variis Linguæ Latinæ ætatibus.

Subrogati Atlantes alii, & ipſi fortes fidique, qui antiquam gloriam ita ſuſtinuere, ut in illis vel nihil, vel parum aut peregrinitatis, aut inviſi ſenii internoſcas: Paterculum deſigno, Curtium, Celſum, *Phædrum* &c.

Daniel Georgius Morhofius in libro de Patav. Livian. pag. 158.

Phædrus Auguſti vel Tiberii libertus, gente Thrax, Æſopi Fabulas Latinis verſiculis deſcripſit adeo nitidis & limatis, ut nil Romanius dici ſcribique poſſit.

Idem Polyhiſtor. part. II. *pag.* 61.

Ne fabulas quidem ipſas hic excipimus, eſtque eo in genere nihil Phædri fabulis elegantius.

Joann. Petr. Titius Manuduction. ad excerpendum.

Eſſe ſane Phædri Fabulas maximi pretii, vel ex eo intelligi poteſt, quod tam multi tanti nominis viri illuſtrare eas ſuperiori & noſtra ætate dignati ſunt.

Chriſt. Wagenſelius in Pera librorum Juvenilium.

Hæſi nonnihil ambiguus, quo maxime antiquo & ingenuo libro, Filium puerum Latinitati initiarem. Cumque nec ſeveritas Epiſtolarum Ciceronis, nec alius Auctor prolixus, ac in rerum verborumque amplitudinem diffuſus, videretur tantillo captui convenire, Quintiliani conſilio locum dandum eſſe mecum ſtatui, qui ætati nondum Rhetorem capienti, Æſopi fabellas, ſermone puro, & nihil ſe ſupra modum extollen-

tollente, narrare, ac nutricularum fabulis ſubſtituere ſuadet. Quamobrem Phædrum, quo nemo Æſopi Apologos magis ſcite, magiſque diſerte elocutus eſt, Præceptorem filio exponere, & elegantiores expreſſiones ediſcendas committere juſſi. Simul occaſionem ſemper captabam, monendi puerum, quid Æſopus per fabellas quæſiverit, & quantum ad errores mortalium corrigendos eæ faciant; ut ſic mature virtutis & probitatis præceptis teneram mentem imbuerem.

Chriſtoph. Cellarius in Curis poſterioribus de Barbariſmis, &c.

Phædrus, Auguſti Libertus, Tiberio remp. adminiſtrante, Sejani odio, fortuna adverſa conflictatus, ſcripſit politiſſimas Fabulas tum ultioni ſui, tum etiam ſolatio, quod utrumque ex prooemio Lib. III. apparet. Scioppii judicium, qui Infam. pag. 69. in Phædro neſcio quid barbari ſubodoratur, non magis ſe doctis probavit, quam illius, qui in Livio deprehendit Patavinitatem. Principem ergo locum in hoc ſæculo & proximum Poëtis Auguſteis, non tantum temporis ratione, quo vixit; ſed etiam ſtili ornatu, quem Fabulis expreſſit, jure ipſi meritoque adſignamus.

Jo. Albertus Fabricius in Bibliotheca Latina.

Phædrus Thrax, Auguſti Imperatoris Libertus, ſub Tiberio Imperatore verſibus ſenariis ſuaviſſimis expreſſit libros quinque Fabularum Æſopiarum.

Paulus Colomeſius in Animadverſionibus ad Gyraldi Dial. VII. de poëtis, *p*. 402.

Terſiſſimus ille Fabularum Æſopiarum imitator Phædrus.

PHÆDRI FABULARUM
INSCRIPTIONES.

Prior numerus librum, alter fabulam notat.

ÆSopus ad Garrulum 3, 19
Æſopus ludens 3, 14
Æſopus & petulans 3, 5
Æſopus & ruſticus 3, 3
Anus ad amphoram 3, 1
Anus diligens virum ætatis mediæ, item Puella . . . 2, 2
Apes & fuci, veſpa judice 3, 13
Aquila, cornix, & teſtudo 2, 6
Aquila, feles, & aper 2, 4
Arbores in Deorum tutela 3, 17
Aſinus ad ſenem paſtorem 1, 15
Aſinus & Galli 3, 20
Aſinus & leo venantes 1, 11
Aſinus irridens aprum 1, 29

CÆſar ad atrienſem 2, 5
Calvus & muſca 5, 3
Canes famelici 1, 20
Canes & corcodilus 1, 25
Canis ad agnum 3, 15
Canis & lupus 3, 7
Canis fidelis 1, 23
Canis per fluvium carnem ferens 1, 4
Canis parturiens 1, 19
Canis & theſaurus, & vulturius 1, 27
Canum legati ad Jovem 4, 17
Capellæ & hirci 4, 15
Cervus ad fontem 1, 12
Cervus & boves 2, 8
Cervus & ovis 1, 16
Cicada & noctua 3, 16

DEmetrius & Menander 5, 1
Duo calvi 5, 6

Equus

Phædri Fabularum Inscriptiones.

Equus & aper 4, 3
Eunuchus ad improbum 3, 11
Ex ſutore Medicus 1, 14

Formica & muſca 4, 23
Frater & ſoror 3, 8
Fur aram compilans 4, 10

Graculus ſuperbus & pavo 1, 3
Gubernator & nautæ 4, 16

Homo & aſinus 5, 4
Homo & canis 2, 3
Homo & colubra 4, 18
Homo & arbores . . . . *Appendic.* 5

Juvencus, Leo & prædator 2, 1

Leo regnans 4, 12
Leo ſenex, aper, taurus & aſinus 1, 21
Leo & Mus . . . . *Append.* 4
Lepores vitæ pertæſi . . . . . . *Append.* 2
Lupus & agnus 1, 1
Lupus & gruis 1, 8
Lupus & vulpis, judice ſimio 1, 10

Malas eſſe divitias 4, 11
Miluus & columbæ 1, 31
Miluus ægrotans . . . . *App.* 1
Mons parturiens 4, 22
Muli & latrones 2, 7
Mulier parturiens 1, 18
Muſca & mula 3, 6
Muſtela & homo 1, 22
Muſtela & mures 4, 1

Naufragium Simonidis 4, 21

Occaſio depicta 5, 8
Ovis, canis & lupus 1, 17

Pan-

PHÆDRI FABULARUM INSCRIPTIONES.

Panthera & paſtores 3, 2
Paſſer & lepus 1, 9
Pavo ad Junonem 3, 18
Phædrus 4, 20
Poëta 4, 4. 4, 6. 4, 24
Poëta de credere & non credere 3, 10
Princeps tibicen 5, 7
Prometheus 4, 14
Pugna murium & muſtelarum 4, 5
Pullus ad margaritam 3, 12

Rana rupta & bos 1, 24
Ranæ ad ſolem 1, 6
Ranæ metuentes taurorum prælia 1, 30
Ranæ regem ſetentes 1, 2

Scurra & ruſticus 5, 5
Simii caput 3, 4
Simonides à diis ſervatus 4, 24
Socrates ad amicos 3, 9

Taurus & vitulus 5, 9

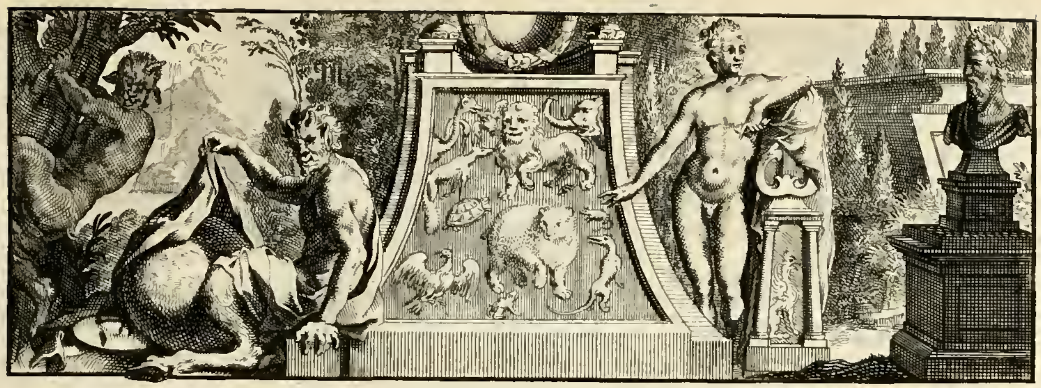
Vacca & capella, ovis & leo 1, 5
Venator & canis 5, 10
Viatores & latro 5, 2
Vipera & lima 4, 7
Vitia hominum 4, 9
Vulpis & aquila 1, 28
Vulpis & ciconia 1, 26
Vulpis & corvus 1, 13
Vulpis & draco 4, 19
Vulpis & hircus 4, 8
Vulpis & uva 4, 2
Vulpis ad perſonam tragicam 1, 7
Vulpis & Jupiter . . . . *Appendicis* 3

PHÆDRI

Pag: 1.

PROLOGUS.
LUPUS AGNUS.
FAB. I.
RANÆ REGEM PETIERUNT.
FAB. II.
GRACULUS SUPERBUS PAVO.
FAB. III.
CANIS PER FLUVIUM CARNEM FERENS.
FAB. IIII.
VACCA CAPELLA OVIS LEO.
FAB. V.

1.

PHÆDRI AUGUSTI LIBERTI FABULARUM ÆSOPIARUM

LIBER PRIMUS.

PROLOGUS.

ÆSOPUS auctor quam materiam repperit,
Hanc ego polivi verſibus ſenariis.

Du-

NOTAE AD PHAEDRUM.

PHAEDRI] Phædri rara apud veteres mentio fit. Sub Auguſto vixit & Tiberio, fuitque Libertus Auguſti.

AUGUSTI LIBERTI] Liberti aliqua ſcientia clari nomen Domini ſui, a quo manumiſſi eſſent, ſemper apud antiquos operibus ſuis præfigebant, eoque ſe gratos erga Dominos reddebant. Liberti autem Cæſaris ſemper in magno erant honore.

ÆSOPIARUM] Omnes fabulæ communiter dictæ Æſopiæ, quoniam in conventibus frequenter fabulis uti ſolebat Æſopus. Theo Sophiſta Αἰσωπείους λόγους dixit, & Aphthonius Αἰσώπειον μῦθον.

AD PROLOGUM.

1. ÆSOPUS] Fabulator e Phrygia, a quo aliorum fabulæ etiam nomen acceperunt. Quo ſpectant Phædri verba prol. lib. v.

Quas Æſopeas, non Æſopi nomino.

AUCTOR] Ordo verborum: *Ego polivi mate-*

Duplex libelli dos eſt: quod riſum movet,
Et quod prudenti vitam conſilio monet.
Calumniari ſi quis autem voluerit,
Quod arbores loquantur, non tantum feræ;
Fictis jocari nos meminerit fabulis.

FAB.

materiam hanc, Æſopus auctor repperit quam, i. e. Æſopus, qui auctor eſt, & primus quaſi conditor materiæ fabularis.

REPPERIT] Excogitavit, diligenti meditatione adinvenit. Sic eſt *repertor Medicinæ* apud Virg. l. 6. Æn. & *repertor pœnæ* apud Ovid. l. 3. Triſt. El. 11. qui & ipſe τῷ *Invenire* ſic utitur in Metam. l. 1.

Inventum Medicina meum eſt.

Plautus Captiv. ipſo fine,

Hujuſmodi paucas poëtæ reperiunt comœdias.

2. POLIVI] Abſolvi, perfeci, & ex Græco in Latinum tranſtuli. Locutio eſt deſumta ab arte fullonica, ſeu a fullonibus, qui poliendo diligenter vetera quæque, ea mutant in novam ſpeciem, & pannis novam formam induunt. Caſpar Barthius, Vir doctiſſimus, deducit a re ædificatoria.

SENARIIS] Jambicis ſenariis, id eſt, trimetris, qui ſunt ſex pedum. Eorum conſtitutio poteſt videri in Proſodia. De libertate autem, qua uſus eſt hic Phædrus noſter, jam locuti ſumus in præfatione.

3. DOS] Metaphora. Nam *dos* proprie dicitur, quod marito cum uxore datur. Sumitur præterea *dos* pro eo, quod alicui datum eſt vel a natura, vel ab hominibus: unde dotes animi dicuntur, & librorum, aliarumque rerum, quæ utilitatem afferunt. Legunt alii vel *mos eſt*, vel *os eſt*. Sed quin *dos* quoque dicatur in ſingulari pro utilitate, fructu, ornamento, nemo dubitabit, qui apud Ovidium legerit *dotem oris* pro eloquentia.

RISUM MOVET] Voluptatem excitat. *Movet. . . . monet* figura eſt, quæ dicitur ἀντανάκλασις. Sic lib. 4. Fab. 3.

Impune potius lædi quam dedi alteri.

Et lib. 1. Fab. 4. *Et quem tenebat, nec quem petebat.* Tale quoque eſt Fab. 16. *Rem expedire, ſed videre expetit.*

4. VITAM] Homines vitam degentes.

MONET] Monet ut quiſque degat ex præſcripto honeſti. Hæc ſcilicet Poëtarum laus eſt, quod

Et jucunda ſimul dicant & idonea vitæ.

5. CALUMNIARI] Siniſtre, malitioſe interpretari. *Calumniari* dicitur proprie de calumnioſa lite, & eſt, falſa & callida ratione, cui malevolentia eſt conjuncta, aliquem decipere.

6. ARBORES] Pluſcula Phædri noſtri intercidiſſe jam olim recte conjecerunt Viri docti: quod deinceps probavit Vir Illuſtriſſimus Marquardus Gudius, qui in notis ſuis ad hunc auctorem non ſolum fabulam de Arboribus loquentibus profert, ſed & alias e tenebris eruit. Quas haud ita pridem in lucem editas huic quoque editioni ſubjunximus.

7. FICTIS] Non inepte vox illa *fictis* additur. *Fabula* enim ex earum vocum numero eſt, quæ verum & falſum ſignificant, unde infra legitur, *vera fabella* lib. 2. fab. 5. Et apud Græcos μῦθος pro fabula falſa & vera uſurpatur, inter quos apud Homerum pro vero ſermone ſumitur. Quare proverbium, quod apud Terentium eſt, *Lupus in fabula*, apud Plautum ſic concipitur, *Lupus in Sermone.* Cicero Accuſ. 3. in Verrem c. 78. *Non me fugit, Judices, vetera exempla pro fictis fabulis jam audiri atque haberi.* Sed & idem in de Officiis, & alibi fictas & commentitias fabulas dixit.

JOCARI] Sic *Phædri joci* apud Martialem. Ipſe Phædrus l. 3. prol.

Calumniamque fictis eluſit jocis.

Et lib. 4. f. 6.

Et hoc jocorum legere faſtidis genus.

F A B. I.

LUPUS ET AGNUS.

Ad rivum eundem Lupus & Agnus venerant,
Siti compulſi: ſuperior ſtabat Lupus,
Longeque inferior Agnus: tunc fauce improba
Latro incitatus jurgii cauſam intulit.
Cur, inquit, turbulentam feciſti mihi
Iſtam bibenti? Laniger contra timens,
Quî poſſum, quæſo, facere quod quereris, Lupe?
A te decurrit ad meos hauſtus liquor.
Repulſus ille veritatis viribus,

Ante

AD FABULAM I.

1. Lupus et Agnus] Quibus ſortito obtigiſſe diſcordiam ait Horatius.

2. Superior] Propius fontem, unde aqua ſcaturiebat.

3. Inferior] Remotius a fonte.

4. Latro] Lupus ita dictus, quia latrociniis & ferarum dilaniationibus gaudet. Virgil. *raptorem* nominavit. Sic noſter infra *raptorem* miluum, *calumniatorem* canem vocat.

Jurgii causam] *Jurgii cauſa* eſt pro jurgio, ut *res cibi* infra pro cibo. Sic *res voluptatum* apud Plaut. pro voluptatibus. *Inferre jurgium*, dicitur ut inferre litem apud Ciceronem. Hoc vult, lupum aliquam cauſam vel prætextum commentum eſſe, ut agno jurgium inferret.

Intulit] Movit materiam rixæ: rixam affectavit.

6. Istam] Aquam nempe, demonſtrative. Sic loquebantur veteres. Ter. Heaut. 3. 1. *Luceſcit hoc jam.* *Hoc* ita ſumtum cœlum ſignificat.

Bibenti] Quaſi diceret, nunc maxime, cum videres me bibere. Debuiſſes ſaltem exſpectare, donec bibiſſem.

Laniger] Agnus, quod lanam gerat. Ita ſolent loqui poëtæ. Avienus *auritus* dixit pro lepore. Sic noſter *auritulus* etiam pro aſino, *latrans* pro cane, *barbatus* pro hirco. Apud alios *cornuti* vel *mugientes* eſt pro bobus: *volantes*, pro avibus: *balantes* pro ovibus: *natantes*, vel *ſquamigeri* pro piſcibus. Quæ omnia longum eſſet recenſere.

7. Qui possum] Quo pacto ego aquam tibi turbulentam reddere poſſum?

Quod quereris] Queri aliquam rem dicitur, cum aliquo, de aliquo, & apud aliquem. Vid. Schorum in voce *Queror*.

8. Ad meos haustus] Ad me haurientem.

9. Viribus] Vi, efficacia, robore veritatis, quæ ſe ſola ſatis abſque teſtimonio alieno tuetur.

Ante hos ſex menſes male, ait, dixiſti mihi.
Reſpondit Agnus: Equidem natus non eram.
Pater hercule tuus, inquit, maledixit mihi.
Atque ita correptum lacerat injuſta nece.
Hæc propter illos ſcripta eſt homines fabula,
Qui fictis cauſis innocentes opprimunt.

10. Hos] Hos proxime præcedentes. Ad eundem modum Terent. Eun. 2. 3. 39.

Illum, liquet mihi dejerare, his menſibus
Sex ſeptem prorſum non vidiſſe proximis.

Male, ait, dixisti] Tmeſis elegans. Catullus Epigr. xciii.

Lesbia mi dicit ſemper male, nec tacet umquam
De me.

Et ſic frequenter apud alios poëtas. Ter. Andr. 1. 1. 36.

Cum quibus erat cumque una.

Virg. 1. Æneid.

Arida circum
Nutrimenta dedit.

Noſter lib. 1. Fab. 27. *Quem ſtans Vulturius ſuper*, pro, *cui ſuperſtans.* Sic & *benedicere* modo conjunctim uſurpatur, modo diviſim. Plaut. *Bene quæſo inter eos dicite, & mi abſenti tamen.* Cæterum *maledicere* eſt conviciis injuriam facere.

11. Natus non eram] Ante ſex menſes nondum eram natus.

12. Hercule] Formula jurandi per Herculem, viris tantum, non fœminis conveniens. Ita vult Gellius: Sed eam legem transgreditur Apulejus, Scriptor profecto non vilis. Qui & initio Apologiæ ſuæ habet, quæ facere huc poſſunt.

13. Atque ita correptum] Sic & finit hanc fabulam Camerarius. Quem vide fab. 174.

Injusta nece] Nece aliquem perire dicitur de eo, qui ſine vulnere interfectus aut fame, aut veneno perit, ut docet Feſtus in *Neci datus.* Verum Phædrus hoc loco tamen uſus eſt hac voce, ut & cædem & vulnus ſignificet.

15. Fictis] *Illatis*, ſupra vers 4. Eſt autem Ellipſis præpoſitionis *de*; pro *fictis de cauſis*, i.e. fictas ob cauſas, ut ſæpiſſime. *Cauſas fingere* autem eſt contra veritatem aliquid ſimulare.

Causis] Cauſæ hic ſunt crimina.

FAB. II.

RANÆ REGEM PETENTES.

Athenae cum florerent æquis legibus,
Pro-

AD FAB. II.

1. Athenae] Urbs erat Græciæ ſpectatiſſima, & magni nominis, utpote quæ erat ſedes potentiſſimæ Reip. ac præſtantiſſimarum quarumque artium parens. Hic pro Athenienſibus per Metonymiam.

Florerent] Clareſcerent. *Florere* eſt hic elegans verbum ad indicandum ſtatus publici vigorem, probitatem, pulcritudinem; quæ ſalva eſſe non poſſunt fractis legibus. Senſus itaque eſt, cum Athenarum Reſp. eſſet libera.

Æquis] A Solone ſapiente latis, quibus cives erant æquales, & æquali jure continebantur, ut in Democratia ſolet fieri.

Legibus] Hoc Reip. magis convenit, quam imperio Regio. Nam apud Reges, arbitria principum pro legibus ſunt, ut eſt in Juſtino 1. 2.

2. Pro-

Procax libertas civitatem miſcuit.
Frenumque ſolvit priſtinum licentia.
Hinc conſpiratis factionum partibus,
Arcem tyrannus occupat Piſiſtratus.
Quum triſtem ſervitutem flerent Attici,
Non quia crudelis ille, ſed quoniam grave
Omne inſuëtis onus, & cœpiſſent queri;
Æſopus talem tum fabellam rettulit.
¶ Ranæ vagantes liberis paludibus,
Clamore magno regem petiere à Jove.
Pater Deorum riſit, atque illis dedit

Par-

2. PROCAX] Petax. Talis enim libertas non contenta ſuo ac præſenti, ſemper plura expetit, & aliena, nec umquam ſatiatur.

CIVITATEM] Cives.

MISCUIT] *Miſcere* recte uſurpatur de mixtura partium inconvenienti per turbas & ſeditiones. Valet ergo, Remp. conturbavit. Nepos Pauſania, *Plurima miſcere cœpit*, i. e. ſeditioſe moliri. Livius l. 35. *Ætoli agitandum aliquid miſcendumque rati.*

3. FRENUMQUE SOLVIT] Metaphorica locutio. Contrarium eſt impediri freno, hoc eſt coërceri.

LICENTIA] Intelligit immodicum libertatis uſum ad impunitatem eorum etiam, quæ iniqua ſunt & inhoneſta.

4. CONSPIRATIS] Paſſive ſumitur & intelligitur de iis, qui in unum collecti & conflati ſunt. Vid. Voſſ. de Arte Gramm. l. 4. c. 13. Nam *conſpirare* proprie eſt in ſpiram colligere, Metaphora ducta a ſerpentibus, qui in ſpiram & circulum ſe concludunt. Atque ita & pro conſentire ſumitur.

5. ARCEM] Non tantum ἀκρόπολιν, ſed Remp. invadebat. *Arx* igitur hoc loco ſignificat dominationem, per Metonymiam. Scilicet quod qui Remp. tyrannus invadebat, ante omnia arcem occuparet; hinc factum eſt ut arcem occupare pro remp. invadere dixerint.

TYRANNUS] In bonam partem quandoque vox iſta ſumitur pro Rege, qui figit leges & populis juſte præeſt. Plerumque vero ad illos principes refertur, qui libidine dominandi duro imperio ſibi ſubditos tenent; ut hoc loco Phædri.

PISISTRATUS] Hippocratis fuit filius, qui ex cive privato Athenis ſummam poteſtatem invaſerat. Vid. Juſt. 2. 8. 6.

6. TRISTEM] Gravem. Sic Fab. 3. vers 11.

A quo repulſæ triſtem ſuſtinuit notam.

ATTICI] Athenienſes.

8. COEPISSENT QUERI] Queſti eſſent. Sic infra hac fab. *Corripere cœpit ſingulas.* Et fab. 3. vers 10.

Redire mœrens cœpit ad proprium genus.

10. RANAE] Refert ex Æſopo hanc fabulam Servius ad Virg. 1. Georg. vers 378.

Et veterem in limo ranæ cecinere querelam.

Sic & poſt Servium Taubmannus. Quos vide.

LIBERIS] In liberis. Ellipſis. Liberæ paludes appellantur hic, alluſione quapiam ad liberas civitates, eæ, in quas nemo habet imperium, & ubi quiſque pari cum cæteris jure vivit.

12. PATER] Quem modo *Jovem* dixit, ſummum apud eas gentes Deum.

Parvum tigillum, miſſum quod ſubito vadi
Motu ſonoque terruit pavidum genus.
Hoc merſum limo quum jaceret diutius,
Forte una tacite profert e ſtagno caput,
Et explorato rege cunctas evocat.
Illæ timore poſito certatim adnatant,
Tignumque ſupra turba petulans inſilit:
Quod quum inquinaſſent omni contumelia,
Alium rogantes regem miſere ad Jovem,
Qui diſſolutos mores vi compeſceret,
Inutilis quoniam eſſet qui fuerat datus.
Tum miſit illis Hydrum, qui dente aſpero
Corripere cœpit ſingulas. Fruſtra necem
Fugitant inertes; vocem præcludit metus.

Fur-

13. PARVUM TIGILLUM] Ut rem minimam minorem faceret, addidit parvum. Ita Terent. in Andr. *minutos* dixit *piſciculos*, & Cæſar *parvam naviculam*. Gellius quoque, *aviculam parvulam*.

MISSUM] Subito conjectum in ſtagna ſeu aquas paludis.

VADI] Tigillum ſubito delapſum commovit aquas, & in iis edidit ſonum, atque ita ranas terruit motu vadi.

14. MOTU SONOQUE] Motu ſonoro.

15. MERSUM] Demerſum.

LIMO] Vadi ſcil.

17. EXPLORATO] Cum cura inſpecto & examinato.

REGE] Ligneo ſc.

18. POSITO] Depoſito.

20. OMNI] Omnis generis, verborum ſc. & rerum.

CONTUMELIA] Cum contumelioſe in id conſpuiſſent & concacaſſent.

21. MISERE] Ablegârunt aliquas, quæ hanc petitionem earum deferrent ad Jovem.

22. DISSOLUTOS] Laxos. Sic *mores ſoluti* ap. Juſt. 3. 3. 10.

VI] Pro poteſtate atque imperio. Hunc verum eſſe hujus verſus locum vidit primus Rigaltius, quem ſecutus eſt Barthius: quorum ſententiam in textu conſtituendo non veriti ſumus amplecti.

23. INUTILIS] Invalidus, impotens, qui uſui ipſis eſſe non poſſet.

24. TUM MISIT] Sic fere Camerarius, quem vide Fab. 201.

ASPERO] Serrato.

25. CORRIPERE] Fab. 1.

Atque ita correptum lacerat injuſta nece.

Ibi de lupo, hic proprie de ſerpente. Propert. l. 3.

Ille ſibi admotas a virgine corripit eſcas.

Singulas corripere id eſt omnes devorare.

26. INERTES] Invalidæ, imbelles.

VOCEM] Ter. Eun. 5. 6. 7. *Lingua hæret metu.*

Furtim igitur dant Mercurio mandata ad Jovem
Adflictis ut ſuccurrat. Tunc contra Deus;
Quia noluiſtis veſtrum ferre, inquit, bonum,
Malum perferte. Vos quoque, ô cives, ait,
Hoc ſuſtinete, majus ne eveniat malum.

metu. Noſter infra f. 23. *linguam præcludere.* Virg. 3. Æn. vers 48.

Vox faucibus hæſit.

27. FURTIM] Occulte, ne intelligere hydrus poſſit, ac veluti rebelles ac cupidos rerum novarum ſupplicio afficere.

MERCURIO] Jovis & Majæ filio, deorum legato. Recte ergo ranæ Mercurio dant mandata ad Jovem.

28. DEUS] Jupiter, pater deorum.

29. BONUM] Intelligi poteſt neutraliter, vel in maſculino; ſc. regem.

30. AIT] Æſopus videlicet ad Athenienſes.

F A B. III.

GRACULUS SUPERBUS ET PAVO.

Ne gloriari libeat alienis bonis,
Suoque potius habitu vitam degere,
Æſopus nobis hoc exemplum prodidit.
¶ Tumens inani Graculus ſuperbia,
Pennas, Pavoni quæ deciderant, ſuſtulit,
Seque exornavit: deinde contemnens ſuos,
Formoſo ſe pavonum immiſcuit gregi.
Illi impudenti pennas eripiunt avi,

Fugant-

AD FAB. III.

1. LIBEAT] Abſolute, pro ne quis ſit, cui lubitum ſit, qui velit hoc facere.

2. HABITU] Habitus deſignat hic ſtatum, ſeu vivendi ordinem & modum.

3. ÆSOPUS NOBIS] Neſcio quomodo magis placet, *Nobis Æſopus* &c. Videant, qui habent aures poëticas.

4. TUMENS] Hinc natum proverbium, *alienis plumis ſe exornare.* Horatius Epiſtol. lib. 1. Ep. 3.

Ne, ſi forte ſuas repetitum venerit olim
Grex avium plumas, moveat cornicula riſum
Furtivis nudata coloribus.

9. MALE

Fugantque roſtris. Male mulcatus Graculus
Redire mœrens cœpit ad proprium genus;
A quo repulſæ triſtem ſuſtinuit notam.
Tum quidam ex illis, quos prius deſpexerat:
Contentus noſtris ſi fuiſſes ſedibus,
Et quod natura dederat voluiſſes pati,
Nec illam expertus eſſes contumeliam,
Nec hanc repulſam tua ſentiret calamitas.

9. MALE MULCATUS] Contumelioſe exceptus. Terent. Eun. 4. 7. 4. *Male mulcabo ipſam.*

10. REDIRE] Reverſus eſt, rediit.

AD PROPRIUM GENUS] Ad ſuum ordinem, ad ſui generis aves.

11. REPULSAE] Ita legit Jac. Tollius, cui non poſſumus non aſſentiri, præcipue cum non refragentur ductus literarum. *Repulſæ* enim facile abire potuit in *repulſus:* quod ſi retineatur, nihil opus eſt addi *triſtem notam.* Significantius multo *nota repulſæ*; quod & confirmatur verſu ultimo; ubi eadem vox,

Nec hanc repulſam tua ſentiret calamitas.

TRISTEM] Gravem. Sic Fab. 2.

SUSTINUIT] Suſtulit, pati coactus fuit. Graculi reliqui eum variis & acerbis contumeliis proſciderunt.

NOTAM] Ignominiam. Locutio eſt deducta a notis cenſorum, quia cenſores olim luſtrabant omnium civium vitas. Si jam alicujus vitam parum honeſtam inveniebant, ad nomen ejus notam faciebant. Hinc quia nota hæc ſignum erat infamiæ, nota pro ipſa infamia poſita eſt. Inde eſt, notam alicui inurere, pro infamare.

14. PATI] Contentus eſſe eo, quod natura dederat.

16. CALAMITAS] Tu jam calamitoſus, ſeu calamitatem paſſus. Sic Fab. 5. *Improbitas* ſumitur pro improbo.

FAB. IV.

CANIS PER FLUVIUM CARNEM FERENS

AMITTIT merito proprium, qui alienum adpetit.

¶ Canis, per flumen carnem dum ferret natans,

Lym-

AD FAB. IV.

1. PROPRIUM] Bonum, vel ſimile quid.

2 CANIS] Tale exemplum videri poteſt in Perdicca, duas ſimul uxores quærente: unde neutram obtinuit. Adi Juſtinum l. 13. c. 6. Et vide quid idem referat de Demetrio Syriæ rege. Huc quoque pertinet fabula de Camelo, qui cornua affectans, etiam aures perdidit. Sed & Cures (ut ad hiſtorias revertamur) Pacinacorum princeps Moſcorum ducem Stoſlaum inſidiis exceptum interfecit, & ex cranio ejus poculum fieri

Lympharum in ſpeculo vidit ſimulacrum ſuum:
Aliamque prædam ab alio ferri putans,
Eripere voluit: verum decepta aviditas,
Et, quem tenebat ore, demiſit cibum,
Nec quem petebat adeo potuit adtingere.

fieri curavit, cui hæc verba inſcripta fuere: QUÆRENDO ALIENA, PROPRIA AMISIT. Vid. & Camerar. fab. 171. & Faërnum Edition. Amſtel. p. 105.

3. LYMPHARUM] Aquarum imagines repræſentantium.

SIMULACRUM] Umbram, effigiem.

4 ALIAMQUE] Si verſus ſic conſtituatur, *m* in *prædam* non eliditur. Nec video, cur ſit ſollicitandus, cum vetuſtiſſimi poëtæ ita fecerint. Ennius x Ann.

Inſignita fere tum millia militum octo.

Et ſic alii.

5. ERIPERE] Scilicet, illi alii. Ellipſis notanda, quia caſus alius ſubaudiendus, quam qui præcedit. Ita ſupra:

Illi impudenti pennas eripiunt avi,
Fugantque roſtris.

ſc. avem, non avi, quod præceſſit.

DECEPTA] Canis aviditate deceptus. Metonymia.

6. ORE DEMISIT] Idem eſt, ac miſit de ore. Sivit cadere eſcam, quam portabat.

7. NEC QUEM] Multi, etiam elegantis ingenii homines, non vident dimenſionem hujus verſus. Mihi res plana videtur, ſi tertia ſede ſit anapæſtus. Nempe in voce *adeo* Synecphoneſis eſt vel Synizeſis: qualis in Virgiliano verſu

Seu lento fuerint alvearia vimine texta.

ubi *alvearia* quatuor eſt ſyllabarum. Ita apud eundem *eodem* vox eſt diſyllaba,

Uno eodemque tulit partu, paribuſque revinxit
Serpentum ſpiris.

Adeo ut non audiamus hic Barthium putantem *potuit* eſſe diſyllabum.

F A B. V.

VACCA ET CAPELLA, OVIS ET LEO.

NUMQUAM eſt fidelis cum potente ſocietas.
Teſtatur hæc fabella propoſitum meum.
¶ Vacca & Capella & patiens Ovis injuriæ,
Socii fuere cum Leone in ſaltibus.

AD FABULAM V.

1. NUMQUAM] Vid. Faërni fab. p. 4. & quæ congeſſit Axenius. Et ſi exempla cupis, quæ ex uſu ſint, adi Mich. Piccartum Decad. 13. cap. 9.

2. PROPOSITUM] Propoſitionem: ut enunciatio & enunciatum idem valent.

3. PATIENS] *Patiens injuriæ* & *patiens injuriam* ſic diſtinguunt Grammatici, ut *patiens injuriam* ſit, qui jam patitur, *patiens injuriæ*, qui pati adſuevit. Vid. Voſſ. de Arte Gramm. lib. 7. c. 9.

4. SALTIBUS] Locis venationi aptis: in quibus paſcuntur feræ.

Hi quum cepiſſent cervum vaſti corporis,
Sic eſt locutus partibus factis Leo:
Ego primam tollo, nominor quia Leo;
Secundam, quia ſum fortis, tribuetis mihi:
Tum, quia plus valeo, me ſequetur tertia:
Malo adfligetur, ſi quis quartam tetigerit.
Sic totam prædam ſola improbitas abſtulit.

5. VASTI CORPORIS] Cervum ingentis magnitudinis.

6. PARTIBUS FACTIS] Portionibus diviſis.

7. NOMINOR QUIA LEO] Temere producitur ultima in *quia*, quæ natura brevis eſt. quam Phædri licentiam mirari ſubit. Corripit certe mox bis,

Secundam, quia ſum fortis, tribuetis mihi:

&

Tum, quia plus valeo, me ſequetur tertia.

Sic & hujus libri fab. II.

Non quia crudelis ille, ſed quoniam grave.

Iterum Fab. XXII.

Nunc quia laboras ut fruaris reliquiis.

Lib. 2. fab. VIII.

Et quia corruptos viderat nuper boves.

Lib. 3. fab. X.

Hippolytus obiit, quia novercæ creditum eſt;
Caſſandræ quia non creditum eſt, ruit Ilium.

Illuſtriſſimus Gudius ut verſui tam fœde contra auctoris morem luxato opem ferat, multa molitur, quæ videri merentur.

9. PLUS VALEO] Valentior ſum cæteris feris.

ME SEQUETUR] Mea erit. Res ſequi nos dicitur ad nos pertinens, quæ nullo labore aut moleſtia noſtra ſeſe voluntati noſtræ ſit accommodatura. Ita exponit Barthius hanc loquendi formulam, & credit tranſlatam eſſe a materia qualibet facili tractatu, non lenta aut moroſa, quomodo Cœcilius dixerit de cera, eam *facilem ſequi digitos*, & Lucanus *ſequi ſolem*. Sed & in malam partem ſumit Seneca Hippolyto,

Caſtos ſequitur
Mala paupertas.

10. MALO] Damno, pœna. Male mulcabitur. Sic enim ſupra locutus eſt Fab. 3.

11. PRÆDAM] Proprie de eo, quod venatione capitur.

IMPROBITAS] Sic præcedenti fabula eſt *aviditas*. Metonymia. Improbitas porro eſt nimietas, ut ſic dicam, & inſatiabilitas cupiditatis. Confer Fab. Faërni p. 5. & Camerarii Fab. 190.

FAB. VI.

RANÆ AD SOLEM.

VICINI furis celebres vidit nuptias

Æſo-

AD FAB. VI.

1. VICINI] Illud *vicini* dicitur reſpectu ad Æſopum, cujus erat vicinus, & ob furta infamis.

CELEBRES] Ad quas multi convivæ & vocati erant & convenerant. Nam *celebres* ſignificat *celebratas*, i. e. frequentatas. Et *celebrare* eſt frequenter adire. Sic *celebris via*, quæ frequenter a multis teritur & frequentatur, & *celebris locus*, pro quo & *celebritas*.

2. CON-

Pag. 10.
RANA AD SOLEM.
FAB. VI.
VULPIS AD PERSONAM TRAGICAM.
FAB. VII.
LUPUS ET GRUIS.
FAB. VIII
PASSER AD LEPOREM CONSILIATOR.
FAB. IX.
LUPUS ET VULPIS JUDICE SIMIO.
FAB. X.
ASINUS ET LEO VENANTES.
FAB. XI.
Houbraken del. et Fecit

Æſopus, & continuo narrare incipit:

¶ Uxorem quondam Sol quum vellet ducere,
Clamorem Ranæ ſuſtulere ad ſidera.
Convicio permotus quærit Jupiter
Cauſam querelæ: quædam tum ſtagni incola,
Nunc, inquit, omnes unus exurit lacus,
Cogitque miſeras arida ſede emori:
Quidnam futurum eſt, ſi crearit liberos?

2. CONTINUO] Statim. Simulac vidiſſet multitudinem hominum illuc euntium.

NARRARE] Apologum comminiſci. Sic *Narratio* etiam ſumitur pro Fabula. Vid. lib. hujus fab. 12. & l. 5. f. 2.

5. CONVICIO] Vociferatione, vel clamore, quod præceſſit. *Convicium*, quod ſecundam producit, dicitur a conjunctione vocum.

JUPITER] Pater Deorum, de quo variis locis fit mentio.

6. QUERELÆ] Ante dixit *clamorem* & *convicium.*

STAGNI INCOLA] Rana, ab incolendo ſtagno.

7. UNUS] Solus, etſi plures non extent. Refertur ad ſolem.

EXURIT] Exſiccat per calorem ſuum.

8. ARIDA] Abſumto per calorem omni humore paludis.

SEDE] Sedem vocat paludem, quaſi locum commorationis, ubi degunt.

EMORI] Sic ut nulla reliqua maneat. Belgice *uitſterven.*

9. CREARIT] Procrearit. Optima locutio. Sic Ovid. de Peleo, lib. 8. Metam.

Magnique creator Achillei.

Flor. l. 1. c. 6. *Quamvis matre ſerva creatum.*

Huc mire facit quod ex Stobæo ad hanc Fab. refert Freinshemius de Lydo quodam. Sed ipſum adi. Vide & Camerarii Fabulam 161.

F A B. V I I.

VULPIS AD PERSONAM TRAGICAM.

PERSONAM tragicam forte Vulpis viderat.
O quanta ſpecies, inquit, cerebrum non habet!
¶ Hoc illis dictum eſt, quibus honorem & gloriam

AD FAB. VII.

1. PERSONAM] Larvam, qua actores in ſcena vultum & caput obtegebant, ut ſic melius perſonam quamlibet ſuſtinerent.

2. FORTE] Caſu quodam.

3. DICTUM EST] Hoc illis applicari debet.

HONOREM] Dignitatem.

Fortuna tribuit, ſenſum communem abſtulit.

4. Tribuit] Sic & *tribuere præmium* apud Nepot. Miltiade c. 6. *Cujus victoriæ non alienum videtur quale præmium Miltiadi ſit tributum docere.*

Sensum] Judicium, intellectum, qualem communiter de rebus homines habere ſolent, quo qui deſtituti ſunt, ſtupidi vocantur. Confer quod habet Camerarius Fab. xi. & Faërnus p. 131. Præterea legi meretur, quod Ulyſſes ait apud Homer. Odyſſ. l. viii. vers 176.

> Ὣς καὶ σοὶ εἶδος μὲν ἀριπρεπὲς, οὐδὲ κεν ἄλλως
> Οὐδὲ θεὸς τεύξειε· νόον δ' ἀποφώλιός ἐσσί.

Et cætera, quæ ibi præcedunt.

FAB. VIII.

LUPUS ET GRUIS.

Qui pretium meriti ab improbis deſiderat,
Bis peccat: primum quoniam indignos adjuvat:
Impune abire deinde quia jam non poteſt.
¶ Os devoratum fauce quum hæreret Lupi,
Magno dolore victus, cœpit ſingulos
Inlicere pretio, ut illud extraherent malum.
Tandem perſuaſa eſt jurejurando Gruis,
Gulæque credens colli longitudinem,
Periculoſam fecit medicinam Lupo.

Pro

AD FAB. VIII.

1. Meriti] Abſolute meritum pro bene merito, id eſt, beneficio.

2. Peccat] Male facit, imprudenter facit.

3. Impune] Sine detrimento, noxa, damno.

4. Fauce] *Fauce* eſt pro *fauci.*

5. Victus] Motus, actus.

Singulos] Omnes.

6. Pretio] Præmio. Ter. Andr. *Ego pretium ob ſtultitiam fero.* Ideo mox noſter, *cum flagitaret præmium.*

Malum] Os devoratum, quod eleganter ſic appellat, propter incommoda ex eo & dolores.

7. Persuasa] Adducta eſt. Fidem juranti habuit.

8. Credens] Committens & immittens.

Longitudinem] Sic ſæpe loquitur Phædrus. *Colli longitudinem* pro longum collum. Helleniſmus eſt, ut apud Euripid. Πριάμοιο δέμας, pro Priamo: Θησέως κάρα, pro Theſeo. Cujus apud Poëtas Latinos exempla ſunt non pauca. Sic infra: *Corvi ſtupor* pro corvo ſtupido, & ſimilia alibi habemus.

9. Periculosam] Maxime grui, cui erat periculum ne devoraretur a lupo. Quod & ex ſequentibus apparet. Addit enim Lupus, *Ingrata es ore quæ noſtro caput Incolume abſtuleris.*

10. Pa-

Pro quo quum pactum flagitaret præmium;
Ingrata es, inquit, ore quæ noſtro caput
Incolume abſtuleris, & mercedem poſtules.

10. PACTUM] Hoc lib. fab. 14. dixit *poſitum præmium*, & lib. 5. Fab. 5. vers. 5. *propoſitum præmium.*

11. INQUIT] Lupus videlicet, qui nunc grui reſpondet.

ORE] Pro *ex* vel *abs ore*, cui ſc. immiſeras. Præpoſitionem omittit ob verbum ſubſequens *abſtuleris*, cui vis ejus ineſt.

NOSTRO] Meo. Synecdoche.

12. INCOLUME ABSTULERIS] Hoc eſt, quod Apulejus dixit in Apologia, *Sine noxæ periculo.* Ad quæ verba Pricæus dicit hunc & præcedentem Phædri verſum expreſſos eſſe ex hiſtoria Corcodili apud Philen, cujus hæc ſunt verba:

Καὶ τήνγε κεφαλὴν ἀντὶ μισθȣ̃ λαμβάνει,
Μηδὲν κακὸν παθȣ̃σαν ἐκ τȣ̃ θηρίȣ.

Quæ ex verſione Gregorii Berſmanni fere ſic ſonant:

Indemne præmii loco caput refert,
A bellua nil regulus paſſus mali.

POSTULES] Senſus eſt: Tu pro hoc meó beneficio non ingrata ſolum es, non laudando videlicet rarám hanc & ſingularem meam clementiam, ſed inſuper & mercedem poſtulas, quaſi non ſatis ſit mercedis, quod vitam tibi conceſſerim. Vid. Camerar. f. 143. & Faernum p. 111.

FAB. IX.

PASSER ET LEPUS.

SIBI non cavere, & aliis conſilium dare,
Stultum eſſe, paucis oſtendamus verſibus.
¶ Oppreſſum ab Aquila fletus edentem graves
Leporem objurgabat Paſſer: Ubi pernicitas
Nota, inquit, illa eſt? Quid ita ceſſarunt pedes?
Dum

AD FAB. IX.

1. CAVERE] Providere. Imitatur Terent. Heaut. 5. 1. 49.

Nonne id flagitium eſt, te aliis conſilium dare,
Foris ſapere, tibi non poſſe te auxiliarier?

Cavere autem proprium verbum de eo, qui conſilio inſtruit, ſicut Juriſconſulti clientes ſuos. Cic. lib. 3. Ep. 1. *L. Valerium Juriſconſultum valde tibi commendo; ſed ita etiam, ſi non eſt jureconſultus. Melius enim ei cavere volo quam ipſe aliis ſolet.* Ovid. de Arte amandi,

Illo ſæpe loco capitur conſultus amore,
Quique aliis cavit, non cavet ipſe ſibi.

3. FLETUS] Pro *&* *fletus edentem.* Aſyndeton.

EDENTEM] Sic *edere vocem* eſt Fab. 12.

4. UBI] Elegantiſſimus eſt uſus particulæ *ubi* in exprobrationibus & irriſionibus.

5. QUID ITA] Locutio elliptica, pro, *ob quid ita*, hoc eſt, ob quam cauſam. Ter. *Lætus eſt neſcio quid*, ubi *propter* deëſt.

CESSARUNT] Pigri & tardi facti ſunt, non fecerunt officium.

Dum loquitur, ipſum Accipiter nec opinum rapit,
Queſtuque vano clamitantem interficit.
Lepus ſemianimus mortis in ſolatio:
Qui modo ſecurus noſtra inridebas mala,
Simili querela fata deploras tua.

6. Nec opinum] *Nec opinantem. Nec*, ut ſæpe, hoc loco *non* eſt.
8. Semianimus] Pro *Semianimis*. Sic *anguis ſemianimus* apud Ennium.
In solatio] Quidam volunt *in ſolatium*, quaſi *ad ſolatium*. Sed commoda eſt vulgata lectio. Eſt enim ſenſus, Viſo, quod in ſolatio, vel pro ſolatio eſſet: accepto hoc levamento doloris, quod videbat inſultantem modo ſibi, eadem clade perire, dixit: *Qui modo ſecurus noſtra* &c.
9. Nostra] Noſtrum infortunium.
10. Fata] Mortem.

F A B. X.

LUPUS ET VULPIS JUDICE SIMIO.

QUICUNQUE turpi fraude ſemel innotuit,
Etiamſi verum dicit, amittit fidem.
Hoc adteſtatur brevis Æſopi fabula.
¶ Lupus arguebat Vulpem furti crimine;
Negabat illa, ſe eſſe culpæ proximam.
Tunc judex inter illos ſedit Simius.
Uterque cauſam cum peroraſſent ſuam,
Dixiſſe

AD FAB. X.

1. Turpi fraude] Ablativus eſt, pro, propter turpem fraudem. Quicunque ſemel impoſtura deprehenſus & convictus eſt.
5. Proximam] Propinquam, id eſt, ream. Cicero ſic & *affinem culpæ* poſuit.
6. Sedit] Locutio eſt petita a rebus forenſibus. Patroni dicebantur ſtare pro eo, cujus cauſam tuebantur; unde eſt apud Ovidium,
Pro Troja ſtabat Apollo:
quia ſtantes cauſam dicere ſolebant. Judices vero ſententiam ferebant ſedentes. Unde *ſedere in aliquem* eſt, alicujus eſſe judicem. Ovidius in ſimili negotio, Met. l. 13. *Conſedere duces.*
7. Perorassent] Oratione deduxiſſent ad finem, ac quantum neceſſe videbatur propoſuiſſent.

9. Vide-

Dixiſſe fertur Simius ſententiam:
Tu non videris perdidiſſe quod petis;
Te credo ſurripuiſſe quod pulcre negas.

9. VIDERIS] *Videri* vel *non videri* erat formula antiqua in ſententiis judicum.

10. PULCRE] Specioſe, callide, ſcite. Vid. Camerarii Fab. 212.

F A B. X I.

ASINUS ET LEO VENANTES.

VIRTUTIS expers verbis jactans gloriam
Ignotos fallit, notis eſt deriſui.
¶ Venari Aſello comite quum vellet Leo,
Contexit illum frutice, & admonuit ſimul
Ut inſuëta voce terreret feras,
Fugientes ipſe exciperet. Hic auritulus
Clamorem ſubitum totis tollit viribus:
Novoque turbat beſtias miraculo:

Quæ

AD FAB. XI.

1. VIRTUTIS] Virium, roboris, fortitudinis. Synecdoche.

VERBIS JACTANS] Jactans glorioſa verba.

2. IGNOTOS] Hic active accipitur de iis, qui non noſcunt.

4. CONTEXIT] Occuluit ut non poſſet conſpici. Virgilius,

Caput glauco contexit amictu.

5. INSUETA] Quadriſyllaba ut hæc vox ſit metrum exigit.. Sic & fab. 2.

Omne inſuëtis onus, & cepiſſent queri.

6. EXCIPERET] Verbum proprium venatorum. Virg. Ecl. 2.

Non ego te vidi Damonis, peſſime, caprum
Excipere inſidiis, multum latrante Lyciſca?

AURITULUS] Aſinus, ab auribus longiuſculis. Sic *laniger* pro ovi a lana. fab. 1. Ubi vide notas. Vulgo legunt, *Hic auriculas*

Clamore ſubito tollit totis viribus.

Quam lectionem retinuiſſe miror Petrum Danetum, qui hunc auctorem edidit in uſum Sereniſſimi Delphini, cum potuerit ſcire ex Tanaquillo Fabro, quem, in concinnandis ſuis notis, ſemper ante oculos habuit, turpiter ſic verſum conſtitui. Niſi forte inter eos ſit, qui putant Phædrum nullis rei metricæ legibus teneri. Certe quid de hoc carminis genere ſenſerit patet ex eo quod ſcribit ad prologum lib. 1. hos verſus, quibus Phædrus eſt uſus, maxime eſſe uſitatos. Eodem modo corrumpit ultimum hujus fabulæ verſum. Et tamen narrat Fabrum carminis ratione adductum aliter ſcribere.

9. EXI-

Quæ dum paventes, exitus notos petunt,
Leonis adfliguntur horrendo impetu:
Qui poſtquam cæde feſſus eſt, Aſinum evocat,
Jubetque vocem premere: Tunc ille inſolens,
Qualis videtur opera tibi vocis meæ?
Inſignis, inquit, ſic ut niſi noſſem tuum
Animum, genuſque, ſimili fugiſſem metu.

9. EXITUS] Vias elabendi. Sic & Cicero uſurpavit. C. Nepos vita Hannibalis, *Cum omnes exitus occupatos oſtendiſſet.*

NOTOS] Frequentatos. Huc & illud Juvenalis Sat. 1. ſpectat,

Nota magis nulli domus eſt ſua, quam mihi lucus

Martis. Domus enim ſua alicui eſt nota, quia ab eo frequentatur. Sic Virg. Ecl. 1. *Inter flumina nota.* Et noſter lib. 2. fab. 5. *Inde notis flexibus.* Virg iterum l. 7. Æn. 500.

Saucius at quadrupes nota intra tecta refugit.

10. ADFLIGUNTUR] Alliduntur terræ.

11. EVOCAT] Ex fruticibus, ſub quibus tectus & reconditus erat.

12. PREMERE] Comprimere, id eſt, tacere, quomodo apud Virg.

Sic memorat vocemque premit.

INSOLENS] Inflatus, tumidus, ſuperbus.

13. OPERA] Labor & auxilium, quomodo Nepos de Alcibiade, in ejus vita cap. 4. *Ejuſdem opera Ioniam a ſocietate averterunt Athenienſium.*

FAB. XII.

CERVUS AD FONTEM.

LAUDATIS utiliora quæ contempſeris
Sæpe inveniri, hæc exerit narratio.
¶ Ad fontem Cervus quum bibiſſet, reſtitit,
Et in liquore vidit effigiem ſuam.

Ibi

AD FAB. XII.

1. LAUDATIS] Locus obſcurior propter ellipſin. Ordo ſic ſe habet: *Narratio hæc exerit, ea, quæ contemſeris, inveniri ſæpe utiliora laudatis,* hoc eſt, quam ea, quæ laudantur.

2. EXERIT] Prodit, aperit, notum facit.

NARRATIO] Fabula, argumentum, exemplum. Sic & lib. v. fab. 2.

3. AD FONTEM] *Ad* loci deſignat propinquitatem.

RESTITIT] Stetit. Sic & lib. 3. fab. 7. & 14.

4. ET IN LIQUORE] Idem fere eſt Fab. 4. de cane. *Liquor* etiam pro aqua fab. 1.

EFFIGIEM] *Simulacrum ſuum*, ead. Fab. 4

5. RA

CERVUS AD FONTEM.
FAB. XII.
VULPIS. ET CORVUS.
FAB. XIII.
EX SUTORE MEDICUS.
FAB. XIV.
ASINUS AD SENEM PASTOREM.
FAB. XV.
OVIS. CERVUS. ET LUPUS.
FAB. XVI.
OVIS. CANIS. ET LUPUS.
FAB. XVII.

Ibi dum ramoſa mirans laudat cornua,
Crurumque nimiam tenuitatem vituperat,
Venantum ſubito vocibus conterritus,
Per campum fugere cœpit, & curſu levi
Canes eluſit. Silva tum excepit ferum,
In qua retentis impeditus cornibus,
Lacerari cœpit morſibus ſævis canum.
Tunc moriens, vocem hanc edidiſſe dicitur:
O me infelicem, qui nunc demum intelligo,
Ut illa mihi profuerint, quæ deſpexeram,
Et quæ laudaram, quantum luctus habuerint!

5. RAMOSA] Cornua ramis ſimilia.

7. VENANTUM] Hoc eſt venatorum.

VOCIBUS] Conſueto clamore, quo hortantur canes.

8. FUGERE COEPIT] Fugit. Sic mox, *Lacerari cœpit.* Locutio Phædro familiaris. Quod in harum fabularum ultima digito monſtrabimus.

CURSU LEVI] Facili, celeri.

9. ELUSIT] Elegantiſſime de illis flexibus circuitibuſque implicitis, & in ſe redeuntibus, quales faciunt in fuga, & ſic inſequentes canes fallunt. Valet, effugit, evaſit.

SILVA] In ſilvam ſe contulit cervus.

FERUM] Cervum. Sic & infra lib. 2. fab. 8. verſ. 14. de cervo etiam, *Tum gaudens ferus* &c. Sic vocabant antiqui omnes animantes rationis expertes. Virgil. de equo Trojano l. 2. Æn.

In latus, inque feri curvam compagibus alvum.

Martialis etiam de Formica,

Implicuit tenuem ſuccina gutta feram.

Mitto alia, quæ in frequenti uſu.

10. RETENTIS] Al. *retentus impeditis.* Non male. Cæſar de bello civili lib. 3. 77. *impeditiſſima* dixit *itinera.* Alibi *impeditas ripas.* Nec aliter non uno loco Hirtius.

14. UT ILLA] *Ut* eſt *quantum.* Itaque mox ſequitur, *quantum luctus*, id eſt, quantum damni.

FAB. XIII.

VULPIS ET CORVUS.

QUI ſe laudari gaudent verbis ſubdolis,

Seræ

AD FAB. XIII.

Alludit ad hanc fabulam Ant. Codrus Serm. 12. p. 125. quanquam tunc temporis Phædrus nondum extabat publice. Sed potuit hauſiſſe ex Apuleji floridis. nam & iſtic legitur. Vid. & Camerar. fab. 160. & Faërn. p. 39.

1. SUBDOLIS] Dolo formatis & compoſitis

Seræ dant pœnas turpes pœnitentiæ.
Cum de feneſtra Corvus raptum caſeum
Comeſſe vellet, celſa reſidens arbore,
Hunc vidit Vulpis, dehinc ſic occepit loqui:
O qui tuarum, Corve, pennarum eſt nitor!
Quantum decoris corpore & vultu geris!
Si vocem haberes, nulla prior ales foret.
At ille ſtultus, dum vult vocem oſtendere,
Emiſit ore caſeum, quem celeriter
Doloſa Vulpis avidis rapuit dentibus.
Tum demum ingemuit Corvi deceptus ſtupor:
Virtuti ſemper prævalet ſapientia.

FAB.

ſitis ad voluntatem audientis.

2. DANT POENAS] Pœnas dant, qui pœnis digna perpetrarunt. Dicimus enim pendere, dependere, ſolvere, perſolvere, luere pœnas: & iſta quidem patientis ſunt. Agentis autem, exigere, poſcere, repetere, capere, infligere, irrogare pœnas.

TURPES] Ob aliorum riſus, quibus ſunt expoſiti. Hoc ſenſu dicimus, *dare ſe turpiter*, i. e. ſe riſui aliorum exponere.

3. FENESTRA] Poteſt accipi de quocunque foramine in muro aut pariete.

4. RESIDENS] Sedens. Sic ſupra *Reſtitit* pro ſtetit.

5. OCCOEPIT] Plautinum eſt. Phædrus aliis in locis *cœpit*, Græciſmo ipſi familiariſſimo, ut jam oſtendimus, & deinceps latius oſtendemus.

6. QUI] Qualis, quam magnus atque admirabilis.

NITOR] Splendorem intelligit, quamvis paulo minus ſit nitor, quam ſplendor: cum hic quaſi radios emittat, nitor minime.

7. GERIS] Habes. Ter. *infirmum animum gerunt*, id eſt, habent.

8. PRIOR] Puta *te*, quod intelligendum. *Prior* autem eſt, melior, ſeu potior.

9. OSTENDERE] Significare, ſibi non deëſſe vocem.

10. EMISIT] Fab. 4. *Quem tenebat ore demiſit cibum.*

12. TUM DEMUM] Notat judicii tarditatem. Ter. Heaut. 2. 3. *Vah, nunc demum intelligo.*

INGEMUIT] Cum gemitu dixit.

STUPOR] *Corvus ſtupidus.* Sic *error Herculis*, id eſt, Hercules errans. Virg. Æn. lib. XI. 376.

Talibus exarſit dictis violentia Turni,

i. e. Turnus violentus. Homerus lib. VIII. Odyſſ. μένος Ἡφαίστοιο, *Robur Vulcani*, i. e. Vulcanus robuſtus. Vid. Fab. VIII.

AD

FAB. XIV.

EX SUTORE MEDICUS.

MALUS quum Sutor inopia deperditus
Medicinam ignoto facere cœpiſſet loco,
Et venditaret falſo antidotum nomine,
Verboſis adquiſivit ſibi famam ſtrophis.
Hic quum jaceret morbo confectus gravi
Rex urbis, ejus experiendi gratia,
Scyphum popoſcit: fuſa dein ſimulans aqua
Miſcere illius antidoto ſe toxicum,
Hoc bibere juſſit ipſum, poſito præmio.
Timore mortis ille tum confeſſus eſt,

Non

AD FAB. XIV.

1. MALUS] Artis ſuæ imperitus.

DEPERDITUS] Cujus facultates omnes ſic erant exhauſtæ, ut jam ſutor eſſe diutius non poſſet.

2. IGNOTO] Peregrino, ubi nemo eum noverat.

FACERE] Artem medicam exercere. Ita Græci, ποιεῖν τὴν ἰατρικήν.

3. FALSO] Falſi nominis antidotum, id eſt, quod falſo habebat hoc nomen. *Antidotum* medicamentum eſt, quod ad venena datur.

4. STROPHIS] Cicero laqueos verborum appellavit in Cæcin. Et ſunt *Strophæ* proprie laquei decipiendis feris.

5. HIC] Tunc, eo tempore. Virg. 3. Æneid. 533.

Hic Priamus quanquam in media jam morte tenetur
Non tamen abſtinuit.

Ubi Servius, *Hic, id eſt tunc.*

JACERET] Decumberet præ ægritudine.

CONFECTUS] Viribus ex vi morbi proſtratis.

6. REX] *Rex* hic eſt, qui ſummam tenet Reip. Atque ſic antiquitus appellabantur ſingularum quoque urbium moderatores.

URBIS] In qua exercebat hic ſutor medicinam.

EJUS EXPERIENDI] Ut ipſum tentaret, ut periculum faceret in arte medica, quam ille profitebatur.

8. MISCERE] Dicitur de veneno. Ovid. Met. l. 1.

Lurida terribiles miſcent aconita novercæ.

TOXICUM] Antiquitus *taxicum* ab arbore *taxo peſtifera.*

9. POSITO] Propoſito. Sic Virg. l. 5. Æn. 292.

Invitat pretiis animos & præmia ponit.

10. MORTIS] Imminentis ex hauſtu poculi venenati, ſicut credebat.

11. PRU-

Non artis ulla medicæ ſe prudentia,
Verum ſtupore vulgi factum nobilem.
Rex advocata concione hæc edidit:
Quantæ putatis eſſe vos dementiæ,
Qui capita veſtra non dubitatis credere,
Cui calceandos nemo commiſit pedes?
¶ Hoc pertinere vere ad illos dixerim,
Quorum ſtultitiâ quæſtus impudentiæ eſt.

11. PRUDENTIA] Scientia, peritia. Ita plane Ovidius in Epiſt. Oenones,
Deficior prudens artis ab arte mea.

12. NOBILEM] Refertur ad claritatem famæ. Nam præcedit: *acquiſivit ſibi famam.*

13. ADVOCATA CONCIONE] Poſtquam populum advocaſſet.

15. CAPITA] Pro *vita* aut *ſalute* ſumitur.
NON DUBITATIS] Audetis, ſuſtinetis, nihil veremini.

16. CALCEANDOS] Calceis inſtruendos, muniendos.
COMMISIT] Appoſite. Cato apud Gellium I, 15. *Itaque auditis, non auſcultatis, tanquam Pharmacopolam: nam ejus verba audiuntur; verum ei ſe nemo committit, ſi æger eſt.*

18. QUORUM] E quorum hominum ſtultitia, i. e. ſimplicitate quæſtum facere poſſunt improbi & impudentes, qualis hic ſutor fuiſſe deſcribitur.

FAB. XV.

ASINUS AD SENEM PASTOREM.

In principatu commutando civium,
Nil præter domini nomen mutant pauperes.
Id eſſe verum parva hæc fabella indicat.
¶ Aſellum in prato timidus paſcebat Senex:
Is hoſtium clamore ſubito territus,

Suade-

AD FAB. XV.

1. PRINCIPATU] Generatim ſic appellat quodvis imperium. Vide huic loco convenientia in Ciceronis Epiſt ad Att. lib. XV. Ep. 4. Et in iiſdem paſſim.

2. PAUPERES] Intelligit eos, qui quacunque ex cauſa ſubeſſe aliis coguntur, nullo ſpeciali reſpectu ad inopiam nummorum.

4. TIMIDUS] *Timidi* proprie dicuntur ſenes.

6. FUGE-

Suadebat Aſino fugere, ne poſſent capi.
At ille lentus, Quæſo, num binas mihi
Clitellas impoſiturum victorem putas?
Senex negavit. Ergo, quid refert mea
Cui ſerviam, clitellas dum portem meas?

6. FUGERE] *Fugam*, Græca conſuetudine.

AT ILLE] Supple, dixit. Venuſta formula. Sic fab. 13. *At ille ſtultus* &c.

8. CLITELLAS] Inſtrumenta lignea, in quibus colligatæ ſarcinæ imponuntur aſinis vel equis.

9 NEGAVIT] Dixit non impoſiturum.

ERGO] Sc. *dixit Aſinus.*

10. DUM PORTEM] Si tamen quotidie mihi portandæ ſunt meæ clitellæ. Vide Camerarii Fabulam 294. de Aſino & Vitulo.

FAB. XVI.

CERVUS ET OVIS.

FRAUDATOR nomen quum locat ſponſu improbo,
Non rem expedire, ſed mala videre expetit.
¶ Ovem rogabat Cervus modium tritici
Lupo ſponſore: at illa præmetuens doli:
Rapere atque abire ſemper adſuevit Lupus,
Tu de conſpectu fugere veloci impetu:

Ubi

AD FAB. XVI.

1. FRAUDATOR] Qui in fraudem creditorum, & eorum fraudandorum cauſa quid fecit, geſſitve, fraudator dicitur.

NOMEN] Debitor dicebatur *locare nomen. Nomen facere* dicebatur creditor, cum in tabulis accepti & expenſi nomen ejus, cui pecuniam dabat, ſcribebat.

IMPROBO] Quia ille ſponſor ſolvendo non eſt.

4. PRÆMETUENS DOLI] Statim & in anteceſſum metuens. Optima & Phædro digna locutio. Sic *metuentior undæ*, Ovid. Epiſt. Herus. Idem Faſt VI.

Quo non metuentius ullum
Numinis ingenium terra Sabina tulit.

quomodo & *metuens pericli* apud Maron. Æn. V. Sic & alii poëtæ. Cæterum hic verbum *inquit* omittitur, ut ſupra fab. 9. Nam ovis verba ſunt quæ ſequuntur

5. ABIRE] Poſt factam rapinam.

6. DE CONSPECTU] *E conſpectu* Ter. Eun.

Ubi vos requiram, quum dies advenerit?

7. DIES] Solenniter, pro die ſolutioni præſtituta. Atque ita optimi Scriptores. C. Nepos Attico cap. 9. *Cum illa fundum ſecunda fortuna emiſſet in diem.* Vide huic fabulæ convenientia apud Homerum Odyſſ. l. VIII. vers. 347. & ſeq.

FAB. XVII.

OVIS, CANIS ET LUPUS.

SOLENT mendaces luere pœnas maleficî.
¶ Calumniator ab Ove quum peteret Canis,
Quem commodaſſe panem ſe contenderet;
Lupus citatus teſtis, non unum modo
Deberi dixit, verum affirmavit decem.
Ovis damnata falſo teſtimonio,
Quod non debebat, ſolvit. Poſt paucos dies
Bidens jacentem in fovea proſpexit Lupum.
Hæc, inquit, merces fraudis à Superis datur.

FAB.

AD FAB. XVII.

1. LUERE] Puniri ob maleficia.

2. CALUMNIATOR] Adjective hic, qui calumnias exercet. Ordo eſt turbatior. Simplicior ita ſe habet: Canis calumniator cum peteret panem ab ove, quem ſc. panem contenderet ſe commodaſſe ſc. ovi.

3 COMMODASSE] Alii *commendaſſe*, pro depoſuiſſe. Stant tamen plerique pro vulgata, quam & Lupi teſtimonium firmare videtur: nempe ut canis in rei cibariæ inopia ovem aliquoties ſuſtentaverit, commodatis, quibus veſceretur, panibus.

CONTENDERET] Crebro & conſtanter affirmaret.

4. TESTIS] Quaſi miniſter & aſſeſſor furis judicis.

8. BIDENS] *Bidentes* pro ovibus, paſſim apud poëtas.

JACENTEM] Delapſum atque captum. Solebant enim capi olim quoque foveis. Unde Horat.

Cautus enim metuit foveam lupus.

Atque talis fovea captandis lupis dolo ſtructa hic eſt intelligenda. Confer ſimile exemplum in Cam. f. 189.

AD

MULIER PARTURIENS.
FAB. XVIII.
CANIS PARTURIENS.
FAB. XIX.
CANES FAMELICI.
FAB. XX.
LEO SENEX. APER. TAURUS. ET ASINUS.
FAB. XXI.
MUSTELA. ET HOMO.
FAB. XXII.
CANIS FIDELIS.
FAB. XXIII.
4

FAB. XVIII.

MULIER PARTURIENS.

NEMO libenter recolit, qui læſit, locum.
¶ Inſtante partu, Mulier actis menſibus,
Humi jacebat flebiles gemitus ciens;
Vir eſt hortatus, corpus lecto reciperet,
Onus naturæ melius quo deponeret.
Minime, inquit illa, poſſe confido loco
Malum finiri, quo conceptum eſt initio.

AD FAB. XVIII.

1. RECOLIT] Denuo & ſæpius ad eum venit, repetit eum, reviſit.

QUI LÆSIT] In quo loco aliquis læſus eſt.

2. ACTIS] Circumactis, exactis, finitis novem menſibus, & decimo inchoato. Cicero Accuſ. 1. in Verr. c. 18. *Latonam ex longo errore & fuga, gravidam & jam ad pariendum vicinam, exactis temporibus confugiſſe Delum.* Aſconius: *menſibus exactis.*

3. CIENS] Edens. Sic Virg. *mugitus ciere.*

4. VIR] Maritus. Sic Ter. Heaut. 4. 1. 9. *Ehem mi vir*, ex perſona Softratæ uxoris.

CORPUS] Ut ſe in lectum reciperet.

5. ONUS] Fœtum deponeret; ut fab. ſeq. Sic & lib. 2. f. 4. Cæterum fœtus in utero antiquitus ſarcinæ & onera vocabantur. Nec multum abludit locutio, qua Belgæ uti ſolemus de gravida: *Zy heeft een pakje te dragen.* & deinde de puerpera, *Zy heeft haar pakje geloſt*, &c.

DEPONERET] *Deponere* dicitur de eo, quod nos gravat.

7. CONCEPTUM] Acceptum. Proprie dictum. Sermo enim eſt de gravida.

FAB. XIX.

CANIS PARTURIENS.

HABENT inſidias hominis blanditiæ mali,
Quas ut vitemus, verſus ſubjecti monent.
¶ Canis parturiens, quum rogaſſet alteram,

Ut

AD FAB. XIX.

1. HABENT] Continent in ſe.

BLANDITIÆ] Adulationes.

3. CANIS] Extat hæc Fabula apud Juſtinum l. 43. c. 4.

ALTERAM] Hic ponitur pro *aliam.*

4. FOE-

Ut fœtum in ejus tugurio deponeret,
Facile impetravit; dein repoſcenti locum,
Preces admovit, tempus exorans breve,
Dum firmiores catulos poſſet ducere.
Hoc quoque conſumpto, flagitare validius
Cubile cœpit: Si mihi & turbæ meæ
Par, inquit, eſſe potueris, cedam loco.

4. FOETUM] *Onus naturæ* dixit fab. præcedent.
DEPONERET] Deponere liceret. Vid. fab. præced.
6. ADMOVIT] Sic & infra loquitur l. 3. f. 16. & l. 4. f. 25.
EXORANS] Orando impetrans.
7. DUM] *Dum* hic eſt donec. Sic Virg. 3. Æn. 16.
Dum fortuna fuit.
DUCERE] Abigere catulos robuſtiores, vel educere e tugurio.
8. CONSUMPTO] Finito, tranſacto.
9. CUBILE] *Tugurium*, ut vers. 4.
TURBÆ] Catulis meis, pullis.
10. PAR] Reſiſtere potueris.
CEDAM] Faciam tibi locum.

FAB. XX.

CANES FAMELICI.

STULTUM conſilium non modo effectu caret,
Sed ad perniciem quoque mortales devocat.
¶ Corium depreſſum in fluvio viderunt canes:
Id ut comeſſe extractum poſſent facilius,
Aquam cœpere bibere: ſed rupti prius
Periere, quam quod petierant, contingerent.

FAB.

AD FAB. XX.

1. EFFECTU CARET] Nequit effici: quomodo *culpa caret*, pro nequit culpari.
2. DEVOCAT] In ruinam homines ducit. Infra lib. 3. f. 5.
Succeſſus ad perniciem multos devocat.
3. DEPRESSUM] Merſum. Sic *deprimere naves* apud Nepotem.
4. COMESSE] Comedere. Nam *eſſe* eſt edere.
5. RUPTI] Diſrupti, nimio ſc. aquæ potu.

AD

FAB. XXI.

LEO SENEX, APER, TAURUS ET ASINUS.

QUICUNQUE amiſit dignitatem priſtinam,
Ignavis etiam jocus eſt in caſu gravi.
¶ Defectus annis & deſertus viribus
Leo quum jaceret, ſpiritum extremum trahens,
Aper fulmineis ad eum venit dentibus,
Et vindicavit ictu veterem injuriam:
Infeſtis taurus mox confodit cornibus
Hoſtile corpus. Aſinus ut vidit ferum
Impune lædi, calcibus frontem exterit.
At ille exſpirans: Fortes indigne tuli
Mihi inſultare: te, naturæ dedecus,
Quod ferre certe cogor, bis videor mori.

FAB.

AD FAB. XXI.

2. IGNAVIS] Imbellibus, timidis deriſui eſt & contemtui. Sic *notis eſt deriſui* Fab. XI.

3. DEFECTUS] Qui deficiebat propter annos. Legunt ſic viri ſummi Schefferus, Heinſius, Faber, Rigaltius, Meurſius, Gudius. *Quin & defecta corporis viribus* Sibylla dicitur Servio ad VI. Æn. 321. Al. *confectus.* Sed & ſic Florus, quem vide 3. 12. 6. Camerarius quoque Fab. 197. *Leo confectus ſenio*, quem vide.

VIRIBUS] Subintelligitur *a.*

4. TRAHENS] Significatur difficultas, & quaſi ultimi conatus vivendi.

5. FULMINEIS] Qui inſtar fulminis ſternunt & proterunt obvia quæque; vel propter candorem inter nigras ſetas. Ovid. l. 10. Metam. verſ. 550.

Fulmen habent acres in aduncis dentibus apri.

6. ICTU] Morſu. Nam de dentibus locutus eſt.

VETEREM] Olim illatam.

9. EXTERIT] Comminuit, terendo & calcitrando confringit. Gudius, *extudit.*

10. INDIGNE] Cum indignatione, memor priſtinarum virium.

11. NATURÆ DEDECUS] Te, aſine, naturæ dedecus. Infra in fine lib. 2.

Siniſtra quos in lucem natura extulit.

12. BIS] Semel per vim, iterum per infamiam ex auctore ejus, cum fama bona ſit velut altera vita, & ob id vitæ æquiparetur. Confer And. Aleiati Emblema LVII.

FAB. XXII.

MUSTELA ET HOMO.

MUSTELA ab Homine prenſa, quum inſtantem necem
Effugere vellet: quæſo, inquit, parcas mihi,
Quæ tibi moleſtis muribus purgo domum.
Reſpondit ille: Faceres ſi cauſa mea,
Gratum eſſet, & dediſſem veniam ſupplici:
Nunc quia laboras ut fruaris reliquis,
Quæ ſunt roſuri, ſimul & ipſos devores,
Noli imputare vanum beneficium mihi.
Atque ita locutus, improbam leto dedit.
Hoc in ſe dictum debent illi agnoſcere,

Quo-

AD FABULAM XXII.

1. AB HOMINE] Ignoto & incerto.

INSTANTEM] Lib. 2. f. 8.

Ut venatorum fugeret inſtantem necem.

3. QUÆ TIBI] Ordo eſt: *Quæ purgo domum muribus moleſtis tibi*: niſi *tibi* hic ornatus cauſa addatur orationi, ut ſæpe fit. Ter. Phorm. 5. 8. 21.

Qui mî, ubi ad uxores ventum eſt, tum fiunt ſenes.

Hor. l. 1. ep. 3.

Quid mihi Celſus agit?

MOLESTIS] A moleſtis.

4. FACERES SI] *Si hæc tua opera mihi daretur*, ut habet Camerarius fab. 213.

5. GRATUM] Acciperes pro ea opera vicem, ſi mea cauſa faceres.

SUPPLICI] Motus tuis precibus, & quia ſuppliciter oras.

6. LABORAS] Laboras propterea, ut &c. *Laborare* hic eſt, quoquo modo negotioſum eſſe, operam dare capiendis muribus, ut abſumas ſemeſa eorum fruſta, eoſque devores

RELIQUIS] Cœnarum, qualia decidunt ex pane aliiſque cibis in terram, muribuſque cedunt. Alii non admittunt vocem *reliquis*, quod putent ſic laborare verſum, & pro eo *reliquiis* reponunt. Sed nihil periculi eſt. *Reliquis* enim vel eſt quadriſyllabum, vel *Relliquis* poteſt ſcribi, ut prima ſyllaba producatur. Vide Gudium.

8. IMPUTARE] Noli jactare & venditare quod mihi pro beneficio dederis.

VANUM] Quod habet ſpeciem exterius, ſed intus nihil eſt.

9. ATQUE ITA] Sic ſupra fab. 1.

Atque ita correptum lacerat injuſta nece.

IMPROBAM] Crudelem & avaram, ut liquet ex ſuperioribus. Ad eundem modum l. 2. f. 1. *Et improbum rejecit.*

LETO] Sic infra l. 3. f. 16.

10. IN SE] Contra ſe. Ter. Adelph. *Nolo in illum gravius dicere.* Sup. fab. 7. *Hoc illis dictum eſt.*

11. QUO-

Quorum privata ſervit utilitas ſibi,
Et meritum inane jactat imprudentibus.

11. QUORUM] Qui quicquid agunt, id ſua cauſa agunt, & tamen venditant credulis & imperitis pro beneficiis.

12. JACTAT] *Jactare* eſt iterum atque iterum repetere. Virg. 2. Æn. 588. *Talia jactabam.*

IMPRUDENTIBUS] Apud imprudentes, id eſt, ſimplices, quibus volunt imponere pompa verborum. Contrario ſenſu vocat *peritos*, fab. ſequenti; & *cautos* fab. 25.

FAB. XXIII.

CANIS FIDELIS.

REPENTE liberalis, ſtultis gratus eſt;
Verum peritis inritos tendit dolos.
¶ Nocturnus quum fur panem miſiſſet Cani,
Objecto tentans an cibo poſſet capi:
Heus, ſi, inquit, linguam vis meam præcludere,
Ne latrem pro re domini: multum falleris.
Namque iſta ſubita me jubet benignitas
Vigilare, facias ne mea culpa lucrum.

FAB.

AD FAB. XXIII.

1. REPENTE] Ex improviſo, & præter ſpem, quia præter conſuetudinem ejus.

2. TENDIT] A venatione deſumtum: nam tendi retia dicuntur feris, cum captantur. Sic *tendere inſidias* dixit Saluſt. in Catil.

DOLOS] Hinc Laocoön apud Virg. 2. Æneïdos arguit, Danaos debere eſſe ſuſpectos, quod dona ferant.

3. NOCTURNUS] Noctu furari ſolitus. Sic *nocturni advocati*, qui noctu vocantur. Vide quomodo hæc Fabula ſe habeat apud Camerarium, Fab. 203.

PANEM] Panem objeciſſet, proprie. Sic lib. 3. fab. 7. noſter hoc vocat *fruſta jactare.*

6. PRO RE] Cuſtodienda ſc. & conſervanda. Cæterum *rei* appellatio generalis eſt, & extenditur ad omnia bona, quæ quis poſſidet.

7. SUBITA] Repentina liberalitas. Nam in principio fabulæ eſt,

Repente liberalis ſtultis gratus eſt.

AD

F A B. XXIV.

RANA RUPTA ET BOS.

INOPS, potentem dum vult imitari, perit.
¶ In prato quædam Rana conſpexit Bovem,
Et tacta invidia tantæ magnitudinis,
Rugoſam inflavit pellem: tum natos ſuos
Interrogavit, an Bove eſſet latior.
Illi negarunt. Rurſus intendit cutem
Majore niſu, & ſimili quæſivit modo,
Quis major eſſet. Illi dixerunt Bovem.
Noviſſime indignata, dum vult validius
Inflare ſeſe, rupto jacuit corpore.

FAB.

AD FAB. XXIV.

1. POTENTEM] Divitem. Sed fab. 30. de proceribus dicitur.

3. TACTA] Correpta, commota, & incenſa.

INVIDIA] Senſu activo, qua illi invidebat.

4. NATOS] *Nati* hic de ranis. De pullis apri lib. 2. fab. 4.

5. LATIOR] Major, altior.

6. NEGARUNT] Reſponderunt non eſſe tam latam.

7. NISU] Opera, labore, conatu.

8. QUIS] *Quis* hic valet *uter*. Virg. 12. Æn. verſ. 657.

Muſſat Rex ipſe Latinus
Quos generos vocet, aut quæ ſeſe ad fœdera flectat.

Ubi Servius, *Quos* pro *utros*. Sic & Græci. Vid. Pricæus ad Matth. pag. 185.

9. NOVISSIME] Ultimo.

10. JACUIT] Hoc verbum addit, ut contemtum Ranæ ſuperbæ exprimat. Fab. 27. *O canis, merito jaces.*

A D

RANA RUPTA ET BOS.
FAB. XXIV.
CANIS ET CROCODILUS.
FAB. XXV.
VULPIS ET CICONIA.
FAB. XXVI.
CANIS ET THESAURUS ET VULTURIUS.
FAB. XXVII.
VULPIS ET AQUILA.
FAB. XXVIII.
ASINUS IRRIDENS APRUM.
FAB. XXIX.

FAB. XXV.

CANIS ET CORCODILUS.

CONSILIA qui dant prava cautis hominibus,
Et perdunt operam, & deridentur turpiter.
¶ Canes currentes bibere in Nilo flumine,
A Corcodilis ne rapiantur, traditum eſt.
Igitur quum currens bibere cœpiſſet Canis,
Sic Corcodilus: Quam libet lambe, otio
Pota, atque accede Nilo temere, de dolo
Noli vereri. At ille: Facerem mehercule,
Niſi eſſe ſcirem carnis te cupidum meæ.

AD FAB. XXV.

3. CURRENTES] Hinc natum proverbium, *Tanquam canis e Nilo.*

NILO] Fluvio Africæ maximo & notiſſimo.

4. CORCODILIS] Corcodilus Ægypti animal quadrupes.

5. CANIS] Canis quidam.

6. QUAM LIBET] Quantum libet.

OTIO] Sine metu. Belg. *Op uw gemak.* Terentius dixit, *Otium ad potandum habere.*

7. TEMERE] Audacter, ſine periculi metu. Ut enim hoc loco Corcodilus, ſic plane l. 2. fab. 2. Leo viatorem invitat æque timidum,

Non eſt quod timeas, ait,
Et quæ debetur pars tuæ modeſtiæ,
Audacter tolle.

Ubi Leo dicit AUDACTER, quod Corcodilus TEMERE. Sic apud optimos ſcriptores *Temeritas* pro audacia ſumitur.

8. MEHERCULE] Formula jurantis elliptica, ut fere fit in talibus. Tota eſt: *Ita me Hercule juva.*

FAB. XXVI.

VULPIS ET CICONIA.

NULLI nocendum: ſi quis vero læſerit,
Mulcandum ſimili jure, fabella admonet.
¶ Vul-

AD FAB. XXVI.

2. MULCANDUM] Scilicet, eum eſſe. *Mulcandus* autem pro puniendus quovis modo.

 3. VUL-

¶ Vulpes ad cœnam dicitur Ciconiam
Prior invitaſſe, & illi in patena liquidam
Poſuiſſe ſorbitionem, quam nullo modo
Guſtare eſuriens potuerit Ciconia:
Quæ vulpem quum revocaſſet, intrito cibo
Plenam lagonam poſuit: huic roſtrum inſerens
Satiatur ipſa: torquet convivam fame:
Quæ quum lagonæ fruſtra collum lamberet:
Peregrinam ſic locutam volucrem accepimus:
Sua quiſque exempla debet æquo animo pati.

3. VULPES] Licet ſcribamus paſſim *Vulpis*, cum optimis libris: tamen revocandum hoc loco *Vulpes*, ne exitium ſit verſui. Qui tamen non inconcinnius ſic poterat conſtitui,

Ad cœnam Vulpis dicitur Ciconiam.

Sed qua auctoritate id faciemus?

5. POSUISSE] Proprie de ferculis, id eſt, appoſuiſſe.

SORBITIONEM] Juſculum aliquod. Vide Camerar. fab. 209.

7. REVOCASSET] Viciſſim vocaſſet, iterum vocaſſet.

INTRITO] Comminuto. Panis intritus & friatus in aquam & vinum. Huc refer illud Ter. Phorm. 2. 1. 4.

Tute hoc intriſti, tibi omne eſt exedendum.

9. TORQUET] *Torquere* hic eſt, ægre alicui facere.

10. COLLUM] Petronius Satyrico *amphorarum cervices* dixit.

11. PEREGRINAM] Ciconiam, quæ quotannis peregre abire ac reverti ſolet. Publius Syrus apud Petronium,

Ciconia etiam grata, peregrina hoſpita.

12. SUA QUISQUE] Active. Exempla, quæ quis ſtatuit in alios, quæ aliis fecit.

FAB. XXVII.

CANIS, ET THESAURUS ET VULTURIUS.

HÆC res avaris eſſe conveniens poteſt,
Et qui humiles nati dici locupletes ſtudent.
¶ Hu-

AD FAB. XXVII.

Cum hac Fabula confer quod Horatius narrat de Opimio ægrotante, Sermon. lib. 2. Sat. 3.

1. RES] Fabulam, fabellam, narrationem, argumentum, & jocum alias vocat.

ESSE CONVENIENS] Convenire poteſt.

2. HUMILES] Humiles opponuntur hic locupletibus, nati in humili & tenui fortuna, pauperes.

STUDENT] Ter. Hec. 2. 1. *Ut omnes mulieres æque eadem ſtudeant.*

3. Er-

¶ Humana effodiens oſſa, theſaurum Canis
Invenit: & violarat quia Manes Deos,
Injecta eſt illi divitiarum cupiditas,
Pœnas ut ſanctæ religioni penderet.
Itaque aurum dum cuſtodit, oblitus cibi
Fame eſt conſumptus: quem ſtans Vulturius ſuper
Fertur locutus: O Canis, merito jaces,
Qui concupiſti ſubito regales opes,
Trivio conceptus, & educatus ſtercore.

3. EFFODIENS] Cibi ſc. gratia: oſſibus enim delectantur.

4. MANES] Per Deos Manes intelliguntur oſſa & cineres. Hinc monumentis inſcribi ſolitum D. M. vel D. M. S. *Diis Manibus Sacrum.*

5. INJECTA] Velut a diis, & in reſpectu ad ultionem.

6. RELIGIONI] Violatæ religioni ſepulcrorum. Antiquitus enim grande erat piaculum violare religionem ſepulcrorum, & ſævire in mortuos. Ita Cic. de Leg. *Deorum Manium jura ſancta ſunto.* Et Virg. 3. Æneid.

Quid miſerum, Ænea, laceras? jam parce ſepulto.
Parce pias ſcelerare manus.

Cæterum *Religio* dicitur de omnibus iis, quæ religioſe debent obſervari & cuſtodiri. Sic etiam de jurejurando, de judice, de ſacris, & ceremoniis, de portentis, prodigiis & teſtamentis.

8. VULTURIUS] Antique pro *vultur.*

9. JACES] De contemtu dicitur, ut ſupra f. 24. Hujus libri fabula ultima eſt, *Merito plectimur.* Et in Appendic. Fabular. *Merito cædimur.*

10. QUI CONCUPISTI] Vid. Muretus in Obſervationib. juris cap. 5.

REGALES] Majores quam privatas & tibi competentes, maximas. Juſt. 2. 15. *Caſtra referta regalis opulentiæ.*

11. TRIVIO] In trivio. Sic inf. fab. ſeq. poſuit *nido* pro in nido *Trivium* hic ſignificat viam in genere. Alias eſt, ubi tres viæ concurrunt.

EDUCATUS] Nutritus ſordibus. In triviis enim omnes ſordes & purgamenta abjiciebantur. Vid. lib. 4. f. 17.

FAB. XXVIII.

VULPIS ET AQUILA.

QUAMVIS ſublimes debent humiles metuere,
Vindicta docili quia patet ſolertiæ.

¶ Vul-

AD FAB. XXVIII.

1. QUAMVIS] Licet ſint ſublimes aliqui, tamen debent humiles metuere.

2. VINDICTA] Quia ſolertes, quantumvis humiles, ſuo tempore ſciunt vindictam ſumere.

3. SUS-

¶ Vulpinos catulos Aquila quondam ſuſtulit,
Nidoque poſuit pullis eſcam ut carperent.
Hanc perſecuta mater, orare incipit,
Ne tantum miſeræ luctum importaret ſibi.
Contemſit illa, tuta quippe ipſo loco.
Vulpes ab ara rapuit ardentem facem,
Totamque flammis arborem circundedit,
Hoſti dolorem damno miſcens ſanguinis.
Aquila, ut periclo mortis eriperet ſuos,
Incolumes natos ſupplex Vulpi tradidit.

FAB.

3. SUSTULIT] Secum vexit in ſublime.

4. NIDOQUE] Pullis ſuis appoſuit.

ESCAM] Ut illis catulis veſcerentur. *Carpere* enim pro diſcerpere de cibis dicitur.

5. PERSECUTA] Hoc verbum notat ſollicitudinem & feſtinationem.

6. IMPORTARET] Afferret. Ita Cicero dixit *ægritudines importare*. Livius lib. XXIV. *Diſcordia civilis quas importet clades*. Idem lib. XXXIX. *Ne quid conjurationes fraudis occultæ aut periculi importarent*. Ita Cæſar, & alii paſſim.

7. LOCO] Sublimi arbore.

8. VULPES] Hic iterum retinendum *Vulpes*, non *Vulpis*, verſus cauſa, ut fab. 26.

ARDENTEM] Non otioſum eſt *ardentem*. Sic enim Virgilius locutus fuerat,

Ardentem dare viſa facem.

Neque aliter veteres. Homerus in fine lib. I. Odyſſ.

Τῷ δ' ἄρ' ἅμ' αἰθομένας δαΐδας φέρε.

Fax enim proprie eſt fruſtum e disjecta arbore picei generis, quod alendo igni inſerviebat. His facibus ſive fruſtis picei ligni exſtruebatur vulgo & alebatur ignis, tam in aris deorum, quam in privatorum focis.

10. DOLOREM] Et dolore hoſtem affecit & damno.

SANGUINIS] Prolis, pullorum. Ita Anchiſes apud Virgilium lib. 6. vocat Æneam *ſanguinem ſuum*.

Projice tela manu ſanguis meus.

Uti & Horat. in carmine ſæculari:

Clarus Anchiſæ Venerisque ſanguis.

Aliter hanc Fabulam narrat Camerar. Vide eum fab. I. & cum eo facientem Faërnum p. 119. Vide & Æſop. fab. I.

AD

FAB. XXIX.

ASINUS IRRIDENS APRUM.

PLERUMQUE ſtulti riſum dum captant levem,
Gravi deſtringunt alios contumelia,
Et ſibi nocivum concitant periculum.
¶ Aſellus Apro quum fuiſſet obvius;
Salve, inquit, frater. Ille indignans, repudiat
Officium, & quærit cur ſic mentiri velit.
Aſinus demiſſo pene: Si ſimilem negas
Tibi me eſſe, certe ſimile eſt hoc roſtro tuo.
Aper quum vellet facere generoſum impetum,
Repreſſit iram: &, Facilis vindicta eſt mihi:

Sed

AD FAB. XXIX.

1. LEVEM] Exiguum, parvum.

2. DESTRINGUNT] Sic lib. 4. fab. 6. *Naſute ſcripta deſtringis mea.* Et Ovid. 2. Triſt.

Non ego mordaci deſtrinxi carmine quenquam.

3. NOCIVUM] Nocens, noxium, damnoſum. Infra, *miſericordiam nocivam.*

6. OFFICIUM] Humanitatem, civilitatem, officium ſalutationis.

CUR SIC] Cur tam impudenter mentiatur. Veteris elegantiæ locutio eſt a tironibus animadvertenda. Val. Max. lib. 7. 3. *Ne cum univerſa Romanorum acie confligere vellent.*

7. DEMISSO] *Demittere* hic eſt promittere, exertum ſcil.

8. HOC] *Hoc*, id eſt, penis. *Roſtro* autem, propter eminentiam glandis. Illud *hoc* cum ſono eſt pronunciandum, nam habet vim demonſtrantis, & velut digitum intendentis: ut ap. Terent. Heat. *Luceſcit hoc jam.*

9. GENEROSUM] Dignum genere ſuo.

10. REPRESSIT] Sic Ter. Adelph. *Reprime iracundiam.*

FACILIS] Facillime poſſum vindictam de te ſumere. Subaudiendum *reſpondebat.* Sic Fab. ſeq. *Eſt ſtatio ſeparata.* Et imprimis ſimilis locus lib. 4. fab. 23.

Quid horum ſimile tibi contingit, ruſtica?
Eſt glorioſus ſane convictus Deûm.

Quorum priori verſu adhuc interrogat muſca, poſteriori reſpondere incipit formica.

VINDICTA] Appoſite Virgilius Æneid. lib. XI. 406. ubi Drances a Turno hoc reſponſum accipit:

Numquam animam talem dextra hac (abſiſte moveri)
Amittes: habitet tecum & ſit pectore in iſto.

Ubi vide Servium. Vid. & Martial. Epigr. XXIII. & alia ejuſdem de Lepore & Leone.

E

11. IGNA-

Sed inquinari nolo ignavo ſanguine.

11. IGNAVO] Ignavi animantis ſanguine. *Ignavus* hic eſt imbellis, invalidus. Caſtior hoc loco eſt Faërnus, quem vide p. 107. Uti & Camer. f. 192.

FAB. XXX.

RANÆ METUENTES TAURORUM PRÆLIA.

HUMILES laborant, ubi potentes diſſident.
¶ Rana in palude pugnam Taurorum intuens;
Heu quanta nobis inſtat pernicies! ait.
Interrogata ab alia, cur hoc diceret,
De principatu quum decertarent gregis,
Longeque ab illis degerent vitam Boves:
Eſt ſtatio ſeparata, ac diverſum genus.
Sed pulſus regno nemoris qui profugerit,
Paludis in ſecreta veniet latibula,
Et proculcatas obteret duro pede:
Caput ita ad noſtrum furor illorum pertinet.

AD FAB. XXX.

1. HUMILES] Cives. Sic fab. 15. *pauperes.*
LABORANT] Adfliguntur, ſunt in periculo.
POTENTES] Proceres, qui imperium habent in reliquos.
5. GREGIS] *Grex* hic pro armento, per catachreſin.
7. EST] Sc. *Reſpondebat altera.*
STATIO] *Eſt ſtatio ſeparata*, quaſi dicat, illi quidem (nam hæc particula *quidem* ſic ſupplenda eſt, *Eſt ſtatio quidem ſeparata* &c. cui reſpondet mox *ſed pulſus.*) nemora & campos, nos ſtagna & paludes incolimus. Hinc ſup. f. 6. Phædrus vocat lacus ſedem ranarum. Scilicet unicuique animalium ſpeciei ſua ſedes eſt & ſtatio. Sic Virg. 5. Æneid.
Statio gratiſſima mergis.
Hinc quoque explicanda illa ſapientis Graculi ad ſuperbientem fratrem ſuum reſponſio, quæ eſt Fab. 3.
Contentus noſtris ſi fuiſſes ſedibus.
8. PULSUS] Eſt hic pro *expulſus.*
NEMORIS] *Nemus* proprie ſilva pecori alendo.
10. PROCULCATAS] Nos proculcatas.
11. CAPUT] Ab eorum pugna & certamine noſtra ſalus pendet.
ITA] Hoc modo, hac ratione. Reſpicit priorem interrogationem, quare ſc. ac quomodo ipſis tantum malum poſſit imminere.

RANÆ METUENTES TAURORUM PRÆLIA.
FAB. XXX.
MILVIUS. ET COLUMBÆ.
FAB. XXXI.
PROLOGUS.
LIB. II
JUVENCUS. LEO. ET PRÆDATOR.
FAB. I.
ANUS DILIGENS JUVENEM. ITEM PUELLA.
FAB. II.
ÆSOPUS AD QUENDAM. DE SUCCESSU IMPROBORUM.
FAB. III.

FAB. XXXI.

MILUUS ET COLUMBÆ.

QUI ſe committit homini tutandum improbo,
Auxilia dum requirit, exitium invenit.
¶ Columbæ ſæpe cum fugiſſent Miluum,
Et celeritate pennæ vitaſſent necem,
Conſilium raptor vertit ad fallaciam,
Et genus inerme tali decepit dolo:
Quare ſollicitum potius ævum ducitis,
Quam regem me creatis icto fœdere,
Qui vos ab omni tutas præſtem injuria?
Illæ credentes, tradunt ſeſe Miluo,
Qui regnum adeptus, cœpit veſci ſingulas,
Et exercere imperium ſævis unguibus.

De

AD FAB. XXXI.

1. TUTANDUM] Qui ſe hominis improbi tutelæ committit.

3. COLUMBÆ] Aliter Camerarius, quem vide fab. 202.

4. PENNÆ] Singularis pro plurali, per Synecdoch. Alas intelligit. Seneca Oedipo: *Levis penna ſecat alta cœli.*

5. CONSILIUM] Vim ingenii.

VERTIT] Eo convertit, intendit, dirigit.

7. DUCITIS] Vitam degitis. Quare potius in perpetua anxietate, ſollicitudine & cura vivitis?

8. ICTO] Inito fœdere. *Icere* vero dicitur, ut *ferire fœdus*, quia olim in confirmandis fœderibus victimæ cædebantur, ut porca. de quo Virg.

Cæſa jungebant fœdera porca.

11. SINGULAS] Unam poſt alteram. Vulgo *veſci aliqua re*: ſed & accuſativus invenitur apud Tacitum, Virgilium, Terentium, alioſque.

13. DE

De reliquis tunc una: merito plectimur.

EXPLICIT LIB. I.

13. De reliquis] Columba ex reliquis ſuperſtes.

Merito] Vox eſt culpam agnoſcentis.

Plectimur] Punimur, pœnas damus.

Explicit] Solebant veteres in fine librorum ſcribere Explicit, ſignificare volentes, perventum eſſe ad finem voluminis, quod plane explicatum eſſet & evolutum. Hieronymus ad Marcellam: *Solemus completis opuſculis ad diſtinctionem rei alterius ſequentis medium interponere* Explicit, *aut* Feliciter, *aut aliquid hujuſmodi.* Formula autem hæc videtur eſſe decurtata ab *explicitus* vel *explicitum.* Sic enim Martial. lib. xiv. Epigr. 1.

Verſibus explicitum eſt omne duobus opus.

Quin imo veteres elegantioris notæ Codices adſcriptum habent. *Explicitus eſt liber* &c.

PHÆ-

PHÆDRI FABULARUM LIBER SECUNDUS.

AUCTOR.

EXEMPLIS continetur Æſopi genus,
Nec aliud quicquam per fabellas quæritur,
Quam corrigatur error ut mortalium,
Acuatque ſeſe diligens induſtria.
Quicunque fuerit ergo narrantis jocus,
Dum capiat aurem & ſervet propoſitum ſuum,
Re commendatur, non auctoris nomine.
Equidem omni cura morem ſervabo ſenis:

Sed

AD PHÆDRI FABUL. LIB. II.

PROLOG.

1. GENUS] Pro *genere mortalium* ſumitur, ut ordo talis ſit: Genus mortalium continetur exemplis Æſopi. Exempla vocat, quæ mox fabulas. *Continetur* autem abſolute, pro continetur in officio, coërcetur, docetur: quod proprie eſt magiſtrorum.

4. ACUATQUE] Id eſt *Exerceatque.*

5. JOCUS] Hoc vult, Qualiſcunque fuerit jocus, qualiscunque fabula, a quocunque conficta, commendatur ea bonitate rei ac ſalubritate præceptorum pertinentium ad vitam moreſque, non celebritate auctoris. Prol. lib. 3.

Calumniamque fictis eluſit jocis,

i. e. fabulis.

6. CAPIAT] Delectet, teneat, admittatur auribus.

7. RE] Ipſa inſita auctoritate.

8. MOREM] Conſuetudinem.

SENIS] Æſopi, qui honoris cauſa ſic nominatur, ut infra l. 3. f. 3. *Naris emunctæ ſenex.*

 10. DIC-

Sed ſi libuerit aliquid interponere;
Dictorum ſenſus ut delectet varietas,
Bonas in partes, lector, accipias velim.
Sic iſta tibi rependet brevitas gratiam,
Cujus verboſa ne ſit commendatio.

10. DICTORUM] Facetiarum, jocorum, fabularum. Senſus eſt: velle ſe quidem eas perſequi, quas habet Æſopus, aliquando tamen etiam inſerere, quas ipſe invenerit.

UT DELECTET] Ut ſimilitudo faſtidium gignit, ſic varietas delectationem affert in quovis rerum genere. Juſtinus præfatione, *Varietate & novitate operis delectatus.*

F A B. I.

JUVENCUS, LEO ET PRÆDATOR.

ATTENDE cur negare cupidis debeas:
Modeſtis etiam offerre quod non petierint.
Super Juvencum ſtabat dejectum Leo.
Prædator intervenit, partem poſtulans:
Darem, inquit, niſi ſoleres per te ſumere:
Et improbum rejecit. Forte innoxius
Viator eſt deductus in eundem locum,
Feroque viſo rettulit retro pedem.

Cui

AD FAB. I.

Feſtivum eſt, quod ad hanc fabulam narrat Freinshemius de Ludouico XI. Galliarum Rege.

2. MODESTIS] Opponuntur hic modeſti *cupidis* petacibuſque, atque intelliguntur tales, qui modicis ſunt contenti.

3. STABAT] Inſtar victoris.

DEJECTUM] Victum & proſtratum. C. Nepos Thraſ. c. 3. *In ſecundo prælio cecidit Critias. Hoc dejecto, Pauſanias venit Atticis auxilio.*

6. REJECIT] Ei negavit, quod petierat, cum contemtu & aſpernatione.

INNOXIUS] Active ſumitur pro eo, qui nemini nocet, ut opponatur *improbo*, id eſt, violento.

7. EST DEDUCTUS] Incidit forte fortuna in eundem locum.

8. FEROQUE] Leone viſo.

RETTULIT RETRO] Receſſit. Geminatio hæc (nam *rettulit* ſufficiebat) bonis auctoribus eſt familiaris. Virg. Æn. li. 9.

Haud aliter retro dubius veſtigia Turnus

Impro-

Cui placidus ille: Non eſt quod timeas, ait,
Et quæ debetur pars tuæ modeſtiæ,
Audacter tolle. Tunc diviſo tergore,
Silvas petivit, homini ut acceſſum daret.
¶ Exemplum egregium prorſus & laudabile;
Verum eſt Aviditas dives, & pauper Pudor.

Improperata refert.
Idem 2 Æneid.
Ex illo fluere & retro ſublapſa referri.

NON EST] Non eſt quicquam in cauſa, propter quod. Ellipſis.

10. ET QUÆ] Senſus eſt: Non eſt quicquam quod timeas; potius hic ex præda pars eſt aliqua, quæ debetur modeſtiæ tuæ; eam tolle.

11. AUDACTER] Abſque timore, aut perturbatione: confidenter, libere.

TERGORE] Corpore juvenci diviſo.

14. VERUM] Hoc vult: Licet ſit laudabile præſens exemplum, pauci tamen id ſequuntur, nempe quia paupertas cum pudore juncta eſt: at qui avidi ſunt, divitias, & cum iis cætera conſequuntur.

F A B. II.

ANUS DILIGENS VIRUM ÆTATIS MEDIÆ, ITEM PUELLA

A Fœminis utcunque ſpoliari viros,
Ament, amentur, nempe exemplis diſcimus.
¶ Ætatis mediæ quendam mulier non rudis
Tenebat, annos celans elegantia;

Ani-

AD FAB. II.

1. UTCUNQUE] Quovis modo, prout poteſt fieri. Ter. And. 4. 3. 20.
Tu ut ſubſervias
Orationi, utcunque opus ſit, verbis, vide.

SPOLIARI] Proprie. Sic vetula Terentiana hortatur & monet meretriculam,
Ne cujuſquam miſereat,
Quin ſpoliet, mutilet, laceret, quenquam nacta ſit.
Hecyr. 1. 1. 7.

2. AMENT, AMENTUR] Omiſſa eſt præpoſitio *Sive.*

3. ÆTATIS MEDIÆ] Inter juvenilem & ſenilem.

4. TENEBAT] *Tenere* hoc loco eſt *poſſidere*, in ſua poteſtate habere, ut apud Virg. Æneid.
Genitor tum Belus opimam
Vaſtabat Cyprum & victor ditione tenebat.
Nepos Miltiade c. 1. *Nam tum Thraces eas regiones tenebant, cum quibus armis erat dimicandum.* Eleganter vero & proprie illud verbum de meretriciis amoribus uſurpatur. Senſus eſt: Mulier

Animoſque ejuſdem pulchra juvenis ceperat.
Ambæ videri dum volunt illi pares,
Capillos homini legere cœpere invicem.
Quum ſe putaret fingi cura mulierum,
Calvus repente factus eſt; nam funditus
Canos puella, nigros anus evellerat.

Mulier non rudis (ſive ut Naſo lib. 2. Amor. Eleg. 2.

Jucundo non ruſtica cognita furto)

tenebat quendam, ſc. amore obſtrictum ſibi, velut vinculis. Virg. Eccl. 1.

Cum me Galatea tenebat.

Plura exempla adferre nihil attinet, cum ubivis ſint in promtu.

ELEGANTIA] Cultus & ornatus.

5. ANIMOSQUE] Et ipſe diligebat puellam.

JUVENIS] Juvencula, puella.

6. PARES] Similes. Refertur ad externam ſpeciem vel ætatem.

7. LEGERE] Cœperunt ſeligere una canos, altera nigros evellendos.

8. FINGI] Ornari. Alii legunt *pingi*, & exponunt quoque *ornari*. Certe infra eſt *picte ſcribere*, id eſt ornate. Nec videtur multum abludere noſter Belgice loquendi modus: *Het is zoo net, of 't geſchildert was.* Et conſtat canos colorari ſolitos a veteribus. Quod præſtant hoc etiam tempore pectines plumbei, quibus uſus quoque eſſe dicitur, cum jam ad ſenium vergens novam ſibi conditionem quæreret, Muſarum illud delicium, & ornamentum quondam Leidenſis Academiæ Dominicus Baudius. Poſſunt ea de re videri Epigrammata Petri Scriverii in *Amoribus Baudii*, ab Scriverio editis.

CURA] *Cura* eleganter dicitur de capillis, cum aliquis in iis ornandis diligens eſt. Uti contra de negligente *Incuria*. Apulej. in Apologia, *Capillus prorſus inenodabilis diutina incuria.*

FAB. III.

HOMO ET CANIS.

LACERATUS quidam morſu vehementis Canis,
Tinctum cruore panem miſit malefico,

Au-

AD FAB. III.

1. LACERATUS] Confer Æſopi Fab. 25.

VEHEMENTIS] Ira concitati. Miror Ritterſhuſium, quem ſequitur Petrus Danetus, hic advocare Synizeſin, id eſt, duarum ſyllabarum contractionem in unam, cum nihil ſit neceſſe. Hic verſus quarta ſede recipit dactylum, qualis primus hujus libelli,

Æſopus auctor quam materiam repperit.

Niſi quis velit *materiam* facere trium ſyllabarum, quod ridiculum. Aliter res ſe habet in locis Horatii & Catulli, quæ adferuntur ab interpretibus. Quod ſciunt qui callent artem metricam.

2. MISIT] Projecit ipſi. Ita ſup. lib. 1. 23. 3.

Nocturnus quum fur panem miſiſſet cani.

Et lib. 3. 2. 5.

Perituræ quippe, quamvis nemo læderet,
Miſere panem, ut ſuſtineret ſpiritum.

MALEFICO] Qui malum fecerat, qui morſu læſerat.

6. TALE]

AQVILA FELES ET APER.
FAB. IV.
CAESAR AD ATRIENSEM.
FAB. V.
AQVILA ET CORNIX
FAB. VI.
MVLI DVO ET VICTORES.
FAB. VII.
CERVVS AD BOVES.
FAB. VIII.
AVCTOR.

Audierat eſſe quod remedium vulneris.
Tunc ſic Æſopus: Noli coram pluribus
Hoc facere canibus, ne nos vivos devorent,
Quum ſcierint eſſe tale culpæ præmium.
¶ Succeſſus improborum plures allicit.

6. TALE] Tam bonum magnumque præmium culpæ eſſe.

7. SUCCESSUS] Appoſite Livius l. 22. 12. *Quæ peſſima ars nimis proſperis multorum ſucceſſibus crevit.*

FAB. IV.

AQUILA, FELES, ET APER.

AQUILA in ſublimi quercu nidum fecerat:
Feles cavernam nacta in media pepererat:
Sus nemoricultrix fœtum ad imam poſuerat.
Tum fortuitum Feles contubernium

Frau-

AD FAB. IV.

1. IN SUBLIMI] In ſublimitate quercus, in ſummo ejus. Sic & mox ſequitur, *In media quercu*, quod ſimiliter eſt, in medietate ejus. Mox etiam, *ad imam*, id eſt, ima arboris parte. Sic loquuntur auctores. Terent. Prol. Adelph. verſ. 9. *prima fabula.* & Heaut. 5. 1. 29. *ultimis ædibus.* Plaut. Curc. 4. 1. 14. *in foro infimo.* & Ciſtell. Act. 5. in fine: *poſtrema comœdia.*

2. CAVERNAM] Caverna arboris, cavum, rima, foramen.

3. NEMORICULTRIX] Cultrix nemoris. Sic eſt *genus altivolantum* apud Ennium. *Pietaticultrix*, *gracilipes* apud P. Syrum. Veteres enim in hujuſmodi nominum compoſitione ſibi mire placebant, imitati Græcorum libertatem. Sic invenias, *pennipotentum*, *caprigenum*, *noctivaga*, *veſticontubernium*, *pudoricolorem*, & alia ejus generis.

4. FORTUITUM] Statuunt quidam tertiam hujus vocis ſyllabam eſſe ancipitem, alii etiam brevem. Sed falluntur. Horat. Odar. l. 2. 15.

Nec fortuitum cernere ceſpitem
Leges ſinebant.

Cum eo faciunt duo excellentiſſima noſtri temporis ingenia, quæ ipſi antiquitati liceat opponere (quod illis dictum ſit, qui putant omnem Poëticæ venuſtatem & munditiem cum veteribus intercidiſſe) Dominicus Baudius & Jacobus Wallius. Baudius quidem Jambicorum lib. IV.

Ut fortuita voce proditum videt
Suumque crimen, dedecuſque virginis.

Wallius autem Lyricor. l. 2. Od. 1.

Quid intereſt, ut frigus, & ſparſas nives
Solemque, & imbres arceas,
Domumne ceſpes fortuitus exſtruat,
An gentis alienæ lapis?

 Et

Fraude & ſceleſta ſic evertit malitia.
Ad nidum ſcandit volucris: pernicies, ait,
Tibi paratur, forſan & miſeræ mihi.
Nam fodere terram quod vides quotidie
Aprum inſidioſum, quercum vult evertere,
Ut noſtram in plano facile progeniem opprimat.
Terrore offuſo & perturbatis ſenſibus,
Derepit ad cubile ſetoſæ ſuis;

Magno

Et quod videtur interdum eſſe brevis, id nihil eſt. In iſtiuſmodi enim locis attendendum eſt ad craſin, qua hæc vox fit trium ſyllabarum. Idem obſervandum eſt in *gratuitus*. Statius quidem tertiam hujus vocis corripuit, atque ita quidem, ut contractio non poſſit admitti, in noto Phalæcio, l. 1 Silvar.

Largis gratuitum cadit rapinis.

Sed ille multa ſibi permiſit, quæ non temere reperias in optimi ævi poëtis. Melius idem Baudius Jambicor. l. 3 ad Joannem Hotomannum:

Laudes profundunt gratuitas, ſed meras
Laudes.

Vid. Jan. Douſ. Præcid. ad Petron. l. 2. c. 16. Torrentium & Cruquium ad memoratum Horatii locum, & Gerard. Joann. Voſſium in de Arte Gramm. l. 2. cap. 37.

6. VOLUCRIS] Id eſt, aquilæ.

7. MISERÆ] Infauſtæ, infelici.

8. FODERE TERRAM] Dicitur hoc de animalibus terram roſtro aut pedibus effodientibus. Sic lib. 1. fab. 27. *Humana effodiens oſſa.*

QUOTIDIE] Brevem eſſe ait Danetus ſecundam in hac voce ſyllabam, at aliquando produci. Hoc loco longam eſſe patet ex dimenſione: uti & in fine lib. IV.

Nam vita morti propior eſt quotidie.

Et lib. 3. fab. 8. verſ. 14.

Quotidie, inquit, ſpeculo vos uti volo.

Cæteroquin eſt anceps, ut patet in *quotidianus*, pro quo Catullus, ut primam produceret, dixit *cottidianus*, carm. LXIX. ad Malium verſ. 139.

Conjugis in culpa flagravit cottidiana.

Hic ſecunda eſt correpta, quam Martialis longam facit l. x. Epigr. 65.

Levis dropace tu quotidiano.

Et lib. XI. Ep. 1.

Cultus ſindone tu quotidiana.

9. APRUM INSIDIOSUM] Neſcio cur hoc epitheton ſollicitet Danetum, præferentem *inſidioſam*, cum ſermo ſit de ſue fœmina. Hoc nomen eſt ex iis, quæ maribus & fœminis ſine diſcrimine ſexus convenientia, Epicœna vocantur, & unum tantum habent genus, quod cognoſcitur ex regula de terminatione: ut *hic paſſer*, *hæc vulpis*. Talia ſunt *liberi*, *catulus* & alia multa. Itaque de filiabus dicimus, *Liberos noſtros*, non *noſtras*: ac fœmellam catulum, *egregium catulum*, non *egregiam*. & ſic in aliis.

QUERCUM] Elliptica oratio ex conſuetudine metuentium. Integra ſic haberet: Per id, quod vides fodere, vult evertere. id eſt, hoc eſt propoſitum ejus negotii, quod vides eum ſuſcepiſſe; per eam foſſionem vult quercum evertere.

10. IN PLANO] Humi dejectam progeniem. Nam *in plano* eſt, in ſolo.

PROGENIEM] Fœtum, catulos, pullos.

11. OFFUSO] Verba hæc non felem reſpiciunt, ſed aquilam, ut ſit ſenſus: Poſtquam ita Feles Aquilæ offudiſſet terrorem, ejuſque perturbaſſet ſenſus, derepit &c. *Offundere terrorem* elegantiſſime dicuntur, qui ex improviſo terrorem ingentem afferunt.

12. DEREPIT] Inde repit ab aquila deorſum. Sic *degredi* pro deſcendere dicitur.

CUBILE] *Cubile* eſt pro luſtro. Sic lib. 1. 19.

Flagitare validius

Cubile

Magno, inquit, in periclo ſunt nati tui:
Nam ſimul exieris paſtum cum tenero grege,
Aquila eſt parata rapere porcellos tibi.
Hunc quoque timore poſtquam complevit locum,
Doloſa tuto condidit ſeſe cavo.
Inde evagata noctu ſuſpenſo pede,
Ubi eſca ſe replevit & prolem ſuam,
Pavorem ſimulans proſpicit toto die.
Ruinam metuens Aquila ramis deſidet:
Aper rapinam vitans non prodit foras.
Quid multa? inedia ſunt conſumpti cum ſuis.
Feliſque catulis largam præbuerunt dapem.
¶ Quantum homo bilinguis ſæpe concinnet mali,
Documentum habere ſtulta credulitas poteſt.

FAB.

Cubile cœpit. & lib. 3. fab. 2. 11.
Et in cubile concito properat gradu.

13. NATI] Catuli. Sic & Virg. de iiſdem dixit lib. 3.
Albi circum ubera nati.

14. SIMUL] Statim, ſimulatque exieris.

TENERO GREGE] Teneris tuis catulis, porcellis, ut mox.

16. LOCUM] Cubile ſuis intelligit.

17. CONDIDIT] Abſcondidit. Ita Fab. 6. hujus libri verſ. 6 *condita.* & Fab. 8. verſ. 4. *Se bubili condidit.*

CAVO] Supra dixit *cavernam.*

18. SUSPENSO] Leni, tacito, ut ambulans non poſſet exaudiri. Sic *ſuſpenſo gradu placide ire* dixit Ter. Phorm. 5. 6.

20. PROSPICIT] Circumſpectat, ac ſi & ipſa non auderet egredi, atque obſervaret molitiones ſcrophæ.

21. DESIDET] Jugiter conſidet. Metum notat hæc vox.

23. QUID MULTA?] Formula uſurpari ſolita, cum rem in pauca conferimus. Sic & illa: *Quid verbis opus eſt? Quid multis opus eſt? Quid tibi multa dicam?* &c.

25. BILINGUIS] Fallax, duplex, fraudulentus. Virg. 1. Æn. *Tyrioſque bilingues.* Plaut. Pœn. 5. 2. *Biſulci lingua.*

26. CREDULITAS] Locutio noſtro familiaris. Homines ſtulte creduli.

FAB. V.

CÆSAR AD ATRIENSEM.

Est ardelionum quædam Romæ natio,
Trepide concurſans, occupata in otio,
Gratis anhelans, multa agendo nihil agens,
Sibi moleſta, & aliis odioſiſſima.
Hanc emendare, ſi tamen poſſum, volo
Vera fabella: pretium eſt operæ attendere.
¶ Cæſar Tiberius, quum petens Neapolim,
In Miſenenſem villam veniſſet ſuam,
Quæ monte ſummo poſita Luculli manu,
Proſpectat Siculum & proſpicit Tuſcum mare,

Ex

AD FAB. V.

1. Ardelionum] Hi ſunt, qui ſe omnibus negotiis immiſcent, ab *ardendo* dicti, quod pro *feſtinando* uſurpârunt veteres. Itaque cum ſint avidi negotiorum inquietique, ſemperque curſitent feſtinentque, tanquam magni aliquid habeant agendum, ardeliones nominantur. Sunt qui dictos exiſtimant ab Ardea avi, quia avis hujus inſtar huc & illuc volitant & circumcurſant, dum omnibus ſe negotiis ſtudent immiſcere. Vid. Voſſ. Etymologic.

Natio] Genus quoddam hominum. Sic fere Terent. Eun. 2. 2. 17.

2. Trepide] Cum dubitatione & incertitudine cauſæ ac propoſiti.

Concursans] Huc illuc curſitans.

3. Gratis anhelans] *Anhelans* hic negotioſum occupatumque denotat, qui ob diſcurſationes crebras ſpiritum ægre ducit. *Gratis* autem *fruſtra* eſt, vel nullo cum fructu, nullo cum effectu, *nihil agens*, ut mox ſequitur.

6. Vera fabella] Vide quid dictum ſit ad præfat. Libri 1. ubi *fictæ fabulæ*.

Attendere] Attendere ad eam animum.

7. Petens] Proficiſcens ad urbem Neapolim.

Neapolim] Urbem Campaniæ maritimam, regni Neapolitani caput, ac totius Italiæ clariſſimam, prius Parthenopen dictam.

8. In Misenensem] Domum ſuam ruſticam, a Miſeno Æneæ ſocio ſic dictam. In hac Tiberius etiam mortuus eſt.

9. Monte] In monte ſummo, in ſumma montis parte. Vid. Fab. IV.

Posita] Exſtructa, ædificata. Eleganter de ædificantibus. Sic l. 3. f. 9.

Quæſo tam anguſtam talis vir ponis domum?

Luculli] Summi & fortunatiſſimi Romanorum legati.

10. Prospectat] Ex alto eminens nec totum ſpectat. Quædam frequentativa rei difficultatem exprimunt.

Siculum] Quod a Sicilia Cretam uſque excurrit.

Tuscum]

Ex alticinctis unus atrienſibus,
Cui tunica ab humeris linteo Peluſio
Erat deſtricta, cirris dependentibus,
Perambulante læta Domino viridia,
Alveolo cœpit ligneo conſpergere
Humum æſtuantem; come officium jactitans:
Sed deridetur: inde notis flexibus
Præcurrit alium in xyſtum, ſedans pulverem.
Agnoſcit hominem Cæſar, remque intelligit.
Id ut putavit eſſe neſcio quid boni,
Heus, inquit Dominus. Ille enimvero adſilit:
Donationis, alapæ certe, gaudio.
Tum ſic jocata eſt tanti majeſtas Ducis:

Non

TUSCUM] Vulgo, *Mer de Toſcane.*

11. ALTICINCTIS] Negotioſos intelligit. Tales namque cingere veſtes alte ſolent, ne impediantur inter diſcurrendum. Horat. lib. 2.

Puer alte cinctus acerram
Gauſape purpureo menſam perterſit.

Conſule Ferrarium de re veſtiaria. 3, 7. Pign. de Servis p. 271. & ad ea quæ ſequuntur p. 461.

ATRIENSIBUS] Qui ſtabant in atrio domus, limenque cuſtodiebant. Vid. T. Popma de operis ſervor. p. 36.

12. PELUSIO] Peluſium erat oſtium Nili & civitas Ægypti feraciſſima lini, ex quo conficiebantur lintea.

13. DESTRICTA] Colligata, & quaſi conſuta.

CIRRIS] Hos cirros ſunt qui accipiant de plicis tunicæ. Alii putant eſſe fimbrias, oris extremis veſtium ſolitas aſſui. Vid. Pignorium de ſervis p. 461. Sed vid. & Ferrar. de re veſtiaria part. 2. l. 1. p. 39.

14. VIRIDIA] Loca arboribus virentibus, herbis, & graminibus conſita.

15. ALVEOLO] Ligneo vaſe, ex uno caudice excavato.

16. OFFICIUM] Miniſterium. Jactans officii ſui elegantiam munditiamque.

17. FLEXIBUS] Compendiis viarum: notis divortiis. Virg. Æneid. 9.

Objiciunt equites ſeſe ad divortia nota.

18. XYSTUM] Locum deambulationibus faciendis adornatum, conſitis utrinque platanis. Dicitur & neutro genere *Xyſtum.*

SEDANS] Aqua conſperſa, ne pulvere fœdaretur.

19. HOMINEM] Hominis vanitatem negotioſam perſpicit.

REMQUE] Animum, conſilium ardelionis, qui hoc factitabat gratiæ & libertatis obtinendæ cauſa.

21. DOMINUS] Tiberius. Sic imperatores nominabant.

23. DUCIS] *Domini*, ut paulo ante.

Non multum egiſti, & opera nequicquam periit;
Multo majoris alapæ mecum veneunt.

24. OPERA] Laborem inutilem præſtitiſti, fruſtra ſudaſti.

PERIIT] Notum eſt illud de ave quadam ad Auguſtum Cæſarem: *Opera & impenſa periit.* Cæterum ut metri ratio hic collocetur in tuto, contractio eſt adhibenda, quo τὸ *periit* ſit diſyllabum. pro quo *perit* habent Meurſius & Freinshemius. Melius ſcripſiſſent *perIt.*

25. ALAPÆ] *Alapæ* pro libertate. Apud veteres enim, quando aliquem manu mittebant, alapa percuſſum circumagebant, & liberum confirmabant apud prætorem. Et ſic patebit ſenſus verſus 22.

Donationis, alapæ certe, gaudio.

ubi *alapa* per Metonymiam libertatem deſignat. *Certe* vero, quod ibi ſequitur, ſignificat *ad minimum*, Belg. *ten minſte, voor het minſte.* Quomodo apud Terent. Andria 4. 1. 16.

Atque aliquis dicat, Nihil promoveris.
Multum, moleſtus certe ei fuero.

MECUM] Domi meæ. Hoc dicit: Meæ domus ea diſciplina eſt, ut non tam facile, tamque parvo ſervi manumittantur.

VENEUNT] Venduntur. Libertas tam exiguo pretio a me non venditur.

FAB. VI.

AQUILA, CORNIX, ET TESTUDO.

CONTRA potentes nemo eſt munitus ſatis:
Si vero acceſſit conſiliator maleficus,
Vis & nequitia quicquid oppugnant, ruit.
¶ Aquila in ſublime ſuſtulit Teſtudinem,
Quæ quum abdidiſſet corneà corpus domo,
Nec ullo pacto lædi poſſet condita,
Venit per auras cornix, & propter volans:

Opi-

AD FAB. VI.

2. SI VERO] Ter. Andria 1. 2. 18.

Si quis magiſtrum cepit ad eam rem improbum.

Quod idem eſt. Nam infra cornicem vocat etiam *Magiſtram.*

ACCESSIT] Ad illos potentes.

3. VIS] Quicquid eſt, quod vis & nequitia oppugnant, id ruit, ſi acceſſerit ad potentem conſiliator maleficus. Jungit auctor potentem, & conſiliatorem maleficum. Huic nequitiam, illi vim tribuit. Conjuncta iſta ait ſi oppugnent, quicquid ſit, quamvis tutum ſe putet, ruere.

4. AQUILA] Aliter refert Camerarius fab. 196.

5. DOMO] Ponitur *domus* pro teſta cornea, qua teſtudines muniuntur.

6. CONDITA] *Tuta*, ut infra. Abſcondita. ſic libri hujus fab. 8. *condidit.*

7. PER AURAS] Per aëra.

PROPTER] Sc. aquilam, id eſt, juxta, in.

vicinia

Opimam ſane prædam rapuiſti unguibus,
Sed niſi monſtraro, quid ſit faciendum tibi,
Gravi nequicquam te laſſabis pondere.
Promiſſa parte, ſuadet ut ſcopulum ſuper
Altis ab aſtris duram inlidat corticem,
Qua comminuta facile veſcatur cibo.
Inducta verbis Aquila, monitis paruit.
Simul & magiſtræ large diviſit dapem.
Sic tuta quæ naturæ fuerat munere,
Impar duabus occidit triſti nece.

vicinia, in propinquo. Sic utuntur melioris ævi poëtæ. Virg. in Eclogis,

Propter aquæ rivum.

VOLANS] Scilicet, *dixit:* vel, *ſic aquilam allocuta eſt.*

8. OPIMAM] Pinguem, delicatam.

10. NEQUICQUAM] Fruſtra, abſque fructu. ſic ſup. fab. 5.

12. ALTIS AB ASTRIS] Poëtice, pro, e ſublimi, ex ſumma parte aëris.

CORTICEM] Abuſive pro teſta. Supra *corneam domum.*

14. INDUCTA] Sc. ad credendum. C. Nepos Conone c. 3. *Nec facile ad credendum inducebatur.*

15. MAGISTRÆ] Cornici, quæ tanquam magiſtra eam docuerat, qua ratione eſca ſua poſſet veſci. Vide notam ad verſum 1.

DIVISIT] Partes promiſſas dedit. Vid. Gronov. ad Statii Silvas c. 13. p. 71.

16. SIC TUTA] Sic *quæ nullo pacto lædi poſſet condita*, ut eſt verſ. 6.

TRISTI] Gravi. Sic fab. 2. lib. 1. & fab. 3. verſ. 11.

F A B. V I I.

MULI ET LATRONES.

MULI gravati ſarcinis ibant duo.
Unus ferebat fiſcos cum pecunia.

Alter

AD FABULAM VII.

1. MULI] Muli antiquis temporibus frequenter adhibiti ad hoc opus, ut ferrent onera in dorſo. Vid. Scheffer. de re vehiculari lib. 1. c. 8.

2. FISCOS] Corbes ſparteos, in quibus recondebant Romani pecuniam publicam & imperatoriam.

4. CEL-

Alter tumentes multo ſaccos hordeo.
Ille onere dives, celſa cervice eminens,
Clarumque collo jactans tintinnabulum:
Comes quieto ſequitur & placido gradu.
Subito latrones ex inſidiis advolant,
Interque cædem ferro mulum truſitant,
Diripiunt nummos, negligunt vile hordeum.
Spoliatus igitur caſus quum fleret ſuos,
Equidem, inquit alter, me contemptum gaudeo.
Nam nihil amiſi, nec ſum læſus vulnere.
¶ Hoc argumento tuta eſt hominum tenuitas,
Magnæ periclo ſunt opes obnoxiæ.

FAB.

4. CELSA] Sublata in altum, ut fit a ſuperbientibus.

5. COLLO] Solebant ſuſpendere tintinnabula ex collis mulorum, ut occurſum eorum evitare poſſent equi. Hic mulus unum habet tintinnabulum. Apuleji ille plura, præter cætera ornamenta. Audi ſic loquentem lib. 10. *Me phaleris aureis, & fucatis ephippiis, & purpureis tapetis, & frenis argenteis, & pictilibus baltheis & tintinnabulis perargutis exornat.*

6. COMES] Alter ille mulus, cum hordeo.

QUIETO] Sine agitatione multa pedum ac tumultu.

7. LATRONES] Fures pecorum, ita dicti quod a latere adoriuntur vel latenter inſidiantur.

8. INTERQUE] Vult primum factam cædem eorum, qui ducebant mulos, velut reſiſtentium.

TRUSITANT] Vox obſoleta. Vulnerant: quod patet ex verſu 12.

Nam nihil amiſi, nec ſum læſus vulnere.

Hoc *truſitant* minus probat Danetus, quod tamen in textum recepit, & præferre videtur *tuditant*, Meurſium ſecutus, repugnante metri ratione.

13. HOC ARGUMENTO] Hac fabula demonſtratur pauperes vitam tutam agere.

A D

FAB. VIII.

CERVUS ET BOVES.

CERVUS nemoroſis excitatus latibulis,
Ut venatorum fugeret inſtantem necem,
Cœco timore proximam villam petit,
Et opportuno ſe bubili condidit.
Heic Bos latenti: Quidnam voluiſti tibi,
Infelix, ultro qui ad necem cucurreris,
Hominumque tecto ſpiritum commiſeris?
At ille ſupplex: Vos modo, inquit, parcite,
Occaſione rurſus erumpam data.
Spatium diei noctis excipiunt vices.
Frondem bubulcus adfert, nec ideo videt.
Eunt ſubinde & redeunt omnes ruſtici,

AD FAB. VIII.

1. NEMOROSIS] In nemore.

EXCITATUS] Proprie de venatione dicitur.

2. VENATORUM] Necem a venatoribus inferendam.

3. COECO] *Cœcum faciente*, per Metonymiam effecti, qua & Mors pallida dicitur, quia facit homines pallidos.

4. OPPORTUNO] Quod ſe commode offerebat.

BUBILI] Dicitur a *bubus*, contracte pro bovibus: eſtque Adjectivum, in quo ſubauditur *Stabulum*. Vid. Voſſ de Anal. 1, 21.

5. QUIDNAM] Quidnam mali voluiſti tibi parare? Arguendi aliquem formula. Ter. Eun. 3. 5. 11. *Quid tibi vis? Satin' ſanus?* Virg. Eclog. 2. 58.

Eheu quid volui miſero mihi?

8. PARCITE] Vitam mihi ſervate, ne me prodite.

9. OCCASIONE] Cum occaſio fuerit data.

10. SPATIUM] Nox venit, die exacto.

EXCIPIUNT] Succedunt diei.

11. FRONDEM] Pabulum bubus, quod apud veteres plerumque habebant ex frondibus.

NEC IDEO] Dicit, etiamſi attulerit, dederitque frondem in ſtabulo bubus, tamen non vidiſſe.

12. OMNES] Colonos intelligit, & familiam ejus villæ.

Nemo animadvertit: tranſit etiam villicus,
Nec ille quicquam ſentit. Tum gaudens ferus
Bubus quietis agere cœpit gratias,
Hoſpitium adverſo quod præſtiterint tempore.
Reſpondit unus: Salvum te cupimus quidem;
Sed ille, qui oculos centum habet, ſi venerit;
Magno in periclo vita verſatur tua.
Hæc inter ipſe dominus à cœna redit:
Et quia corruptos viderat nuper boves,
Accedit ad præſepe: Cur frondis parum eſt?
Stramenta deſunt. Tollere hæc aranea
Quanti eſt laboris? Dum ſcrutatur ſingula,
Cervi quoque alta eſt conſpicatus cornua,
Quem convocata jubet occidi familia,
Prædamque tollit. ¶ Hæc ſignificat fabula,
Dominum videre plurimum in rebus ſuis.

EPI-

13. ANIMADVERTIT] Cervum ibi latitantem.

VILLICUS] Qui totius villæ habet curam, caput ruſticæ familiæ. Vid. Pign. de ſervis p. 540: & Popm. de oper. ſerv. p. 33.

14. SENTIT] Animadvertit, ut verſu præced.

15. QUIETIS] *Quietis* adjectivum eſt, non ſubſtantivum, conveniens cum bubus. *Quietos* vocat, quod non prodidiſſent latitantem.

16. HOSPITIUM] Quod ſecuritatem hoſpitii præſtiterint.

18. QUI OCULOS] Herum ipſum ea notat periphraſis, quæ eleganter curam ejus ac perſpicaciam depingit, alluſione ad Argum, cui centum erant oculi.

19. VERSATUR] Conſtituta erit.

21. CORRUPTOS] Male habitos, macie perditos.

23. ARANEA] Telas intelligit. Nempe *araneus, a, um* adjectivum eſt. Hinc *araneum* neutraliter & abſolute, opus aranearum, ſubaudito *textum* vel *rete*. Sic Petronius dixit, *araneis oleo madentibus*, i. e. telis aranearum.

24. QUANTI] Quanta veſtra negligentia eſt! minimo labore ſuſtuliſſetis has aranearum ſordes.

DUM SCRUTATUR] Camerarius fab. 223. *Inter hanc curam & attentionem apparent cornua cervi, & ipſe latens intra ſtramenta a gaudente patrefamilias cæditur.*

26. FAMILIA] Servis ruſticis.

A D

EPILOGUS.

ÆSOPI ingenio ſtatuam poſuere Attici,
Servumque collocarunt æterna in baſi,
Patere honoris ſcirent ut cuncti viam,
Nec generi tribui, ſed virtuti, gloriam.
Quoniam occuparat alter, ne primus forem,
Ne ſolus eſſet, ſtudui, quod ſuperfuit.
Neque hæc invidia, verum eſt æmulatio.
Quod ſi labori faverit Latium meo,
Plures habebit quos opponat Græciæ.

Si

AD EPILOGUM.

1. INGENIO] Præfat. lib. 3.

Æternam famam condere ingenio ſuo.

POSUERE] Erexere. Eleganter de ſtatuis.

ATTICI] Athenienſes. Attica eſt regio Achajæ, in qua Athenæ.

2. SERVUMQUE] Licet foret ſervus: nempe quia his conceſſus iſte honor non fuit.

ÆTERNA] Reſpectu voluntatis & propoſiti Athenienſium. Erant enim baſes illæ ex ſaxo, forma quadrata, vel rotunda. *Æterna* ergo eſt, ægre deſtruenda aut ſolvenda, & ſic quam diutiſſime duratura. Statius de baſi ſtatuæ Coloſſeæ Domitiani l. 1. Silv. verſ. 58.

Teneat quamvis æterna crepido,
Quæ ſuperingeſti portaret culmina montis.

5. QUONIAM] Ordo eſt: Studui ne alter eſſet ſolus (fabulator) quoniam occupârat (id eſt, anteverterat me) ne forem primus: quod (unum mihi) ſuperfuit, id eſt, relictum erat, vel proximum erat. Hæc enim eſt ſententia: Quia Attici facto ſuo docuerunt, cunctis cujuſcunque ſortis aditum patere ad honorem, ego quoque conſequi eum ſtudui exemplo Æſopi. Suſpicatur Nobiliſſ. Heinſius Phædrum hic loqui de Cn. ſive C. Meliſſo, Poëta vetere. De quo vide quænam congeſſerit in notis ad Epiſt. Pont. Ovidii lib. 4. Ep. 16. verſ. 30. Vide & eundem ejuſdem operis Tomo 2. p. 465.

7. ÆMULATIO] Hæc vox proprie de diſcipulis dicitur, qui præceptorem imitantur. Ita quidem hic ſumitur. Cæterum hæc vox duplicem habet ſignificationem, alteram ad laudem, alteram ad culpam. Cicero de ea lib. IV. Tuſc. c. VIII. *Dupliciter illa quidem dicitur, ut & in laude, & in vitio nomen hoc ſit: nam & imitatio virtutis, æmulatio dicitur: & eſt æmulatio ægritudo, ſi eo, quod quis concupierit, alius potiatur, ipſe careat.* Æmulatio itaque degenerans nil niſi invidia eſt.

8. LATIUM] Latini. Meton. Subjecti. *Latium* porro regio Italiæ notiſſima inter Hetruriam & Campaniam, a latendo dicta, quod ibi Saturnus latitârit.

9. PLURES] Qui ſimilia facient, incitati exemplo meo.

OPPONAT] Tanquam tales, qui, quod ibi Græce alii, ipſi Latine compoſuerint, æquali ingenio præſtantiaque.

Si Livor obtrectare curam voluerit,
Non tamen eripiet laudis conſcientiam.
Si noſtrum ſtudium ad aures pervenit tuas:
Et arte fictas animus ſentit fabulas,
Omnem querelam ſubmovet felicitas.
Sin autem & illis doctus occurrit labor,
Siniſtra quos in lucem natura extulit,
Nec quicquam poſſunt niſi meliores carpere,
Fatale exitium corde durato feram,
Donec fortunam criminis pudeat ſui.

EXPLICIT LIB. II.

10. CURAM] Hoc opus, quod cum cura ſtudioque elaboravi.

11. ERIPIET] Mihi ſcilicet, quippe qui me iſta ſic ſcripſiſſe ſcio, ut promeritus ſim laudem.

12. PERVENIT] Cicero *accidere ad aures* dicere amat.

13. SENTIT] Si experiris, ſcriptas eſſe has fabulas non inepte, ſed arte ſingulari.

14. SUBMOVET] Tam felix ſum, ut nihil habeam quod querar.

FELICITAS] Qua talem inveni lectorem, qui & intelligit artem, & ex ea capit delectationem.

15 OCCURRIT] Ad aures, ad manus eorum pervenit, qui maligni ſunt.

16. SINISTRA] Infauſta, adverſa, inimica, velut in pœnas & ſupplicia aliorum.

EXTULIT] Protulit, edidit.

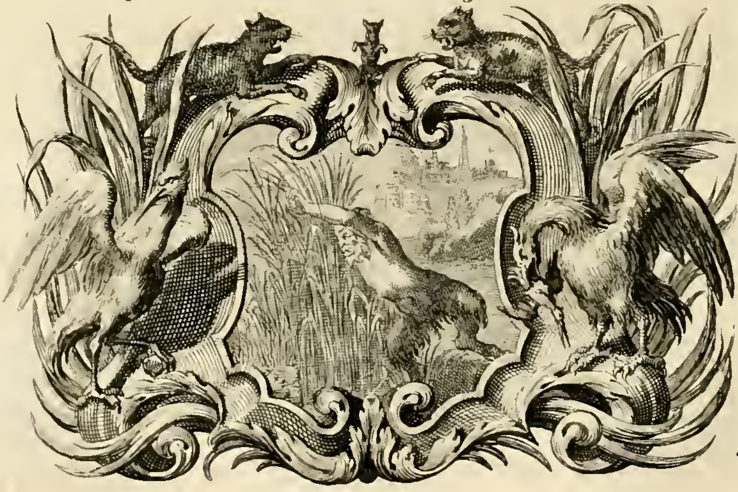
17. NEC QUICQUAM] Deëſt *qui*; nam diverſus caſus præceſſit.

18. FATALE] Malum, quod auctorem habet fatum, non culpam noſtram.

EXITIUM] Calumniam, injuriam.

DURATO] Obfirmato a me atque obdurato adverſus talia.

19. CRIMINIS] Quippe quæ ſic afflixerit innocentem Ita ſæpe veteres. Vide Barthium ad Statium T. 2. p. 68. Gevartium ad Statii Silv. l. 1. c. 31.

PHÆ-

PHÆDRUS AD EUTYCHUM. LIB. III.
ANUS AD AMPHORAM. FAB. I.
PANTHERA ET PASTORES. FAB. II.
ÆSOPUS ET RUSTICUS. FAB. III.
LANIUS ET SIMIUS. FAB. IV.
ÆSOPUS ET PETULANS. FAB. V.
3

PHÆDRI FABULARUM

LIBER TERTIUS.

PROLOGUS AD EUTYCHUM.

PHAEDRI libellos legere ſi deſideras,
Vaces oportet, Eutyche, à negotiis,
Ut liber animus ſentiat vim carminis.
Verum, inquis, tanti non eſt ingenium tuum,
Momentum ut horæ pereat officii mei.
Non ergo cauſſa eſt manibus id tangi tuis,

Quod

AD PHÆDRI FABUL. LIB. III.

PROLOG.

1. PHÆDRI] Meos. Sic loquuntur inprimis poëtæ. Pyrrhus apud Virgil. 2. Æn. expreſſo ſuo ipſius nomine ad Priamum regem:

Illi mea triſtia facta
Degeneremque Neoptolemum narrare memento.

9. Æn. Mater Euryali,

Nec te, ſub tanta pericula miſſum,
Adfari extremum miſeræ data copia matri.

i. e. mihi.

Apud Terentium Hec. 5. 4. 37. Parmeno etiam de ſe,

An
Temere quidquam Parmenonem prætereat, quod facto uſu' ſit?

Apud eundem Phorm. 5. 8. 38. Phormio:

Sic dabo: age nunc, Phormionem qui volet, laceſſito.

2. NEGOTIIS] Curis publici officii: unde etiam *negotioſa vita*, quæ opponitur privatæ & otioſæ, & contemplationi literiſque deditæ.

3. LIBER] Idem eſt, quod *vacans a negotiis*.

4. INGENIUM] Scripta tua. Metonymia.

5. MOMENTUM] Minimum temporis, horæve punctum, quæ hora, vel quod tempus officio eſt deſtinatum. Itaque *officium* de munere publico accipitur, quod ſuſtinebat Eutychus, forſan in aula principali, audiens ſollicitantium preces & ad principem deferens.

6. NON ERGO] Reſpondet poëta objectioni, quam ipſe finxit.

 7. QUOD

Quod occupatis auribus non convenit.
Fortaſſe dices: Aliquæ venient feriæ,
Quæ me ſoluto pectore ad ſtudium vocent.
Legeſne, quæſo, potius viles nenias,
Impendas curam quam rei domeſticæ,
Reddas amicis tempora, uxori vaces,
Animum relaxes, otium des corpori,
Ut adſuetam fortius præſtes vicem?
Mutandum tibi propoſitum eſt & vitæ genus,
Intrare ſi Muſarum limen cogitas.
Ego, quem Pierio mater enixa eſt jugo,

In

7. QUOD OCCUPATIS] Quod minime decet aures impeditas, & negotiis diſtractas.

8. FORTASSE] Nova prolepſis.

FERIÆ] Dies, quibus nihil agere erat licitum.

9. SOLUTO] Libero a curis. *Libero animo*, ut paulo ante.

10. LEGESNE] Reſponſio per interrogationem. q. d. Quidvis potius facturus es, quam lecturus fabulas meas.

NENIAS] Ineptias, fabulas inutiles. *Nenia*, carmen, quo mulcentur aures puerorum.

11. IMPENDAS] Des operam rei familiari.

12. REDDAS] Velut ex debito mutui officii. Nam *reddere* eſt tributum ſibi ſuiſque negotiis ab aliis, iiſdem retribuere, ac pariter vacare aliis.

UXORI VACES] Fabuleris cum uxore, ſeria & jocos miſceas, agas, quæ quoquo modo ei eſſe poſſunt grata & jucunda: quod nempe non potes diebus aliis, occupatus negotiis. Thomas Morus, æternum Angliæ decus, ad hanc rem convenienter in Præfat. Utopiæ ad Petrum Ægidium: *Dum foris totum ferme diem aliis impartior, reliquum meis, relinquo mihi, hoc eſt, literis, nihil. Nempe reverſo domum, cum uxore fabulandum eſt, garriendum cum liberis, colloquendum cum miniſtris. Quæ ego omnia inter negotia numero, quando fieri neceſſe eſt, (neceſſe eſt autem, niſi velis eſſe domi tuæ peregrinus) & danda omnino opera eſt, ut quos vitæ tuæ comites, aut natura providit, aut fecit caſus, aut ipſe delegiſti, his ut te quam jucundiſſimum compares.* & quæ ibi ſequuntur.

13. OTIUM] Cures corpus, & reficias honeſta remiſſione.

14. ADSUETAM] Quadriſyllabum eſt, exigente ſic verſu, ut ſupra.

PRÆSTES VICEM] *Vicem* pro munere. *Præſtare* eſt peragere. Sic Cicero, *munus ſuum præſtare.*

15. PROPOSITUM] Ratio, inſtitutum. Ita hæc vox uſurpatur auctoribus. Juſtinus l. VI. c. 8. de Epaminonda, *Neque ab hoc vitæ propoſito mortis ratio diſſenſit.* Seneca Epiſt. 68. *Aliud propoſito tuo nomen impone.* Ubi *propoſitum* vocat inſtitutum Lucilii in ſeceſſu vivendi.

17. PIERIO] Pierius mons Theſſaliæ, in Macedoniæ confinio, Muſis ſacer, quæ ex eo Pierides dictæ ſunt.

18. To-

In quo tonanti ſancta Mnemoſyne Jovi
Fœcunda novies Artium peperit chorum,
Quamvis in ipſa pene ſim natus ſchola,
Curamque habendi penitus corde eraſerim,
Et laude multa vitam in hanc incubuerim,

Faſti-

18. TONANTI] Epitheton eſt Jovis, qui & abſolute *Tonans* dicitur. Ovid. Epiſtola Deïaniræ,

Velit hoc Germana Tonantis;

i. e. Juno.

MNEMOSYNE] Nympha Pieria, quæ habuit ex Jove novem Muſas. Vox Græca eſt μνημοσύνη, quæ memoriam ſignificat. Poëtæ hanc Muſarum matrem finxere, quia omnium ſcientiarum theſaurus beneficio memoriæ acquiritur & conſervatur. Habet vero nomen novem literas pro numero filiarum.

19. FOECUNDA NOVIES] Quæ novem fœtus edidit uno partu.

ARTIUM] Muſarum, quæ artes invenerunt.

CHORUM] Chorus proprie eſt coævorum cantus & ſaltatio in tragœdiis aut comœdiis. Accipitur vero improprie pro quovis perſonarum numero, & hic pro novem Muſis, quæ dicuntur artes inveniſſe. Prima vocabatur Clio, hiſtoriæ parens; Secunda Melpomene, Tragœdiæ: Tertia Thalia, Comœdiæ: Quarta Euterpe, fiſtularum. Quinta Terpſichore, Cytharæ: Sexta Erato, Lyræ: Septima Calliope, verſuum heroicorum: Octava Urania, Aſtrologiæ: Nona Polyhymnia, Eloquentiæ. Quæ omnes hoc Auſonii carmine comprehendi ſolent:

CLIO geſta canens, tranſactis tempora reddit.
MELPOMENE tragico proclamat mœſta boatu.
Comica laſcivo gaudet ſermone THALIA.
Dulciloquis calamos EUTERPE flatibus urget.
TERPSICHORE affectus citharis movet, imperat, auget.
Plectra gerens ERATO ſaltat pede, carmine, vultu.
Carmina CALLIOPE libris Heroica mandat.
URANIE cœli motus ſcrutatur & aſtra.
Signat cuncta manu, loquitur POLYHYMNIA geſtu.

20. QUAMVIS] Ita eſt hujus verſus lectio conſtituenda, & ſic metrum conſervandum: quod vidit primus Nobiliſſimus Heinſius. Omnes editiones præferunt,

Quamvis in ipſa natus ſim pene ſchola.

Ad quæ tacent interpretes, ſecuri ſcilicet poſitionis qualiſcunque, qua ultima in *pene*, quæ brevis eſt, producatur. Cujuſmodi exempla, fateor, & alibi in his libellis occurrunt. Sed conſulant aures ſuas, qui Muſas nacti ſunt faventes.

NATUS] De Epaminonda ſic dixit Juſtinus *fuiſſe hominem inter literas natum.*

21. HABENDI] Suppl. rem, pecunias. *Amor habendi* apud Ovidium, pro avaritia.

Tempore crevit amor, qui nunc eſt ſummus habendi.

Et Horat. 1. Ep. 7.

Amore ſeneſcit habendi.

22. LAUDE MULTA] Hoc dicit poëta: Quamvis ego in hoc ſtudiorum genere multam laudem ſim aſſecutus, ægre tamen, & non niſi quodam cum faſtidio, recipior in Muſarum cœtum. *Laus multa* hic autem eſt, non quidem magna, ſed multa, ſive multorum hominum: quod modeſtius eſt, quam ſi dixiſſet, magna laude. Multam enim laudem a multis mereri facilius eſt, quam a magnis magnam. Sic Horat. de Arte Poëtica:

Succeſſit vetus his Comœdia non ſine multa
Laude.

Paſſim autem Phædrus ſibi laudem tribuit. Sic Epilogo libri præcedentis:

Si livor obtrectare curam voluerit,
Non tamen eripiet laudis conſcientiam.

Et in fine hujus præfationis:

Quoniam mihi ſolennis debetur gloria.

Iterum in præfatione libri 5.

Mihi parta laus eſt.

VITAM] Sc. Scholaſticam. Conſtituimus

hanc

Faſtidioſe tamen in cœtum recipior.
Quid credis illi accidere, qui magnas opes
Exaggerare quærit omni vigilia,
Docto labori dulce præponens lucrum?
Sed jam, quodcunque fuerit (ut dixit Sinon,
Ad regem quum Dardaniæ perductus foret)
Librum exarabo tertium Æſopi ſtilo,
Honori & meritis dedicans illum tuis:
Quem ſi leges, lætabor; ſin autem minus,
Habebunt certe quo ſe oblectent poſteri.
Nunc Fabularum cur ſit inventum genus,
Brevi docebo. Servitus obnoxia
Quia quæ volebat non audebat dicere,

Affectus

hanc lectionem ex præſcripto Praſchii, pro *in hanc vitam* reponentis *vitam in hanc.* Quo ſit ut opus non ſit tam variis argumentis ſollicitare τό *incubuerim.* Optime enim ſic verſus ſtat.

23. FASTIDIOSE] Ægre, difficulter, & quaſi cum faſtidio & dedignatione ejus, qui tantopere ambit.

IN COETUM] Muſarum Senſus eſt: Etiamſi omnia poſthabeam literis ac doctrinæ, ut opes & gloriam, tamen ad eam veram ſolidamque non niſi difficulter ac ſero pervenio.

24. QUID CREDIS ILLI] Quomodo putas illum poſſe evadere doctum, qui opibus coacervandis ſtudet?

25. OMNI VIGILIA] Omni cura & ſollicitudine.

26. DULCE] Jucundum, propter varias utilitates ex pecunia.

27. UT DIXIT] Sinonis oratio apud Virg. 2 Æneid. ſic incipit:

Cuncta equidem tibi Rex, fuerit quodcunque, fatebor.

Cæterum hic Sinon fuit filius Siſyphi, nepoſque Autolyci, Græcus verſipellis & veterator, qui obſeſſa Troja a Trojanis ſe capiendum obtulit, & ad Priamum Regem deductus, ipſi perſuaſit abiiſſe Græcos, atque equum illum ingentem in urbem ducendum.

28. REGEM] Priamum Regem Trojanorum, qui vocati ſunt Dardanii a Dardano filio Jovis & Electræ, qui Regnum Trojanum condidit, unde & ipſa regio Dardania dicta eſt. Poſtea urbs provinciæ caput dicta fuit Troja, & populus Trojani, a Troë atavo Priami.

29. EXARABO] *Exarabo ſtilo.* Hæ voces ſunt conjungendæ. *Exarare ſtilo* eſt ſcribere.

30. HONORI ET MERITIS] Ex veteri formula, quæ in Inſcriptionibus frequens.

33. FABULARUM] Cur fabulæ ſint inventæ. Sic *piſcium genus* apud Horat. l. 1. Od. 2. pro piſcibus.

Piſcium & ſumma genus hæſit ulmo.

34. SERVITUS] Æſopus ſervus. Servivit enim is Xantho Philoſopho.

OBNOXIA] Arbitrio ac poteſtati alienæ ſubjecta.

36. AF-

Affectus proprios in fabellas tranſtulit,
Calumniamque fictis eluſit jocis.
Æſopi illius ſemita feci viam,
Et cogitavi plura quam reliquerat,
In calamitatem deligens quædam meam.
Quod ſi accuſator alius Sejano foret,
Si teſtis alius, judex alius denique,
Dignum faterer eſſe me tantis malis,
Nec his dolorem delenirem remediis.
Suſpicione ſi quis errabit ſua,
Et rapiet ad ſe quod erit commune omnium,
Stulte nudabit animi conſcientiam.

Huic

36. Affectus] Non intelligit perturbationes, ſed res, quæ accidebant ipſi, quæ eum afficiebant. Hoc vult, omnes caſus, qui venerant, omnem injuriam, qua afficiebatur, ultum eſſe fabula.

37. Elusit] Evitavit. Sic lib. I. fab. 12.

Jocis] Fabulis. Prol. l. 2. *narrantis jocus.*

38. Semita] *Semitam* & *viam* conjunxit & Cicero Accuſ. 2. in Verr. c. 23. *Attendite. Jam intelligetis hanc pecuniam, qua via modo viſa eſt exire ab iſto, eadem ſemita revertiſſe.* Semita autem eſt quid minus tritum quam via. Primus Æſopus materiam fabularum reperit, quam ego polivi verſibus. Sic effeci ut illius ſemita, quam primus triverat, evaderet via. Semita enim fit via, cum a plurimis frequentatur, & ſic vulgatur magis.

39. Cogitavi] Excogitavi. Sic C. Nepos vita Datamis 6. *Quod ad ſuam perniciem fuerat cogitatum*, id eſt, excogitatum.

40. In calamitatem] In quibus fabulis alluſi paucis ad fortunam meam adverſam, quam paſſus ſum ſub Sejano.

41. Alius Sejano] Præpoſitio omiſſa, pro *a Sejano*, hoc eſt, quam Sejanus. Vid. de hac conſtructione Gerard. Jo. Voſſium de Conſtruct. c. 14. Sejanus pro arbitrio cuncta geſſit ſub Tiberio, ſuamque latiſſime exercuit poteſtatem. In ejus odium incidit Phædrus, qui ab eo variis criminibus accuſatus vix evaſit incolumis; cum ille eſſet & accuſator & judex. Genus loquendi a Græcis ſumtum.

42. Judex] Vox *Judicis* vim Sejani innuit.

44. Nec his] Nec hæc ſolatia mihi conquirerem.

45. Suspicione] Si quis ſuſpicabitur ſe his tangi. Cic. pro Lege Manilia c. 13. *Veſtra admurmuratio facit, Quirites, ut agnoſcere videamini, qui hæc fecerint. Ego autem neminem nomino. quare iraſci mihi nemo poterit, niſi qui ante de ſe voluerit confiteri.*

46. Et rapiet ad se] Dicet ſe tactum & exagitatum hac illave fabula.

Quod erit commune] Quod dicitur omnibus, quod tangit omnes.

47. Nudabit] Nudabit ille conſcientiam quidem, nihilominus tamen ego velim me excuſatum ei, quia non propterea ſcripſi, ut ſic hic & ille ſe nudaret. Cæterum *nudare* eſt hic, omnibus conſpiciendam præbere.

Huic excuſatum me velim nihilominus.
Neque enim notare ſingulos mens eſt mihi,
Verum ipſam vitam & mores hominum oſtendere.
Rem me profeſſum dicet fors aliquis gravem:
Si Phryx Æſopus potuit, Anacharſis Scytha,
Æternam famam condere ingenio ſuo:
Ego literatæ qui ſum propior Græciæ,
Cur ſomno inerti deſeram patriæ decus?
Threiſſa quum gens numeret auctores ſuos,
Linoque Apollo ſit parens, Muſa Orpheo,
Qui ſaxa cantu movit & domuit feras,
Hebrique tenuit impetus dulci mora.

Ergo

49. NOTARE] Hujus vel illius vitam reprehendere.

50. OSTENDERE] Quales nempe ſunt in vita communi.

51. FORS] Forſan, forſitan, adverbialiter.

52. PHRYX] In Phrygia natus, quæ eſt regio Aſiæ minoris.

ANACHARSIS] Pro & *Anacharſis.* ſic fab. 9. l. 1.

Oppreſſum ab Aquila, fletus edentem graves; pro & *fletus edentem.* Anacharſis fuit Philoſophus Scythicus multa ſapientia & doctrina præditus, qui ſumma uſus eſt libertate in carpendis hominum moribus, multaque præclare dicta poſteritati reliquit.

53. CONDERE] Extruere, parare famam.

54. LITERATÆ] Merito: vel ob ſolas Athenas, omnium artium inventrices, quas & doctas vocavit Propertius,

Magnum iter ad doctas proficiſci cogor Athenas

55. SOMNO] Ignavia, pigritia.

DESERAM] Omittam ornare ac promovere, cum poſſim.

56. THREISSA] Thracia. Indicat vero Phædrus ſe gente Thracem eſſe, ideoque Græciæ, eruditionis parenti, propiorem quam erat vel Æſopus Phryx, vel Anacharſis Scytha.

NUMERET] Multos habeat auctores.

57. LINOQUE] Linus filius Apollinis & Terpſichoræ, aut, ut alii volunt, Mercurii & Uraniæ. Fuit Muſicus & poëta Thebanus.

ORPHEO] Is fuit genere Thrax, filius Apollinis & Calliopes, quem a Mercurio, aut a patre Apolline ferunt accepiſſe lyram, qua tantum valuit, ut cantu ſilvas & ſaxa moverit, reduxeritque uxorem ſuam Euridicen ab inferis. Fuit occiſus a Menadibus juxta Hebrum fluvium.

58. QUI SAXA] Horatius in de Arte Poëtica de eo & Amphione:

Silveſtres homines ſacer, interpreſque deorum,
Cædibus & victu fœdo deterruit Orpheus.
Dictus ob hoc lenire tigres, rapidoſque leones.
Dictus & Amphion Thebanæ conditor arcis
Saxa movere ſono teſtudinis, & prece blanda
Ducere quo vellet.

59. HEBRIQUE] Hebrus fluvius Thraciæ ex Hæmo monte oriens, & in Ægeum mare exiens.

TENUIT] Moratus eſt dulcedine carminis.

60. GEMAS]

Ergo hinc abeſto, Livor, ne fruſtra gemas:
Quoniam mihi ſolemnis debetur gloria.
Induxi te ad legendum: ſincerum mihi
Candore noto reddas judicium peto.

60. GEMAS] Ob felicitatem alienam. Proprie de livore.
61. SOLEMNIS] Solita. Reſpicit exempla Lini & Orphei, qui tametſi Thraces fuerint, tamen tantam obtinuerunt gloriam.
62. INDUXI] Hic ſenſus eſt: Scio, me his compuliſſe te ut legas. Pro hac mea opera, ſi ex ea jucundum aliquid tibi accidet, hoc unum peto ut reddas judicium.
63. NOTO] Quem conſtat in te eſſe ſitum.
JUDICIUM] Judices candide & ſincere de his libellis.

F A B. I.

ANUS AD AMPHORAM.

ANUS jacere vidit epotam amphoram,
Adhuc Falerna fæce, e teſta nobili
Odorem quæ jucundum late ſpargeret.
Hunc poſtquam totis avida traxit naribus:
O ſuavis anima, quale in te dicam bonum
Ante-

AD FAB. I.

1. ANUS] Proverbium vetus eſt, *Anus ad armillum redit*, id eſt, ad vas vinarium. Conſtructio talis eſt: Anus vidit amphoram epotam (id eſt, exhauſtam) jacere, adhuc Falerna fæce, quæ late ſpargeret jucundum odorem e teſta nobili.

AMPHORAM] Vinarium vas octo & quadraginta ſextarios continens. In his vaſis vinum Falernum ſervabatur.

2. FALERNA FÆCE] Falerni vini fæce. Falernus mons & ager erat Campaniæ: ager frumenti, mons vini generoſiſſimi ferax. Horat. 2 Sat. 2.

Surrentina vafer, qui miſcet fæce Falerna
Vina, columbino limum bene colligit ovo.

Apud Prudentium 1 hymn. 126. eſt *Muſtum Falernum*.

NOBILI] Quia inſcriptum habebat titulum tam celebrati vini. Solebant enim inſcribere iſtis amphoris nomen vini, ubi & quando eſſet natum, in quibus condebatur. Nobilis quoque dici poteſt ob materiam, e qua erat conflata.

4. TRAXIT] Quantum poterat attraxit. Videtur hoc verbum aviditatem aliquam ſignificare, etiamſi non addidiſſet poëta τὸ *avida*. Horat. Epod. XIV.

Pocula Lethæos ut ſi ducentia ſomnos,
Arente fauce traxerim.

5. ANIMA] Alloquitur amphoram, eamque anus vinolenta rerum omnium cariſſimam ducens, & delicium ſuum faciens, blande ſuavem animam appellat; ſcilicet ut Cicero cariſſimis ſuis ſcribens, *vos animæ meæ*, inquit. Sic devota vino vetula amphoram veluti corculum amplexa, o ſuave olens animula, inquit! quales delicias, quale in te bonum antehac fuiſſe dicam, in qua tales ſunt reliquiæ, & fæces ipſæ divinum quendam odorem ſpirant!

Antehac fuiſſe, tales cum ſint reliquiæ?
¶ Hoc quo pertineat, dicet qui me noverit.

Vid. elegantem locum de muliere vini avida apud Plaut. Curcul. Act. 1. ſc. 2.

6. TALES] Ex proverbio, quo boni vini etiam fæces bonæ eſſe perhibentur.

7. HOC QUO PERTINEAT] Senectutem ſuam conſolatur Phædrus. Vult ex hoc ultimæ ſenectutis, quæ eſt quaſi fæx vitæ, opuſculo fabularum poſſe colligi, qualis fuerit integra adhuc ætate. Meminit & alibi ſenectutis ſuæ, ut infra lib. 4. fab. 25. & lib. 5. fab. 10.

FAB. II.

PANTHERA ET PASTORES.

SOLET à deſpectis par referri gratia.
¶ Panthera imprudens olim in foveam decidit;
Videre agreſtes: alii fuſtes congerunt,
Alii onerant ſaxis; quidam contra miſeriti,
Perituræ quippe, quamvis nemo læderet,
Miſere panem, ut ſuſtineret ſpiritum.
Nox inſecuta eſt, abeunt ſecuri domum,
Quaſi inventuri mortuam poſtridie.
At illa vires ut refecit languidas,
Veloci ſaltu fovea ſeſe liberat,

Et

AD FAB. II.

1. DESPECTIS] Qui deſpecti erant.

2. IMPRUDENS] Improvida, non providens.

IN FOVEAM] *In foſſam eſt delapſa*, Camerar. quem vide Fab 226.

3. CONGERUNT] In eam, verberantes.

4. ALII] In dimetiendo hoc verſu *Ali* eſt pro *alii*; ut ſæpe *ingeni* pro *ingenii*, aliaque ejuſmodi. Nulla enim alia ratione conſtabit.

ONERANT] Petunt, mulcant lapidibus. Sic eſt *onerare injuriis* apud Ter. Andr.

6. MISERE] Objecere illi panem.

SUSTINERET] Servaret vitam. Nam *ſuſtinere* eſt tenere, ne ſc. diſcedat.

9. REFECIT] Pane ſc. & quiete. Sic *reficere jumenta* dixit Nepos Eumene cap. 9.

10. FOVEA] A fovea. Ellipſis. In foveis feræ capiebantur. ſup. l. 1. fab. 17.

SESE LIBERAT] Seſe liberat, id eſt, exſilit.

11. CON-

Et in cubile concito properat gradu.
Paucis diebus interpoſitis, provolat,
Pecus trucidat, ipſos paſtores necat,
Et cuncta vaſtans, ſævit irato impetu.
Tum ſibi timentes, qui feræ pepercerant,
Damnum haud recuſant, tantum pro vita rogant.
At illa, Memini qui me ſaxo petierint,
Qui panem dederint; vos timere abſiſtite,
Illis revertor hoſtis, qui me læſerant.

11. Concito] Feſtino, celeri.

12. Provolat] Cubili ſc. Vox communis hominibus, feris & avibus.

16. Haud recusant] *Haud recuſare* non eſt velle, ſed æquo animo ſubire, majoris boni gratia. C. Nepos Epam. c. 8. *Neque recuſavit, quo minus legis pœnam ſubiret.* Ergo hi calamitatem in pecore amittendo non deprecantur, ſed ſuæ tamen vitæ ut parcat rogant. Vid. hic Græv. ad Lactant. de Mortibus Perſecutorum p. 133.

17. Memini] Subintellige *illorum.*

18. Absistite] Deſiſtite. Sic optimi auctores. Virg. 8 Æn. verſ. 403.

Abſiſte precando
Viribus indubitare tuis.

Idem lib. 6. *Abſiſte moveri.* Columell. 12, 19. *Nec abſiſtat id facere.*

19. Revertor hostis] Revertor ad eos hoſtiliter perſequendos, qui in me congeſſere fuſtes & lapides.

F A B. I I I.

ÆSOPUS ET RUSTICUS.

Usu peritus hariolo velocior
Vulgo eſſe fertur, cauſa ſed non dicitur:
Noteſcet quæ nunc primum fabella mea.

¶ Ha-

AD FAB. III.

1. Usu] Homo multæ experientiæ, ingenioſior & velocior ingenio eſt quam vates.

Velocior] Ad conjectandum ſc. *Velox* de ingenii acumine dicitur, & plane idem eſt, quod Belg. *gaeu*, quod aliquando celeritatem notat, plerumque vero de callidis & acuti ingenii hominibus intelligitur. Contrarium *veloci* eſt *tardus*, quod ſtupidum denotat. Ter. Heautont. 4. 4. *hui quam tardus es!*

2. Causa] Non, quare ſit velocior, id enim in ſequentibus non agitur, ſed unde natum ſit hoc vulgi dictum.

3. Notescet] Nota fiet, cum fuerit hactenus occulta.

¶ Habenti cuidam pecora pepererunt oves
Agnos humano capite. monſtro exterritus
Ad conſulendos currit mœrens hariolos.
Hic pertinere ad domini reſpondet caput,
Et avertendum victima periculum.
Ille autem affirmat conjugem eſſe adulteram,
Et inſitivos ſignificari liberos:
Sed expiari poſſe majori hoſtia.
Quid multa? variis diſſident ſententiis,
Hominiſque curam cura majore aggravant.
Æſopus ibi ſtans, naris emunctæ ſenex,
Natura numquam verba cui potuit dare:
Si procurare vis oſtentum, Ruſtice,

Uxores,

6. HARIOLOS] Harioli futurorum conjectores dicebantur: quaſi *farioli* a *fari*, vel *fando*, ut *hœdus*, *fœdus*. Sed vide Etymologicon magni Voſſii.

7. HIC] Sc. hariolus.

CAPUT] Vitam, ſalutem. Vid. lib. 1. fab. 14.
Qui capita veſtra non dubitatis credere,
Cui calceandos nemo commiſit pedes.

8. VICTIMA] Intelligitur taurus. Hoc enim proprie victima veteribus. Mox:
Expiari poſſe majori hoſtia.
Solebant enim monſtra & prodigia hoſtiis procurari, idque ex conſilio & præſcripto augurum & aruſpicum, Quindecimque virorum, qui libros Sibyllinos ſuper hac re adibant & inſpiciebant: ut ſc. averruncaretur malum, quod illa minabantur. Neque tantum in portentis ac prodigiis, ſed etiam in ſomniis paulo triſtioribus procurandis expiandiſque mire ſuperſtitioſi erant.

10. INSITIVOS] Alienæ familiæ per dolum inſitos, id eſt, nothos. Metaph.

11. EXPIARI] Victima piaculari averti ac declinari.

13. CURA MAJORE] Propter diſſenſum & incertitudinem interpretationis, ac propterea remedii quoque.

AGGRAVANT] Ex incerto ac ſollicito dimittunt multo incertiorem ac ſollicitiorem. Simile eſt illud Terentii, Phorm. 2. 3.
Feciſtis probe,
Incertior ſum multo quam dudum.

14. NARIS EMUNCTÆ] Horatianum eſt de iis, qui rem poſſunt ſubodorari, hoc eſt, occultam indagare, atque intelligere.

SENEX] Honoris cauſa dictum. Sic *Lucilius ſenex* apud Horatium.

15. NATURA] Subaudi *rerum*, id eſt, Natura omnium rerum numquam Æſopum latuit.

VERBA] Quem natura non potuit externa ſpecie decipere. Vult, intime ſciviſſe rationem rerum naturalium.

16. PROCURARE] Solennis vox augurum eſt, ſignificatque avertere, & a cervicibus noſtris depellere. Vid. Hieron. Magii Miſcellan. l. 1. c. 20. & Probus ad Virg. 1 Georgic. p. 134.

17. UXO-

Uxores, inquit, da tuis paſtoribus.

17. Uxores] Abuſive, pro contubernalibus, conjunctis, concubinis. Sic enim proprie dicebantur, quæ conjunctæ erant ſervis.

Pastoribus] Famulis tuis, qui pecus tuum curant.

F A B. I V.

S I M I I C A P U T.

Pendere ad Lanium quidam vidit Simium
Inter reliquas merces atque opſonia.
Quæſivit quidnam ſaperet; tum Lanius jocans:
Quale, inquit, caput eſt, talis præſtatur ſapor.
¶ Ridicule magis hoc dictum quam vere æſtimo,
Quando & formoſos ſæpe inveni peſſimos,
Et turpi facie multos cognovi optimos.

FAB.

A D F A B. I V.

1. Pendere] Proprie de rebus venalibus.

Ad Lanium] Apud Lanium. Plaut. *ad forum*, pro apud forum: *ad exercitum*, pro apud exercitum.

2. Reliquas] Si verſus ratio habeatur, quatuor ſyllabarum erit hæc vox. Sed Heinſius bono ſenſu, & meliore verſu ſcribit *relictas*. Aliquæ ſcilicet merces jam erant venditæ: remanſerat cum aliis ſimius.

5. Ridicule] In gratiam Æſopi hoc dicitur.

Æstimo] Exiſtimo, puto.

7. Optimos] Exemplo eſt ipſe Æſopus, quem corpore deformem fuiſſe accepimus.

A D

FAB. V.

ÆSOPUS ET PETULANS.

SUCCESSUS ad perniciem multos devocat.
¶ Æſopo quidam petulans lapidem impegerat;
Tanto, inquit, melior: aſſem deinde illi dedit.
Sic proſecutus: Plus non habeo mehercule,
Sed unde accipere poſſis, monſtrabo tibi.
Venit ecce dives & potens: huic ſimiliter
Impinge lapidem, & dignum accipies præmium.
Perſuaſus ille, fecit quod monitus fuit:
Sed ſpes fefellit impudentem audaciam,
Comprehenſus namque pœnas perſolvit cruce.

FAB.

AD FAB. V.

1. DEVOCAT] Pellicit ac trahit ſenſim, quoniam a bonis eſt deſcenſus veluti ad mala.

2. PETULANS] Uſurpatur de eo, qui gaudet lædere alios; idque ſine cauſa.

TANTO MELIOR] Laudandi atque approbandi apud veteres formula: contra autem, *Tanto nequior.*

ASSEM] Intellige nummum æneum.

4. SIC PROSECUTUS] Sic pergens loqui.

6. POTENS] Qui poteſt melius quam ego dare.

9. IMPUDENTEM AUDACIAM] Terent. Heautontim. 2. 3.

O hominis impudentem audaciam!

10. CRUCE] Crux ſupplicii genus, quod in uſu fuit ad tempora Conſtantini Imperatoris.

AD

MUSCA ET MULA.
FAB. VI.
LUPUS AD CANEM.
FAB. VII.
SOROR AD FRATREM.
FAB. VIII.
SOCRATES AD AMICOS.
FAB. IX.
POENA DE CREDERE ET NON CREDERE.
FAB. X.
EUNUCHUS AD IMPROBUM.
FAB. XI.

F A B. V I.

MUSCA ET MULA.

MUSCA in temone ſedit, & Mulam increpans,
Quam tarda es, inquit: non vis citius progredi?
Vide, ne dolone collum compungam tibi.
Reſpondit illa: Verbis non moveor tuis,
Sed iſtum timeo, ſella qui prima ſedens,
Jugum flagello temperat lento meum,
Et lora frenis continet ſpumantibus.
Quapropter aufer frivolam inſolentiam:
Namque ubi ſtrigandum eſt, & ubi currendum, ſcio.

¶ Hac

AD FAB. VI.

1. MUSCA IN TEMONE SEDIT] Faernus in Fabula de Muſca & Quadrigis p. 89.

Muſca advolans temoni earum inſederat.

MULAM] Mularum uſus quondam fuit in vehiculis celeberrimus.

2. NON VIS] Notum ſchema interrogando jubere. Ter. Eun. 5. 1.

Non tu iſtuc dictura aperte es quicquid eſt?

Ita hic, *Non vis citius progredi?* Quod Belgice ſic fere ſolet efferri, *Zult gy voortgaan of niet?*

3. DOLONE] Per ſaltum de aculeo ſuo ſic loquitur. Nam *dolon* proprie gladius, aut cuſpis ferrea in baculo recondita. Et ſolet muſca ſuum aculeum ſic abdere. Virg. Æn. l. 7. verſ. 664.

Pila manu, ſævoſque gerunt in bella dolones.

Ubi vide interpretes.

5. QUI PRIMA] Aurigam intelligit. *Prima ſella* eſt ſcamnum equis proximum, in quo proprie ſedes aurigarum.

6. TEMPERAT] Regit, moderatur, ne tardius aut celerius incedam, quam oportet.

LENTO] Facto quippe ex loris. Sic *verbera lenta* apud Virg. *Lentum* eſt flexibile. Hinc apud eundem Maronem eſt & *lenta ſalix*, *lentum vimen*, & *lentum flagellum*, quod hic habemus.

7. SPUMANTIBUS] Ita tenet ut ſpument. Vult reddere rationem, quare non poſſit celerius incedere. Non tantum, ait, tenet, ſed tenet tam valide, meque cohibet, ut & frena ſpument, hoc eſt, ſpuma ex labore oppleantur.

8. AUFER] Omitte inſolentiam.

FRIVOLAM] Vanam, cui nullæ ſubſunt vires.

9. STRIGANDUM] Quando oporteat morari. *Strigare* enim eſt interquieſcere, diciturque proprie de equis aut mulis in ſtrigam collocatis. Sic uſus auctor parodiæ in Ventidium

¶ Hac derideri fabula merito poteſt,
Qui ſine virtute vanas exercet minas.

Baſſum mulionem, quæ extat in Catalectis Virgilianis :

Et inde tot per orbitoſa millia
Jugum tuliſſe, læva ſive dextera
Strigare mula, ſive utrumque cœperat.

VIRTUTE] Viribus, fortitudine. Synecdoche.

FAB. VII.

CANIS ET LUPUS.

QUAM dulcis ſit libertas, breviter proloquar.
¶ Cani perpaſto, macie confectus Lupus,
Forte occurrit: ſalutantes dein invicem
Ut reſtiterunt, Unde ſic, quæſo, nites,
Aut quo cibo feciſti tantum corporis?
Ego, qui ſum longe fortior, pereo fame.
Canis ſimpliciter: Eadem eſt conditio tibi,
Præſtare domino ſi par officium potes.
Quod? inquit ille: Cuſtos ut ſis liminis,

A fu-

AD FABULAM VII.

1. QUAM DULCIS] Camerarius Fab. 220.

BREVITER PROLOQUAR] Paucis oſtendam.

2. PERPASTO] Valde pingui.

MACIE CONFECTUS] Cujus vires macie plane diminutæ erant.

4. UT RESTITERUNT] Sic ſup. l. 1. f. 12.

Ad fontem cervus cum bibiſſet reſtitit.

UNDE SIC] Verba Lupi ad Canem.

NITES] Eos proprie ſignificat, quorum pellis ex ſagina diſtenta ſplendet. Locus hic eleganter formatus ex illo paraſiti Gnathonis apud Ter. Eun. 2. 2.

Qui color, nitor, veſtitus, quæ habitudo eſt corporis?

Hinc *equi nitidi* apud Virg. i. e. pinguedine diſtenti. Nepos Eumene 5. *Jumenta nitida* dixit, id eſt, bene habita. Sic *juvenca nitens* apud Ovid. Metam. l. 1.

5. FECISTI TANTUM CORPORIS] Obeſum te reddidiſti. Contrarium eſt, *corpus amittere*, id eſt, macrum fieri.

7. SIMPLICITER] Aperte, abſque diſſimulatione.

EADEM EST CONDITIO] Tibi erit fortuna ſimilis.

10. ET

A furibus tuearis & noctu domum.
Ego vero ſum paratus: nunc patior nives,
Imbreſque, in ſilvis aſperam vitam trahens:
Quanto eſt facilius mihi ſub tecto vivere,
Et otioſum largo ſatiari cibo?
Veni ergo mecum. Dum procedunt, aſpicit
Lupus a catena collum detritum Canis.
Unde hoc, amice? nihil eſt. Dic, quæſo, tamen.
Quia videor acer, alligant me interdiu,
Luce ut quieſcam, & vigilem, nox quum venerit:
Crepuſculo ſolutus, qua viſum eſt, vagor.
Adfertur ultro panis; de menſa ſua

Dat

10. Et noctu] Ordo verborum paulo hic turbatior eſt. Sic autem ſe habet: *Ut ſis cuſtos liminis & tuearis domum noctu a furibus.*

11. Ego vero] Particula elegantiſſima, quæ hic promtitudinem indicat. Verba ipſa lupi ſunt ad canem reſponſoria.

Patior] Expoſitus ſum & nudus ad omnes cœli injurias, & duram admodum vitam ago. Florus poëta,

Scythicas pati pruinas.

Et Cicero II Catil. c. x. *Pruinas ac nives perferre.* Sic & Claudian.

Frigora ſæva pati, gravibus non cedere nimbis.

12. Vitam trahens] Virgiliana phraſis ex Æneid. 2.

Afflictus vitam in tenebris luctuque trahebam.

Æneid. 3.

Quum vitam in ſilvis inter deſerta ferarum
Luſtra domoſque traho.

15. Veni ergo] Verba canis ad lupum.

16. Detritum] Proprie de cane. Seneca Hippol. verſ. 33.

Et pugnaces tendant Creſſæ
Fortia trito vincula collo.

17. Nihil est] Canis loquitur. Formula eſt illorum, qui præcidunt ſermonem de re ſibi parum grata. Imitatur Terentium And. 2. 6.

SIMO. *Quidnam eſt?* DA. *Puerile eſt.* SI. *Quid eſt?* DA. *Nihil.* SI. *Quin dic, quid eſt?*

Et Phormione 5. 8.

PH. *Abi: tange: ſi non totus friget, me eneca.* CHR. *Nihil eſt.*

Dic quæso] Lupus loquitur, cui mox reſpondet Canis: *Quia videor acer* &c.

18. Acer] Lib. 2. f. 3. eſt *canis vehemens.* Sed quid *acer* & *vehemens* differant, docet Vavaſſor in libello de vi & uſu quorundam verborum; ubi *acer* idem dicit eſſe quod *aſperior*, *intractatus*, *ferocior*, *inquietus.* Vid. Cicer. pro Roſc. Amerin. c. 20.

20. Crepusculo] Crepuſculum eſt lux dubia, quæ fit ante ſolis ortum & occaſum.

Qua visum est] Errant Grammatici, qui hanc voculam *qua* inter adverbia numerant. Semper ſubſtantivum ſubauditur. Sic *hac*, *illac*, *iſtac*, ſubaudi via.

21. Ultro] Me non rogante.

Dat oſſa dominus, fruſta jactat familia,
Et, quod faſtidit quiſque, pulmentarium:
Sic ſine labore venter impletur meus.
Age, ſi quo abire eſt animus, eſt licentia?
Non plane eſt, inquit. Fruere, quæ laudas, Canis.
Regnare nolo, liber ut non ſim mihi.

22. FRUSTA] Edulii cujuſcunque.
JACTAT] Jacit, objicit. *Mittit* eſt f. 2.
23. QUOD FASTIDIT QUISQUE] Hinc lib. IV. fab. XVII. Canum querelæ ad Jovem orantium
Ut ſeſe eripiat hominum contumeliis,
Furfuribus ſibi conſperſum qui panem darent.
PULMENTARIUM] Quicquid ad panem datur. Proprie tamen dicitur puls vel cibus in modum pultis factus.
25. EST LICENTIA?] Licitumne tibi eſt? Verba ſunt Lupi ad Canem, quibus Canis reſpondet mox: *Non plane eſt.*
26. FRUERE, QUÆ LAUDAS, CANIS] Fruere iis, quæ laudas. Sunt autem hæc Lupi verba. Eſt vox remittendi alteri, quod ipſi non deſideramus, quaſi dicat, Habe tua bona ſine rivali. Sic fere Cæſar Auguſtus Pollioni apud Senecam de ira lib. 3. cap. 23. *Fruere, inquit, mi Pollio, fruere.*
17. UT NON SIM] Hac lege & conditione ut non ſim liber mihi.

FAB. VIII.

FRATER ET SOROR.

PRAECEPTO monitus, ſæpe te conſidera.
¶ Habebat quidam filiam turpiſſimam,
Itidemque inſigni & pulcra facie filium.
Hi ſpeculum in cathedra matris ut poſitum fuit,
Pueriliter ludentes, forte inſpexerant.

Hic

AD FAB. VIII.

1. PRÆCEPTO] Ubi bona præcepta accepiſti, ubi monitus es.
TE CONSIDERA] Deſcende in te, examina te.
2. TURPISSIMAM] Turpitudo, ut & honeſtas, proprie quidem de animo hominis; ſæpe tamen etiam de corporis forma dicitur, ex qua interdum cognoſcitur animus, quamvis admodum fallaci indicio. Sic infra lib. 4. fab. 4. *turpiſſimam* vocat, quam mox *deformem.*
3. PULCRA FACIE] Honeſta: nam opponitur *turpiſſimæ.* Ter. Eun. 3. 2. 21.
Ita me Dii ament, honeſtus eſt.
4. CATHEDRA] Sellam geſtatoriam intelligit, qua vehebantur mulieres in publico. Vid. Pignor. de ſerv. p 434.

7. Su

Hic ſe formoſum jactat, illa iraſcitur,
Nec gloriantis ſuſtinet fratris jocos,
Accipiens (quid enim?) cuncta in contumeliam.
Ergo ad patrem cucurrit, læſura invicem,
Magnaque invidia criminatur filium,
Vir natus quod rem fœminarum tetigerit.
Amplexus utrumque ille, & carpens oſcula,
Dulcemque in ambos caritatem partiens:
Quotidie, inquit, ſpeculo vos uti volo,
Tu formam ne corrumpas nequitiæ malis:
Tu faciem ut iſtam moribus vincas bonis.

FAB.

7. SUSTINET] Suſtinere vel ferre poteſt.
8. ACCIPIENS] Siniſtre omnia interpretans ad ſui contemtum. Ter. Adelph. 4. 3. 15.
Ad contumeliam omnia accipiunt magis.
QUID ENIM?] Poteſt ita ſuppleri: *Quid enim potius acciperet in contumeliam?*
10 CRIMINATUR] Odioſa criminatione defert fratrem ſuum.
11. VIR NATUS] Cum vir ſit natus, cum virilis ſit ſexus.
REM FOEMINARUM.] Supellectilem muliebrem: id, quod ad fœminas pertinet.
12. CARPENS OSCULA] Ovid. Ep. 2. Heroid.
Non ſuper incubui, non oſcula frigida carpſi.
13. DULCEMQUE] Sic infra l. 3. fab. 15. *dulcem benevolentiam.* Dicitur hic reſpectu liberorum, qui dulces paſſim vocantur. Lucret. l. 3.
Nec dulces occurrent oſcula nati.
Virg. 4 Æneid.
Nec dulces natos, Veneris nec præmia nôris.
Horat. Epod. 2.
Domum atque dulces liberos.
PARTIENS] Tribuens cuique partem amoris ſui.
15. TU] Tu fili.
16. TU] Tu filia hoc agas, ut ne appareat ea turpitudo faciei præ morum pulcritudine. Vide huic loco convenientia apud Piccart. Dec. 9. c. 5. Menag. ad Laertium edition. Wetſtenianæ pag. 88. 89.

FAB. IX.

SOCRATES AD AMICOS.

VULGARE amici nomen, ſed rara eſt fides.
¶ Quum parvas ædes ſibi fundaſſet Socrates,
(Cujus non fugio mortem, ſi famam adſequar,
Et cedo invidiæ, dum modo abſolvar cinis.)
E populo ſic neſcio quis, ut fieri ſolet:
Quæſo tam anguſtam talis vir ponis domum?
Utinam, inquit, veris hanc amicis impleam!

FAB.

AD FAB. IX.

1. VULGARE] Vulgaris res eſt habere amicum, ſed rariſſima invenire fidelem.

2. QUUM] Hæc hiſtoria eſt, non fabula; ut & ſequens narratio.

SIBI] Suos & privatos in uſus.

SOCRATES] Philoſophus Athenienſis, magni nominis.

3. NON FUGIO] Non recuſo ſubire mortem Socratis, qui hauſta cicuta periit.

4. ET CEDO INVIDIÆ] Facile patior me circumveniri, & vel damnari atque occidi ab invidis, ut ille, dum modo poſt mortem judicer innocens fuiſſe. *Invidia* hic eſt pro invidis, ut Epil. l. 2. *Livor*, pro lividis,

Si Livor obtrectare curam voluerit.

CINIS] Poſtquam cinis factus fuero: poſt mortem meam. Alludit ad morem antiquum, quo cadavera rogo injecta in cineres redigebantur. Ovid. 2 Amor.

Jamque cinis vivis fratribus Hector erat.

Vid. Kirchmann. de Funerib. l. 1. c. 1.

5. E POPULO SIC NESCIO QUIS] Formula loquentium de ignotis. Cic. de Amicitia, *Qualem fuiſſe Athenis Timonem neſcio quem accepimus.* Ovidius dixit, 1 Triſt.

Si quis ut in populo.

Virg. Eclog. 3.

Neſcio quis teneros oculus mihi faſcinat agnos.

UT FIERI SOLET] Inter ædificandum. Nam de ſtructura nova quilibet vult ferre cenſuram. Belgicum proverbium eſt, *Die aan den weg timmert, heeft veel berecht.*

6. TAM ANGUSTAM] Tam parvam, tam exiguam.

TALIS] In laudem Socratis dicitur, q. d. *Vir tantæ virtutis & famæ.* Ter. Eun. 1. 2. 80.

Et iſtam nunc times
Quæ abducta eſt, ne illum talem præripiat tibi.

C. Nepos Alcibiade 6. *Itaque & Siciliæ amiſſum & Lacedæmoniorum victorias culpæ ſuæ tribuebant, quod talem virum e civitate expuliſſent.* Cic. Epiſt. Fam. l. 16. 21. ad Tironem, *Quare da operam, ut hunc talem, tam jucundum, tam excellentem virum videas.* Sulla apud Salluſtium in Bello Jug. ad Bochum Regem: *Rex Bocche, magna lætitia nobis eſt, cum te talem virum dii monuere, uti aliquando pacem, quam bellum, malles.*

7. INQUIT] Reſpondet nempe Socrates.

VERIS] Recte Plutarchus in Apopht. dixit, nullas divitias fidelibus amicis æquiparari poſſe.

AD

F A B. X.

POETA DE CREDERE ET NON CREDERE.

PERICULOSUM eſt credere, & non credere.
Utriuſque exemplum breviter exponam rei.
Hippolytus obiit, quia novercæ creditum eſt;
Caſſandræ quia non creditum, ruit Ilium.
Ergo exploranda eſt veritas multum prius,
Quam

AD FAB. X.

3. HIPPOLYTUS] Theſei & Hippolytæ Amazonis filius, qui cum conſtanti animo ſperneret mulierum congreſſum, a Phædra noverca, abſente patre, amatus eſt. Sed repulſam ſæpius paſſa impudica mulier inſimulavit ſtupri Hippolytum apud Theſeum. Ille credulus, filio, qui jam domum impudicam fugerat, mortem imprecatur. Quod votum ratum fecit Neptunus, emiſſo tauro marino, qui equos Hippolyti conſternavit, unde per vepres & ſaxa diſtractus periit. Quod ubi reſcivit male ſibi conſcia mulier, ſcelus ſuum confeſſa apud maritum, gladio ſe confodit.

QUIA NOVERCÆ] Occurrit hic bis vocula *quia*, e naturâ ſuâ correpta. Quod me monet eorum, quæ notata ſunt ad fab. 5. l. 1.

Ego primam tollo, nominor quia leo.

Certe omnibus locis excuſſis, in quibus occurrit, invenio nuſquam impegiſſe præterea Phædrum. Tu ipſe vide, Lector, & commemoratis jam l. 1. verſibus adde ſequentes. Lib. 1. fab. VIII.

Impune abire deinde quia jam non poteſt.

Lib. 1. fab. 27.

Invenit: & violarat quia manes deos.

Ibid. fab. 28.

Vindicta docili quia patet ſolertiæ.

Lib. 3. Prol.

Quia quæ volebat non audebat dicere.

Lib. 3. f. 7.

Quia videor acer, alligant me interdiu.

Ibid. f. 11.

Integritatis teſtes quia deſunt mihi.

Ibid. f. 16.

Dormire quia me non ſinunt cantus tui.

Lib. 4. f. 6.

Falſoque dictum; longe quia vetuſtior.

Ibid. f. 11.

Quia dives arca veram laudem intercipit.

Et paulo poſt.

Odi, inquit, illum, quia malis amicus eſt.

Ibid. fab. 16.

Totam quia vitam miſcet dolor & gaudium.

Ibid. f. 21.

Quia plures onere degravati perierunt.

Lib 5. f. 3.

Quia non fuiſſe mentem lædendi ſcio.

Ibid. f. 5.

Sed in priore quia nil compererant, latens.

Tamen produxit etiam Auſonius in Profeſſ. Burdig. Carm. VIII.

Sed quia noſtro docuere in ævo.

Verum hoc exemplum addendum eſt pluribus aliis, in quibus ſibi nimium indulſit Auſonius; quod ſciunt eruditi. Non dubitabat itaque Nobiliſſ. Broukhuſius, a me rogatus ſententiam, quin iſtud *nominor quia Leo* eſſet corruptum, ut Phædro plane indignum; adeoque cenſebat, omnino reponendam fuiſſe Gudii lectionem.

4. CASSANDRÆ] Priami Regis Trojanorum filiæ, quæ ſæpius exitium Trojæ prædixerat: ſed a Trojanis fides ei non fuit habita, diis ita volentibus.

ILIUM] Troja. Cujus ruinæ deſcriptio eſt apud Virgilium 2 Æneid.

5. MULTUM] Veritas multum ante eſt exploranda.

6. SEN-

Quam ſtulta prave judicet ſententia.
Sed fabuloſa ne hæc vetuſtate elevem,
Narrabo tibi, memoria quod factum eſt mea.
¶ Maritus quidam quum diligeret conjugem,
Togamque puram jam pararet filio,
Seductus in ſecretum à liberto ſuo,
Sperante heredem ſuffici ſe proximum.
Qui dum de puero multa mentitus foret,
Et plura de flagitiis caſtæ mulieris,
Adjecit id, quod ſentiebat maxime
Doliturum amanti, ventitare adulterum,
Stuproque turpi pollui famam domus.
Incenſus ille falſo uxoris crimine,
Simulavit iter ad villam, clamque in oppido
Subſedit: deinde noctu ſubito januam
Intravit, recta cubiculum uxoris petens;

In

6. SENTENTIA] Animus, judicium, id eſt, quam homines ſtolide ſententiam ferant.

7. ELEVEM] Hoc loco eſt, *minuam*. Senſus eſt: Ne id, quod proxime dixi de exploranda veritate, elevem allatis exemplis, quæ propter vetuſtatem ſuam poſſent videri fabuloſa, propterea id narrabo, quod eſt factum mea memoria, id eſt, meo tempore.

10. TOGAMQUE PURAM] Qua utebantur viri, primumque induebantur poſt expletos adoleſcentiæ annos. Erat autem dicta *pura*, quia nullam prætextam habebat purpuram, ut toga puerorum.

11. SEDUCTUS] Seorſum ductus in locum ſolitarium. Intellige *eſt*.

12. SUFFICI] Suffectum iri vel ſufficiendum eſſe.

PROXIMUM] A filio videlicet. Alias dicitur ſecundus, id eſt, ſubſtitutus.

14. MULIERIS] Uxoris, conjugis hujus mariti. Penultima merito corripitur in hac voce, ut ſemper. De quo conſule Voſſ. de Art. Gramm. l. 2. c. 37. Quod non attendit iſte Martialis, ut vocant, Britannicus Epigr. l. 4. 118.

Amiſit coſtam, cauſa mulieris, Adamus.

Sed nec attendit alia: quod non vident amore cœci, qui eum aſſidua manu verſant.

16. DOLITURUM] Dolorem allaturum marito conjugem ſuam diligenti.

20. SUBSEDIT] Subſtitit, commoratus eſt.

JANUAM] Per januam in ædes.

23. ÆTA-

In quo dormire mater natum juſſerat,
Ætatem adultam ſervans diligentius.
Dum quærunt lumen, dum concurſant familia,
Iræ furentis impetum non ſuſtinens,
Ad lectum accedit, tentat in tenebris caput.
Ut ſentit tonſum, gladio pectus tranſigit,
Nihil reſpiciens, dum dolorem vindicet.
Lucerna adlata, ſimul adſpexit filium,
Sanctamque uxorem dormientem cubiculo,
Sopita primo quæ nil ſomno ſenſerat;
Repræſentavit in ſe pœnam facinoris,
Et ferro incubuit, quod credulitas ſtrinxerat.
Accuſatores poſtularunt mulierem,
Romamque pertraxerunt ad centumviros.
Maligna inſontem deprimit ſuſpicio,

Quod

23. ÆTATEM] Filium adultum. Metonymia.

SERVANS] Obſervans, cuſtodiens.

24. FAMILIA] Multitudo ſervorum.

25. NON SUSTINENS] Non ferens. Sic *ſuſtinere jocos* l. 2. fab. 8.

26. TENTAT] Explorat manu.

27. TONSUM] Nempe, ſicut viri conſueverant.

TRANSIGIT] Trajicit, transverberat pectus adoleſcentis.

28. RESPICIENS] Attendens, curans, omnia iræ ſuæ poſthabens.

29. SIMUL] Simulac, ſimulut, ſimulatque. Hæc omnia enim in uſu ſunt.

30. SANCTAMQUE] Innocentem. *Caſtam* dixit ante.

31. PRIMO] Recens cœpto, qui arctiſſimus eſſe ſolet.

32. REPRÆSENTAVIT] Statim pœnam de ſe ipſe ſumſit.

33. FERRO] Gladio. Meton. materiæ.

CREDULITAS] Quia liberto temere crediderat.

34. POSTULARUNT] Accuſarunt eam.

35. CENTUMVIROS] Centumviri judices erant apud Romanos, apud quos agebantur & diſceptabantur cauſæ graviores, quæ & centumvirales inde appellatæ. Erant hi centum & quinque viri, ex trigintaquinque tribubus ſelecti, ex ſingulis tres: ſed ob numeri rotunditatem appellantur Centumviri.

36. SUSPICIO] Mavult Gudius *Suſpectio*, quod & probavit Salmaſius, præcipue metri cauſa. Sed antepenultimam etiam in *Suſpicio* produci, jam olim docuit Voſſius, quem vide Art. Gr. l. 4. cap. 32.

Quod bona poſſideat. Stant patroni fortiter
Cauſam tuentes innocentis fœminæ.
A Divo Auguſto tunc petiere judices,
Ut adjuvaret jurisjurandi fidem,
Quod ipſos error implicuiſſet criminis.
Qui poſtquam tenebras diſpulit calumniæ,
Certumque fontem veritatis repperit,
Luat, inquit, pœnas cauſa libertus mali:
Namque orbam nato ſimul & privatam viro,
Miſerandam potius, quam damnandam exiſtimo.
Quod ſi damnanda perſcrutatus crimina
Paterfamilias eſſet, ſi mendacium
Subtiliter limaſſet, a radicibus
Non evertiſſet ſcelere funeſto domum.

¶ Nil

37. QUOD BONA POSSIDEAT] Ob id quod. Sic ferme ſenſus eſt, ſuſpicatos pleroſque, commiſiſſe id facinus, ut poſt obitum mariti & filii ſola poſſideret bona & hæreditatem, idque ex eo, quia tenebat illa bona.

STANT] Fortiter tuentur mulieris cauſam.

39. DIVO] Auguſto Cæſare, qui vivus nomen Divi conſecutus eſt. Vid. pluribus locis Ovidium.

AUGUSTO] Ita dicti ſunt omnes Imperatores Romani, non ab *augendo*, ut volunt quidam, ac ſi eſſent, ut Belgicus jam Imperatorum titulus eſt, *Vermeerderaars des Ryx*, ſed ab *augur*. Ut enim a *robur* eſt *robuſtus*, ita ab *augur*, *auguſtus*. Quod ſignificat *ſanctum*, Belg. *geheiligt*, *gewyd*; velut *templum auguſtum*, & *loca auguſta*, i. e. ſacroſancta. Ovid. 1 Triſt.

Ignoſcant auguſta mihi loca, dique locorum.

40. JURISJURANDI FIDEM] *Fidem* eſt pro iis, qui eam dederant jurejurando, id eſt, judicibus. Quibus in cauſa obſcura ſolenne fuit juramentum, *Sibi non liquere.* Quo liberabantur, judicio ad Imperatorem devoluto. Ita ſenſus erit: Petierunt ut juvaret ſe, atque a pronunciatione ſententiæ liberaret, quia feciſſent fidem jurejurando, ſe litis hujus deciſionem non invenire.

41. ERROR] Ambiguitas, incertitudo, obſcuritas.

IMPLICUISSET] Incertos & dubios feciſſet.

42. QUI POSTQUAM] Poſtquam detexerat quæ cauſa ipſos compulerat ad tantis calumniæ erroribus fidem habendam.

44. LUAT POENAS] Vide notas l. 1. fab. 13.

49. LIMASSET] Examinaſſet, diligentius perſpexiſſet. *Limare* eſt pro *elimare*.

A RADICIBUS] Conjungendum cum *evertiſſet*, ut ſit, radicitus, funditus. Nepos dixit Hannibale c. 7. *a fundamentis diſjicere domum.*

51. NIL

¶ Nil ſpernat auris, nec tamen credat ſtatim,
Quandoquidem & illi peccant, quos minime putes:
Et qui non peccant, impugnantur fraudibus.
¶ Hoc admonere ſimplices etiam poteſt,
Opinione alterius ne quid ponderent:
Ambitio namque diſſidens mortalium,
Aut gratiæ ſubſcribit, aut odio ſuo.
Erit ille notus, quem per te cognoveris.
¶ Hæc executus ſum propterea pluribus,
Brevitate nimia quoniam quoſdam offendimus.

51. NIL SPERNAT AURIS] Vid. Interpretes C. Nepotis ad XIV, 9, 2. Cic. 1 ad Att. 19. & Piccart. Decad. 5. cap. 5.

52. QUOS MINIME PUTES] Quos ſanctos & innocentes habemus.

56. OPINIONE] Ne res vel negotia æſtiment ex opinione vel dictis aliorum.

57. DISSIDENS] Contraria, adverſa ſemper aliis.

58. SUBSCRIBIT] Dicuntur ſubſcribere, qui ſequuntur alios, eorumque ſententiam acceſſione ſua firmant.

59. ERIT ILLE] Eſſe debet, ſit.

PER TE] Tuo ſtudio proprio, non ex relatione aliorum exploraveris.

60. EXECUTUS] Expoſui, narravi, dixi prolixius & verboſius.

QUONIAM] Quoniam multis diſplicuit nos tam breves eſſe in enarrandis fabellis.

FAB. XI.

EUNUCHUS AD IMPROBUM.

EUNUCHUS litigabat cum quodam improbo,
Qui ſuper obſcœna dicta, & petulans jurgium,
Damnum inſectatus eſt amiſſi corporis.

En

AD FAB. XI.

2. SUPER] *Super* hic valet *præter*.

DICTA] Jocos, facetias.

PETULANS] Alterius exagitandi cauſa inſtitutum.

3. INSECTATUS] Per cavillationem traduxit, ei objecit.

CORPORIS] Virilitatis. Totum pro parte.

En, ait, hoc unum eſt, cur laborem validius,
Integritatis teſtes quia deſunt mihi.
Sed quid fortunæ ſtulte delictum arguis?
Id demum eſt homini turpe, quod meruit pati.

4. LABOREM] Ut hanc, ſi qua eſt, ignominiam virtute tegam atque ſuperem.

7. TURPE] Flagitioſum. Ovid.
Quæ venit ex merito pœna, dolenda venit.

FAB. XII.

PULLUS AD MARGARITAM.

In ſterquilinio pullus gallinaceus
Dum quærit eſcam, margaritam repperit.
Jaces indigno, quanta res, inquit, loco!
O ſi quis pretii cupidus vidiſſet tui!
Olim rediſſes ad ſplendorem maximum.
Ego qui te inveni, potior cui multo eſt cibus?
Nec tibi prodeſſe, nec mihi quicquam potes.

¶ Hoc

AD FAB. XII.

3. JACES] Neglecta & contemta. Venuſtè hoc expreſſit, & longe quidem venuſtius, quam ſi in tertia perſona dixiſſet: *Jacet indigno quanta res loco!* Eodem modo ſe res habet hujus lib. Fab. 9. verſ. 6.

Quæſo tam anguſtam talis vir ponis domum?

Et hinc puto lib. 1. fab. 7. legendum fuiſſe:

O quanta ſpecies, inquit, cerebrum non habes!

q. d. *Tu non habes cerebrum, cum tanta ſis ſpecies?* quod vulpis ibi loquentis admirationem auget. Hanc lectionem parabam dicto loco in textum recipere. Sed cohibebant me Æſopi verba, Ὦ οἵα κεφαλὴ, καὶ ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει. Quæ Phædrus videtur expreſſiſſe. Imitatus quoque eſt And. Alciatus Emb. 48.

Hoc quale caput eſt! ſed cerebrum non habet.

Schefferus alioqui tentabat,

O quanta ſpecies, & cerebrum non habes!

Et Broukhuſius meus jam olim,

O quanta ſpecies, inquit! Cerebrum non habes.

QUANTA RES] Quanti pretii & dignationis.

5. REDISSES] Facta eſſes ſplendida, ut olim, quæ nunc fimo conſpurcata jaces tanto tempore.

6. EGO QUI TE INVENI] Oratio eſt cum admiratione interrogantis, Qui ego te inveni? Qui factum eſt, ut ego te invenerim? Nam *qui* eſt quomodo, ut l. 1. fab. 1.

Quî poſſum, quæſo, facere quod quereris, lupe?

q. d. Fruſtra te inveni: nam nec ego tibi poſſum, nec tu mihi potes prodeſſe. Tollius ad Auſonium legit:

Ego quod te inveni, potior cui multo eſt cibus,
Nec tibi prodeſſe, nec mihi quicquam poteſt.

Quod non improbandum.

8. Hoc

PULLUS AD MARGARITAM.
FAB. XII.
APES ET FUCI. VESPA JUDICE.
FAB. XIII.
DE LUSU ET SEVERITATE.
FAB. XIV.
CANIS AD AGNUM.
FAB. XV.
CICADA ET NOCTUA.
FAB. XVI.
ARBORES IN DEORUM TUTELA.
FAB. XVII.

¶ Hoc illis narro, qui me non intelligunt.

8. Hoc illis narro] Hoc illis ſcribo. *Hoc illis dictum eſt*, ut ſupra.

Qui me non intelligunt] Qui neſciunt quid lateat ſub fabulis meis: quoniam ſunt inſtar galli hujus, cui nihil profuit reperta margarita.

FAB. XIII.

APES ET FUCI VESPA JUDICE.

Apes in alta quercu fecerant favos:
Hos fuci inertes eſſe dicebant ſuos.
Lis ad forum deducta eſt, Veſpâ judice:
Quæ genus utrumque noſſet cum pulcerrime,
Legem duabus hanc propoſuit partibus:
Non inconveniens corpus, & par eſt color,
In dubium plane res ut merito venerit:
Sed ne religio peccet imprudens mea,

Alveos

AD FAB. XIII.

1. Favos] Apum domos, ſeu cellulas.

2. Inertes] Proprie, *artis ejus imperiti*. Hoc vult, non potuiſſe ipſos facere ſibi, propterea mendacio quærere voluiſſe alienos. *Fucos* vocat *ignavos* Virg. l. 4. Georg. verſ. 168. ubi de apibus:

Ignavum fucos pecus à præſepibus arcent.

Heſiodus in Theog. de Apibus & Fucis,

Αἱ μέν τε πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἠμάτιαι σπεύδουσι τιθεῖσί τε κηρία λευκά,
Οἱ δ' ἔντοσθε μένοντες ἐπηρεφέας κατὰ σίμβλους,
Ἀλλότριον κάματον σφετέρην ἐς γαστέρ' ἀμῶνται.

Ariſtoteles docet: *Veſci tum eos, tum eorum pullos melle, quod Apes fecerint.* Cæterum inimicitiæ Apum cum *Fucis* apud omnes celebrantur. Ariſtoteles c. 40. de apibus, *Fucos interimunt, quando non ſatis loci operibus eſt.* In eodem, *Deprehenſi a bonis apibus occiduntur.* Plin. c. 11. *Tardantes* (fucos) *ſine clementia puniunt.* Idem c. 17. *Certum eſt ab apibus fucos interfici.* Varro, *Inſectantes a ſe ejiciunt fucos.* Vid. porro Ælian. l. 1. c. 10.

3. Ad forum] Ad judicium, ad judicem.

4. Pulcerrime] Optime. Phædrus extremo hoc opere:

Hoc cur, Philete, ſcripſerim pulcre vides.

Et l. 4. fab. 20.

Quid judicare cogitet livor, modo
Licet diſſimulet, pulcre tamen intelligo.

Ibid. f. 25.

Dum ſanitas conſtabit, pulcre meminero.

5. Legem] Conditionem, uti mox appellat.

Partibus] Ita proprie, qui litigant inter ſe, vocantur.

6. Non inconveniens] Non male convenit, ſi externam ſpeciem ſpectes.

7. Plane] Omnino: Vult, omnino ac plane fuiſſe cauſam juſtæ dubitationis, propter illam ſimilitudinem.

3. Religio] Judicibus religio tribuitur, propter jusjurandum, quo tenebantur. Vid. Fabul. 10.

Peccet] In judicando errorem committat.

Imprudens] Per imprudentiam: ſi minus omnia providero.

 9. Al-

Alveos accipite & ceris opus infundite,
Ut ex ſapore mellis & forma favi,
De quis nunc agitur, auctor horum appareat.
Fuci recuſant, Apibus conditio placet.
Tunc illa talem ſuſtulit ſententiam:
Apertum eſt quis non poſſit, aut quis fecerit.
Quapropter Apibus fructum reſtituo ſuum.
¶ Hanc præteriiſſem fabulam ſilentio,
Si pactam Fuci non recuſaſſent fidem.

9. ALVEOS] Domicilia apum.
OPUS] Per *opus* mel intelligit, & per *ceras* mellis receptacula.
11. AUCTOR] Ita debet ſcribi hoc vocabulum, non *autor*, vel *author*, ut plerique faciunt. Diciturque *auctor* proprie is, qui primus aliquid invenit, inſtituit, & fecit; qui conditor & quaſi parens eſt alicujus rei, a verbo *augeo*, quod & ipſum creare & efficere notat; quo ſenſu uſus eſt Lucretius & alii. Vid. Vorſt. de Latin. merito ſuſp. c. 25.
13. TUNC ILLA] Sc. Veſpa. Sic fere l. 1. f. 10.
Uterque cauſam cum peroraſſent ſuam,
Dixiſſe fertur Simius ſententiam.
14. APERTUM EST] Jam patet, conſtat.
15. APIBUS] Tanquam veris auctoribus.
17. FUCI] Vani homines, qui verſus meos ſibi vindicarunt. Vid. Freinshemium ad hanc fabulam de verſibus Virgilii, quos fucus aliquis ſibi arrogaverat.

FAB. XIV.

ÆSOPUS LUDENS.

PUERORUM in turba quidam ludentem Atticus
Æſopum nucibus quum vidiſſet, reſtitit,
Et quaſi delirum riſit. Quod ſenſit ſimul

Deriſor

AD FAB. XIV.

1. QUIDAM] Sic loquebantur de ignotis. C. Nepos Pauſania, *Interim Argilius quidam* &c.
ATTICUS] Unus ex Athenienſibus.
2. RESTITIT] Subſtitit. Sic ſup. l. 1. f. 12.
3. SIMUL] Simulac: ut infra l. 3. f. 16. l. 4. 8. & 14. lib. 5. 5. & 7. exemplo Ciceronis, Horatii, aliorumque optimi ævi Scriptorum.

4. DE-

Deriſor potius quam deridendus ſenex,
Arcum retenſum poſuit in media via:
Heus, inquit, ſapiens, expedi quid fecerim.
Concurrit populus; ille ſe torquet diu,
Nec quæſtionis poſitæ cauſam intelligit.
Noviſſime ſuccumbit. Tum victor ſophus:
Cito rumpes arcum, ſemper ſi tenſum habueris;
At ſi laxaris, quum voles, erit utilis.
¶ Sic ludus animo debet aliquando dari,
Ad cogitandum melior ut redeat tibi.

FAB.

4. DERISOR] Qui ridere ſtultitiam hominum ſoleret. Sic ſup. l. 3. fab. 3.

Naris emunctæ ſenex,
Natura numquam verba cui potuit dare.

5. RETENSUM] Brevitatis Phædri hoc eſt indicium. Pro eo enim dicere debuerat, arcum tendit retenditque.

6. SAPIENS] Philoſophe, per ironiam.

EXPEDI] Expone, quid innuam hoc facto.

8. POSITÆ] Ab Æſopo propoſitæ.

9. NOVISSIME] Ultimo, tandem.

SUCCUMBIT] Superatur, velut in certamine, dum cauſam dicere non poteſt. Belg. *Hy geeft het op.*

VICTOR] Æſopus, qui victor dicitur, quia quod ipſe poſuerat, alter interpretari non poterat.

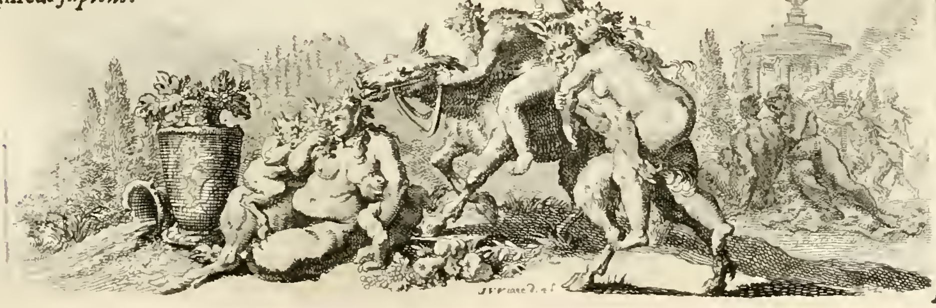
SOPHUS] Vox Græca, Latinitate donata, ſignificat *ſapiens.*

10. CITO RUMPES] Ovid. Heroid. 4. 91.

Arcus & arma tuæ tibi ſunt imitanda Dianæ.
Si numquam ceſſes tendere, mollis erit.

11. ERIT UTILIS] Eo uti poteris.

13. MELIOR] Promtior, aptior, utilior ad aliquid meditandum. Videtur hanc fabulam ſcripſiſſe Phædrus in defenſionem Divi Auguſti, patroni ſui, contra quoſdam auſteros cenſores. Refert enim Suet. in ejus vita, cap. 13. *Animi laxandi cauſa modo piſcabatur hamo, modo talis aut ocellatis nucibuſque ludebat cum pueris.* Seneca de Tranq. Anim. c. XVI. *Nec in eadem intentione æqualiter retinenda mens eſt, ſed ad Jocos revocanda. Cum pueris Socrates ludere non erubeſcebat: & Cato vino laxabat animum, curis publicis fatigatum: & Scipio triumphale illud & militare corpus movit ad numeros* &c.

A D

FAB. XV.

CANIS AD AGNUM.

INTER Capellas Agno balanti Canis,
Stulte, inquit, erras, non eſt hic mater tua.
Oveſque ſegregatas oſtendit procul.
Non illam quæro, quæ, quum libitum eſt, concipit,
Dein portat onus ignotum certis menſibus,
Noviſſime prolapſam effundit ſarcinam:
Verum illam, quæ me nutrit admoto ubere,
Fraudatque natos lacte, ne deſit mihi.
Tamen illa eſt potior quæ te peperit. Non ita eſt.
Unde illa ſcivit niger an albus naſcerer?
Age porro ſciſſet: quum crearer maſculus,

Bene-

AD FAB. XV.

1. BALANTI] Matris deſiderio.

2. STULTE] Objurgantis eſt.

HIC] Hoc loco, inter capras puta.

3. SEGREGATAS] Ab grege capellarum ſejunctas, ſeparatas.

4. NON ILLAM QUÆRO] Verba agni ſunt ad canem.

5. PORTAT ONUS] Sic ſupra in ſimili negotio habuimus *onus deponere* l. 1. f. 18.

IGNOTUM] Reconditum, nec viſum.

6. PROLAPSAM] *Cadere* & *labi* verba ſunt de partione uſurpata.

EFFUNDIT] Juvenalis Sat. 2.

Patruo ſimiles effunderet offas.

SARCINAM] Vid. quæ notavimus l. 1. ad f. 18.

7. ADMOTO UBERE] Præbito, porrecto ubere. Florus, *uber admovit infantibus.* Et Virgilius,

Hyrcanæque admôrunt ubera tigres.

8. FRAUDATQUE] Subducit eis aliquid, privat eos lacte.

NATOS] Pullos. Sic l. 1. f. 28. & alibi.

9. TAMEN] Incipit nunc canis rurſum loqui.

POTIOR] Juris reſpectu. Vult enim, plus deberi iis, a quibus naſcimur, quam a quibus alimur.

NON ITA EST] Verba agni refutantis ſententiam Canis.

10. NIGER AN ALBUS] Catullus:

Nec ſcire utrum ſis, albus an ater homo:

ex proverbio, *albus an ater ſis neſcio.*

11. SCISSET] Sciviſſet. Eſt Syncope. *Sciſſet* eſt conceſſivum. Demus, faciamus ſciviſſe. Etiamſi ſciviſſet, quid ex eo ad me commodi?

MASCULUS] Maſculos parare in cibum, fœminas autem ad augendam prolem vivas ſervare

Beneficium magnum ſane natali dedit,
Ut expectarem lanium in horas ſingulas.
Cujus poteſtas nulla in gignendo fuit,
Cur hac ſit potior, quæ jacentis miſerita eſt,
Dulcemque ſponte præſtat benevolentiam?
Facit parentes bonitas, non neceſſitas.
¶ His demonſtrare voluit auctor verſibus
Obſiſtere homines legibus, meritis capi.

vare ſolebant, ſicut hodieque receptum eſt. Adde quod homines, qui deliciis ſtudent, in eligendis maſculis etiam cujuſcunque generis animalibus, palato ſuo conſulunt, nihil ſibi rei eſſe cupientes cum ſexu ſequiore.

12. BENEFICIUM] Ironia. Nam quod mas genitus eſſet agnus, inde illi periculum a lanio.

13. LANIUM] Mortem a lanio ſingulis momentis mihi inferendam.

14. CUJUS POTESTAS] Ordo eſt: Cur ea, poteſtas cujus fuit nulla in gignendo, ſit potior hac, quæ eſt miſerita jacentis? Adhuc ſunt agni verba. Poteſtas nulla in gignendo ejus eſſe dicitur hoc loco, quæ in gignendo poteſtatem nullam ſibi habet relictam, ſed cogitur ſimpliciter facere, quod id negotium requirit Quæ non poteſt non gignere, quando ſemel partum concepit.

15. JACENTIS] Agni a matre deſerti. Quaſi diceret, Mater mea dedit mihi vitam, ſed ut eriperet iterum per crudeliſſimam ſuam negligentiam, dum jacentem me ne reſpicit quidem.

16. DULCEMQUE] Nimirum a mamma lac ſugendum præbuit.

17. FACIT PARENTES] Illi vere dici poſſunt patres, qui non neceſſitate quadam naturæ procreant liberos, ſed qui procreatis vitam ſuſtinent alimentis, & conſiliis juvant.

NECESSITAS] Ordo naturæ. Statius II Silv. I.

Natos genuiſſe neceſſe eſt,
At legiſſe juvat.

Ad quæ vid. Barthius. Porro hic commentarii loco eſſe poteſt Buchneri Orat. 10. T. 2. p. 268.

19. OBSISTERE] Repugnare, adverſari. *Leges* juſſa ſunt & imperia qualiacunque, quæ quid exigunt a nobis fieri, vel non fieri; ut, ſanguine junctos parentes & liberos amare ſe mutuo, non odio perſequi debere.

MERITIS] Bene meritis, id eſt, beneficiis. Sic l. 1. fab. 8.

CAPI] Trahi in obſequium & amorem.

FAB.

FAB. XVI.

CICADA ET NOCTUA.

HUMANITATI qui ſe non accommodat,
Plerumque pœnas oppetit ſuperbiæ.
¶ Cicada acerbum noctuæ convicium
Faciebat, ſolitæ victum in tenebris quærere,
Cavoque ramo capere ſomnum interdiu.
Rogata eſt, ut taceret: multo validius
Clamare cœpit. Rurſus admota prece,
Accenſa magis eſt. Noctua ut vidit ſibi
Nullum eſſe auxilium, & verba contemni ſua,
Hac eſt adgreſſa garrulam fallacia:
Dormire quia me non ſinunt cantus tui,
Sonare cithara quos putes Apollinis,

Potare

AD FABULAM XVI.

1. HUMANITATI] Qui non facit quod omnes humanos & comes decet.

ACCOMMODAT] *Accommodare ſe humanitati* dictum, ut apud Ciceronem, *accommodare orationem auribus multitudinis*, pro ex voluntate humanitatis vitam moreſque ſuos regere *Humanitas* eſt ea amabilitas, qua ſtudemus ad ſocietatem mutuam ſervandam alter alteri placere.

2. OPPETIT] Subit. quomodo oppetere mortem dicimus.

3. ACERBUM] Cohæret cum *noctuæ*: id eſt, quod acerbum fuit noctuæ. *Acerbum*, eſt moleſtum, ingratum, amarum. Sic Cic. dixit Lælio c. 16 *Acerbius in aliquem invehi, inſectarique vehementius.*

CONVICIUM FACIEBAT] Inſectabatur, calumniabatur, clamore obſtrepebat.

5. CAVOQUE RAMO] Repetendum *in* ex præcedentibus. *Cavo* eſt in parte arboris excavata

7. ADMOTA PRECE] Eadem phraſis eſt lib. 1. fab. 19 & lib. 4. f. 25.

8. ACCENSA MAGIS EST] Irritata, concitata ad cantandum.

SIBI NULLUM ESSE AUXILIUM] Nihil ſibi eſſe ſubſidii in oratione ſua, contra clamorem Cicadæ

10. GARRULAM] Allocuta eſt cicadam ſibi moleſtam.

12. SONARE] Qui ſunt tam egregii, ut quis putet ab ipſo Apolline cani.

PUTES] Eſt pro *quis putet* Nec enim Cicada ipſa ſic potuit putare de cantu proprio.

Dicit,

Potare eſt animus nectar, quod Pallas mihi
Nuper donavit: ſi non faſtidis, veni;
Una bibamus. Illa, quæ ardebat ſiti,
Simul cognovit vocem laudari ſuam,
Cupide advolavit. Noctua egreſſa e cavo
Trepidantem conſectata eſt, & leto dedit.
Sic viva quod negarat, tribuit mortua.

Dicit, cantus ejus eſſe tam elegantes, ut poſſint componi cum cantibus Apollinis.

13. POTARE] Bibere largius, per hilaritatem animi ex cantu.

NECTAR] Potum deorum. Pallas dederat Noctuæ nectar, quia avis eſt ipſi ſacra.

PALLAS] Dea ſapientiæ, Jovis filia, nata ex ipſius cerebro, ut vulgatum eſt. Vid. Fab. ſeq.

14. SI NON FASTIDIS] Si non contemnis nectar illud. Formula humanitatis & civilis elegantiæ.

15. UNA BIBAMUS] Horatius:

Una ſimus, ait.

ILLA, QUÆ ARDEBAT] *Quæ ardebat.* Sic recte, non *quia*, ut nonnulla præferunt exemplaria; ut valeat, *Illa, ut quæ ardebat* &c. Sic hujus lib. fab. 19.

Senſit profecto, ſe hominem non viſum ſeni,
Intempeſtive qui occupato adluſerit.

ARDEBAT] Vehementer ſitiebat.

16. SIMUL] *Simulac*, ut jam ante monuimus.

17. E CAVO] *E cavo ramo*, ut ſupra.

18. LETO DEDIT] Ita lib. 1. f. 22.

Improbam leto dedit.

F A B. X V I I.

ARBORES IN DEORUM TUTELA.

OLIM quas vellent eſſe in tutela ſua,
Divi

AD FAB. XVII.

Extat hæc fabula totidem verbis apud Perottum Cornucop. p. 1042. quam ille dicit ſe adoleſcentem in fabellas ſuas ex Avieno tranſtuliſſe. Quo argumento motus Petrus Scriverius Not. in Martial. p. 88. eo inclinare videtur, ut arbitretur has omnes fabulas eſſe Perotto adſcribendas, ipſumque adeo Phædrum auctorem eſſe ſuppoſititium. Malum vero Perotti dolum ac ſubleſtam fidem merito inſectatur, & Phædro ſuppetias venit Caſp. Barthius, l. 36. Adv. c. 21. ubi & de Camerarii & Faërni Fabulis, quæ hodie quoque circumferuntur, nonnihil. Vid. Ludov. de la Cerda ad Virg. Eclog. VII. p. 142. (quem miror tacere ibi de Phædro, cum & Faërni & Perotti fabulam ex Phædro deſumtam enarret; præcipue cum aliis in locis toties Phædrum citet) & de Faërno quidem Thuanum ad A. CIϽ IϽ LXI. Gudium quoque in notis ad hunc auctorem p. 270.

1. QUAS VELLENT] Quas volebant ſibi ſacras eſſe.

Divi legerunt arbores. Quercus Jovi;
Et myrtus Veneri placuit, Phœbo laurea,
Pinus Cybebæ, populus celſa Herculi.
Minerva admirans, quare ſteriles ſumerent,
Interrogavit. Cauſam dixit Jupiter:
Honore fructum ne videamur vendere.

At

2. LEGERUNT] Sibi elegerunt.

QUERCUS JOVI] Cum Saturni tempore ante Jovem homines carnibus humanis veſcerentur, Jupiter vetuit, ne quis eo cibo uteretur, & a carnibus ad glandes convertit, quæ arbor ab eo primum monſtrata, ſacra idcirco illi creditur. And. Alciatus l. 2. Embl. XXXII.

Grata Jovi eſt quercus, qui nos ſervatque fovetque.
Servanti civem querna corona datur.

3. MYRTUS VENERI] Quia hæc arbor naſcitur in litore maris, ubi Venus nata eſt. Quidam vero volunt idcirco Myrtum eſſe ſacram Veneri, quod Venus Myrto eſſet ornata, cum Judicio Paridis diſceſſit pulcrior Junone & Pallade. Virg. Ecl. VII.

Populus Alcidæ gratiſſima, vitis Iaccho,
Formoſæ myrtus Veneri, ſua laurea Phœbo.

Idem l. 2. Georg.

Solido Paphiæ de robore Myrtus,

ubi vid. Servius. Rurſus de Ænea l. 5. Æneid.

Sic fatus velat materna tempora myrto.

Et Ovid. l. 4. Faſt. verſ. 15.

Mota Cytheriaca leviter mea tempora myrto
Contigit.

LAUREA] Laurus. Placuit hæc arbor Phœbo, quia Daphnen ab eo amatam in hanc mutatam ferunt.

4. PINUS CYBEBÆ] Huic Deæ Pinus arbor ſacrata fuit, quod Atys, quem deperibat, fuerit in hanc mutatus, ut ait Ovid. l. 10. Metamorphoſ.

Et ſuccincta comas hirſutaque vertice Pinus,
Grata Deûm matri. ſiquidem Cybeleius Attis
Exuit hac hominem, truncoque induruit illo.

Seneca Troad. Act. 1.

Secutque fretum pinus matri
Sacra Cybebæ.

Nam ſic ibi legendum eſſe, patet ex eo quod diſſerit Gudius ad hujus libri fab. ultimam. Confirmat & Urſinus ad Virg. Æneid. lib. x. verſ. 220.

CYBEBÆ] Dicta eſt Deorum mater, & per eam terra intelligebatur.

POPULUS CELSA HERCULI] Quia Hercules populo erat ornatus, cum deſcendit ad inferos, educturus canem Cerberum. Virg. in Eclogis, ut jam vidimus,

Populus Alcidæ gratiſſima.

Idem in Georg. l. 2. verſ. 66.

Herculeæque arbos umbroſa coronæ.

& lib. 8. Æn. verſ. 276.

Herculea bicolor cum populus umbra.

Quod & imitatus eſt Alciatus l. 2. Embl. XLI.

Herculeos crines bicolor quod populus ornet.

Ovid. Heroid Ep. 9. verſ 64.

Aptior Herculeæ populus alba comæ.

Theocr. in Pharmac. λεύκαν, id eſt, *populum*, dicit eſſe Ἡρακλέος ἱερὸν ἔρνος, *Herculis ſacram plantam.* Quin nulla alia ratio eſt, cur magni Heroës populeas geſtarent coronas, quam ad imitationem fortiſſimi Herculis. Sic apud Horatium

Teucer Salamina patremque
Cum fugeret, tamen uda Lyæo
Tempora populea fertur cinxiſſe corona.

Aliæ tamen arbores & ſacræ Herculi. Tertullian. lib. de coronis: *Hercules nunc Populum capite præfert, nunc Oleaſtrum, nunc Apium.*

7. HONORE] Elegimus arbores nullos ferentes fructus, ne videamur, ſi quando homines nos colunt, vendere fructum illarum arborum pro honore nobis præſtito. Alii legunt, *Honorem fructu* &c. nempe dando hominibus fructum pro honore, quo nos afficiunt.

8. At

PAVO AD JUNONEM DE VOCE SUA
FAB. XVIII.
FAB. XIX.
ASINUS ET GALLI
FAB. XX.
LIB. IV.
DE MUSTELA ET MURIBUS
FAB. I.
DE VULPE ET UVA
FAB. II.

At mehercule narrabit, quod quis voluerit,
Oliva nobis propter fructum eſt gratior.
Tunc ſic Deorum genitor atque hominum ſator:
O nata, merito ſapiens dicere omnibus:
Niſi utile eſt quod facimus, ſtulta eſt gloria.
Nihil agere, quod non proſit, fabella admonet.

8. At mehercule] Verba ſunt Minervæ refutantis Jovem. Obſervandum eſt in hac affirmandi vel jurandi formula inductam hic Minervam humano more loquentem, quia per Deos jurare hominum eſt: præterea hoc juramenti genus, quod hic affingitur Minervæ, virile eſſe proprie, non fœmineum. Aul. Gell. xi. 6. *Nuſquam ſcriptum invenire eſt apud idoneos quidem ſcriptores, aut Mehercule fœminam dicere, aut Mecaſtor virum.* Vide autem quid notaverimus ad Fab. 1. l. 1. verſ. 12.

Narrabit] Quiſque narret quod volet. Proverbialis locutio. Sic nos fere Belg. *Men mag zeggen, wat men wil.*

9. Oliva] Pallas olivæ plantationem invenit. Arnobius adverſus gentes l. 1. *Si enim vos Liberum, quod uſum repererit vini, ſi Minervam, quod Oleæ, divorum retuliſtis in cœtum* &c. *Oliva* dicitur proprie de fructu, *olea* de arbore. Hic vero de arbore *oliva* dicitur.

10. Tunc sic] Tum ſic Deorum pater locutus eſt.

Sator] Creator hominum Jupiter. Virg. l. 1. Æn.

Olli ſubridens hominum ſator atque Deorum
Oſcula libavit natæ.

11. Dicere] Diceris, haberis ab omnibus. Minerva enim Dea ſapientiæ.

12. Nisi utile est] Hanc ſententiam

NISI. UTILE. EST. QUOD. FACIMUS
STULTA. EST. GLORIA

iiſdem verbis conceptam Zamoſcius, narrante Gudio, in lapide invenit. Quam deinde Gruterus recepit in corpus Inſcriptionum. Quod corpus ingenti ſtudiorum emolumento jam denuo magnis ſumtibus excuditur a Franciſco Halma, cui debes hanc elegantem, quam damus, Phædri editionem.

13. Nihil agere] Ne faciamus quippiam quod non ſit utile. Eſt & hic verſus l. 4. f. 23. Sed cum dubitent eruditi, an Phædri ſit, optimas editiones ſecuti eum omiſimus.

FAB. XVIII.

PAVO AD JUNONEM.

Pavo ad Junonem venit, indigne ferens,
Cantus luſcinii quod ſibi non tribuerit:
Illum

AD FAB. XVIII.

Confer cum hac Fab. Camerarium fab. 225.

1. Pavo] Avis Junoni ſacra, & in ejus tutela.

2. Luscinii] Solius pœne Phædri eſt, quod *Luſcinius* dicitur hic, quæ vulgo tantum *luſcinia*. Sic ſupra f. 4. *Simius* eſt pro *Simia*.

 3. Au-

Illum eſſe cunctis auribus admirabilem,
Se derideri, ſimul ac vocem miſerit.
Tunc conſolandi gratia dixit Dea:
Sed forma vincis, vincis magnitudine,
Nitor ſmaragdi collo præfulget tuo,
Pictiſque plumis gemmeam caudam explicas.
Quo mi, inquit, mutam ſpeciem, ſi vincor ſono?
Fatorum arbitrio partes ſunt vobis datæ:
Tibi forma, vires aquilæ, luſcinio melos,
Augurium corvo, læva cornici omina,
Omneſque propriis ſunt contentæ dotibus.

¶ Noli

3. AURIBUS] Sic optime ex MSS. reſtituit Gudius, probante Heinſio. Pro quo vulgo eſt *avibus*.

4. SIMUL AC] Schefferus dum putat τὸ *ac* hic poſſe deleri, ut ſalvo ſenſu nonnumquam fit, non videt certum exitium ſic naſci verſui. Sic enim tertia ſede erit trochæus. quod reſpuunt hujus carminis leges. Quod miror in homine, tam egregie merito de hoc Auctore. Adeo verum eſt neminem omnibus horis ſapere.

MISERIT] Emiſerit, ediderit.

5. CONSOLANDI GRATIA] Ut illam conſolaretur.

6. SED FORMA VINCIS] Luſcinius valet quidem cantu, ſed tu forma & magnitudine eum vincis.

7. SMARAGDI] Qualis eſt in Smaragdo. Collum tuum inſtar Smaragdi fulget.

8. GEMMEAM CAUDAM] Quaſi plenam gemmarum. Significat: Caudam quoties expandis, habes diverſicoloribus plumis gemmantem, & quaſi gemmis lucentem. Ovid. Metam. l. 1. verſ. 723. de oculis Argi:

Excipit hos, volucriſque ſuæ Saturnia pennis
Collocat; & gemmis caudam ſtellantibus implet.

9. QUO MI] Supple *tu dediſti*, vel *dii dederunt*. Illud *quo* integre eſt, *quo fine*, *ad quod mihi*, *cui uſui mihi*? Hor. l. 1. Ep. 5.

Quo mihi fortunam, ſi non conceditur uti?

10. FATORUM] Verba iſta Junonis ſunt. Ait, debere ipſam acquieſcere in voluntate fatorum.

PARTES] Vult, cuilibet ſuam & peculiarem tributam eſſe partem. Locutio deſumta eſt a comicis, ubi partes cuique deſignantur: alter enim perſonam principis, alter patris agit, & ita porro.

VOBIS] Sc. avibus.

11. MELOS] Cantus, ut verſ. 1. cum apta vocis modulatione & flexu.

12. LÆVA] Ut a læva ſedens faciat bona omina. Cicer. de Divinatione 11. *A dextra corvus, a ſiniſtra cornix facit rata.* Virg. in Ecl.

Sæpe ſiniſtra cava prædixit ab Ilice cornix.

Juſſu enim Jovis canebat cornix a læva, corvus a dextra. Plautus Aſinar. 2. 1. 12.

Impetritum, inauguratum eſt: quovis admittunt aves.
Picus & cornix eſt ab læva; corvus porro ab dextera.

13. DOTIBUS] Ita recte Heinſius. Ut enim vox recte dicatur de Luſcinio, Corvo, & Cornice, quid ea ad Aquilam, quam viribus præditam dicit? *Dos* eſt naturalis quædam bonitas, quæ huic illive eſt ingenita. Ovid. de Arte:

Si vox eſt canta, ſi mollia brachia, ſalta,
Et quacunque potes dote placere, place.

14. NOLI

¶ Noli adfectare quod tibi non eſt datum,
Deluſa ne ſpes ad querelam recidat.

14. Noli adfectare] Quia, ut ait Phædrus in Fabula Canis,

Amittit merito proprium qui alienum adpetit:

ut etiam Camelus in fabulis, qui poſcens cornua, auribus quoque privatus eſt.

Adfectare] Ambire, quærere.

15. Delusa] Quia, ut infra eſt l. 5. fab. 6.

Quem ſpes deluſit, huic querela convenit.

Eſt itaque ſenſus: ne deſtituaris ſpe tua, & ita redigaris ad querelas.

Recidat] Prima ſyllaba hic producitur. Vid. Giſan. ad Lucr. ind. & Scal. Lect. Auſon. lib. 2. c. 21.

FAB. XIX.

ÆSOPUS AD GARRULUM.

Æsopus domino ſolus cum eſſet familia,
Parare cœnam juſſus eſt maturius.
Ignem ergo quærens, aliquot luſtravit domos;
Tandemque invenit, ubi lucernam accenderet.
Tum circumeunti fuerat quod iter longius,
Effecit brevius: namque recta per forum
Cœpit redire; & quidam e turba garrulus,
Æſope, medio ſole quid cum lumine?
Homi-

AD FAB. XIX.

1. Cum esset] Cum ei eſſet unicus ſervulus: nam alias unicus ſervus non facit familiam, ut Cicero inquit. videtur ergo Ironice hoc Phædrus dixiſſe. Vid. Pignor. de ſervis p. 21.

Familia] Familiæ appellatione omnes, qui in ſervitio ſunt, continentur, inquit Ulpianus.

2. Maturius] Ocius, celerius ſcilicet, quam pro conſuetudine.

3. Ignem] Ignem non ſemper veteres domi ſuæ excitabant, ſed a vicinis plerumque petebant: neque enim facile negare petenti licebat. Videbatur enim hoc valde alienum eſſe ab ipſa humanitate, & vita hominum atque natura, quæ aqua & igni carere non poteſt.

6. Effecit brevius] Per compendia ivit.

7. Coepit redire] De hac formula jam locuti ſumus l. 1. fab. 2. & 12. & alibi. C Nepos IV. 4. *Tanto magis Pauſanias orare cœpit.* Petronius: *Curſim Aſcylton perſequi cœpi.* Et ſic Græci quoque. Matth. Euangeliſta XXVI. 37. Ἤρξατο λυπεῖσθαι ϗ ἀδημονεῖν, *cœpit contriſtari & mœſtus eſſe.* Et ſic alii.

8. Medio sole] Meridie, medio die: ut apud Stat. 5 Theb. Sic Horat. l. 1. Epiſt. 5.

Supremo

Hominem, inquit, quæro; & abiit feſtinans domum.
¶ Hoc ſi moleſtus ille ad animum rettulit,
Senſit profecto, ſe hominem non viſum ſeni,
Intempeſtive qui occupato adluſerit.

Supremo ſole, pro veſpere.
QUID] *Quid facis*? elliptice.
9. HOMINEM, INQUIT, QUÆRO] Ita Diogenes olim Cynicus luce clara per forum turba confertum cum lumine diſcurrebat, aliquid requirenti ſimilis. Interrogatus ergo, quid ſibi vellet; Hominem, inquit, quæro. Significans plurimos occurrere, qui formam haberent hominis, mentem non haberent.
10. MOLESTUS] Garrulus ille.
RETTULIT] Conſideravit, examinavit animo, intellexit, ſibi applicuit.
11. SENI] Sic in aliis etiam locis Æſopum vocari vidimus. Neque enim ſemper decrepitum, annis gravem, vel ætate confectum ſignificare videtur, ſed nonnunquam blandius eſſe nomen, honoris & reverentiæ cauſa quod ſit inditum. Sic γέροντες apud Græcos appellati viri graves.
12. ADLUSERIT] Jocari voluerit, & otioſe garrire cum occupato. Terent. Eun. 3. 1. 34.
Forte habui ſcortum: cœpit ad id alludere.

FAB. XX.

ASINUS ET GALLI.

QUI natus eſt infelix, non vitam modo
Triſtem decurrit, verum poſt obitum quoque
Perſequitur illum dura fati miſeria.
Galli Cybebes circum in quæſtus ducere
Aſinum

AD FAB. XX.

2. TRISTEM] Propter varias calamitates, laborioſam, ærumnoſam.
DECURRIT] Tranſigit miſeram vitam. Terent. Adelph. 5. 4. *Prope jam decurſo ſpatio.*
3. DURA] Ex ſententia communi moratarum gentium, apud quas pœnæ ac ſupplicia habentur, quæ fiunt in corporibus defunctorum contra conſuetudinem.
4. GALLI] Sacerdotes caſtrati, Galli dicti a Gallo fluvio Phrygiæ.
CYBEBES] *Cybebe* eſt Iſis, Terra Mater, Mater magna Deum. Dicitur & *Cybele* media ſyllaba correpta, quæ ſemper producitur in *Cybebe*. Nam Græcis eſt Κυβήβη & Κυβέλη. Vid. huj. l. f. 17.
CIRCUM IN QUÆSTUS] *Circum in quæſtus ducere* dicitur eleganti tmeſi, pro circumducere ad quæſtus faciendos. Sic fab. 1. lib. 1. *male, ait, dixiſti mihi.* pro *maledixiſti mihi.* Alii volunt eſſe *circumducere quæſtus*, pro *quæſtus gratia*, ellipſi Græciſſante. Gronovius pater præfert *circum cœtus ducere*, id eſt, oppida, fora, conciliabula.

5. ASI-

Aſinum ſolebant, bajulantem ſarcinas.
Is quum labore & plagis eſſet mortuus,
Detracta pelle ſibi fecerunt tympana.
Rogati mox à quodam, delicio ſuo,
Quidnam feciſſent, hoc locuti ſunt modo:
Putabat ſe poſt mortem ſecurum fore,
Ecce aliæ plagæ congeruntur mortuo.

EXPLICIT LIB. III.

5. ASINUM] Solennem ad talia eorum miniſtrum atque bajulum. Apul. Metam. l. IX. *Ad iſtum modum vitato duplici periculo, die ſequenti rurſum divinis exuviis onuſtus, cum crotalis, & cymbalis circumforaneum mendicabulum producor ad viam.*

7. TYMPANA] Quibus ſolenniter utebantur. Sic apud Schoonhovium Embl. LXV. fiſtulæ fiunt ex aſini mortui oſſibus.

8. DELICIO] *Delicium* vocabant puerum, quem in amoribus habebant. Adeo enim hoc uſitatum erat Græcis, ut etiam turpe eſſet puero, amatorem nullum reperire. Vid. C. Nepotis præfatio. Apulei. in Apologia,

Et Critias mea delicia & lux alma Charine.

Græci παίγνια vocabant. Plutarch. in Antonio, παιδάρια παιγνίων, ἃ Ῥωμαῖοι Δελίκια καλοῦσι.

9. HOC LOCUTI SUNT MODO] Sup. l. I. fab. 5.

Sic eſt locutus, partibus factis, leo.

Item Fab. 27.

Quem ſtans Vulturius ſuper
Fertur locutus.

Et ſic alibi.

10. SECURUM] Liberum ab omni labore & plagis.

11. PLAGÆ] Plagarum meminit Phædrus, quia hæc tympana aliquando virgula percutiebantur, aliquando manu impellebantur. Ovid. l. 4. Met.

Fœmineæ voces, impulſaque tympana palmis.

Sed vid. de iſtiuſmodi tympanis Pignorium de ſervis p. 172.

MORTUO] Dativus eſt, pro *in mortuum.*

PHÆDRI FABULARUM LIBER QUARTUS.

FAB. I.

MUSTELA ET MURES.

IOCULARE tibi videtur: & ſane leve,
Dum nihil habemus majus, calamo ludimus;
Sed diligenter intuere has nenias.
Quantam ſub illis utilitatem reperies?
Non ſemper ea ſunt, quæ videntur, decipit
Frons prima multos: rara mens intelligit,
Quod interiore condidit cura angulo.

Hoc

AD LIBR. IV. FAB. I.

1. JOCULARE] Sic *jocari fabulis* hoc vocat lib. 1 fabul. 1.

2. CALAMO LUDIMUS] Scriptis jocamur.

3. NENIAS] Fabulas reſpicit. Vid. l. 3. prol. ad Eutychum.

4. UTILITATEM] Poëtæ, ut ait Satyricus,

Et jucunda ſimul dicunt & idonea vitæ.

5. QUÆ VIDENTUR] Quæ videntur, non ſemper ea ſunt, videlicet quæ videntur, ſæpe meliora, ſæpe deteriora, quam primo intuitu comparent.

6. FRONS PRIMA] Prima ſpecies multos fallit. Idem Romanus Satyricus ſat. 2.

Fronti nulla fides.

RARA MENS] Non obvia uniuſcujuſque mens, ſed provida & perſpicax, qualis eſſe ſolet rara.

7. QUOD INTERIORE] Quod auctoris induſtria occultavit, & quaſi involvit fabularum involucris.

8. SINE

Hoc ne locutus ſine mercede exiſtimer,
Fabellam adjiciam de muſtela & muribus.

MUſtela quum annis & ſenecta debilis
Mures veloces non valeret adſequi,
Involvit ſe farina, & obſcuro loco
Abjecit negligenter. Mus, eſcam putans,
Adſiluit, & compreſſus occubuit neci:
Alter ſimiliter, deinde periit tertius.
Aliquot ſecutis, venit & retorridus,
Qui ſæpe laqueos & muſcipula effugerat,
Proculque inſidias cernens hoſtis callidi:
Sic valeas, inquit, ut farina es, quæ jaces.

FAB.

8. Sine mercede] Ne videar fruſtra & gratis dixiſſe, non intelligi a quovis, quid fabulis ſubſit eruditionis ſapientiæque, en vobis aliquam de muſtela & muribus, in qua poteſtis experiri vires veſtras, & oſtendere quid innuat.

16. Mustela] Sic fere orditur hanc fabulam Camerarius, Sed in fine facit mures ab ea devorari. Vid. ejus Fab. 279. Apud Faërnum Muſtela aut Feles alio dolo utitur, ſed fruſtra, caventibus ſibi, ut hic retorridus iſte, muribus. Vid. eum pag. 117.

Annis et senecta debilis] Lib. 1. fab. 21. de Leone,

Defectus annis & deſertus viribus.

11. Adsequi] Attingere curſu.

12. Involvit se] Volvit ſe in farina, & volutando in ea, ſic opplevit exterius, ut tota farina videretur.

13. Abjecit] Sc. *Se*; velut rem vilem, quam & idcirco abjectam appellamus.

14. Compressus] Oppreſſus. Al. *Comprenſus.*

Occubuit neci] Sic *occumbere morti* eſt apud Virg. 2 Æn.

16. Retorridus] *Retorridus* idem eſt, quod *recoctus*, id eſt, exercitatus, & multarum rerum uſu peritus.

19. Sic valeas] Formula, qua oſtendit ſe non habere fidem jacenti. Sic mus ille apud Æſopum ad felem, ſe mortuam ſimulantem: *Heus tu, etſi ſaccus fieres, non te adibo.* Eſt itaque, Valeas velut intelligo te farinam non eſſe. Antonius apud Sueton. ad Auguſtum: *Ita valeas uti tu, hanc epiſtolam cum leges, non inieris* &c.

Quæ jaces] Reſpicit ſuperius *abjecit ſe*, quaſi diceret: Simulas te jacere immobilem, farinæ inſtar: verum ſi accederem propius, fieres animata, mobiliſque, meque arriperes.

FAB. II.

VULPIS ET UVA.

FAME coacta Vulpis alta in vinea
Uvam adpetebat ſummis ſaliens viribus:
Quam tangere ut non potuit, diſcedens ait:
Nondum matura eſt, nolo acerbam ſumere.
Qui facere quæ non poſſunt, verbis elevant,
Adſcribere hoc debebunt exemplum ſibi.

AD FAB. II.

1. FAME COACTA VULPIS] Vid. Faërnum hexametris hanc fabulam complexum, pag. 37. & Camerar. fab. 159.

ALTA] Ad perticas ligata & erecta.

2. SUMMIS] Quantis poterat. *Totis viribus* eſt lib. 1. fab. 11.

3. UT NON POTUIT] Poſtquam non potuit.

4. ACERBAM] Immaturam, nondum per-coctam. Contrarium eſt *mitis*. Virg. Ecl. 1.

Sunt nobis mitia poma.

5. ELEVANT] Levia & vilia eſſe dicunt, contemnunt.

6. ADSCRIBERE] Applicare, attribuere ſibi: Sibi dictum putent. Sic lib. 1. fab. 7.

EXEMPLUM] Fabulam, narrationem. Sic enim alibi.

FAB. III.

EQUUS ET APER.

EQUUS ſedare ſolitus quo fuerat ſitim,
Dum ſeſe Aper volutat, turbavit vadum.
Hinc orta lis eſt: ſonipes iratus fero,

Auxi-

AD FAB. III.

1. QUO] Refertur ad ſequens *vadum*, pro *in quo*, omiſſa præpoſitione. Ordo eſt: *Aper turbavit vadum, equus fuerat ſolitus ſedare ſitim quo, dum volutat ſeſe.*

2. VOLUTAT] *Porcus de luto, in quo volutabatur* &c. Camer. fab. 317.

VADUM] *Vadum* aqua, quæ poteſt vadari.

3. SONIPES] Sic equus paſſim apud poëtas. Virg. lib. IV Æn.

Stat ſonipes & frena ferox ſpumantia mandit.

Statius lib. 9.

Turbatus ſonipes.

& ſæpe

EQUUS. ET APER.
FAB. III.
POETA
FAB. IV.
PUGNA MURIUM. ET MUSTELARUM.
FAB. V.
PHAEDRUS.
FAB. VI.
SERPENS AD FABRUM FERRARIUM.
FAB. VII.
VULPIS. ET CAPER.
FAB. VIII.

Auxilium petiit hominis, quem dorſo levans
Rediit ad hoſtem. Jactis hunc telis eques
Poſtquam interfecit, ſic locutus traditur:
Lætor tuliſſe auxilium me precibus tuis:
Nam prædam cepi, & didici quam ſis utilis.
Atque ita coëgit frenos invitum pati.
Tum mœſtus ille: Parvæ vindictam rei
Dum quæro demens, ſervitutem repperi.
  Hæc iracundos admonebit fabula,
Impune potius lædi, quam dedi alteri.

FAB.

& ſæpe alibi apud eundem. Sed vix intelligo, quomodo huic loco poſſit convenire, cum pateat eſſe ſermonem de equo nondum ſoleis ferreis munito, unde pedes ſonum ſolent edere. quales ſunt, qui nondum jugum ſunt paſſi. Expendant doctiores.

FERO] Adjective hic pro *apro* uſurpatur. Sic lib. 1. fab. 12. de Cervo. Quem locum adi.

4. LEVANS] Tollens e terra, dum in ſe recipit ſeſſorem.

5. HUNC] Nempe aprum.

EQUES] Homo, qui ſic fiebat eques. Non capio quid velit Gudius ſic diſponens hunc locum:

Petit auxilium hominis, quem dorſo levans redit
Ad hoſtem lætus: jactis hunc telis eques &c.

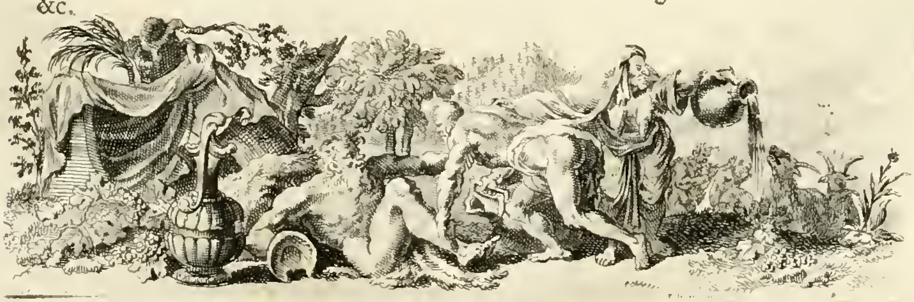
7. PRECIBUS TUIS] Tibi precanti, & auxilium meum petenti.

11. SERVITUTEM REPPERI] Incidi in ſervitutem. Horatius Epiſt. lib. 1. 10. de Equo & Cervo:

Cervus equum pugna melior communibus herbis
Pellebat, donec minor in certamine longo
Imploravit opes hominis, frenumque recepit.
Sed poſtquam victor violens diſceſſit ab hoſte,
Non equitem dorſo, non frenum depulit ore.

13. POTIUS LÆDI] *Potius*, id eſt, melius eſſe, *lædi impune*, hoc eſt nulla ſequente pœna læſionem eam, quam vindicandi cauſa in alterius poteſtatem venire.

LÆDI, QUAM DEDI] Παρονομασία & ἀντανάκλασις elegans.

FAB. IV.

POETA.

PLUS eſſe in uno ſæpe, quam in turba boni,
Narratione poſteris tradam brevi.
Quidam decedens tres reliquit filias,
Unam formoſam, & oculis venantem viros;
At alteram lanificam, frugi & ruſticam;
Devotam vino tertiam, & turpiſſimam.
Harum autem matrem fecit hæredem ſenex,
Sub conditione, totam ut fortunam tribus
Æqualiter diſtribuat: ſed tali modo,

Ne

AD FAB. IV.

1. IN UNO] Homine. Vid. Juſtin. 5. 4. 12. C. Nep. 2. 5. 3. & 15. 10. 4. & ibi interpretes. Cic. pro Leg. Manil. cap. 11. 12. His adde Mich. Piccart. Dec. 3. c. 7. & Dominicum Baudium in Trochaicis ſic canentem:

Sæpe nam majora facta præſtat unius viri
Pectus acre, quam phalanges conglobatæ militum.

TURBA] Hominum multitudine.

2. POSTERIS] Immortalitatem ſperavit ſuis ſcriptis Phædrus, ut non modo ex his verbis colligi poteſt, ſed & aliunde intelligitur. Supra Prol. libr. 3.

Habebunt certe, quo ſe oblectent poſteri.

Prol. lib. 5.

Longaque dignum judicatis memoria.

Infra lib. 5. fab. 5.

Particulo, chartis nomen victurum meis,
Latinis dum manebit pretium literis.

Sed hoc illi commune eſt cum antiquiſſimis etiam poëtis, Ennio, Nævio, Horatio, Ovidio, & aliis, quos referre mora eſt.

TRADAM] Docebo. proprie dicitur de ſcriptoribus.

3. DECEDENS] Proprie dicitur de mortuis lege naturali. Nepos Attic. 2. *Pater mature deceſſit.*

4. OCULIS VENANTEM VIROS] Venari dicitur mulier, quæ captat & vulnerat oculis. Ovid.

Oculis venatur amorem.

Plautus dixit, *Oculis venaturam facere.* Talem dixit Apul. Apol. *Juvenum circumſpectatricem.* Seneca Declam. 6. *puellari lenocinio oculos circumdare.* Prudentius, *vagari oculis.* D. Ambroſ. de Virg. 3. *Ludere oculis, rotare cervicem.* E Græcis Lucianus, ἐπιβάλλειν τοῖς νέοις τȣ̀ς ὀφθαλμȣ̀ς.

5. LANIFICAM] *Lanæ deditam*, infra.

FRUGI] Antiquus nominativus hujus vocis eſt *frux.* Vid. de ea Sanctii Minerv. lib. 4. de Ellipſi, & ibi doctiſſimum Perizonium.

6. DEVOTAM] Deditam, ut paulo poſt *Lanæ deditam.*

8. SUB CONDITIONE] Hac lege, hac limitatione.

FORTUNAM] Rem familiarem, bona hæreditaria. Magis uſu receptum eſt hoc ſenſu in plurali numero dicere *fortunas.*

10. AUT

Ne data poſſideant aut fruantur; tum ſimul
Habere res deſierint, quas acceperint,
Centena matri conferant ſeſtertia.
Athenas rumor implet; mater ſedula
Juriſperitos conſulit: nemo expedit
Quo pacto non poſſideant, quod fuerit datum,
Fructumve capiant; deinde, quæ tulerint nihil,
Quanam ratione conferant pecuniam.
Poſtquam conſumpta eſt temporis longi mora,
Nec teſtamenti potuit ſenſus colligi,
Fidem advocavit, jure neglecto, parens:
Seponit Mœchæ veſtem, mundum muliebrem,
Lavationem argenteam, eunuchos, glabros:
Lanificæ agellos, pecora, villam, operarios,
Boves, jumenta, & inſtrumentum ruſticum:

Potrici,

10. AUT FRUANTUR] Aut iis fruantur. Caſus enim hic eſt diverſus, niſi antique ſumas, *frui data*, ut apud Ciceronem, *Mea bona utantur.*

12. CENTENA] Hoc eſt centum ſingulæ: duos mille & quingentos coronatos. Vid. Gron. de Seſtertiis.

13. ATHENAS RUMOR IMPLET] Per totam urbem rumor ſpargitur tale teſtamentum eſſe compoſitum.

14. CONSULIT] Proprie de peritis juris, unde & *conſulti* nominantur.

EXPEDIT] Explicat, exponit rem.

16. FRUCTUMVE CAPIANT] Repetenda eſt negatio ex ſuperiore verſu.

TULERINT] Nihil acceperint.

19. COLLIGI] Percipi, intelligi, expediri.

20. FIDEM ADVOCAVIT] Eleganter & proprie. Advocantur enim, a quibus jus exquiritur. Cæterum quia, qui ſuggerere jus debuerant, non poterant id explicare, ideo hic *fidem* advocat. Intelligit autem fidem bonam, ex qua teſtamento ſtudet ſatisfacere, quando ex jure non poteſt.

21. VESTEM, MUNDUM MULIEBREM] Conjunxit & Terent. Heaut. 4. 4. *Aurum, atque veſtem.* Nam aurum ibi eſt, quod hic *mundus muliebris.*

22. LAVATIONEM] Vas ingens lotioni deſtinatum.

GLABROS] Leves, imberbes, depiles propter ætatem, natura differentes ab Eunuchis.

24. JUMENTA] Equos intelligit, atque ſic a bovibus diſtinguit. Nepos Eumene, c. 5. *Ut jumenta æque nitida ex caſtello educeret.*

25. POTRI-

Potrici, plenam antiquis apothecam cadis,
Domum politam & delicatos hortulos.
Sic deſtinata dare cum vellet ſingulis,
Et adprobaret populus, qui illas noverat,
Æſopus media ſubito in turba conſtitit:
O ſi maneret condito ſenſus patri,
Quam graviter ferret, quod voluntatem ſuam
Interpretari non potuiſſent Attici!
Rogatus deinde, ſolvit errorem omnium.
Domum & ornamenta, cum venuſtis hortulis,
Et vina vetera date lanificæ ruſticæ:
Veſtem, uniones, pediſequos, & cætera
Illi adſignate, vitam quæ luxu trahit:

Agros,

25. POTRICI] Ter. And. 1. 4. *compotricem* dixit.

APOTHECAM] Cellam, ubi diſponebant & cuſtodiebant cados.

CADIS] *Cadus* eſt vas vinarium ingens, capiens vini libras centum. Addit *antiquis*, quia tales pretioſiores.

26. POLITAM] Perfectam abſolutamque omni ratione.

DELICATOS] *Venuſtos*, ut mox. Martialis:

Ruris bibliotheca delicati.

Rus enim iſtic eſt hortus.

HORTULOS] Vid. Demſter. ad Roſin. l. 1. c. 11. Lipſ. de Conſtantia l. 2. cap. 1. 2. 3. & Antiq. Lection. lib. 3.

30. O SI MANERET] Subintellige, conſtitit & ſic locutus eſt. Si poſſet conditus ſepultuſque nunc videre, quam male vos intelligatis ſuam voluntatem. Notandum veteres, quia dubitabant, an ſenſus rerum humanarum ad defunctos pertingeret, creberrime his uſos eſſe & ſimilibus formulis, *Si quis manium ſenſus eſt: ſi quis in morte ſenſus eſt: ſi quis etiam inferis ſenſus: ſi quis defuncti ſenſus eſt: ſi quid inferi ſentiunt: ſi quis poſt funera ſenſus: ſi quid habet ſenſus umbra: ſi manes poſt fata aliquid ſentiunt.* Propertius lib. 4.

Nigras ſi quid ſapis inter arenas.

Nemeſian. Ecl. 1.

Si ſentire datur poſt fata quietis.

31. VOLUNTATEM SUAM] Teſtamentum: eſt enim voluntas ultima.

33. SOLVIT] Eleganter, quia eo tenebantur, velut vincti; quod apparet ſup. verſ. 14. *Nemo expedit.*

35. VINA VETERA] *Plenam antiquis apothecam cadis.*

36. VESTEM, UNIONES] Supra verſ. 21. *veſtem, mundum muliebrem.*

PEDISEQUOS] Omnino ſic ſcribendum eſt, ut verſus ſtet, non *pediſſequos.*

37. LUXU] Luxus, qui alias latius patet, hic ſtricte accipitur pro ebrietate ſeu temulentia. Significat ergo, quæ tam luxurioſe vivit, ut in convivia & compotationes multos ſumtus impendat & profundat.

TRAHIT] Velut reluctantem & invitam, quan-

Agros, villas, & pecora cum paſtoribus
Donate mœchæ. Nulla poterit perpeti,
Ut moribus quid teneat alienum ſuis.
Deformis cultum vendet, ut vinum paret;
Agros abjiciet mœcha, ut ornatum paret:
At illa gaudens pecore, & lanæ dedita,
Quacumque ſumma tradet luxuriæ domum.
Sic nulla poſſidebit quod fuerit datum,
Et dictam matri conferent pecuniam,
Ex pretio rerum, quas vendiderint ſingulæ.
  Ita quod multorum fugit imprudentiam,
Unius hominis repperit ſolertia.

FAB.

quando vita ebrioſorum morti ſimilior eſt quam vitæ.

39. PERPETI] Ferre, ſuſtinere, pati. Ter. Heaut. 4. 4.

Non poſſum pati,
Quin tibi caput demulceam.

40. MORIBUS] Non regi hunc ablativum ab *alienus*, ſed a ſubintellecta præpoſitione *a* docet Voſſius de Conſtruction. cap. 14.

TENEAT] Retineat quid, quod non conveniat cum moribus ſuis.

42. ABJICIET] Vili pretio vendet. Quod Belgice exprimimus, *Voor een leur en een zeur verkoopen.* Plaut. Moſtell. 3. 3.

Numquam ædepol me ſcio
Vidiſſe uſquam abjectas ædes, niſi modo haſce.

Quod recte exponit Lambinus, vili pretio venditas, & pro nihilo traditas. Sic Seneca *abjicere beneficium* pro cum contemtu & faſtidio dare l. 1. de ben. c. 1. Nec aliter Terentius.

PARET] Comparet ſibi pecunia, emat. Sic Ter. Heaut. 4. 4. *Aurum atque veſtem qui comparet.*

44. QUACUNQUE SUMMA] Viliſſimo etiam pretio.

46. DICTAM] Præſcriptam, conſtitutam. Sic *dotem dicere* apud Terent. Heaut. 5. 1.

48. FUGIT] Fugiſſe nos dicitur id, quod ignoramus, aut cujus obliti ſumus.

49. SOLERTIA] Unus homo ſolers reperit id, quod *multi* aut, ut initio dixit, *turba*, reperire, id eſt, exponere non potuerunt. Confirmat enim his verbis id, quod ante dixerat,

Plus eſſe in uno ſæpe, quam in turba, boni.

FAB. V.

PUGNA MURIUM ET MUSTELARUM.

QUUM victi Mures Muſtelarum exercitu,
(Hiſtoria quorum in tabernis pingitur)
Fugerent, & artos circum trepidarent cavos;
Ægre recepti, tamen evaſerunt necem.
Duces eorum, qui capitibus cornua
Suis ligarant, ut conſpicuum in prælio
Haberent ſignum, quod ſequerentur milites,
Hæſere in portis, ſuntque capti ab hoſtibus;
Quos immolatos victor avidis dentibus
Capacis alvi merſit tartareo ſpecu.
Quemcumque populum triſtis eventus premit,
Peri-

AD FABULAM V.

2. HISTORIA] Ita legi vult Gudius, neglecta eliſione in ſecunda voce, & ſe aliis poëtæ noſtri exemplis tuetur. Heinſius, ne quid verſui deſit,

Hiſtoria quorum & in tabernis pingitur.

TABERNIS] *Tabernæ* hoc loco intelliguntur omnes, quæ ſunt popularis uſus.

PINGITUR] Ex conſuetudine.

3. ARTOS] Circa anguſtos introitus cubilium ſuorum tumultuarentur, dum quiſque primus cupit erumpere.

CIRCUM TREPIDARENT] *Circum* poſtponitur hic caſui ſuo, quod poëtis familiare. Virg. 1 Æneid.

Errabant acti fatis maria omnia circum.

TREPIDARENT] Non eſt *expaveſcerent*, aut *paverent*, ſed, per ſollicitudinem feſtinarent intrare. Qua ſignificatione uſurpatur quoque apud Terent. Hec. *Trepidari ſentio:* & apud Virg. lib. 4 Æneid.

Dum trepidant alæ.

Et ſic alibi.

CAVOS] Vel *cava*, quæ murium domicilia.

4. RECEPTI] Sc. *cavis*. Uſurpatur hæc vox de loco tuto, unde quoque *receptaculorum* nomen.

6. LIGARANT] Pro *alligârant*, aut ligârant in capitibus.

7. SIGNUM] Notam, qua duces a gregariis diſcernerentur.

8. HÆSERE] Obhæſere, ob amplitudinem cornuum.

9. IMMOLATOS] Mactatos, per Catachreſin. Nam *immolandi* verbum ad ſacrificia proprie pertinet. Fab. hujus libri 23.

Ubi immolatur, exta prægusto Deûm.

10. MERSIT] Devoravit. Grandis & poëtica locutio.

12. PERI-

Periclitatur magnitudo principum,
Minuta plebes facili præſidio latet.

12. PERICLITATUR] Periclitari ſolent principes propter ſuam magnitudinem. Similis fere ſententia fuit ſupra lib. 2. fab. 7.

Tuta eſt hominum tenuitas.
Magnæ periclo ſunt opes obnoxiæ.

Contraria tamen huic præſenti eſt lib. 1. fab. 30.

Humiles laborant, ubi potentes diſſident.

Quin & ita Horat. in Epiſt.

Quicquid delirant reges, plectuntur Achivi.

13. PLEBES] Plebs. Occurrit hæc vox apud optimos ſcriptores: ſed dicitur & *plebis*, eodem nempe modo, ut *vulpes* & *vulpis*, *grues* & *gruis*.

FACILI] Quia facile præſidium aliquod invenit.

LATET] Tuta eſt, libera a periculo, quod principibus imminet.

F A B. V I.

P O E T A.

Tu qui naſute ſcripta deſtringis mea,
Et hoc jocorum legere faſtidis genus,
Parva libellum ſuſtine patientia,
Severitatem frontis dum placo tuæ,
Et in cothurnis prodit Æſopus novis.

AD FAB. VI.

1. TU QUI] Poëta hic alloquitur harum fabularum cenſores. Ordo eſt, *O naſute*, *qui* &c. Niſi forte *naſute* ſit adverbium. *Naſutus* eſt, qui ſagacius aliis ſe putat hominum errores vitiaque odorari. Talem & nos Belgæ vocamus *neuswys*. Martialis lib. XIII. ad Lectorem:

Naſutus ſis uſque licet, ſis denique naſus,
Quantum noluerit ferre rogatus Atlas;
Et poſſis ipſum tu deridere Latinum,
Non potes in nugas dicere plura meas.

DESTRINGIS] Carpis. Sic ſup. lib. 1. fab. 29.

Gravi deſtringunt alios contumelia.

2. JOCORUM] Vid. ſup. prol. lib. 1.

3. SUSTINE] Tene, non abjice ſtatim faſtidio quodam tam minutæ ſcriptionis.

4 SEVERITATEM] Illam moroſitatem tuam, qua fit ut obducta fronte hos verſus inſpicias.

5. ET IN COTHURNIS] Exſpecta, ait, nec abjice libellum, donec te placem, & Æſopus prodeat in cothurnis, id eſt donec novo, & tragœdiæ convenienti ſermone utentem eum audias; id quod vocat *novum*, quia inuſitatum Æſopo fabuliſque ejus. *Cothurnus* autem erat calceamenti genus, quo actores Tragœdiarum utebantur. Atque hinc pro ſublimiori dicendi genere uſurpatur. Ovid. 2 Triſt.

Et dedimus tragicis ſcriptum regale cothurnis,
Quæque gravis debet verba cothurnus habet.

¶ Utinam nec umquam Pelii nemoris jugo,
Pinus bipenni concidiſſet Theſſala:
Nec ad profeſſæ mortis audacem viam
Fabricaſſet Argus opere Palladio ratem,
Inhoſpitalis prima quæ Ponti ſinus
Patefecit, in perniciem Graiûm & Barbarûm.
Namque & ſuperbi luget Æetæ domus,
Et regna Peliæ ſcelere Medeæ jacent,
Quæ ſævum ingenium variis involvens modis,
Illic per artus fratris explicuit fugam,

Hic

6. UTINAM NEC UMQUAM] *Nec* hic idem ac non, ut ſæpe apud Virgil. Simulat autem poëta ſe ſcripturum tragœdiam, & joco hoc velut exordium facit, quomodo Ennius in tranſlatione Euripidis Medeæ. Vid. hic Cicer. lib. de Fato 15. Auct. ad Herenn. II. 22. Donat. ad Phormionem I. 3. 5.

PELII NEMORIS] Silvæ, quæ erat in Pelione monte Theſſaliæ incumbente in ſinum Pelaſgicum.

7. PINUS] Quæ in Pelione reperitur frequens. Eſt nomen arboris; ſed per Syneed. eſt hic ſingularis pro plurali.

8. PROFESSÆ] Certæ, indubitatæ. Horatius Od. 3.

Audax omnia perpeti
Gens humana ruit per vetitum nefas.

9. FABRICASSET] C. Germanicus Cæſar de aureo ſæculo,

Neque per dubios avidiſſima ventos
Spes procul amotas fabricata nave petebat.

ARGUS] Navis illius artifex, qua vectus eſt Jaſon in Colchidem, ad vellus aureum reportandum.

OPERE PALLADIO] Palladis conſilio & arte, vel etiam opera. Fingitur enim ipſa dejeciſſe arbores ad eam neceſſarias.

10. INHOSPITALIS] Proprie. Nam olim *Axenus* appellabatur. Ovidius de eo in Triſtibus:

Dictus ab antiquis Axenus ille fuit.

Deinde *Euxinus* eſt dictus, ominis boni cauſa, id eſt, hoſpitalis. Vide porro de ponti etymo Minervam Sanctii, & ibi doctiſſimas notas Jac. Perizonii p. 629.

11. BARBARUM] Barbarorum, qui in Colchide habitabant.

12. SUPERBI] Magni, potentis. Sumitur enim hic in bonam partem.

LUGET] Propter hanc expeditionem. Æetas enim amiſerat aureum vellus, filiam Medeam, & filium Abſyrtum.

ÆETÆ] Patris Medeæ.

13. PELIÆ] Quia Pelias a Medea occiſus, de quo vid. Ovid. Metam. l. 7.

JACENT] Everſa ſc. nam multa mala in domum patriam intulit Medea, cum relicta patria Jaſonem ſequeretur; de quo videndi poëtæ.

14. INVOLVENS] Occulens, tegens.

15. FRATRIS] Abſyrti. Vid. Ovid. Triſt. l. 3. El. 9.

EXPLICUIT] Reſpectu ad oppoſitum *involvens*. Cum enim Medea fugeret, inſequebatur eam cum Jaſone pater Æetas. Imminenti ergo & jam capturo, membra diſſecti fratris objecit per partes, ut dum ſingula colligit, ipſa interea tempus haberet elabendi. Atque hoc eſt, *explicare fugam per artus fratris.*

16. INFE-

Hic cæde patris Peliadum infecit manus.
Quid tibi videtur? Hoc quoque inſulſum eſt, ais,
Falſoque dictum; longe quia vetuſtior
Ægea Minos claſſe perdomuit freta,
Juſtoque vindicavit exemplo impetum.
Quid ergo poſſum facere tibi, lector Cato,
Si nec fabellæ te juvant, nec fabulæ?
Noli moleſtus eſſe omnino literis,
Majorem exhibeant ne tibi moleſtiam.
Hoc illis dictum eſt, ſi qui ſtulti nauſeant,
Et, ut putentur ſapere, cœlum vituperant.

FAB.

16. INFECIT] Dum perſuadet ipſis, redditura ita eum juvenem. Vid. Ovid. Metam. Ordo eſt: *Infecit manus Peliadum cæde patris.*

17. HOC QUOQUE] Reſpicit eos, qui Euripidem, ejuſque imitatorem Ennium, ob exordium tragœdiæ, quæ Medea dicitur, carpebant.

18. LONGE QUIA VETUSTIOR] Lemniorum in Thraciam expeditionem deſcribit Valer. Flaccus l. 2. verſ. 108. Vid. Plin. l. 7. c. 56. Stat. Theb. l. 5. Voſſium ad Catullum p. 162.

19. ÆGEA] Mare Ægeum.

MINOS] Ante illa tempora Minos Rex Cretæ claſſe tranſiit mare Ægeum.

20. VINDICAVIT] Facto recti exempli vindicavit vim & injuriam ſibi factam in Androgeo filio.

EXEMPLO] Supplicio, pœna. Terentius Eun. 5. 5. 4.

Quæ futura exempla dicunt in eum indigna!

IMPETUM] Incurſum piratarum. Alii accipiunt de injuria, per cædem Androgei filii Minoi ab Athenienſibus illata. Vid. interpretes, & in iis Heinſium in diverſa abeuntem.

21. CATO] Proverbialiter de eo, qui moroſitate ingenii omnia carpit, quaſi diceret, ô lector, Catoni ſimilis!

22. FABELLÆ] Nec minora ſcripta, qualia fabulæ Æſopiæ, nec majora, qualia Tragœdiæ, ſeu Tragica argumenta, quorum ſpecimen nunc propoſui.

23 NOLI MOLESTUS ESSE] Minatur adverſariis, ſi ſibi ſcribenti moleſti ſint, more poëtarum.

25. HOC ILLIS DICTUM EST] Sic lib. 1. fab. 7. lib. 1. fab. 22. 10.

Hoc in ſe dictum debent illi agnoſcere.

Lib. 4. f. 22.

Hoc ſcriptum eſt tibi.

Lib. 5. f. 22. eodem ſenſu,

Illi adſignari debet hæc narratio.

Lib. 3. f. 12.

Hoc illis narro.

Lib. 4. 19. 18.

Tibi dico avare.

Lib. 5. 9. 5.

Qui doctiorem emendat, ſibi dici putet.

SI QUI STULTI NAUSEANT] Si qui ſint, quos hæc non juvant.

26. COELUM VITUPERANT] Deo ipſi faciunt convicium, & imprudentiæ ipſum accuſant. Proverbialis figura de iis, qui præ nimia ſapientia, vel ſtultitia potius, pulcerrima etiam & abſolutiſſima taxare inſtituunt. Græcis uſitatam fuiſſe patet ex Suida & Zenodoto.

FAB. VII.

VIPERA ET LIMA.

MORDACIOREM qui improbo dente adpetit,
Hoc argumento ſe deſcribi ſentiat.
¶ In officinam Fabri venit vipera.
Hæc quum tentaret, ſi qua res eſſet cibi,
Limam momordit: illa contra contumax,
Quid me, inquit, ſtulta, dente captas lædere,
Omne adſuevi ferrum quæ corrodere?

FAB.

AD FAB. VII.

1. IMPROBO] Sævo, violento, audaci, temerario, plus conanti quam decet.

2. HOC ARGUMENTO] Hac narratione, hac fabula. Cicero de invent. Rhetor. l. 19. *Argumentum eſt ficta res, quæ tamen fieri potuit.* Vid. Græv. in Cic. Orat. T. 1. part. 2. p. 276.

3. TENTARET] Quæreret, circumſpiceret.

SI QUA RES ESSET CIBI] Si quid eſſet, quod in cibum poſſet utile eſſe: ſi cibus quis eſſet. Sic *res voluptatum* pro voluptatibus dixit Plaut. Amphitr. Græca locutio eſt, ut jam ſupra oſtendimus. Vid. Lib. 1. fab 1. & fab. 8. & 13. & exemplis illic allatis, ſi lubet, adde hæc. Virgil. l. 8 Æn. *Caci mens effera* dixit pro *Caco effero.* Idem Ecl. 4. *decus ævi* pro *ævo decoro.* Alibi & *ferri rigor* pro *ferro*: *robur aratri* pro *aratro.* Lucretius quoque *robur ſaxi* pro *ſaxo*: *rigor auri* pro *auro.* Statius etiam l. 10. *gloria Niſi* pro *Niſo glorioſo.* His adde Oppiani ἔργον ἔρωτος pro ἔρως, & ἔργα ὀνίσκων, pro ὀνίσκοι.

5. CONTUMAX] Non cedens, non admittens morſum. Dicitur & de eo, qui mandatis inobediens eſt.

6. STULTA] Vocativus eſt, & ad viperam refertur: ut ſup. l. 2. *Stulte, inquit, erras.* Et lib. 1. *At ille ſtultus.*

DENTE] Dentibus tuis. Synecd. Speciei.

CAPTAS] Tentas, quæris, conaris.

7. ADSUEVI] Quadriſyllabum: ut jam pluries vidimus. Non multum abludit reſponſum Rubi ad Vulpem apud Æſopum.

AD

FAB. VIII.

VULPIS ET HIRCUS.

Homo in periclum ſimul ac venit, callidus
Reperire effugium alterius quærit malo.
¶ Quum decidiſſet Vulpis in puteum inſcia,
Et altiore clauderetur margine,
Devenit Hircus ſitiens in eundem locum:
Simul rogavit, eſſet an dulcis liquor,
Et copioſus? Illa fraudem moliens:
Deſcende, amice, tanta bonitas eſt aquæ,
Voluptas ut ſatiari non poſſit mea.
Immiſit ſe barbatus; tum Vulpecula
Evaſit puteo, nixa celſis cornibus:
Hircumque clauſo liquit hærentem vado.

FAB.

AD FAB. VIII.

2. ALTERIUS] Periculo alterius quærit opem, nec curat, licet ferentem eam opem ſibi videat in malum incidere.

3. QUUM DECIDISSET] Paulo aliter Camerarius, quem vide fab. 4.

4. CLAUDERETUR] Cohiberetur propter altitudinem, quo minus poſſet egredi.

MARGINE] Quod *ripa* in flumine, id *margo* in puteo.

5. SITIENS] *Siti compulſus.* Sic enim l. 1. f. 1.

6. LIQUOR] Aqua puteo contenta. Sic. l. 1. f. 1.

A te decurrit ad meos hauſtus liquor.

7. MOLIENS] Intenta in fraudem, quærens fallere.

8. DESCENDE] Subintellige, *inquit.*

AMICE] Sic l. 3. fab. 7. Lupus ad canem, *Unde hoc, amice?*

10. BARBATUS] Eleganter animalibus ab ea parte corporis, qua maxime cognoſcuntur, nomen imponitur; quod Phædro familiare. Sic *auritulus* pro aſino, *bidens* pro ove, *laniger* pro agno. Vid. Gudius, & Buchnerus de commutata ratione dicendi p. 77. & quæ annotavimus l. 1. fab. 1.

11. NIXA] Nixa hirci cornibus. *Nixa* eſt pro innixa.

12. CLAUSO] Propter clauſum vadum egredi non valentem.

VADO] Fundo putei. Alioqui hæc vox dicitur de omni illa aqua, quæ poteſt vadari. Unde proverbium, *Res eſt in vado*, id eſt, ſalva. Terent. Andr. 5. 2. 4.

A D

FAB. IX.

DE VITIIS HOMINUM.

PERAS impoſuit Jupiter nobis duas;
Propriis repletam vitiis poſt tergum dedit,
Alienis ante pectus ſuſpendit gravem.
¶ Hac re videre noſtra mala non poſſumus:
Alii ſimul delinquunt, cenſores ſumus.

AD FAB. IX.

1. PERAS] *Pera* eſt ſacculus ex aluta e collo ad lumbos pendens.

3. GRAVEM] *Gravatam*, vel, ut ante, repletam.

4. HAC RE] *Hac ex re*, ſicut dicimus *quare*, pro qua ex re.

NOSTRA MALA] *Propria vitia*, ut ante.

5. SIMUL] Simulac alii peccant.

CENSORES] Vitiorum reprehenſores.

FAB. X.

FUR ARAM COMPILANS.

LUCERNAM fur accendit ex ara Jovis,
Ipſumque compilavit ad lumen ſuum;
Onuſtus qui ſacrilegio quum diſcederet,
Repente vocem ſancta miſit religio:

Malorum

AD FAB. X.

1. FUR] Fur quidam, uti ſolet de ignotis.

ARA] In ara perpetuus ignis. Sic lib. 1. fab. 28.

Vulpes ab ara rapuit ardentem facem.

2. IPSUMQUE] Jovem, pro ipſius fano.

COMPILAVIT] Exſpoliavit. Apulej. Apol. dixit, *compilare domum alicujus.*

SUUM] Proprium ipſius Jovis, quod ab eo fur acceperat.

3. SACRILEGIO] Sacrilegium eſt ſacrarum rerum ablatio.

4. RELIGIO] Deus. Sic fere Virg. lib. 3 Æneid.

Namque omnem curſum mihi proſpera dixit
Religio.

Supra lib. 1. fab. 27.

Pœnas ut ſanctæ religioni penderet.

Vocem mittere pro loqui eſt etiam apud Ciceronem.

5. ISTA]

DE VITIIS HOMINUM.
FAB. IX.
FUR ET LUCERNA.
FAB. X.
MALAS ESSE DIVITIAS.
FAB. XI.
DE LEONE REGNANTE.
FAB. XII.
FAB. XIII.
PROMETHEUS.
FAB. XIV.

Malorum quamvis iſta fuerint munera,
Mihique inviſa, ut non offendar ſubripi,
Tamen, ſceleſte, ſpiritu culpam lues,
Olim quum adſcriptus venerit pœnæ dies.
Sed ne ignis noſter facinori præluceat,
Per quem verendos excolit pietas deos,
Veto eſſe tale luminis commercium.
Ita hodie nec lucernam de flamma Deûm,
Nec de lucerna fas eſt accendi ſacrum.
¶ Quot res contineat hoc argumentum utiles,
Non explicabit alius, quam qui repperit.
Significat primo, ſæpe, quos ipſe alueris,
Tibi inveniri maxime contrarios.

Secun-

5. ISTA] Quæ tu abſtuliſti nunc furto.
MUNERA] Donaria, quæ vulgo dari diis, & in templis eorum ſuſpendi ſolêbant.
6. MIHIQUE INVISA] Et adeo mihi inviſa & ingrata, ut nihil me moveat illa a te ſubripi.
7. SPIRITU] Sic *luere capite*, Curt. *Luere ſanguine*, Vell. *luere morte*, Cicero.
LUES] Peribis, ſeu morte lues.
8. OLIM] Hæc vocula de tempore præterito & futuro dicitur.
ADSCRIPTUS] Scriptus a fatis, definitus.
9. PRÆLUCEAT] Tibi male agenti præluceat.
11. COMMERCIUM] Uſum. Vult, vetuiſſe Deum, accendi in poſterum lumen de igni ſacro, ſicut fur fecerat, & contra, de lumine ignem ſacrum.
12. ITA HODIE] Patet hinc antiquitus morem fuiſſe, ut ignis ad ſacra non accenderetur ex igne profano: ſic ut nec contra ignis profanus ex ſacro. Sumit quippe Phædrus *lucernam* pro vulgari igne & non ſacro.
FLAMMA] Igne altaris.
13. SACRUM] Sacrificium, victimam. Scilicet non ex culina, ſed cœlo petebant ignem, quo in hoc negotio utebantur.
14. ARGUMENTUM] Fabula. Sic ſupr. fab. 7.
15. NON EXPLICABIT] Non neceſſe erit ut explicet alius, quia ipſe, qui excogitavi, nunc facturus ſum.
QUI REPPERIT] Se ipſum intelligit. Unde diſcimus primum fabulæ hujus auctorem eſſe Phædrum.
16. SIGNIFICAT] Nempe hoc argumentum.
QUOS IPSE] Illos nempe, quos alueris.
ALUERIS] Foveris, ad honores promoveris.
17. INVENIRI] Eleganter dicitur in reſpectu ad inopinatum eventum. Quomodo Belgæ: *Ik bevinde dit anders.* Sic Ter. Eun. 5. 9.
Scis Pamphilam meam inventam civem?
CONTRARIOS] Adverſarios, hoſtes.

O 19. DICTO]

Secundo oſtendit, ſcelera non ira Deûm,
Fatorum dicto ſed puniri tempore.
Noviſſime interdicit, ne cum malefico
Uſum bonus conſociet ullius rei.

19. Dicto] Conſtituto. Sic infra: *Rediit hora dicta.* Terent. And. *Hic nuptiis dictus eſt dies.*

20. Novissime] Poſtremo, reſpicit enim *primo* & *ſecundo*, quod præceſſit.

Interdicit] Nobis, vel *bono*: ſequitur enim mox *bonus.* Abſolute ſic uſurpatur. Ter. Hec. 4. 1. 48.

Interdico, ne extuliſſe extra ædes puerum uſquam velis.

21. Consociet] Commercium habeat cum malefico.

F A B. X I.

MALAS ESSE DIVITIAS.

Opes inviſæ merito ſunt forti viro,
Quia dives arca veram laudem intercipit.
Cœlo receptus propter virtutem Hercules,
Quum gratulantes perſalutaſſet Deos,
Venien-

AD FAB. XI.

Malas esse divitias] Vid. ad hoc lemma Praſchium.

1. Opes invisæ] Vide Meurſium, Freinſhemium, Schefferum, Praſchium, Gudium.

2. Dives arca] Summæ opes.

3. Coelo receptus] *In cœlum*, figurata locutio. Sic. Virg.

It clamor cœlo

pro ad cœlum. Extat hæc fabula etiam apud Æſopum, fab. 194.

Propter virtutem] Bella & labores in iis exantlati viam ad cœlum adſtruunt. Gloria enim laboris eſt filia. Seneca in Furente,

Non eſt ad aſtra mollis e terris via.

Lib. 4. Anthol. c. 8. Epigr. 5.

Δέρκεο μυριόμοχθε τεοὺς Ἥρακλες ἀγῶνας,
Οὓς τλὰς, ἀθανάτων οἶκον Ὄλυμπον ἔβης.

Ipſe Hercules quoque de ſe Epigr. 7. poſt enumeratos ſuos labores,

Αὐτὸς Ὄλυμπον ἔχω.

Apollo apud Virgil. Æn. IX ad Aſcanium:

Macte nova virtute puer, ſic itur ad aſtra.

Hercules] Jovis & Alcmenæ filius, qui ob virtutem & gloriam geſtorum creditur annumeratus eſſe diis.

4. Gratulantes] Gratulantes ipſi novos iſtos honores. Sed advertendum hic eſt, cum quis *gratulari* amico dicitur de re, quæ ei proſpere evenerit, non aliam eſſe ejus locutionis & ſyntaxeos rationem ac ſignificationem, quam, pro amico & propter amicum gratias agere diis. Quo ſpectare poteſt & Terentianum iſtud Heaut. 5. 1. 6.

Ohe, jam deſine Deos, uxor, gratulando obtundere,
Tuam eſſe inventam gnatam.

Ubi

Veniente Pluto, qui fortunæ eſt filius,
Avertit oculos. Cauſam quæſivit Pater.
Odi, inquit, illum, quia malis amicus eſt,
Simulque objecto cuncta corrumpit lucro.

Ubi idem videtur eſſe *gratulari*, quod gratias agere. Quod ſi ita ſit, non tam attendit Phædrus rationi quam uſui, qui ipſos Deos gratulantes induxit. Vid. Jac. Perizonium ad Sanctii Minervam pag. 5.

PERSALUTASSET] Ordine omnes ſalutaſſet.

5. PLUTO] Deo divitiarum, filio fortunæ. Dicitur, *Plutus*, *Pluti*, & *Pluto*, *Plutonis*.

6. AVERTIT OCULOS] Scilicet a *Pluto*.

CAUSAM QUÆSIVIT] Rogavit eum, cur oculos averteret.

PATER] Jupiter, qui pater deorum dicitur: aut ſolo reſpectu ad Herculem, cujus pater erat, ut ſupra diximus.

7. AMICUS EST] Active, amans malos, eoſque favore proſequens.

8. OBJECTO] Velut eſca volucribus objicitur, qua capiantur.

CORRUMPIT] Corrumpit omnia, dum pecunias & lucrum monſtrat.

FAB. XII.

LEO REGNANS.

UTILIUS homini nihil eſt, quam recte loqui;
Probanda cunctis eſt quidem ſententia,
Sed ad perniciem ſolet agi ſinceritas.
Quum ſe ferarum regem feciſſet Leo,

AD FAB. XII.

1. RECTE] Aperte, ſincere, directe, ſine ambagibus; ideo enim ſequitur de *ſinceritate*. Oppoſitum hujus eſt *oblique loqui*, quod paſſim in uſu eſt. *Recte* ſic uſurpavit Plaut. Amph. III. *Recte loquere*, & alibi.

2. QUIDEM] Particula hæc vim habet adſeverationis majoris.

SENTENTIA] Hæc ſententia, *Nihil eſſe homini utilius quam recte loqui*.

3. AGI] Adduci, trahi. Solet in exitium præcipitari: *ad perniciem devocari*, ut loquitur lib. 1. fab 20.

SINCERITAS] Simplicitas & aperta veritas.

4. QUUM SE] Ex hac fabula argumentum ſibi petit Illuſtriſſimus Gudius, quo probet lib. 1. fab. 5. legendum eſſe,

Ego primam tollo, nominor quia Rex Leo.

vel, quod veroſimilius judicat, invitis etiam membranis,

Nominor quia Creon.

FERARUM REGEM] De majeſtate hujus animalis non inconvenienter huic loco audi ſic canentem Sannazarium in divino opere de partu Virginis lib. 1. verſ. 419.

It juxta nemorum terror, rexque ipſe ferarum
Magnanimus nitet ore Leo: quem fuſa per armos
Conveſtit juba: pectoribus generoſa ſuperbit
Majeſtas, non jam ut cædes, aut prælia ſævus
Adpetat.

Et æquitatis vellet famam conſequi,
A priſtina deflexit conſuetudine,
Atque inter illas tenui contentus cibo,
Sancta incorrupta jura reddebat fide:

* * * * * * * *

5. Famam consequi] Vellet juſti nomen ubique conſequi.

6. Deflexit] Mutavit antiquum feritatis morem, & vivendi rationem.

7. Inter illas] Feras nempe, quarum Rex erat.

8. Incorrupta] Dabat leges fide ſincera, nec patente munerum illecebris.

FAB. XIII.

* * * * * * * *

Postquam lavare cœpit pœnitentia
Affrictione veretri linguam mulieris,
Adfinitatem traxit inde obſcœnitas.

AD FAB. XIII.

1. Lavare] Al. *labare*, & pro *pœnitentia*, *penis tentio*. Mutila hic omnia & lacera. Sed parva eſt jactura. Petrus Scriverius in Animadverſionibus in Pervig. Ven. ſub finem, *Examina*, inquit, Poenitentiam *Phædri fabulatoris*, *num quid elegantibus illis fabulis ſcelere alicujus impoſtoris acceſſerit mangonii.* Expendant eruditi.

FAB. XIV.

PROMETHEUS.

Rogavit alter, tribadas & molles mares
Quæ ratio procreaſſet: expoſuit Senex:

Idem

AD FAB. XIV.

1. Alter] Quiſpiam, neſcio quis.

Tribadas] Vide Voſſii obſervationes ad Catullum p. 286.

2. Senex] Æſopus. Ita ſup. l. 3. fab. 3. *Naris emunctæ ſenex* & alibi.

3. Idem]

Idem Prometheus auctor vulgi fictilis;
Qui ſimul offendit ad fortunam, frangitur;
Naturæ partes, veſte quas celat pudor,
Quum ſeparatim toto finxiſſet die,
Aptare mox ut poſſet corporibus ſuis,
Ad cœnam eſt invitatus ſubito à Libero;
Ubi inrigatus multo venas nectare,
Sero domum eſt reverſus titubanti pede;
Tum ſemiſomno corde, & errore ebrio,
Adplicuit virginale generi maſculo,
Et maſculina membra adplicuit fœminis.
Ita nunc libido pravo fruitur gaudio.

FAB.

3. IDEM] Idem ille Prometheus, de quo in præcedenti fab. etiam videtur actum fuiſſe.

AUCTOR] Hominum formator.

VULGI] Turbæ hominum.

FICTILIS] Ex terra, luto ficti. Hoc enim verbo ſic utebantur. Apul Apolog. *Etenim quod luto fictum, vel ære inciſum* &c. Cicero Piſoniana, *Homullus ex argilla & luto fictus.* Martial. 10. 39.

Ficta Prometheo diceris eſſe luto.

Hyginus Fab. CXLII. *Prometheus Iapeti filius, primus homines ex luto finxit.* Ubi Jac. Gronovius emendat *primos homines*. Fulgent. I·X. *Prometheum ajunt hominem ex luto finxiſſe.* Juvenal. ſat. XIV.

Forſitan hæc ſpernant Juvenes, quibus arte benigna
E meliore luto finxit præcordia Titan.

ubi vetus Scholiaſtes: *Prometheus filius Iapeti, qui fuit unus e Titanibus.* Conſule etiam Cl. Perizonium ad Sanctii Minervam p. 18.

4. SIMUL] Simulac offendit.

FORTUNAM] Fortuna hic velut res dura fingitur, ad quam vulgus (nam illud *qui*, quod ante *ſimul* eſt, ad *vulgi*, non ad *Prometheus* eſt referendum) formatus ex luto, ſicut teſta frangitur.

5. NATURÆ PARTES] Membra, quibus ſexus diſtinguitur. *Naturalia* apud Juſtinum.

7. CORPORIBUS SUIS] A ſe fictis.

8. LIBERO] Baccho, Deo vini.

9. INRIGATUS MULTO VENAS NECTARE] Conſtructio eſt Græca. Intelligitur præpoſitio κατά. Ad quem modum fere Virgil. Ecl. 6.

Inflatum heſterno venas, ut ſemper, Iaccho.

NECTARE] *Nectar* eſt potus deorum, ut cibus ambroſia. Hic ponitur pro vino, quod *Bacchæum nectar* in Silvis vocat Statius.

10. TITUBANTI PEDE] Titubantibus pedibus ex ebrietate.

11. CORDE] Unde alias intellectus & conſilium.

EBRIO] Errore ebrietatis.

12. VIRGINALE] Sc. membrum, quod huc ex ſequentibus trahendum. Licet quoque ita ſimpliciter uſurpetur.

13. FOEMINIS] Generi fœmineo, ut ante, *generi maſculo.*

14. ITA NUNC] Inde factum eſt, ut nunc &c.

FAB. XV.

CAPELLÆ ET HIRCI.

BARBAM Capellæ quum impetraſſent ab Jove,
Hirci mœrentes indignari cœperant,
Quod dignitatem fœminæ æquaſſent ſuam;
Sinite, inquit, illas gloria vana frui:
Et uſurpare veſtri ornatum muneris,
Pares dum non ſint veſtræ fortitudinis.
¶ Hoc argumentum monet, ut ſuſtineas tibi
Habitu eſſe ſimiles, qui ſunt virtute impares.

FAB.

AD FAB. XV.

1. IMPETRASSENT] Summis precibus obtinuiſſent.

2. INDIGNARI] Ægre iſtud & graviter ferre.

COEPERANT] Præferunt Heinſius & Gudius MS. codicis lectionem, *cœperunt*: pari modo ac fab. 19. eſt in ultimo verſus pede, *abierunt*, penultima brevi. Conſule ad eum locum Tan. Fabrum. Sed non video, cur diſpliceat τὸ *cœperant*.

3. DIGNITATEM] Auctoritatem, quam præ ipſis antea habebant ex barba.

ÆQUASSENT] Æqualem haberent. Sic Virg. 6 Æneid.

Æquatque Sichæus amorem.

5. USURPARE] Vid. de ſignificatione hujus vocis Sanctium in Minerva, & doctiſſimum ejus Interpretem Jac. Perizonium p. 639.

ORNATUM] Quem putatis illas gerere non debere.

MUNERIS] Quod eſt, gravem eſſe; quò barba pertinet.

6. PARES DUM NON SINT] Dum non æquent fortitudinem veſtram. Nam ita, paulo ante.

7. ARGUMENTUM] Fabula, ut ſupra plus ſemel.

SUSTINEAS] Patiaris, perferas æquo animo.

8. IMPARES] Te minores.

AD

DE CAPREIS BARBATIS.
FAB. XV.
DE FORTUNIS HOMINUM
FAB. XVI.
CANUM LEGATI AD JOVEM.
FAB. XVII.
SERPENS. MISERICORDIA NOCIVA.
FAB. XVIII.
VULPIS. ET DRACO
FAB. XIX
IN AVARUM.
fecit et del.

F A B. X V I.

GUBERNATOR ET NAUTÆ.

QUUM de fortunis quidam quereretur ſuis,
Æſopus finxit conſolandi gratia.
¶ Vexata ſævis navis tempeſtatibus,
Inter vectorum lacrymas & mortis metum,
Ferri ſecundis tuta cœpit flatibus,
Nimiaque nautas hilaritate extollere,
Faciem ad ſerenam ſubito ut mutatur dies.
Factus periclo tum gubernator ſophus;
Parce gaudere oportet, & ſenſim queri:
Totam quia vitam miſcet dolor & gaudium.

FAB.

AD FAB. XVI.

1. DE FORTUNIS] De improſpero ſucceſſu rerum ſuarum. *Fortunæ* igitur hic in plur. pro *fortuna*. Sic Ter. And. 1. 1. *Laudare fortunas meas.*

2. FINXIT] Abſolute, pro *finxit hoc*, vel *hanc fabulam.*

CONSOLANDI] Illum: ut illum conſolaretur.

3. VEXATA] Sic apud Virg. eſt *vexata ratis*, id eſt, raptata, huc atque illuc diſtracta.

4. VECTORUM] Eorum, qui navi vehebantur.

5. FLATIBUS] Provehi ventis ſecundis.

6. EXTOLLERE] Elatos quaſi & ſuperbos reddere, tanquam nihil mali amplius poſſet accidere.

7. FACIEM] Speciem, habitum.

UT MUTATUR DIES] Poſtquam ſedata tempeſtate ſerenitas rediit.

8. PERICLO] In quo fuerat.

GUBERNATOR] Nauta. *Dominus navis* apud Nepotem: *Auriga* apud Ovidium.

SOPHUS] Sapiens, prudens. Græce, σοφός.

9. PARCE GAUDERE] Subintellige, *inquit.*

SENSIM] Parce, moderate.

10. TOTAM QUIA VITAM] Quia tota vita eſt permixta dolore & gaudio.

AD

FAB. XVII.

CANUM LEGATI AD JOVEM.

CANES legatos olim miſere ad Jovem,
Melioris vitæ tempus oratum ſuæ,
Ut ſeſe eriperet hominum contumeliis,
Furfuribus ſibi conſperſum quod panem darent,
Fimoque turpi maximam explerent famem.
Profecti ſunt legati non celeri pede,
Dum naribus ſcrutantur eſcam in ſtercore.
Citati non reſpondent: vix tandem invenit
Eos Mercurius & turbatos adtrahit.
Tum vero vultum magni ut viderunt Jovis,
Totam timentes concacarunt regiam.

Pro-

AD FAB. XVII.

1. CANES] Non diſſimilem huic refert fabulam de aſinis Camerarius. Vid. eum fab. 111. & Faërn. pag. 101.

2. MELIORIS VITÆ TEMPUS] Tempus, quo meliorem vitam poſſent vivere, quam ea eſſet, quam hactenus vixerant.

ORATUM] Proprie. Nam & legati vocantur Oratores. Virg. 7. Æneid.

Centum Oratores auguſta ad mœnia Regis
Ire jubet.

Eodem modo Camerarius dicta fabula : *Aſini ad Jovem legatos quodam tempore miſere oratum ut ille ſibi ſuccurreret.*

3. SESE] *Seſe* ſæpe eſt apud Phædrum lib. 2. fab. 5.

Doloſa tuto condidit ſeſe cavo;

& ſic alibi.

ERIPERET HOMINUM CONTUMELIIS] *Eripere contumeliis* eſt rapere e contumeliis. Sic lib. 1. fab. 28.

Aquila ut periclo mortis eriperet ſuos.

4. CONSPERSUM] Commixtum. Vid. de hoc pane Pignorium de ſervis pag. 525.

5. MAXIMAM] Apud Plautum eſt, *multo maximam & graviſſimam.*

EXPLERENT] Explere cogerentur.

6. NON CELERI] Tardo gradu.

7. SCRUTANTUR] Olfaciunt ſtercus, ſi lateat ibi eſca.

8. CITATI] Vocati ſolenni voce Mercurii. Vox eſt a judiciis petita. Vid. Aſconius in l. 1. Accuſat. in Verrem cap. 1.

9. TURBATOS] Quod tam negligentes fuiſſent officii, nec exſpectaſſent, aut attendiſſent tempus idoneum, ſed requiri debuiſſent a Mercurio.

10. MAGNI] Proprium Jovis cognomentum. Sic & Juno dicitur magna. Quin alii etiam

Propulſi vero fuſtibus, vadunt foras:
Vetat dimitti magnus illos Jupiter.
Mirati, ſibi legatos non revertier,
Turpe æſtimantes aliquid commiſſum a ſuis,
Poſt aliquod tempus alios adſcribi jubent.
Rumor legatos ſuperiores prodidit:
Timentes rurſus aliquid ne ſimile accidat,
Odore canibus anum, ſed multo replent.
Abeunt. Rogantes aditum, continuo impetrant.
Conſedit genitor tum Deorum maximus,
Quaſſatque fulmen: tremere cœpere omnia.
Canes confuſi, ſubito quod fuerat fragor,
Repente odorem mixtum cum merdis cacant.

Recla-

etiam dii. Quod non neceſſe habuit tanto molimine nos docere ferox ille Juvenis, qui & ipſe ingentibus auſis nomen magni meruit. Sic enim de eo Poëta non ignobilis,

Gerardus ille magnus Haverkampius.

12. VADUNT FORAS] Sic & Martial.

Uxor vade foras.

13. VETAT DIMITTI] Vetat eos dimitti, & jubet in cuſtodia teneri.

14. REVERTIER] Reverti per Paragogen.

15. ÆSTIMANTES] Exiſtimantes. Sic ſup. l. 3. fab. 4.

Ridicule magis hoc dictum quam vere æſtimo.

ALIQUID] Aliquid turpis flagitii.

16. POST ALIQUOD TEMPUS] Euangeliſta Matthæus cap. XXI. 36. Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους. Curtius: *Altera legatione an mitigari poſſit experiamur.*

ADSCRIBI] Superioribus illis, antea a ſe miſſis ad Jovem, pro *adſociari*, *adjungi.*

17. SUPERIORES] Priores illos, fuſtibus exceptos.

PRODIDIT] Aperuit, notumque fecit, quam turpiter ſe in Jovis regia geſſiſſent.

18. TIMENTES] Quapropter timentes ne eandem fortunam experiantur novi legati.

19. ODORE] Aromatibus odoratis. Sic mox infra. Uſitatius tamen *odores.* Lampridius Heliogab *Odores Indicos jubebat incendi.*

SED MULTO] Eleganter pro, *& eo quidem multo.*

20. ABEUNT] Ad Jovem, iter eo ſuſcipiunt.

21. CONSEDIT] Tanquam Rex & Judex. Sic Ovid. l. 13. Met. 1.

Conſedere Duces.

22. FULMEN] Quod Jovi pro ſceptro eſt.

TREMERE COEPERE] Imitatur Virg. 3 Æn.

Tremere omnia viſa repente.

23. CONFUSI] *Turbati*, ut verſ. 9.

24. ODOREM] Quo repleti fuerant.

25. RE-

Reclamant omnes vindicandam injuriam.
Sic eſt locutus ante pœnam Jupiter:
Legatos non eſt Regis non dimittere,
Nec eſt difficile, pœnas culpæ imponere:
Stet hoc (feretis pro juſtitia præmium)
Non cito dimitti, verum cruciari fame,
Ne ventrem continere non poſſint ſuum:
Illi autem, qui miſerunt hos tam futiles,
Numquam carebunt hominis contumelia.
Mandantur antro, non dimittuntur ſtatim.
Ita nunc legatos expectans & poſteros,
Novum venire cum videt, culum olfacit.

FAB.

25. RECLAMANT] Iterum clamant omnes dii, ut nuper fecerant, cum priores legati ſic ſe geſſiſſent.

VINDICANDAM] Animadvertendum in illos legatos.

26. ANTE POENAM] Ante quam præciperet, quam pœnam iis vellet infligi.

27. LEGATOS] Hæc ſequentia, antea confuſa, ſic conſtituimus & expedivimus ex Gudio: quem vide.

NON EST REGIS] Non dimittere legatos non eſt Regis, id eſt, non decet Regem non dimittere legatos: ne jus gentium ipſis detentis violetur.

29. STET HOC] Sc. decretum. Cic. lib. 9. Ep. 2. *Modo ſtet nobis illud, una vivere in ſtudiis noſtris.* Jupiter apud Statium lib. XI Theb.

Stat parcere mundo.

PRO JUSTITIA] Secundum juſtitiam.

PRÆMIUM] Sermo eſt Jovis ad Deos, qui reclamaverant vindicandam hanc injuriam. Dii enim ferunt præmia bonis bona, malis mala & exitialia. Ita Virgilius, quem imitatus eſt Phædrus, I Æn.

Di tibi, ſi qua pios reſpectant Numina, ſi quid
Uſquam juſtitiæ eſt, & mens ſibi conſcia recti,
Præmia digna ferant.

30. NON CITO DIMITTI] Sic mox, *non dimittuntur ſtatim.*

31. NE VENTREM CONTINERE NON POSSINT] Repetita negatio affirmat, ut ſit, Ut poſſint continere ventrem vel alvum. Oppoſitum eſt ſuperiori *cacare.*

32. FUTILES] Proprie dictum, tanquam qui nil poſſent continere, ſed commiſſum odorem ſtatim effunderent. Sic homines, qui commiſſa non retinent, *futiles* dicuntur.

33. NUMQUAM CAREBUNT] Omni tempore contumelia afficientur.

34. ANTRO] Vinculis. Sic Virg. uſus eſt hac voce in carceris ſignificatione, I Æn. 52.

Hic vaſto Rex Æolus antro
Luctantes ventos tempeſtateſque ſonoras
Imperio premit, ac vinclis & carcere frenat.

35. EXSPECTANS] Sc. *canis.*

36. NOVUM] Novum legatum. Senſus eſt: Canis noſtri temporis, legatos, non tantum priores illos, ſed & poſteros exſpectans, quorum culus repletus erat odore; quoties novum & incognitum venire videt, culum ejus olfacit, an ille adveniens ſit ex odoriferis illis.

A D

FAB. XVIII.

HOMO ET COLUBRA.

Qui fert malis auxilium, poſt tempus dolet.
Gelu rigentem quidam Colubram ſuſtulit,
Sinuque fovit contra ſe ipſe miſericors.
Namque ut refecta eſt, necuit hominem protinus.
Hanc alia quum rogaret cauſam facinoris,
Reſpondit: Ne quis diſcat prodeſſe improbis.

AD FAB. XVIII.

1. Qui fert] Qui malis fert opem, potius damnum & interitum ſentit, quam gratias. Vid. aliquid cum hac fabula conveniens in Camer. fab. 238.

Post tempus] Sic fab. ſuperiori,

Poſt aliquod tempus alios adſcribi jubent.

2. Rigentem] Frigeſcentem Juſtinus lib. 2. cap. 1. de Scythia ait, *eam perpetuis frigoribus rigere.*

3. Fovit] Calefecit. Hinc *focus.*

Contra se] In perniciem ſuam. Non abſimili modo Ovidius Amor. 3. 8.

Contra te ſolers hominum natura fuiſti.

4. Refecta] Recreata, cum paulo ante pœne mortua eſſet.

5. Alia] Alia colubra.

6. Ne quis discat] Imo vero, ut quis diſcat non prodeſſe improbis; ſed ſubintelligendum: Ne quis ab exemplo hominis, qui colubram ſinu fovit, diſcat prodeſſe improbis. Vide hic Gudium adferentem Jambos ex Andrea Chiocco, quibus hæc eadem fabula eſt expreſſa.

FAB. XIX.

VULPIS ET DRACO.

Vulpis cubile fodiens, dum terram eruit,
Agitque plures altius cuniculos,
Pervenit

AD FAB. XIX.

2. Cuniculos] *Cuniculi* ſunt foſſæ ſubterraneæ. Hinc *cuniculis oppugnare*, pro, latenti fraude oppugnare.

Pervenit ad Draconis ſpeluncam ultimum,
Cuſtodiebat qui theſauros abditos.
Hunc ſimul aſpexit; Oro ut imprudentiæ
Des primum veniam: deinde, ſi pulcre vides,
Quam non conveniens aurum ſit vitæ meæ,
Reſpondeas clementer. Quem fructum capis
Hoc ex labore, quodve tantum eſt præmium,
Ut careas ſomno & ævum in tenebris exigas?
Nullum, inquit ille; verum hoc a ſummo mihi
Jove adtributum eſt. Ergo nec ſumis tibi,

Nec

3. DRACONIS] Dracones olim habiti cuſtodes defoſſarum aut reconditarum opum. Sic de vellere aureo, ſic de pomis aureis Atlantis traditum.

ULTIMUM] Ultimo, tandem. Al. *ultimam*, pro ultima ſpeluncæ parte. Quale quid in Ter. Phormione, 1. 4. 38.

Sed quis hic eſt ſenex, quem video in ultima platea?

Idem Heautont. 5. 1. 29.

Eſt mihi ultimis conclave in ædibus quoddam retro.

4. ABDITOS] Defoſſos, reconditos.

5. HUNC] Id eſt, draconem.

ORO] Simul adſpexit, inquit, *Oro ut des primum* &c. Loquitur ſic, veluti timens. Terent. Heaut. 4. 1. 10.

Primum te hoc oro, ne quid credas me adverſum edictum tuum
Facere auſam.

IMPRUDENTIÆ] Mihi, ſi forte nimis ſim imprudens.

6. DES VENIAM] Ignoſcas, non ægre feras.

SI] *Si* confirmantis eſt, ut Ter. Andr. 1. 5. 58.

Si te in germani fratris dilexi loco.

Virgil. Æn. 4. 317.

Si bene quid de te merui, fuit aut tibi quicquam
Dulce meum.

Ovidius l. 7. Metam. 852.

Per noſtri fœdera lecti,
Perque Deos ſupplex oro, ſuperoſque, meoſque;
Per ſi quid merui de te bene.

PULCRE] Recte aſſequeris, recte intelligis. Sic fab. 20. *pulcre intelligo.* & alibi.

7. QUAM NON CONVENIENS] Quam inconveniens, quam parum conveniens.

VITÆ] Id eſt, mihi. Nam de ſe vulpis loquitur, & hæc veluti amoliendæ ſuſpicionis gratia, & benevolentiæ captandæ præmittit. Noſti, inquit, ſatis, non eſſe hoc meum inſtitutum, ut cumulem mihi opes, quæ rapto vivo, & carne animantium veſcor. Itaque quod quæſitura ſum, non ideo facio, tanquam tibi invideam hoc aurum, ipſaque velim habere. Dic tamen, ſi placeat, quare hoc facias, & opibus ſic incumbas.

10. ÆVUM IN TENEBRIS EXIGAS] Ætatem aut vitam tuam in ſpeluncis exigas.

11. NULLUM] Nullum eſt præmium, nullum inde fructum capio.

SUMMO] *Magno*, *maximo*, ut fab. 17. Jupiter eſt deorum ſummus.

12. ATTRIBUTUM] Injunctum, impoſitum eſt, velut munus peculiare.

ERGO] Verba ſunt Vulpis, quibus Draco reſpondet, *Sic fatis placet.*

SUMIS

Nec ulli donas quicquam? Sic fatis placet.
Nolo iraſcaris, libere ſi dixero:
Diis eſt iratis natus, qui eſt ſimilis tibi.
ABiturus illuc, quo priores abierunt,
Quid mente cœca miſerum torques ſpiritum?
Tibi dico, avare, gaudium hæredis tui,
Qui thure ſuperos, ipſe te fraudas cibo?

Qui

SUMIS TIBI] Nec ſumis tibi quicquam, hoc eſt, capis in tuos uſus, impendis.

13. SIC FATIS PLACET] Diis ſic viſum eſt, qui mihi hoc attribuerunt. Quaſi diceret, ut fab. XVIII.

Fatorum arbitrio hæ partes ſunt mihi datæ.

14. NOLO IRASCARIS] Vulpis verba. Formula eſt excuſantis libertatem. Tiber. ap. Sueton. *Ignoſcas, rogo, ſi quid adverſus te liberius, ſicut ſenator dixero.*

15. DIIS EST IRATIS NATUS] Inimicis, adverſantibus diis. Sic dicebant veteres, gnari nimirum Deum illis, quos punire vult, ſanam mentem & conſilium eripere. Nam ſi dii hominibus opes dant, nihil inde fructus percipitur, niſi & dent mentem & artem illis fruendi. Hoc enim donum deorum putabant. Quem in ſenſum Horatius,

Di tibi divitias dederunt artemque fruendi.

Tales formulæ ſunt & apud Terentium. Phorm. 4. 3.

Satin' illi dii ſunt propitii?

Et Andr. 4. 1. 40.

Neſcio, niſi mihi deos ſatis
Scio fuiſſe iratos, qui auſcultaverim.

Juvenal. Sat. 1.

Fruitur dîs
Iratis.

& Sat. 9.

Dis ille adverſis genitus.

Et ſic alii paſſim. Quin & noſter ſupra lib. 2. f. 9.

Siniſtra quos in lucem natura extulit.

QUI EST SIMILIS TIBI] Qui ſic ſine ullo uſu bona multa poſſidet.

16. ABITURUS ILLUC] Phædrus hic facit idem, quod ſolebant veteres in conviviis, ubi hortaturi, ut fruerentur rebus lætis, convivas admonebant brevitatis vitæ & impendentis mortis. *Abire* hic eſt pro mori. Sic enim ſimpliciter loquebantur veteres ad vitandam inauſpicatam mortis vocem. Plaut. dixit prol. Caſin. 19. *Abire in communem locum.* Idem alibi, *Ad plures ſe penetrare.* Catullus, *ire*

Illuc, unde negant redire quenquam.

PRIORES] Qui fuerunt ante te, & excedere tamen vita coacti ſunt.

17. MENTE COECA] Mente occœcata aut obnubilata ab avaritia.

TORQUES] Crucias, vexas.

18. TIBI DICO] Formula indignationis. Sic Terentius Andr. 4. 5. 23.

Tibi ego dico, an non?

Idem Adelph. 1. 2. 16.

hæc cum illi Micio
Dico, tibi dico.

Simile quid vid. infra lib. 5. fab. 9.

GAUDIUM HÆREDIS TUI] Quo mortuo gaudebunt tui hæredes, quod ſibi tot bona reliqueris.

19. QUI THURE SUPEROS] Qui fraudas Deos thure, quod ſcilicet pecunia eſſet emendum.

IPSE TE] Ita legimus. Venuſtius enim ſic conſtituitur verſus, & oratio. *Ipſe te fraudas cibo* certe Tullianæ eſt elegantiæ, non *ipſum te.* Omnes tamen codices, *ipſum te.*

TE FRAUDAS CIBO] Ipſe defraudas genium tuum. Sic enim Terent. Phormione, 1. 1. 9.

Quod ille unciatim vix demenſo de ſuo,
Suum defraudans genium, comperſit miſer.

Sic eſt *fraudare natos lacte* ſup. l. 3. fab. 15.

Qui triſtis audis muſicum citharæ ſonum,
Quem tibiarum macerat jocunditas,
Opſoniorum pretia cui gemitum exprimunt;
Qui dum quadrantes aggeras patrimonio,
Cœlum fatigas ſordido perjurio,
Qui circumcidis omnem impenſam funeris,
Libitinæ ne quid de tuo faciat lucrum.

FAB.

20. QUI TRISTIS AUDIS] Qui doles citharæ ſonis aliquid impendi.

21. MACERAT] Macilentum facit jucunditas illa, quæ in cantu tibiarum eſt, quia illis aliquid impendi debebat. Nam in funere veteres tibiis utebantur. Ovid. Triſtib.

Tibia funeribus convenit iſta meis.

22. OPSONIORUM] *Opſonia* proprie ſunt, quæ ad panem veſcenda dantur.

PRETIA] Illis impendenda. Nimia eorum caritas tibi gemitum exprimit.

GEMITUM EXPRIMUNT] Phraſis Lucretiana, 3. 494.

Exprimitur porro gemitus, quia membra dolore
Adficiuntur, & omnino quod ſemina vocis
Ejiciuntur, & ore foras glomerata feruntur.

23. QUADRANTES] Nummos minimos, ut ſit ſenſus, talem vel oboli gratia perjurium committere.

AGGERAS] Accumulas, adjungis. Sic Belgice dicimus, *by duitjes opleggen.* Supra Prol. l. 3.

Qui magnas opes
Exaggerare quærit omni vigilia.

Terentius, ut modo vidimus, dixit, *Unciatim comparcere.*

PATRIMONIO] Proprie illa bona, quæ a parentibus hæreditate ad nos redierunt, patrimonium dici merentur, ſed & quodcunque ex quæſtu & opere noſtro vel aliunde obvenit, eo nomine denotatur.

24. COELUM] Deos. Diis ipſis te inviſum facis.

FATIGAS] Senſus eſt, talem non curare, licet Deos ipſos ita ſibi faciat iratos.

SORDIDO] Ob rem levem, vilem, & ſordidam, id eſt, avaritiam. Solent nempe avari etiam minimæ pecuniolæ cauſa pejerare.

25. CIRCUMCIDIS] Removes, nullam impenſam facis.

26. LIBITINA] Seu ii, qui in templo ejus (eſt enim Dea funerum) quæ ad funus eſſent neceſſaria, vendebant.

DE TUO] Ex re tua, bonis tuis, impenſis. Sic Ter Adelph. 1. 2. 37.

Opſonat? potat? olet unguenta? de meo.

Plaut. Bacch. 1. 1.

Facere ſumtum de tuo.

PHÆDRUS
FAB. XX.
SIMONIDES
FAB. XXI.
MONS PARTURIENS.
FAB. XXII.
FORMICA ET MUSCA
FAB. XXIII.
SIMONIDES A DIIS SERVATUS.
FAB. XXIV.
POETA.
FAB. XXV.

FAB. XX.

PHÆDRUS.

QUID judicare cogitet livor, modo
Licet diſſimulet, pulcre tamen intelligo.
Quicquid putabit eſſe dignum memoriæ,
Æſopi dicet: ſi quid minus adriſerit,
A me contendet fictum quovis pignore.
Quem volo refelli jam nunc reſponſo meo:
Sive hoc ineptum, ſive laudandum eſt opus;
Invenit ille, noſtra perfecit manus.
Sed exequamur cœptum propoſiti ordinem.

FAB.

AD FAB. XX.

1. COGITET] Velit, conſtituat.

LIVOR] Homines lividi & maligni.

MODO] Licet modo, ſive nunc diſſimulet, etiamſi non ſtatim indicet; dum vivo & ſcribo, faciet olim.

3. MEMORIÆ] Sic plures veterum locuti ſunt. Infra tamen prol. l. 5. *Dignum longa memoria.*

4. ÆSOPI DICET] Dicet eſſe Æſopi.

ADRISERIT] Minus placuerit, minus dignum memoria viſum fuerit.

5. CONTENDET] Conſtanter dicet. Studium ſummum perſuadendi notat hæc vox.

QUOVIS PIGNORE] Quovis pignore poſito.

6. JAM NUNC] Statim. *Jam nunc* elegans eſt particula, pro quo barbari dicunt, *ex nunc.* Cic. 1 Verr. *Quæ cum cogito, jam nunc timeo.* Vid. Turſell. de partic. cap. 69.

7. OPUS] Opus fabularum, quod ſcribo.

8. INVENIT ILLE] Æſopus. Idem dicit prol. libri 1.

Æſopus auctor quam materiam repperit,
Hanc ego polivi verſibus ſenariis.

NOSTRA] Mea. Synecdoche generis.

PERFECIT] Conſummavit, abſolvit.

9. SED EXEQUAMUR] Sed pergamus in propoſito noſtro, & ad exemplum talis fabulæ feramur.

AD

FAB. XXI.

NAUFRAGIUM SIMONIDIS.

HOMO doctus in ſe ſemper divitias habet.
¶ Simonides, qui ſcripſit egregium melos,
Quo paupertatem ſuſtineret facilius,
Circumire cœpit urbes Aſiæ nobiles,
Mercede pacta laudem victorum canens.
Hoc genere quæſtus poſtquam locuples factus eſt,
Venire in patriam voluit curſu pelagio;
(Erat autem natus, ut ajunt, in Ceo inſula)
Aſcen-

AD FAB. XXI.

1. HOMO DOCTUS] Vid. non diſſimilia huic Fabulæ de Ariſtippo Philoſopho, in Eraſmi Apophtegm. lib. 3.

2. SIMONIDES] Poëta fuit Lyricus, qui quæſtui poëſin habuit, & hac arte vitam ſuſtentavit.

MELOS] Carmen, verſus lyricos. *Pegaſeium melos* apud Perſium in prologo.

3. QUO PAUPERTATEM SUSTINERET] Quo facilius victum quæreret.

4. CIRCUMIRE COEPIT] Circumiit. Sic ſolet Phædrus loqui, ut non uno loco jam vidimus. *Circumire* dicitur proprie de iis, qui incerto & inſtabili vivendi genere utuntur, ut fere mendici.

5. MERCEDE PACTA] Sic optime Heinſius, quem vide. pro quo vulgo *accepta*. Idem eſt *præmium pactum* l. 1. 8.

LAUDEM] Vel ſimpliciter, *victores canens*. Sic enim ſimpliciter *canere* in uſu eſt apud poëtas. Hor. Epod. Od. 9.

Galli canentes Cæſarem.

Et in odarum libris,

Dum meam canto Lalagen.

Virg. Ecl 6 3.

Cum canerem reges & prælia.

& initio Æneidos,

Arma virumque cano.

VICTORUM] In ludis olympiis Græcorum. C. Nepos, Præfat. *Magnis in laudibus tota fuit Græcia, victorem Olympiæ citari.*

6. POSTQUAM LOCUPLES FACTUS EST] Horatius de eo,

Paupertas impulit audax
Simonidem ut verſus faceret.

Quod ei melius ceſſit, quam videbatur patri Naſonis, filium ab hac arte deterrenti his verbis,

Studium quid inutile tentas?
Mæonides nullas ipſe reliquit opes.

7. VENIRE] Redire voluit in patriam.

CURSU] *Curſus* hic dicitur de navigatione in mari: licet quoque de vehiculo dicatur. quomodo Virgil. 3 Æneid.

Namque omnem curſum mihi proſpera dixit Religio.

PELAGIO] Pelagi, æquoreo. Valerius Flaccus 1 Argonaut.

Et dedit æquoreos cœlo duce tendere curſus.

Pub. Syrus apud Petronium,

Matrona ornata phaleris pelagiis.

8. CEO] Inſula maris Ægei. Ovid.

Cingitur Ægeo nomine Cea mari.

Unde illud eſt Horatii:

Ceæ retractes munera neniæ,

id eſt, Simonideæ.

10. DIS-

Aſcendit navem, quam tempeſtas horrida,
Simul & vetuſtas medio diſſolvit mari.
Hi zonas, illi res pretioſas colligunt,
Subſidium vitæ. Quidam curioſior,
Simonide, tu ex opibus nil ſumis tuis?
Mecum, inquit, mea ſunt cuncta. Tunc pauci enatant,
Quia plures onere degravati perierunt.
Prædones adſunt, rapiunt quod quiſque extulit,
Nudos relinquunt. Forte Clazomene prope
Antiqua fuit urbs, quam petierunt naufragi.
Hic literarum quidam ſtudio deditus,
Simonidis qui ſæpe verſus legerat,
Eratque abſentis admirator maximus,
Sermone ab ipſo cognitum, cupidiſſime

Ad

10. DISSOLVIT] Fregit. Ovid. Triſt.
Ne temere in mediis diſſoluantur aquis.
Diſſolvere proprie dicitur de navibus, quia & contexi dicuntur, cujus hoc eſt oppoſitum.

11. ZONAS] In quibus repoſitam habebant olim pecuniam.

12. SUBSIDIUM VITÆ] In ſubſidium vitæ, ut ſubſidium aliquod haberent.

QUIDAM] Ita lib. 3.
Quidam e turba garrulus.

CURIOSIOR] Supple, converſus ad Simonidem ait. *Curioſi* vocantur, qui ſolliciti ſunt de aliis.

14. MECUM] Apud me. Similis eſt hiſtoria Biantis, quæ omnibus nota eſt.

ENATANT] Natando ſibi conſulunt. Virg. de naufragio Æneæ, divini operis lib. 1.
Apparent rari nantes in gurgite vaſto.

15. PERIERUNT] Sic recte Heinſius & alii viri docti, penultima correpta.

16. EXTULIT] E mari ſcilicet & naufragio.

17. CLAZOMENE] Urbs Ioniæ maritima.

18. ANTIQUA FUIT URBS] Verba ſunt Virgilii 1 Æneid.
Urbs antiqua fuit.

QUAM PETIERUNT] Quo ſe contulerunt.

19. HIC LITERARUM QUIDAM] Sic fere lib. 5. fab. 1.
In quis Menander, nobilis comœdiis,
Quas, ipſum ignorans, legerat Demetrius,
Et admiratus fuerat ingenium viri.

21. ERATQUE] Et admiratus fuerat ingenium hominis, quem numquam viderat.

22. SERMONE AB IPSO] Vulgo *ex ſermone*. Sed & ſic Virg. lib 2 Æneid.
Crimine ab uno
Diſce omnes.

Q 23. FA-

Ad ſe recepit; veſte, nummis, familia
Hominem exornavit: cæteri tabulam ſuam
Portant, rogantes victum; quos caſu obvius
Simonides ut vidit: Dixi, inquit, mea
Mecum eſſe cuncta; vos quod rapuiſtis, perIt.

23. FAMILIA] Servis. Ita ſupra l. 3. f. 19. *Æſopus domino ſolus cum eſſet familia.*

24. HOMINEM] Significat hæc vox, quaſi commiſerationem infortunii, ut ſup. l. 2. fab. 2. *Capillos homini legere cœpere invicem.*

TABULAM SUAM] Naufragii. Naufragi enim ſtipem oſtiatim corrogare ſolebant, in tabula quadam depictum habentes naufragii ſui caſum ad commiſerationem commovendam. Vid. Horat. 1. od. 5. & ibi interpretes.

25. QUOS CASU OBVIUS] Quibus obviam factus Simonides.

26. UT VIDIT] Poſtquam vidit.

DIXI] Idem eſt, quod Belgice ſolet dici, *Ik zeide het u wel, dat ik al myn goed by my had.* Alii interrogative volunt exprimi, ut ſit, *nonne dixi? Zeide ik het u niet wel?* Sed eodem recidit.

27. RAPUISTIS] Cum tanta feſtinatione collegiſtis.

PERIT] Pro *periit*, metri cauſa. Quod rapuiſtis periit vobis, perdidiſtis quod extuleratis.

FAB. XXII.

MONS PARTURIENS.

MONS parturibat, gemitus immanes ciens;
Eratque in terris maxima exſpectatio.
At ille murem peperit. ¶ Hoc ſcriptum eſt tibi,
Qui, magna quum minaris, extricas nihil.

FAB.

AD FAB. XXII.

1. MONS] Camerarius fab. 205.

PARTURIBAT] E dolore partus laborabat.

CIENS] Edens. Virg. Georg. 3. *Extremoſque ciet gemitus.*

2. IN TERRIS] Inter homines.

MAXIMA EXSPECTATIO] Exſpectabatur aliquid grande & magni eventus.

3. MUREM] Horat. de Arte poëtica, *Parturiunt montes, naſcetur ridiculus mus.*

MINARIS] Promittis. Catachreſis. Horatius:

Atqui vultus erat multa & præclara minantis.

EXTRICAS NIHIL] Abſolvis, perficis, expedis. Notat hoc verbum producendi moleſtias, velut e vinculis. Ideoque Metaphorica hic eſt locutio.

AD

F A B. X X I I I.

FORMICA ET MUSCA.

Formica & Muſca contendebant acriter,
Quæ pluris eſſet. Muſca ſic cœpit prior:
Conferre noſtris tu potes te laudibus?
Ubi immolatur, exta prægusto Deûm.
Moror inter aras, templa, perluſtro omnia;
In capite regis ſedeo, quum viſum eſt mihi,
Et matronarum caſta delibo oſcula;
Laboro nihil, atque optimis rebus fruor.
Quid horum ſimile tibi contingit, ruſtica?
Eſt glorioſus ſane convictus Deûm,

Sed

AD FAB. XXIII.

1. Formica] Vid. Camerar. fab. 211.

Contendebant] Certabant inter ſe.

2. Pluris] Quæ pluris eſſet pretii.

Coepit] Incepit prior loqui.

4. Immolatur] Ubi victima molâ ſalſâ conſpergitur. Hoc enim eſt, *immolare*.

Deum] Diis dicata.

5. Moror] Commoror, habito, vivo.

Inter aras] In aris. Sic Plaut. Aulul. 2. 5. *Inter vias*, id eſt, in via.

7. Matronarum casta oscula] Hypallage, pro, *matronarum caſtarum oſcula*.

Oscula] Parva ora. Ovid. Metam. l. 1. de Daphne,

Videt igne micantes
Sideribus ſimiles oculos. videt oſcula; quæ non
Eſt vidiſſe ſatis.

Et propius Virg. 1 Æneid.

Oſcula libavit natæ.

8. Laboro nihil] Nullam rem laboro, ab omni labore ſum libera. Malim cum Heinſio, *Nihil laboro*; quod reddit verſum ornatiorem. Præterea ſequitur ſtatim, *Nihil laboras*.

Optimis rebus] Delicatiſſimis, lautiſſimis. Bonæ res ſunt, quæ faciunt ad bene & laute vivendum. C. Nepos Ageſilao, cap. ultim. *Quo facto, eum Barbari magis etiam contemſerunt, quod eum ignorantiâ bonarum rerum illa potiſſimum ſumſiſſe arbitrabantur.*

9. Rustica] Quæ ruri agis, dum ego verſor in oppidis & templis.

10. Est gloriosus] Reſpondet Formica.

Convictus Deum] *Convictus* uſurpatur de iis, qui eadem menſa nobiſcum edunt. Cum ergo aræ dicantur menſæ deorum, poſſunt illi, qui ex illis veſcuntur, dici eſſe convictores deorum.

 11. Qui

Sed illi, qui invitatur, non qui inviſus eſt.
Reges commemoras & matronarum oſcula;
Ego granum in hiemem quum ſtudioſe congero,
Te circa murum video paſci ſtercore.
Aras frequentas; nempe abigeris, quo venis:
Nihil laboras, ideo quum opus eſt, nil habes:
Superba jactas, tegere quod debet pudor;
Æſtate me laceſſis; quum bruma eſt, ſiles.
Mori contractam quum te cogunt frigora,
Me copioſa recipit incolumem domus.
Satis profecto retudi ſuperbiam.

¶ Fabella talis hominum diſcernit notas
Eorum, qui ſe falſis ornant laudibus,
Et quorum virtus exhibet ſolidum decus.

FAB.

11. QUI INVITATUR] Ἀντανάκλασις hic eſt venuſta in *invitatur*, *inviſus*.

13. IN HIEMEM] Hiemis cauſa. Ea ſignificatio hujus particulæ eſt apud Terent. Andr. 2. 2. *Piſciculos minutos ferre in cœnam.*

14. MURUM] Domum in plateis.

15. ARAS FREQUENTAS] *Moraris inter aras*, ut ſupra.

QUO VENIS] Quoquo, quocunque, in quemcunque locum venis.

17. SUPERBA JACTAS] Sc. quod ſedeas in capite Regis, & delibes matronarum oſcula.

18. QUUM BRUMA EST] Cum hiems advenit. *Bruma* dicitur dies ſolſtitii hiemalis, quod accidit die 20 aut 21 Decembris.

19. CONTRACTAM] Inertem, & inhabilem ad volandum a frigore; complicatam, convolutam.

20. COPIOSA] Omni rerum copia inſtructa.

21. RETUDI] Refutavi. MS. Gudii habet. *Profector & tudi*, quod recte diſpoſitis literis eſt, *profecto rettudi*, ut prima ſyllaba producatur.

22. FABELLA TALIS] Hæc nimirum.

NOTAS] Signa, indicia, characteres.

24. SOLIDUM DECUS] Decus ſincerum, firmum, infucatum. Opponitur falſis laudibus.

A D

FAB. XXIV.

SIMONIDES A DIIS SERVATUS.

QUANTUM valerent inter homines literæ,
Dixi ſuperius: quantus nunc illis honos
A ſuperis ſit tributus, tradam memoriæ.
¶ Simonides idem ille, de quo rettuli,
Victoris laudem cuidam pyctæ ut ſcriberet,
Certo condixit pretio: ſecretum petIt.
Exigua quum frenaret materia impetum,
Uſus poëtæ, ut moris eſt, licentia,
Atque interpoſuit gemina Ledæ ſidera,

Aucto-

AD FAB. XXIV.

1. QUANTUM VALERENT] Quantas divitias ſcilicet homo doctus in ſe ſemper haberet, ut dixit ſuperius.

2. SUPERIUS] Fabula 21. in qua retulit Simonidem naufragum inveniſſe Clazomenæ virum, qui hunc exceperit, ornaveritque rebus omnibus, ob illius peritiam, ſingularemque eruditionem.

NUNC] *Nunc* conjungendum cum *tradam*.

3. TRIBUTUS] Sic *tribuere honorem* lib. 1. f. 7. Quem locum adi.

TRADAM MEMORIÆ] Prodam, poſteritati relinquam.

5. LAUDEM] Talem, qualis victoribus tribui ſolebat, qui vixiſſent in ſpectaculo ſolenni.

PYCTÆ] Pugili victori, coronato. Vox eſt Græca πύκτης.

6. CONDIXIT] Promiſit petenti.

PRETIO] Nam, ut vidimus, quæſtui artem ſuam habuit,

Mercede pacta laudem victorum canens.

SECRETUM] Locum ſolitarium, meditationi & verſibus faciendis aptum. Ovidius Triſt. lib. 1.

Carmina ſeceſſum ſcribentis & otia quærunt.

PETIT] *PetIt* pro *petiit*, ut in priore fabula de Simonide *perIt*.

7. FRENARET] Metaphora. cohiberet propter ſuam exiguitatem, ut libero impetu non poſſet evagari.

8. LICENTIA] Poëtica libertate uſus eſt, quam *veniam* dixit Horatius in libro de Arte poëtica.

Pictoribus atque poëtis
Quidlibet audendi ſemper fuit æqua poteſtas.
Scimus, & hanc veniam petimuſque, damuſque viciſſim.

9. INTERPOSUIT] Inter ea, quæ proprie argumentum poſtulabat.

SIDERA] Pertinet ad *gemina*. Non enim erant Ledæ ſidera, ſed filii, qui ſimul fuerunt ſidera, Gemini, itemque Caſtor & Pollux vocata. De his Horatius Odarum lib. 1.

Sic fratres Helenæ lucida ſidera,
Ventorumque regat Pater.

 10. AUCTO-

Auctoritatem ſimilis referens gloriæ.
Opus adprobavit: ſed mercedis tertiam
Accepit partem. Quum reliquum poſceret:
Illi, inquit, reddent, quorum ſunt laudis duæ.
Verum ne irate dimiſſum te ſentiam,
Ad cœnam mihi promitte, cognatos volo
Hodie invitare, quorum es in numero mihi.
Fraudatus quamvis, & dolens injuria,
Ne male dimiſſam gratiam corrumperet,
Promiſit. rediit hora dicta, recubuit.
Splendebat hilare poculis convivium.
Magno apparatu læta reſonabat domus:

Repente

10. AUCTORITATEM] Significat retuliſſe Simonidem, quæ de ſimili Caſtoris & Pollucis victoria memorantur, ac per comparationem iſtam cum hac victoria, auctoritatem fuiſſe majorem illi.

REFERENS] Commemorans. Sup. lib. 1. fab. 2.

Æſopus talem tum fabellam rettulit.

& in fabulæ hujus initio,

Simonides idem ille, de quo rettuli.

11. APPROBAVIT] Simonides illi, qui ſub certa mercede id ab eo exegerat.

12. RELIQUUM] Vox quadriſyllaba per diæreſin ob verſum.

13. REDDENT] Remittit Simonidem ad eos, velut debitores ad ſolvendum paratos.

DUÆ] Sc. *Partes.* ut ſenſus ſit: Illi, quorum ſunt duæ reliquæ partes laudationis, reddant tibi, quod poſtulas, ego enim quod pactus ſum pro mea parte, ſolvi. Faber legit non ita male,

Illi, inquit, reddent, quorum ſunt laudes, duo.

14. NE IRATE] Ut ſciam, ut certus ſim te non irate dimiſſum. Nam ſi non promitteret, iratum inde colligeret Simonidem. Heinſius,

Verum ne ingrate te dimiſſum ſentias.

15. PROMITTE] Formula eſt invitantium Plinius Epiſt. 15. lib. 1. *Heus tu promittis ad cœnam nec venis.*

16. QUORUM ES IN NUMERO] Ego te pro tali habeo, ego te inter cognatos meos numero: adeo non debes de ira quadam mea in te ſuſpicari. Olim cum alicui adblandiebantur, eum patrem, fratrem &c. vocabant. Inde ille adoleſcens apud Terentium Phormione 3. 2. 11.

Tu mihi cognatus, tu parens, tu amicus.

Nec multum abit a more noſtratium.

17. FRAUDATUS QUAMVIS] Quamvis juſta mercede deſtitutus.

18. MALE] Refertur ad *corrumperet. Male corrumpere* eſt imprudenter & cum ſuo detrimento corrumpere, vel perdere. Senſus eſt, ne male corrumperet gratiam, ſi eam dimitteret, ac recuſaret oblatam

19. REDIIT] Acceſſit, venit denuo.

DICTA] Conſtituta. Sic ſupra.

RECUBUIT. Accubuit. Horat. 1 Epiſtol. 1.

Si potes Archaicis conviva recumbere lectis.

21. RESONABAT] Virg. Æneide,

Reſonant late clangoribus ædes.

Iterum:

Fit

Repente duo quum juvenes ſparſi pulvere,
Sudore multo diffluentes corpora,
Humanam ſupra formam, cuidam ſervulo
Mandant, ut ad ſe provocet Simonidem,
Illius intereſſe ne faciat moram.
Homo perturbatus excitat Simonidem.
Unum promôrat vix pedem triclinio,
Ruina camaræ ſubito oppreſſit cæteros;
Nec ulli juvenes ſunt reperti ad januam.
Ut eſt vulgatus ordo narratæ rei,
Omnes ſcierunt, numinum præſentiam
Vati dediſſe vitam mercedis loco.

FAB.

Fit ſtrepitus tectis, vocemque per ampla volutant Atria.

22. REPENTE DUO QUUM] Sic legendum cum Gudio, vel cum eodem,

Repente quum juvenes duo ſparſi pulvere;

vel ut nos olim conjiciebamus,

Quum duo repente Juvenes ſparſi pulvere.

In vulgatis eſt,

Repente quum duo juvenes ſparſi pulvere.

quem quidem verſum ego nullo modo dimetiri poſſum, niſi *duo* vox ſit monoſyllaba; quo nihil durius.

DUO JUVENES] Juſtinus lib. 20. 3. *Pugnantibus Locris, aquila ab acie numquam receſſit, eoſque tamdiu circumvolavit quoad vincerent. In cornibus quoque duo Juvenes diverſo a ceteris armorum habitu, eximia magnitudine & albis equis & coccineis paludamentis, pugnare viſi ſunt, nec ultra apparuerunt, quam pugnatum eſt.*

SPARSI] *Decoro pulvere ſordidi*, ut phraſi Horatiana utamur.

HUMANAM SUPRA FORMAM] *Eximia magnitudine*, ut modo in Juſtino. Sic fere de diis loquuntur, ubi ſe conſpiciendos præbent hominibus.

25 PROVOCET] Vocet e convivio.

26. FACIAT MORAM] Moretur, ceſſet.

27. EXCITAT SIMONIDEM] Extra eum vocat. Nam *citare* eſt vocare.

28. PROMÔRAT] Promoverat, vix poſuerat pedem e triclinio.

TRICLINIO] *Triclinium* hic ſumitur pro conclavi & cœnatione ipſa.

29. CAMARÆ] *Camara* fornix eſt, ſive tectum fornicatum, Belg. *Gewelf*, a Græco Καμάρα.

SUBITO] Vir clariſſimus Petrus Francius, grande eloquentiæ decus, malebat *ſubita*.

30. AD JANUAM] *Ad* loci deſignat propinquitatem. Vid. l. 1. fab. 13.

31. VULGATUS] Rumore cognitus.

ORDO NARRATÆ REI] Series rei. Notat maxima minimaque diſtincte expoſita. Ter. Adelph. 3. 4. 1.

Omnem rem modo ſeni,
Quo pacto haberet, enarramus ordine.

32. NUMINUM] Deorum, Caſtoris & Pollucis.

33. VATI] Simonidæ poëtæ.

DEDISSE VITAM] Incolumem eum ſervaſſe, cum reliqui perirent.

MERCEDIS] Quam convivator noluerat ſolvere, ſed dixerat reddituros, quorum laudes in carmine celebraverat Simonides.

A D

FAB. XXV.

POETA.

Supersunt mihi quæ ſcribam, ſed parco ſciens;
Primum tibi eſſe ne videar moleſtior,
Diſtringit quem multarum rerum varietas:
Dein ſi quis eadem forte conari velit,
Habere ut poſſit aliquid operis reſidui:
Quamvis materiæ tanta abundet copia,
Labori faber ut deſit, non fabro labor.
Brevitati noſtræ præmium ut reddas, peto,
Quod es pollicitus. Exhibe vocis fidem:
Nam vita morti propior eſt quotidie:
Et hoc minus uſu veniet ad me muneris,

Quo

AD FAB. XXV.

1. Quæ scribam] Quæ poſſim ſcribere.

3. Distringit quem] Quem occupatum habent multa diverſi generis negotia.

5. Residui] A me relicti.

7. Labori faber ut desit] Ut potius artifex opus, quam opus artificem deficiat.

9. Quod es pollicitus]. Nullam video rationem cur Rittershuſius hic metri cauſa velit ſubſtitui *policitus*.

Exhibe vocis fidem] Præſta ipſo opere, quod voce ac ſermone promiſiſti.

11. Et hoc minus] Ita reſtitutus hic verſus ex emendatione Gudii, cum antea legeretur,

Et hoc minus veniet ad me muneris,

reclamante metri ratione. Danetus cenſet poſſe legi,

Et hoc minus & minus veniet ad me muneris.

Nimirum ut altius vulnus verſui infligatur. At ille peſſime exſcripſit Fabrum ſic emendantem,

Et hoc minus & minus ad me veniet muneris.

Quod patet ex altera emendatione, quam ex eodem adjecit,

Et hoc minus tui ad me veniet muneris.

Conſulat lector ipſum Fabrum.

Usu] De uſu muneris loquitur, & ob brevitatem vitæ cito expediendum eſſe promiſſum beneficium monet, ut eo uti poſſit longius.

12. Quo

Quo plus conſumet temporis dilatio.
Si cito rem perages, uſus fiet longior:
Fruar diutius, ſi celerius cœpero.
Languentis ævi dum ſunt aliquæ reliquiæ,
Auxilio locus eſt: olim ſenio debilem
Fruſtra adjuvare bonitas nitetur tua,
Quum jam deſierit eſſe beneficio utilis,
Et mors vicina flagitabit debitum.
Stultum admovere tibi preces ſexcenties,
Proclivis ultro quum ſit miſericordia.
Sæpe impetravit veniam confeſſus reus,
Quanto innocenti juſtius debet dari?
Tuæ ſunt partes, fuerunt aliorum prius,
Dein ſimili gyro venient aliorum vices.

Decerne

12. QUO PLUS] Quo diutius hæc differes.

TEMPORIS] Reſpicit *plus*, quod præcedit.

15. ÆVI DUM SINT] Valer. Maxim. lib. 6. cap. 2. *Robuſtas ſenectutis reliquias.*

18. BENEFICIO UTILIS] Sic Martial. *Nec inutilis annis.* Cicero, *Et ſuis & publicis rationibus utilis.*

19. FLAGITABIT DEBITUM] Expoſcet vitam, quam illi omnes debemus. Scilicet

Debemus morti nos noſtraque.

20. SEXCENTIES] Jam ſemel atque iterum opem tuam imploravi. Quid ſtultius certe eſt quam ſexcenties id te rogare? *Sexcenties* pro *pluries* paſſim invenitur apud auctores. Plaut. Menechm. 5. 4.

Quin ſuſpirabo plus ſexcenties in die.

21. PROCLIVIS ULTRO] Schefferus ſuſpicatur ſcripſiſſe Phædrum,

Proclivis ultro quum ſis miſericordiæ,

ſenſu, ſi ita liceat, plano.

22. CONFESSUS REUS] Delictum ſuum confeſſus. Cicero pro Ligario, c. 1. *Habes igitur Tubero, quod eſt accuſatori maxime optandum, confitentem reum.*

23. QUANTO INNOCENTI] Quanto majori jure venia debet dari innocenti?

24. TUÆ SUNT PARTES] Locutio petita a ſcenicis, quorum cuique ſuæ ſunt partes datæ. Terentius prologo Phormion.

Primas partes qui aget, is erit Phormio Paraſitus.

Hoc vult: Te decet exemplum dare aliis bene de opere meo judicandi.

25. SIMILI GYRO] Inde ſequentur alii ſuo loco & tempore & ordine.

Decerne quod religio, quod patitur fides,
Et gratulari me fac judicio tuo.
Excedit animus, quem propoſuit terminum,
Sed difficulter continetur ſpiritus,
Integritatis qui ſinceræ conſcius,
A noxiorum premitur inſolentiis.
Qui ſint requires; apparebunt tempore.
Ego quondam legi quam puer ſententiam:
Palam mutire plebeio periculum eſt,
Dum ſanitas conſtabit, pulcre meminero.

EXPLICIT LIB. IV.

26. DECERNE] Fer eam ſententiam, quam ſalva fide boni judicis ferre potes.

27. FAC] Fac me gaudere, & mihi ipſi gratulari ob tam faventem tuam in cauſa mea ſententiam.

JUDICIO TUO] Poteſt etiam eſſe dativus, ut ſenſus ſit: Fac me gratulari, id eſt, gratias agere judicio tuo. Nam ſic τὸ *gratulari* uſurpari monuimus jam hujus libri fab. II.

28. QUEM PROPOSUIT] Quem ſibi propoſuit animus meus.

29. DIFFICULTER CONTINETUR] Ægre a querelis ſibi temperat innocens afflictus. Recte Apulej. in Apologia: *Quippe natura vox innocentiæ, ſilentium maleficio diſtributa.* Plaut. Amph.

Quæ non deliquit, decet
Audacem eſſe, confidenter pro ſe, & proterve loqui.

Cæcilius Statius, *Innocentia eloquentia eſt.*

30. INTEGRITATIS] Apud Horatium in odis,

Integer vitæ ſceleriſque purus.

31. NOXIORUM] Eorum, qui nocere poſſunt. Sic ſupra *innoxius*. Reſpicit forte Sejanum, quem ſibi accuſatorem, teſtem ac judicem ſimul fuiſſe, conqueſtus eſt & ſupra Prol. l. 3.

INSOLENTIIS] Plurali numero eſt uſus, ut augeat mali magnitudinem, & ſic miſerationem facilius inveniat.

32. QUI SINT REQUIRES] Rogabis forte, qui ſint, qui mihi tam male velint: ſed ſcies id ſuo tempore, cum ipſi ſe prodent.

33. SENTENTIAM] Juvenal. VIII. 125.

Quod modo propoſui, non eſt ſententia: verum
Credite me vobis folium recitare Sibyllæ.

34. MUTIRE] Feſtus: MUTIRE, *loqui.* quem vide.

35. DUM SANITAS CONSTABIT] Dum ſanitas conſtabit mihi, dum ero ſana mente præditus, caute ac prudenter revocabo in memoriam, hanc ſententiam.

MEMINERO] Ita legendum. Futurum eſt Indicativi. Cicero Accuſ. 3. in Verrem. c. 70. *Sed ego habebo rationem auctoritatis meæ: meminero, quo animo, quo conſilio ad cauſam publicam acceſſerim: non agam tecum accuſatorie: nihil fingam.*

POETA.
LIB. V.
IDEM POETA.
DEMETRIUS ET MENANDER.
FAB. I
VIATORES ET LATRO.
FAB. II.
CALVUS ET MUSCA.
FAB. III.
HOMO ET ASINUS.
FAB. IV.
16

PHÆDRI FABULARUM LIBER QUINCTUS.

POETA.

QUUM deſtinaſſem operis habere terminum,
In hoc, ut aliis eſſet materiæ ſatis,
Conſilium tacito corde damnavi meum.
Nam ſi quis talis etiam eſt tituli *artifex*,
Quo pacto divinabit quidnam omiſerim,
Ut illud ipſum cupiam famæ tradere;

Sua

AD LIBR. V.

PROLOG.

1. QUUM DESTINASSEM] Citat Gudius hunc verſum inter cos, in quibus *m* non eliditur. Nimirum ita dimenſus eſt, opinor, ut tertia ſede ſit tribrachys, quarta anapæſtus. Sed fallitur. M hic commode abſorbetur cum præcedente vocali. Tota res patet, ſi tribrachys ſit tertio loco, quarto vero Jambus. Adeoque accenſeri debet hic verſus iis, in quibus leges carminis Jambici accuratius, quam in his libellis ſolet fieri, ſunt ſervatæ. Margini codicis mei a manu viri docti adſcriptum eſt, ſive ſit conjectura, ſive emendatio alibi reperta,

Quum deſtinaſſem operis facere terminum.

quod admitti poteſt, ſi τὸ *m*, ut nonnunquam fit, ſuſtineat ſyllabam. Quomodo hos priores verſus conſtituat Barthius, vide in ejus Adverſ. l. 30. c. 22.

2. IN HOC] Ad hoc, hoc fine.

3. CONSILIUM] *Repudiavi conſilium, quod primum intenderam*; ut cum Terentio loquamur.

4. TALIS ETIAM] Titulum intelligit poëtæ, qui fabulas ſcribit, quaſi diceret: Nam etiamſi eſt poëta quiſpiam, qui & ipſe ſcribere fabellas volet, quomodo divinare poterit eas, quas ego omiſi, ut non alias ſcribat potius, quas ipſe fingat, diverſas longe ab his, quas omitto. Sed de loco tam mendoſo & mutilo videantur interpretes.

6. UT ILLUD IPSUM] Ita Faber. Schefferus:

Sua cuique quum ſit animi cogitatio,
Colorque proprius? ergo non levitas mihi,
Sed certa ratio cauſam ſcribendi dedit.
Quare, Particulo, quoniam caperis fabulis,
Quas Æſopeas, non Æſopi nomino,
Paucas oſtendit ille, ego plures diſſeram,
Uſus vetuſto genere, ſed rebus novis.
Quarum libellum dum tu varie perleges,
Hunc obtrectare ſi volet malignitas,
Imitari dum non poſſit, obtrectet licet.

Mihi

ſerus:

Ut illum ipſum cupiam famæ tradere.

8. COLORQUE PROPRIUS] Senſus eſt: Habet quiſque ſuam indolem, ſuum ingenium, ſuam ſcribendi rationem, nec bene ſupplet quæ alii omiſerunt.

LEVITAS] Reſiliendo a propoſito & mutando conſilium. *Levitas* eſt, cum repentino impetu & ſine ratione certa, veluti vento, rapitur animus atque impellitur in aliquid.

CERTA RATIO] Eadem ſignificatione fere Ovidius in Faſtis l. 3. verſ 621.

At tu, ſeu ratio te noſtris appulit oris,
Sive Deus.

Certa ratio Belgice valet, *Goed overleg.*

10. PARTICULO] Nonius: PARTICULONES *dicti ſunt cohæredes, quod partes patrimonii ſumant.* id quod firmat auctoritate Pomponii.

11. ÆSOPEAS] Sic potius legimus cum Gudio, quam *Æſopias.* Nam licet & hoc queat defendi, venuſtior tamen fit verſus.

12. PAUCAS OSTENDIT ILLE] Sic de eadem re ſupra lib. 4. fab. 20.

Invenit ille, noſtra perfecit manus.

13. USUS VETUSTO] Uſus antiquo more ſcribendi.

14. QUARUM] Sic recte Gudius emendavit, & emendationis rationes attulit. *Quarum*, id eſt, fabularum, quæ proxime præcedunt. Antea vitioſe editum fuit,

Quartum libellum dum tu vacive perleges.

Cui lectioni obſtat ratio metrica.

LIBELLUM] *Libellum* vocat totum hoc opuſculum ſuum, ut lib. 1. prolog.

Duplex libelli dos eſt.

Et lib. 4. fab. 6.

Parva libellum ſuſtine patientia.

Sic eſt ſenſus: Mi Particulo, quoniam fabulæ te delectant, quas Æſopi ad exemplum a me confictas, rectius Æſopeas quam Æſopi nomino, quoniam ille paucas tantum oſtendit, ego tuæ in ſpem gratiæ vetuſto illo ſcribendi genere, ſed rebus fabuliſque novis uſus, plures ejuſmodi fingo diſſeroque; quarum libellum dummodo tu, ut floſculos apicula, late & varie perleges, nunc his, nunc illis ex floribus, omnia libans, ſic verba mea in tuas chartas transferes.

TU] Opponitur *tu* maligno obtrectatori, de quo ſtatim.

VARIE] *Varie* ita intellige, ut ſuperiori nota declaratum eſt, ut tanquam apes ex floribus delibando omnia, mea verba in chartas transferas, licet malignus eas obtrectet.

15. MALIGNITAS] Sic ante *livor* pro livido. Epil. lib. 2.

Si livor obtrectare curam voluerit.

17. QUOD

Mihi parta laus eſt, quod tu, quod ſimiles tui
Veſtras in chartas verba transfertis mea,
Dignumque longa judicatis memoria.
In literarum ire plauſum deſidero.

17. QUOD TU, QUOD SIMILES TUI] Cicero VIII ad Attic. 9. *Quanto autem ferocius ille cauſæ ſuæ confidet, cum vos, cum veſtri ſimiles non modo frequentes, ſed læto vultu gratulantes viderit?*

18. TRANSFERTIS] Excerpitis e ſcriptis meis ſententias, quas imitemini, & ad exemplum noſtrum in chartis veſtris exprimatis.

20. IN LITERARUM] Sic emendavit Gudius. Alii

Inliteratum plauſum non deſidero.

Vulgatæ habent,

In literarum plauſum ire deſidero.

quam lectionem tamen retinet Pariſinus Interpres, fruſtra monentibus viris doctis, verſum ſic non poſſe conſtitui. Levi ergo mutatione medicina fit huic loco,

In literarum ire plauſum deſidero.

Literarum eſt literatorum. Val. Maxim. l. 2. c. 9. *Ipſæ medius fidius mihi literæ ſæculi noſtri obſtupeſcere videntur.* Noſter lib. 4. fab. 6.

Noli moleſtus eſſe omnino literis,

id eſt, literatis.

PLAUSUM] Nihil moror obtrectantium malignitatem, neque deſidero imperitorum hominum laudes & applauſus, ſed approbationem literatorum hominum promereri cupio.

IDEM POETA.

ÆSOPI nomen ſicubi interpoſuero,
Cui reddidi jampridem quicquid debui,
Auctoritatis eſſe ſcito gratia;
Ut quidam artifices noſtro faciunt ſæculo,
Qui pretium operibus majus inveniunt, novo
Si

AD ALTERUM PROLOG.

1. SICUBI INTERPOSUERO] Si dixero, Æſopum hoc aut illud feciſſe, hanc recitaſſe fabulam.

2 QUICQUID DEBUI] Fabulas ab Æſopo acceptas intelligit: eas ait reddidiſſe, quia ſub ipſius nomine in præcedentibus propoſuit.

3. AUCTORITATIS] Ut mihi major inde naſceretur auctoritas.

GRATIA] Cauſa. id eſt, ob auctoritatem majorem.

4. NOSTRO] Quo ego jam vivo.

5. NOVO] Si marmori novo, vel argento ſuo, id eſt, iconibus ex marmore vel argento a ſe factis, adſcribunt nomen veterum artificum, quales fuere Praxiteles & Myron, ac ſi illi ipſi veteres artifices has ſtatuas manibus ſuis feciſſent; idque ut majus lucrum faciant: quia in talibus antiqua novis ſolent præferri. *Invenire pretium operibus*, Belgice effertur: *Gelt van zyn werk maken.*

Si marmori adſcripſerunt Praxitelem ſuo,
Myronem argento. Plus vetuſtis nam favet
Invidia mordax, quam bonis præſentibus.
Sed jam ad fabellam talis exempli feror.

6. PRAXITELEM] Praxitelis nomen. Statuarius fuit multi nominis, marmoreis ſignis faciendis nobilis.

7. MYRONEM] Antea editum fuit fœdiſſime,

Detrito Myronem argento. Fabulæ exaudiant
Adeo fugâtæ;

obſcuro ſenſu, & metro corrupto. Quicquid autem ſudent interpretes in his conciliandis, nihil eſt planius, quam ſi temere, ut videtur, intruſa amoveantur; quomodo jam variæ editiones habent,

Myronem argento. Plus vetuſtis nam favet
Invidia mordax.

ARGENTO] Argenteis ſignis, ex quibus, ut & æreis faciendis, illuſtre nomen conſecutus eſt Myron.

FAVET] Minus nocet.

8. INVIDIA MORDAX] Invidi homines. Vidimus jam paſſim. Terent. Eun. 3. l. 20.

Invidere omnes mihi,
Mordere clanculum.

9. TALIS EXEMPLI] Quod probare poſſit ſententiam de invidia dictam.

FAB. I.

DEMETRIUS ET MENANDER.

DEMETRIUS, qui dictus eſt Phalereus,
Athenas occupavit imperio improbo.
Ut mos eſt vulgi, paſſim & certatim ruunt:
FELICITER, ſubclamant. Ipſi principes

Illam

AD FAB. I.

1. DEMETRIUS] Orator fuit & Philoſophus eximius.

PHALEREUS] Mavult Nobiliſſ. Heinſius, *Phalerius*, quod alterum penultimam producat. Certe nuſquam Phædrus Spondæum in ſexta ſede admittit; quicquid alii clamitent de ejus negligentia.

2. IMPROBO] Injuſto, contra leges, hoc eſt, factus tyrannus.

3. RUUNT] Intellige *homines*. Quam male Grammatici negent, verba non ad famam pertinentia (ad famam vero pertinent, *ajo*, *fero*, *prædico*, *perhibeo*) poſſe uſurpari ſine ſuppoſito, multis exemplis docet Sanctius in Minerva, & ad eum Cl. Perizonius p. 431. Certe id quoque ſollicitum videtur habuiſſe Meurſium reponentem,

Ut mos eſt vulgi, paſſim & certatim ruit,
FELICITER, *ſubclamat.*

Ruit tamen agnoſcit & MS. de quo Gudius.

4. FELICITER] Solennis acclamationis formula.

IPSI PRINCIPES] Præcipui cives, quomodo *principes Athenienſium* apud Nepotem in Cimone.

6. TA-

Illam oſculantur, qua ſunt oppreſſi, manum,
Tacite gementes triſtem fortunæ vicem.
Quin etiam reſides & ſequentes otium,
Ne defuiſſe noceat, reptant ultimi;
In quis Menander, nobilis comœdiis,
Quas, ipſum ignorans, legerat Demetrius,
Et admiratus fuerat ingenium viri;
Unguento delibutus, veſtitu adfluens,
Veniebat greſſu delicato & languido.
Hunc ubi tyrannus vidit extremo agmine:
Quinam cinœdus ille in conſpectu meo

Audet

6. Tacite gementes] Tacite gementes ob triſtem fortunam. Non enim auſi ſunt palam queri de miſeranda rerum ſuarum immutatione. Ita fere de iiſdem Athenienſibus, cum ibi rerum potiretur Piſiſtratus, lib. 1. f. 2.

Hinc conſpiratis factionum partibus
Arcem tyrannus occupat Piſiſtratus.
Cum triſtem ſervitutem flerent Attici,
Non quia crudelis ille; ſed quoniam grave
Omne inſuetis onus, & cœpiſſent queri &c.

7. Resides] Deſides, nihil publice agentes, *ſequentes otium*, ut ipſe exponit.

8. Ne defuisse noceat] Nempe *ſibi*; hoc eſt, periculum adferat, tanquam contemnerent novum regem. Alii in *defuiſſe* ſuppleri volunt *officio*, ut ſit, non feciſſe officium.

Reptant] Lento gradu accedunt. Terent. Adelph. 4. 6. 3.

Perreptavi uſque omne oppidum, ad portam, ad lacum.

9. In quis] Inter quos ultimos.

Menander] Athenienſis poëta, comicorum princeps.

Nobilis comoediis] Comœdiis a ſe ſcriptis clarus.

10. Ipsum ignorans] De facie eum non noſcens. C. Nepos Ariſtide 1. *Reſpondit ſe ignorare Ariſtidem.*

11. Et admiratus] Vid. lib. 4. fab. 21.

Viri] Dignitatem hic notat hæc vox.

12. Vestitu adfluens] Similis locutio eſt in Propertio lib. 2. El. 22.

Oſtrina cum fluit in tunica.

Eſt autem *adfluens veſtitu*, qui veſtitu fluxiore incedit, quod divitum erat.

13. Delicato et languido] Molli, effeminato. Huc illud *reptare* poteſt pertinere. Francius meus malebat *delicato*, *languido*, omiſſa conjunctione.

15. Quinam] Quo pacto, qua fronte?

Cinoedus] Ille mollis & effœminatus.

In conspectu meo] Pro *in conſpectum meum*. Cicero, *Veni in Senatu.* Sic & alii boni ſcriptores nonnumquam loquuntur. Et contra in verbis non ſignificantibus motum accuſativus ſubinde uſurpatur. Ter. Eun. 2. 2. 29.

Ille ubi miſer famelicus videt me eſſe in tantum honorem.

Ita enim optimi habent codices, non *tanto hon*

16. Pro-

Audet venire? Reſponderunt proximi:
Hic eſt Menander ſcriptor. Mutatus ſtatim

* * * * * * * *

16. PROXIMI] Qui ex amicis vel miniſtris circa Demetrium erant.

17. HIC EST MENANDER] Formula demonſtrative uſurpari, ſolita in laudem alicujus. Martial. lib. 5. Epig. 13.

Sed toto legor orbe frequens, & dicitur
HIC EST.

Perſius ſatyra 1. 28.

At pulcrum eſt digito monſtrari, & dicier,
HIC EST.

Horatius lib. 4. od. 3. ad Melpomenen,

Totum muneris hoc tui eſt,
Quod monſtror digito prætereuntium
Romanæ fidicen lyræ.

Græci ita, ὗτός ἐστί. Senſus igitur eſt: *Hic eſt eximius ille Poëta Menander, qui tot comœdiarum eſt auctor.*

FAB. II.

VIATORES ET LATRO.

VIAM expediti pariter carpebant duo;
Imbellis alter, alter at promptus manu.
Occurrit illis latro, & intentans necem
Aurum popoſcit. Audax confeſtim irruens
Vim vi repellit, ac ferro incautum occupat,
Et vindicavit ſeſe forti dextera.
Latrone occiſo, timidus accurrit comes,
Stringitque gladium, dein rejecta penula:
Cedo,

AD FAB. II.

Quia Fabula hæc caret principio, viſum eſt quinque hos verſus, licet aliunde ſuppletos, in gratiam adoleſcentiæ præmittere.

6. ET VINDICAVIT] Malim, ſi liceat, hoc pacto,

Seſeque forti vindicavit dextera.

Sic enim gratius fluet verſus.

7. TIMIDUS ACCURRIT] Qui timidus erat ante, & ſtabat e longinquo, nunc accurrit.

8. REJECTA] Remota ad tergum, ne libertatem brachii manuſve impediret. Eſt enim geſtus parantium ſe ad pugnam. Virg. Æn. lib. 5.

Duplicem ex humeris rejecit amictum,
Et magnos membrorum artus, magna oſſa, lacertoſque
Exuit, atque ingens media conſiſtit arena.

Ovidius Metam. l. 9. verſ. 32.

Rejeci

Cedo, inquit, illum, jam curabo ſentiat,
Quos adtentarit. Tunc qui depugnaverat:
Vellem iſtis verbis ſaltem adjuviſſes modo,
Conſtantior fuiſſem, vera exiſtimans:
Nunc conde ferrum & linguam pariter futilem,
Ut poſſis alios ignorantes fallere.
Ego qui ſum expertus, quantis fugias viribus,
Scio quod virtuti non ſit credendum tuæ.
¶ Illi adſignari debet hæc narratio,
Qui re ſecunda fortis eſt, dubia fugax.

FAB.

Rejeci viridem de corpore veſtem,
Brachiaque oppoſui.

PENULA] Veſte peculiari eorum, qui faciebant iter, ex corio, vel coacta lana, pluviis arcendis, cum pileo a tergo, forma cuculli.

9. CEDO] Da illum. q. d. Ubi eſt ille?

CURABO SENTIAT] Ut ſentiat. Curabo ut ſentiat me nil fruſtra minari, & qua virtute ſint, quos aggreſſus eſt. Seneca 1 Controv. *Vis illum veras pœnas dare? Sentiat quam injuriam fecerit bono patri.* Cicero Ep 22. lib. 12 *At etiam de te concionatur, nec impune. nam ſentiet quos laceſſerit.* Ovid. l. 1. Triſtium:

Nunc te prole tua juvenem Germania ſentit.

Propert. El. x. lib. 2.

Sentit & illa tuas poſtmodo capta manus.

Terent. Eunuch. 1. 1. 21.

Sentiet qui vir ſiem.

& princeps poëtarum Virgilius Æn. l. 7. 433.

Ni dare conjugium & dicto parere fatetur,
Sentiat.

10. QUOS ADTENTARIT] Quales & quantos aggreſſus ſit.

QUI DEPUGNAVERAT] Qui ex pugna victor extiterat.

11. VELLEM] Subintellige, *inquit.* Familiaris Phædro Ellipſis.

12. CONSTANTIOR FUISSEM] Multo animoſior fuiſſem, ſi dixiſſes modo, cum mihi negotium fuit cum latrone illo.

13. NUNC CONDE FERRUM] Conde gladium tuum. Contrarium *ſtringere* paulo ante habuimus.

FUTILEM] Tam vana jactantem. Refert & Schefferus ad *ferrum.*

14. IGNORANTES] Homines qui te ignorant.

16. SCIO QUOD] Hanc locutionem, ab aliis impugnatam, probat Faber, & cum eo Voſſius, Scioppius, & ad Sanctii Minervam Jacobus Perizonius.

VIRTUTI] Viribus, fortitudini; quam præſtas ſcilicet in fugiendo, non in pugnando.

18. RE SECUNDA] Proſpera.

DUBIA] Incerta, adverſa, iniqua.

FAB. III.

CALVUS ET MUSCA.

CALVI momordit Muſca nudatum caput,
Quam opprimere captans, alapam ſibi duxit gravem;
Tunc illa irridens: Punctum volucris parvulæ
Voluiſti morte ulciſci: quid facies tibi,
Injuriæ qui addideris contumeliam?
Reſpondit: Mecum facile redeo in gratiam,
Quia non fuiſſe mentem lædendi ſcio:
Sed te, contempti generis animal improbum,
Quæ delectaris bibere humanum ſanguinem,
Optem necare vel majore incommodo.
¶ Hoc argumento veniam tam dari decet

Qui

AD FAB. III.

2. OPPRIMERE] Camerarius Fab. 208. *Pungebat ſæpe calvum muſca, nota eſt enim hujus improbitas. Itaque ille palmam calvæ infligere, ut illam opprimeret* &c.

CAPTANS] Quærens, ſtudens, volens.

ALAPAM SIBI INFLIXIT] Sibi inflixit magnum colaphum. *Alapa* Latine, Græce colaphus, pro quovis ictu ſumitur, inflicto manu, ſive capiti, ſive genis, ſive palma, ſive pugno. Hic certe patet percuſſionem capitis intelligi debere, non os verberatum manus palma. Agitur enim de nudato capite calvi, quod muſca momordit.

3. IRRIDENS] Schefferus olim *ridens.* Quod non improbandum. Mollius fluit verſus, & *ridens*, ut ſæpe, eſt pro *irridens.*

VOLUCRIS] Muſca, licet inſecti genus, recte volucris dicitur a volando.

6. MECUM FACILE] Mihi facile ignoſco.

7. LÆDENDI] Me injuria afficiendi.

10. MAJORE] Majore, quam id erat, cum mihi alapam ducerem.

11. HOC ARGUMENTO] *Hac fabula*, plane ut l. 2. f. 8.

Hoc argumento tuta eſt hominum tenuitas.

Et lib. 4. fab. 7.

Hoc argumento ſe deſcribi ſentiat.

Sed jam monuimus ſuperius. Alibi dicit: *Hæc ſignificat fabula*; ut lib. 2. fab. 8.

12. QUI

Qui caſu peccat, quam qui conſilio eſt nocens;
Illum eſſe quamvis pœna dignum judico.

12. Qui casu peccat] Tam ei qui caſu peccat, quam alteri, qui conſilio, id eſt, data opera, eſt nocens, ignoſcere ſapientem decet.

13. Illum esse quamvis] Quanquam illum, qui animo deliberato nocet, dignum eſſe pœna judico.

FAB. IV.

HOMO ET ASINUS.

Quidam immolaſſet verrem quum ſancto Herculi,
Cui pro ſalute votum debebat ſua,
Aſello juſſit reliquias poni hordei.
Quas aſpernatus ille, ſic locutus eſt:
Tuum libenter prorſus adpeterem cibum,
Niſi qui nutritus illo eſt, jugulatus foret.
¶ Hujus reſpectu fabulæ deterritus

Peri-

AD FAB. IV.

1. Verrem] Sacrificabatur aper Herculi, ob devictum ab ipſo aprum Erymanthæum, quem vivum humeris ſuſtuliſſe dicitur.

Sancto Herculi] Ita recte legitur. *Sanctum* vocant Herculem, Ovidius, Propertius, Cicero, & alii. Gruterus pag. XLVIII. Inſcr. 1. & 2.

SANCTISSIMO. HERCVLI
INVICTO.

Item Inſcr. 11.

HERCVLI. SANCTISS
INVICTO. SACR

& ſic alibi.

2. Votum] Cui debebat id, quod voverat, ſi ſaluti redderetur.

3. Poni] Apponi in cibum.

Hordei] Quo ſaginaverat verrem illum.

7. Respectu] Intuitu, conſideratione. Hanc vocem, ut parum Latinam, a nonnullis improbatam defendit Voſſius in lib. de vitiis ſermonis, eamque firmat auctoritate Liviana. Firmat & Gudius contra Hadrian. Cardinalem. Vide eum ad hunc locum. Certe hanc eandem ſibi etiam vitio datam fuiſſe, conqueritur Jacobus Wallius, homo puriſſimæ Latinitatis, & in verſibus ad normam veterum faciendis, omnibus ſui ſæculi ſcriptoribus anteponendus. Neſciebant enim, qui peregrinam hanc vocem putabant, ſic locutum fuiſſe ipſum Ovidium Sic enim ille Triſtium lib. 1. Eleg. 3 de uxore ſibi vim allatura, niſi mariti cauſa ſuſtinuiſſet

Periculoſum ſemper vitavi lucrum.
Sed dices: Qui rapuere divitias, habent.
Numeremus agedum, qui deprenſi perierunt;
Majorem turbam punitorum reperies.
Paucis temeritas eſt bono, multis malo.

ſet vivere.

Et voluiſſe mori; moriendo ponere ſenſus:
Reſpectuque tamen non poſuiſſe mei.

Iterum Epiſtolar. ex Ponto lib. 4. Ep. 9. de Tomitis, qui eum malebant e Ponto diſcedere, quod videbant illum id vehementer velle, reſpectu tamen ſui hominem retinere cupiebant.

Illi me, quia velle vident, diſcedere malunt,
Reſpectu cupiunt hic tamen eſſe ſui.

Vide ejuſmodi querelam in Wallii Heroicor. lib. 2. Sed ita ſolent vitio creati cenſores. Quæ res mihi in memoriam redigit clamores imperitorum hominum, qui ſatis mirari non poterant in carmine quodam a Jano Broukhuſio Belgas *trepidos* dici, quod ſcilicet illi *formidoloſos* interpretabantur: cum contrarium vel ex hoc noſtro Phædro evinci queat; ne de aliis jam dicam aurei ævi ſcriptoribus. Operæ pretium feret lector, ſi locum inſpiciat, qui occurrit in divina Oda, ſcripta in funere Britanniarum Reginæ. Sed quo relabor?

8 LUCRUM] Congeſtas opes lucro, tanquam rem, quæ poſſeſſores ſuos in varia pericula inducat.

9. QUI RAPUERE DIVITIAS] Nempe ut Juvenalis ait Sat. 14.

Unde habeas quærit nemo, ſed oportet habere.

HABENT] Divites ſunt, bona poſſident. Sic ἔχειν apud Græcos pro *bona poſſidere.*

10. QUI DEPRENSI PERIERUNT] Qui ob opes variis accuſationibus circumventi, & ſuppliciis affecti fuerunt.

11. MAJOREM TURBAM] Bene ſubducta ratione patebit plures fuiſſe punitos, quam impune divitias rapuiſſe.

12. PAUCIS TEMERITAS EST BONO] Temeritas iſta prodeſt paucis, multis vero magnum adfert damnum & incommodum.

FAB. V.

SCURRA ET RUSTICUS.

PRAVO favore labi mortales ſolent,
Et pro judicio dum ſtant erroris ſui,

Ad

AD FAB. V.

1. PRAVO FAVORE] Per pravum & cœcum favorem.

LABI] *Errare.* Sic mox, *erroris.*

2. PRO JUDICIO] Pro errore judicii ſui, id eſt, ſecundum Phædri conſuetum loquendi modum, pro erroneo judicio ſuo. Talia exempla jam ante vidimus.

DUM STANT] Dum tuentur ac defendunt judicium ſuum. Sic apud Terentium eſt *ſtare pro aliquo*, pro *tueri partes alicujus*, defendere aliquem. *Stare* & *ſedere* ſunt verba forenſia, hoc judicum, illud advocatorum. Sic ſupra l. 3. fab. 10.

Stant patroni fortiter
Cauſam tuentes innocentis fœminæ.

Et lib. 1. fab. 10.

Tunc judex inter illos ſedit Simius.

3. RE-

FAB. V.

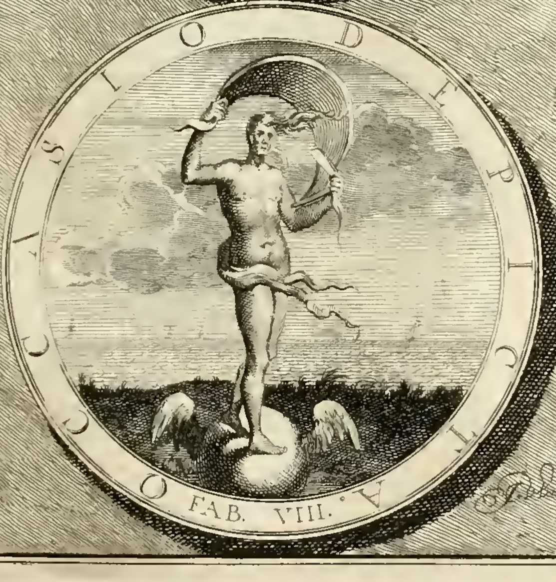

FAB. VI.

FAB. VII.

FAB. VIII.

FAB. IX.

Ad pœnitendum rebus manifeſtis agi.
¶ Facturus ludos quidam dives nobiles,
Propoſito cunctos invitavit præmio,
Quam quiſque poſſet, ut novitatem oſtenderet.
Venêre artifices laudis ad certamina;
Quos inter ſcurra notus urbano ſale,
Habere dixit ſe genus ſpectaculi,
Quod in theatro numquam prolatum foret.
Diſperſus rumor civitatem concitat:
Paulo ante vacua turbam deficiunt loca.
In ſcena vero poſtquam ſolus conſtitit,
Sine apparatu, nullis adjutoribus,
Silentium ipſa fecit expectatio.
Ille in ſinum repente demiſit caput,

Et

3. REBUS MANIFESTIS] Rationibus & argumentis invictis.

4. FACTURUS LUDOS] Idem infra fab. 7.

Erat facturus ludos quidam nobiles.

4 NOBILES] Non obvios & quotidianos, ſed celebres, qui paſſim noſcerentur.

5. PROPOSITO] Ita lib. 1. fab. 14.

Hoc bibere juſſit ipſum poſito præmio.

Valer. Max. 6. 8. 2. *Cum magna ſibi præmia propoſita videret.* Virg. 5 Æneid. 291. de Ænea,

Hic, qui forte velint rapido contendere curſu,
Invitat pretiis animos, & præmia ponit.

6. QUAM QUISQUE POSSET] Ordo eſt: *Ut quiſque oſtenderet novitatem, quam poſſet.*

NOVITATEM] Nova inventa, novam artem ludicram.

7. LAUDIS AD CERTAMINA] Ut certarent de laude & præmio propoſito.

8. SCURRA] Ex eorum genere, qui riſum movent auditoribus, nulla habita ratione verecundiæ & dignitatis.

URBANO SALE] *Sal* hic eſt pro eo, quod jocoſum eſt. *Urbanus* vero *ſal*, cui ineſt elegantia & eruditio quædam ex converſatione politorum & eruditorum hominum.

9. HABERE] Sic fere de re inventa hoc verbum uſurpatur.

10. NUMQUAM PROLATUM] Ex ſententia ſcilicet divitis, facere volentis ludos novo ſpectaculo nobiles.

11. DISPERSUS RUMOR] Terentius in prolog. Hecyr. in re ſimili, *Rumor venit.*

CONCITAT] Convocat in locum unum, ſc. theatrum.

12. DEFICIUNT LOCA] Deſunt turbæ loca.

15. EXSPECTATIO] Exſpectatio ſcurræ, cum ille moraretur, apud populum ſilentium facit.

Et ſic porcelli vocem eſt imitatus ſua,
Verum ut ſubeſſe pallio contenderent,
Et excuti juberent: quo facto, ſimul
Nihil eſt repertum, multis onerant laudibus,
Hominemque plauſu proſequuntur maximo.
Hoc vidit fieri Ruſticus; Non mehercule
Me vincet, inquit: & ſtatim profeſſus eſt
Idem facturum melius ſe poſtridie.
Fit turba major; jam favor mentes tenet,
Et deriſuri, non ſpectaturi, ſedent.

Uter-

17. PORCELLI VOCEM EST IMITATUS] Luſit Auſonius in hominem animantium variorum voces exprimentem hoc epigrammate:

Latratus catulorum, hinnitus fingis equorum,
Caprigenumque pecus, lanigeroſque greges
Balatu adſimulas. aſinos quoque rudere dicas,
Quum vis Arcadicum fingere, Marce, pecus.
Gallorum cantus, & ovantes gutture corvos,
Et quicquid vocum bellua talis habet.
Omnia quum ſimules, ita vere, ut ficta negentur,
Non potes humanæ vocis habere ſonum.

18. VERUM] Nobiliſſimus Heinſius legit *Verrem ut* &c.

PALLIO] Pro toga poſitum ait Gudius, cum in pallio ſinus non ſit.

19. ET EXCUTI] Pallium videlicet aut ſinum. Planiore ſenſu legit Heinſius, *Idque excuti juberent.*

QUO FACTO] Poſtquam excuſſo pallio non eſt repertus porcellus.

20. ONERANT LAUDIBUS] Abunde laudibus proſequuntur. Juſtin. lib. 5. cap. 4. *Igitur omnibus non humanis tantum, verum & divinis eum honoribus onerant.*

21. HOMINEMQUE PLAUSU PROSEQUUNTUR] Cicero pro Roſcio comœdo c. 10. *Sic eſt vulgus: ex veritate pauca, ex opinione multa æſtimat. Quid ſciret ille, perpauci animadvertebant: ubi didiciſſet, omnes quærebant. nihil ab hoc pravum & perverſum produci poſſe arbitrabantur. Si veniret ab Statilio, tametſi artificio Roſcium ſuperaret, adſpicere nemo poſſet. Quia veniebat a Roſcio, plus etiam ſcire, quam ſciebat, videbatur.*

22. RUSTICUS] Ruſticus quidam, qui ibi aderat.

25. FIT TURBA MAJOR] Concurſus omnis generis hominum.

FAVOR] De ſpectatoribus applaudentibus in theatro vel ſcena dicitur, ut infra fab. 7.

Tibicen gratulari fautores putat.

MENTES TENET] Favor erga ſcurram ita occupatas habuit multitudinis mentes, ut adempta eſſet iis omnis libertas judicandi.

26. ET DERISURI] Heinſius,

Ut deriſuros, non ſpectaturos ſcias.

Forte,

Et deriſores, non ſpectatores ſedent.

Quam conjecturam mihi ſuppeditat locus ex lib. 3. fab. 14. ubi ſic noſter de Æſopo:

Quod ſenſit ſimul
Deriſor potius quam deridendus ſenex,
Arcum retenſum poſuit in media via.

ubi *deriſor* oppoſitum τῷ *deridendus* idem valet, quod *deriſurus*; ut ſenſus ſit, Quod ubi ſenſit ſenex Æſopus, qui potius eum eſſet deriſurus, (ſolebat nempe hic Fabulator ſtultitiam hominum deridere, & ſic eorum errores corrigere) quam ab eo deridendus.

NON SPECTATURI] Non tam ad eum ſpectandum, quam deridendum.

27. UTER-

Uterque prodit: Scurra digrunnit prior,
Movetque plauſus, & clamores ſuſcitat.
Tunc ſimulans ſeſe veſtimentis Ruſticus
Porcellum obtegere, quod faciebat ſcilicet,
Sed in priore quia nil compererant; latens,
Pervellit aurem vero, quem celaverat,
Et cum dolore vocem naturæ exprimit.
Adclamat populus: Scurram multo ſimilius
Imitatum; & cogit Ruſticum trudi foras.
At ille profert ipſum porcellum è ſinu,
Turpemque aperto pignore errorem probans;
En hic declarat, quales ſitis judices.

27. UTERQUE] Scurra & Ruſticus prodeunt in ſcenam. *Prodire in ſcenam* eſt & apud Nepotem in præfatione.

DIGRUNNIT] In ſinum, ut ante fecerat.

28. MOVETQUE PLAUSUS] Commovet multitudinem ad edendos plauſus manibus. Sic enim ſolebant, cum quid approbarent.

CLAMORES SUSCITAT] *Tollere clamorem* dixit 1, 11. & 1, 6. Cicero in Bruto c. 95. *clamores facere.*

30. SCILICET] Confirmantis hic eſt particula.

31. SED IN PRIORE] Toti ſunt in afferendo hoc verſu Freinshemius & Schefferus. Malim cum Heinſio delere.

COMPERERANT] Nempe ſpectatores.

32. VERO] Vero porcello in veſtibus latenti.

33. VOCEM NATURÆ] Vocem ſuis, naturalem grunnitum.

35. TRUDI FORAS] Ejici contumelioſe. Sic Ter. Eun. 4. 5. 11.

Nam me extruſit foras.

37. APERTO PIGNORE] Claro ac manifeſto. *Pignus* notat argumentum certiſſimum.

38. HIC DECLARAT] Hic porcellus oſtendit errorem veſtri judicii.

P O E T A.

ADHUC ſuperſunt multa, quæ poſſim loqui,
Et copioſa abundat rerum varietas;

Sed

POETA.

39. ADHUC SUPERSUNT MULTA] Lib. 4. fab. 25. *Superſunt mihi quæ ſcribam, ſed parco ſciens.*

LOQUI] *Scribere*, ut loco laudato.

41. TEM-

Sed temperatæ ſuaves ſunt argutiæ:
Immodicæ offendunt. Quare, vir ſanctiſſime
Particulo, chartis nomen victurum meis,
Latinis dum manebit pretium literis,
Si non ingenium, certe brevitatem adproba,
Quæ commendari tanto debet juſtius,
Quanto poëtæ ſunt moleſti validius.

41. TEMPERATÆ SUAVES SUNT ARGUTIÆ] Ter. Andr. 1.

Id arbitror
Adprime in vita eſſe utile, ut ne quid nimis.

42. IMMODICÆ OFFENDUNT] Nimiæ ſunt moleſtæ ac tædioſæ.

VIR SANCTISSIME] Integerrime. Sic lib. 3. fab. 10. *Sancta uxor*, de integra vitæ & innocente.

43. NOMEN VICTURUM] Cujus nomen in ſcriptis meis vivet. *Vivere* eſt hic immortali gloria & memoria vigere. Et ita uſurpatur paſſim apud Scriptores.

45. CERTE] *Certe* hic eſt minimum, ſaltem. Sic ſupra lib. 2. fab. 5.

Donationis, alapæ certe, gaudio.

BREVITATEM] Brevitatem magni beneficii loco imputat, cum alias ſolerent poëtæ enecare & macerare homines ſuis verboſis commentationibus. Docent id loca, quæ congeſſere viri docti.

46. TANTO JUSTIUS] Tanto majori jure.

47. POETÆ] Qui juſta opera conſcribunt, quos recitantes non poſſis ſine maxima moleſtia audire. Ovidius:

Ut nos nulla tibi jam ſit legiſſe voluptas:
At brevior demtis pœna duobus erit.

FAB. VI.

DUO CALVI.

INVENIT Calvus forte in trivio pectinem,
Acceſſit alter, æque defectus pilis;
Heia, inquit, in commune quodcunque eſt lucri.
Oſten-

AD FAB. VI.

1. CALVUS] Quidam homo calvus, ut ſolet Phædrus de ignotis.

2. ÆQUE DEFECTUS PILIS] Quem defecerant pili, qui amiſerat pilos. Sic ſup. *defectus annis.*

3. IN COMMUNE] Formula ſolennis, qua utebantur, qui quid alium inveniſſe viderant in publico. Integra locutio eſt, *Confer in commune.* Sed *confer* brevitatis cauſa omittitur.

5. Su-

Oſtendit ille prædam, & adjecit ſimul:
Superum voluntas favit, ſed fato invido:
Carbonem, ut ajunt, pro theſauro invenimus.
¶ Quem ſpes deluſit, huic querela convenit.

5. SUPERUM VOLUNTAS FAVIT] Hoc quoque ſolenne erat. Dicebant talia a diis dari. Quid ſi verſus ita conſtituatur,

Superum voluntas favit, at fato invido?

INVIDO] Iniquo, non favente.

6. CARBONEM] Rem nobis non profuturam, nec ullius pretii. Carbones ſcilicet olim propter limites defodiebant. Confer l. 3. f. 12.

UT AJUNT] Ceſſit enim in proverbium. Vid. Eraſmi Chiliad.

7. QUEM SPES DELUSIT] Qui ſpe ſua fruſtratus eſt.

F A B. V I I.

PRINCEPS TIBICEN.

UBI vanus animus, aura captus frivola,
Arripuit inſolentem ſibi fiduciam,
Facile ad deriſum ſtulta levitas ducitur.
¶ Princeps tibicen notior paulo fuit,
Operam Bathyllo ſolitus in ſcena dare.

Is

AD FAB. VII.

1. UBI VANUS ANIMUS] Plerumque contingit, ut homines nec certa propoſita habentes, inflati parvulo ſucceſſu audeant ſperare majora ſolitis. Sed huic conſequens eſt, ut illorum levitas agnita ludibrium debeat.

AURA] Vulgi gratia & favore. Horat. od. 2. lib. 3.

Arbitrio popularis auræ.

Virg. 6 Æneid.

Nunc quoque jam nimium gaudens popularibus auris.

Ubi Servius exponit, *Favoribus. Unde & AURARII dicuntur favitores.* Cicero dixit, *ventus popularis*, *venti concionum.*

FRIVOLA] Fragili, quæ cito perit.

2. SIBI] Eleganter abundat hæc vocula, ut ſæpe apud ſcriptores.

3. AD DERISUM] Ad deriſionem, ut derideatur.

STULTA LEVITAS] Vanus animus, vel vanitas illa animi.

4. PRINCEPS] Nomen proprium. *Principis* Grammatici meminit Suetonius lib. de Illuſtribus Grammaticis cap. 4. his verbis: *Me quidem adoleſcentulo, repeto quendam Principem nomine, alternis diebus declamare, alternis diſputare, nonnullis vero mane differere, poſt meridiem, remoto pulpito, declamare ſolitum.* Vid. Gruter. Inſcription. DCCCXXXIII. 10. Ita nomina propria ſunt, Rex, Regulus, Tyrannus, Tyrannio, Creon, Creuſa, & alia id genus.

NOTIOR PAULO] Quam alii ejuſdem generis homines.

5. OPERAM BATHYLLO SOLITUS] Inflare tibias ſolitus, ad quas Bathyllus mimus ſaltaret. Vixit hic Bathyllus tempore Auguſti.

7. PEGMA]

Is forte ludis, non ſatis memini quibus,
Dum pegma rapitur, concidit caſu gravi
Nec opinans, & ſiniſtram fregit tibiam,
Duas quum dextras maluiſſet perdere.
Inter manus ſublatus, & multum gemens,
Domum refertur. Aliquot menſes tranſeunt:
Ad ſanitatem dum venit curatio.
Ut ſpectatorum mos eſt, & lepidum genus,
Deſiderari cœpit, cujus flatibus
Solebat excitari ſaltantis vigor.
Erat facturus ludos quidam nobiles,
Et incipiebat Princeps ingredier. Eum

Addu-

7. PEGMA] Machina fuit artificioſa, pro diverſitate argumenti adornata, in qua vel in ſublime attollere, vel e ſublimi in præceps dare, ac velut dehiſcente terra abſumere ſolebant ſive homines, ſive res, quas eſſet libitum.

RAPITUR] Indicat hæc vox celeritatem, qua dehiſcebat aut ſurgebat motum ponderibus latitantibus. Claudianus:

Mobile ponderibus deſcendat pegma reductis.

8. NEC OPINANS] *Nec* valet *non.* Ter. Andria, *Nec opinantes.* Noſter lib. 1. c. 9. *Accipiter nec opinum rapit.* Virgil. dixit pro eo *incautus* Æneid. 1.

Et ferro incautum ſuperat.

9. DUAS QUUM DEXTRAS] Fregit tibiam, ſive crus ſiniſtrum, ſed maluiſſet duas dextras tibias (quas ſc. in comœdiis adhibebat) frangere, quam unicam illam ſiniſtram. Luſus elegans eſt in voce *tibiæ.*

10. INTER MANUS SUBLATUS] Manibus latus e theatro. Cicero Accuſ. 5. in Verrem cap. 11. *Itaque erant exitus ejuſmodi, ut alius inter manus e convivio, tanquam e prælio auferretur.* Livius l. 3. de Q. Cæſone: *Inter manus domum ablatus.* Lucretius lib. 1. verſ. 96. de Iphigenia Dianæ immolanda,

Nam ſublata virum manibus tremebundaque
ad aras
Deducta eſt.

11. ALIQUOT MENSES TRANSEUNT] Lapſi ſunt aliquot menſes, antequam plene eſſet curatus. *Ire* & *tranſire* de tempore uſurpatur. Ovid. Metamorph. l. 2. verſ. 330.

Si modo credimus, unum
Iſſe diem ſine ſole ferunt.

13. LEPIDUM GENUS] Ut ſpectatorum genus ſolet eſſe lepidum, & a tibicine ſe vult exhilarari. *Lepidum ſpectatorum genus*, id eſt, lepidi ſpectatores, formula Phædro ſolenni. Sic *Grajum genus* pro ipſis Græcis eſt apud Ennium. Et eodem modo ab Euripide dictum eſt, Πρεσβυτῶν γένος, pro ipſis ſenibus.

14. FLATIBUS] Cantibus. q. d. quo tibia canente.

15. SALTANTIS] Bathylli, cui operam in ſcena dabat.

16. ERAT FACTURUS] Vid. ſup. fab. 5.

17. ET INCIPIEBAT PRINCEPS] Ita Heinſius:

Ut incipiebat Princeps ingredier, eum
Inducit pretio & precibus, ut tantummodo
Ipſo ludorum oſtenderet ſeſe die.

18. PRE-

Adducit pretio, precibus, ut tantummodo
Ipſo ludorum oſtenderet ſeſe die.
Qui ſimul advenit rumor de tibicine,
Fremit in theatro: quidam affirmant mortuum,
Quidam in conſpectum proditurum ſine mora.
Aulæo miſſo, devolutis tonitrubus,
Dii ſunt locuti more tranſlatitio.
Chorus reducto tunc, & notum canticum
Impoſuit, cujus hæc fuit ſententia:
LÆTARE INCOLUMIS ROMA SALVO PRINCIPE.
In plauſus conſurrectum eſt; jactat baſia
Tibicen

18. PRETIO, PRECIBUS] Terentius Eun. 5. 9. 24.

Perfice hoc
Precibus, pretio ut hæream aliqua in parte tamen apud Thaidem.

Horatius etiam:

Nunc prece, nunc pretio.

Nos Belgæ: *Hy brengt 'er hem toe met gelt en goede woorden.*

20. QUI SIMUL ADVENIT RUMOR] Qui rumor ſimulac diſpergeretur, venturum nempe Principem, fremitum excitat in theatro.

23. AULÆO MISSO] Cum dimitteretur aulæum, poſt quod ſtabant actores. Heinſius:

Aulæo miſſo, devolutis tonitrubus,
Diis collocutis more tranſlatitio,
Chorus reducto &c.

DEVOLUTIS TONITRUBUS] Fiebant hæc ſaxis dejectis poſt ſcenam, magno cum fragore.

24. MORE TRANSLATITIO] Quo transferebantur in ſcenam, ornati magnifice, cum intervenire difficilioribus negotiis deberent, machinæ alicujus ſubſidio. Quanquam per *tranſlatitium* intelligi poteſt pridem uſurpatum, conſuetum & vulgarem.

25. REDUCTO] Tibicini nempe una cum cæteris, ex quibus chorus conſtabat. Poſitum eſt pro *introducto*, *denuo ducto in theatrum*, quia promiſerat ſe oſtenſurum ſe.

27. LÆTARE INCOLUMIS ROMA] Reſpicit morem acclamandi Principibus. Ita Romæ, acceptis de recuperata Germanici valetudine nunciis, exclamatum, SALVA ROMA, SALVA PATRIA, SALVUS EST GERMANICUS. Et ſimiliter de Alexandro Severo, SALVA ROMA, QUIA SALVUS ALEXANDER.

28. IN PLAUSUS CONSURRECTUM EST] Simul ab omnibus ſurrectum eſt, ut plauſus ederent. Stantes enim fere edebant, præſertim ſi hoc Principis cauſa facerent. Suetonius Auguſto, *Aſſurrectum ei ab univerſis & a ſtantibus plauſum.* Auctor Dialogi de claris Oratorib. *Teſtis ipſe populus, qui auditis ejus* (Virgilii) *verſibus ſurrexit univerſus.* Apul. Apolog. *Ibi ego comperior, omnes judices tanto poëtæ adſurrexiſſe.* i. e. in plauſum. Arnobius lib. 4. *Conclamant, & adſurgunt theatra.* Græci vocant ἀναπηδᾷν & ὑπανίςαϑαι.

JACTAT BASIA] Ori admota manu, ſpargit in vulgus, gratiarum agendarum cauſa. Sic enim ſolebant, quoties declarare animum gratum, aut quoquo modo deditum aliis vellent. Fiebat autem manu primum admota ori, dein-

Tibicen, gratulari fautores putat.
Equeſter ordo ſtultum errorem intelligit;
Magnoque riſu canticum repeti jubet.
Iteratur illud; homo meus ſe in pulpito
Totum proſternit; plaudit inludens eques:
Rogare populus hunc coronam exiſtimat:
Ut vero cuneis notuit res omnibus,
Princeps ligato crure nivea faſcia,
Niveiſque tunicis, niveis etiam calceis,
Superbiens honore divinæ Domus,
Ab univerſis capite eſt protruſus foras.

FAB.

de porrecta ad eos, quorum amori vel honori hoc dabatur, & ſic oſculum ipſum porrigebatur velut ac jactabatur. In pleriſque codicibus eſt,

Jactant baſia,
Tibicen gratulari fautores putat.

quomodo emendat & diſtinguit Petrus Scriverius Notis ad Martialem p. 38. probante etiam Nicolao Heinſio. Sed ſequens verſus videtur repugnare.

29. GRATULARI] Abſolute, *gratulari*, pro *gratulari ſibi.* Ita lib. 4. fab. 11.

Quum gratulantes perſalutaſſet Deos.

30. EQUESTER ORDO] Equites in theatro ſedentes.

STULTUM ERROREM] Errorem ex ſtultitia, & judicii infirmitate natum.

32. HOMO MEUS] Tibicen Princeps, de quo loquor. Additur illud *meus*, velut per commiſerationem tantæ ſtultitiæ.

IN PULPITO] Ubi canere fabulamque agere ſolebant perſonæ.

33. PLAUDIT INLUDENS EQUES] *Eques* hic eſt pro *equites*, vel *equeſter ordo*, ut ante. *Plaudit* vel *plauſus dat.* Horat. l. 1. Od 20.

datus in theatro
Cum tibi plauſus.

34. ROGARE POPULUS] Populus putat eum rogare ut coronetur tanquam victor. Non male forte legeretur,

Rogare populus hinc coronam exiſtimat:

ut ſenſus ſit, Ex eo, quod tibicen ſe in pulpito proſterneret, & tantos plauſus darent Equites, ex eo, inquam, populus credidit eum rogare coronam. Sed nihil immutandum.

CORONAM] Præmium certaminis in ludo illo.

35. UT VERO] Ut vero per omnes partes theatri intellecta eſt hominis vanitas.

CUNEIS] Sedilibus in theatro, ubi ſedebat populus.

36. NIVEA FASCIA] Alba, candida; qui color olim relatus eſt inter regales.

37. NIVEISQUE TUNICIS] Præfert illuſtriſſimus Gudius *Niveaque tunica:* quem vide omnino ad hunc locum.

38. HONORE DIVINÆ DOMUS] Honore, quo non ipſe, ſed divina domus afficiebatur, id eſt, Auguſta, Cæſarea, Imperatoria, Principalis. Rigaltius hunc locum dum emendare vult, corrumpit. Ipſe eum vide.

39. CAPITE EST PROTRUSUS FORAS] Cum contumelia præceps eſt datus. Sic fere f. 5. 35. Terentius Eunuch. 4. 5. 11.

Correxit miles, quod intellexi minus: nam
me extruſit foras.

A D

VENATOR ET CANIS.
FAB. X.
MILVUS ÆGROTANS.
APP. FAB. I.
LEPORES VITÆ PERTÆSI.
FAB. II.
VULPIS ET JUPITER.
FAB. III.
LEO ET MUS.
FAB. V.
HOMO ET ARBORES.
FAB. IV.

FAB. VIII.

OCCASIO DEPICTA.

Cursu volucri pendens in novacula,
Calvus, comoſa fronte, nudo corpore,
Quem ſi occuparis, teneas; elapſum ſemel
Non ipſe poſſit Jupiter reprehendere;
Occaſionem rerum ſignificat brevem.
¶ Effectus impediret ne ſegnis mora,
Finxere Antiqui talem effigiem Temporis.

FAB.

AD FAB. VIII.

1. Cursu volucri] Alatis pedibus.

Pendens] Tam celer, ut terram non attingat. Sic enim de volantibus. Ovidius de Perſeo lib. 4. Metamorph.

Cumque ſuper Lybicas victor penderet arenas.

Et ſic alii.

In novacula] Vide præter alia, quæ paſſim occurrunt, Andreæ Alciati Emblem. xvi. lib. 1. *In novacula* autem valet hic *cum novacula*, vel *novaculam manu tenens*. Virgilius 5 Æneid.

Horridus in jaculis.

hoc eſt, jaculis inſtructus. Idem lib. 11.

Rapidum ſuper amnem
Infelix fugit in jaculo ſtridente Camilla.

Florus l. 1. *Juventus in equis & armis*, h. e. armata & equis inſidens. Auſonius Epigramm. cxxxi,

Laudo Timomachum, matrem quod pinxit in enſe
Cunctantem.

h. e. quod pinxerit cunctantem, cum manu jam teneret gladium ad interficiendos liberos. Manilius lib. 2. verſ. 241.

Et qui contento fulget Centaurus in arcu.

Danetus exponit male, *tanta velocitate, ut poſſet incedere in novacula.*

2. Calvus] Muliebri ſpecie quoque ita pingitur.

Fronte capillata, poſt eſt Occaſio calva.

Comosa fronte] Comis abundante.

Nudo corpore] Quo nempe ſit expeditior ad avolandum.

3. Quem si occuparis] Quem ſi prævenias inopinatum quaſi ac non ſentientem.

Teneas] Ne patiaris a te abire, quia ſemel elapſus non redit.

4. Non ipse possit Jupiter] Non ipſe Jupiter, quamvis ſit maximus deorum, & omnipotens dicatur.

Reprehendere] Retrahere e fuga. Livius: *Adeo turbati erant dextræ alæ equites peditesque, ut quoſdam Conſul Cato manu ipſe reprenderit verteritque in hoſtem.* Lucretius lib. vi. verſ. 507.

Quod niſi reſpirent venti, non ulla refrænet
Res, neque ab exitio poſſit reprehendere euntes.

Propertius,

Quam poſſit quiſquam noſtros reprehendere curſus.

6. Effectus impediret] Ne per nimiam cunctationem effectu rerum deſtituamur. Optime legit Nob. Heinſius,

Effectus impediatur ne ſegni mora.

7. Temporis] Non ſimpliciter, ſed ejus, quod ante dixit *occaſionem*, h. e. opportunitatem.

FAB. IX.

TAURUS ET VITULUS.

Angusto in aditu Taurus luctans cornibus,
Quum vix intrare poſſet ad præſepia,
Monſtrabat vitulus quo ſe pacto plecteret:
Tace, inquit, antè hoc novi, quàm tu natus es.
¶ Qui doctiorem emendat, ſibi dici putet.

AD FAB. IX.

1. Luctans cornibus] Difficulter permeans.

3. Vitulus] Qui forte adſtabat.

Plecteret] Alii *flecteret*. Eodem recidit. Docet Schefferus in libris de re vehiculari, 1. 4.

4. Quam tu natus es] Præſens, pro præterito perfecto, *natus fuiſti*. Proverbium conveniens ſeni reprehendenti hominem adoleſcentem & ſciolum, a quo laceſſitur.

5. Qui doctiorem emendat] Sus ſcilicet Minervam docens, ut in alio eſt proverbio.

Sibi dici putet] Sic fere ſupra. Terentius Ad. 1. 2. 16.

Hæc cum illi, Micio,
Dico, tibi dico.

FAB. X.

VENATOR ET CANIS.

Adversus omnes fortis veloces feras
Canis quum domino ſemper feciſſet ſatis,
Languere cœpit annis ingravantibus.

Ali-

AD FAB. X.

1. Adversus omnes] Aliam fabulam de Cane ſene refert Camerarius fab. 278. Confer Statium ſic loquentem de Leone jam ſene Thebaid. l. xi.

Qualis leo rupe ſub alta,
Quem virides quondam ſilvæ monteſque tremebant,
Jam piger & longo jacet exarmatus ab ævo.
Magna tamen facies, & non adeunda ſenectus:
Et ſi demiſſas veniat mugitus ad aures
Erigitur, meminitque ſui, vireſque peractas
Ingemit, & campis alios regnare leones.

Fortis veloces] Malim certe cum Heinſio:

Adverſus omnes fortis & velox feras.

Vid. eum ad hunc locum.

2. Semper fecisset satis] Tmeſis, pro *ſatisfeciſſet*.

3. Annis ingravantibus] Cum anni eum gravarent, id eſt, moleſtiam adferrent: vel, annis ingraveſcentibus. Sic Horatius dixit *gravis annis*, de milite ſene. Ovidius quoque,

Quoniam

Aliquando objectus hiſpidi pugnæ ſuis,
Adripuit aurem: ſed carioſis dentibus,
Prædam dimiſit. Hic tum Venator dolens,
Canem objurgabat. Cui latrans contra ſenex:
Non te deſtituit animus, ſed vires meæ.

Quod

Quoniam gravis ipſa ſenecta eſt.
Ennius apud Ciceronem, *ſenio confectus.*

4. ALIQUANDO OBJECTUS] Commiſſus quodam tempore cum ſue in pugnam. Multa congerit exempla Torrentius ad Horatium Epod. lib. od. 2. quo probet, ubi de re venatica ſermo eſt, *canes* fœminino genere uſurpari. Fatetur tamen hanc obſervationem non eſſe perpetuam. Patet certe etiam ex hoc Phædri loco. Quin & ex Columell. 7. 12. *Pecuarius canis neque tam ſtrigoſus & pernix eſſe debet, quam qui damas cervoſque & velociſſima ſectatur animalia.*

HISPIDI] Setoſi apri.

5. CARIOSIS DENTIBUS] Invalidis jam & carie adeſis.

6. VENATOR DOLENS] Prædam jam captam ſic ſibi iterum, tanquam bolum e faucibus, eripi.

7. LATRANS CONTRA SENEX] Non dubitavimus ita reſtituere hunc verſum hactenus corruptum: hortante imprimis, cui plurimum in his ſtudiis tribuimus, Jano Broukhuſio. Prima in *latrare* a nemine veterum, qui alicujus eſſet auctoritatis, umquam correpta eſt. Adeo ut cum aliis erraverit Guntherus, dum ſcriberet,

Portavit ſcapulis paſſus plus mille latrantem.

Quod non vidit eum laudans Rittershuſius, qui tamen Phædrum nimiæ negligentiæ in obſervandis hujus carminis legibus accuſat. Vid. Voſſ. de Arte Gramm. l. 2. p. 75. ubi hunc Phædri verſum improbat. Ultima enim horum verſuum ſedes neceſſario recipit Iambum. Hinc doctiſſimus Barthius merito in Perottum invehitur, qui tam indoctus fuerit poëſeos, ut etiam ultimo ſenarii pedi ſpondæum appoſuerit. Accuratius hac voce eſt uſus Jacobus Sannazarius, quem non veretur Ludovicus de la Cerda, elegans ingeniorum ſpectator, anteponere Statio Papinio. Sic ille Epigr. lib. 1. 19.

Cum prope latrantes ſenſit adeſſe canes.

Et lib. 2. 46.

Quod noctu latras, quod ſellas olfacis unus.

Par ratio eſt in *migrare*, in qua voce primam male corripuit Manilius. Et eadem pœne in *Nigrare*, cujus prima, ut bene obſervavit Taubmannus, a Virgilio ſemper extenditur, excepto uno loco in lib. VIII Æneid.

Credunt ſe vidiſſe Jovem, cum ſæpe nigrantem.

Itaque re bene perpenſa puto nihil melius eſſe, quam hanc in Phædro emendationem admitti, urgente etiam, ut mihi videtur, ipſo ſenſu. Nam *ſenex contra latrans* videtur eſſe, *ſenex contra reſpondit latrans*, id eſt, *latrando.* Unde nihil periculi, ſi verba ita, ut monuimus, tranſponantur. *Latrans contra ſenex* ſignificat igitur, Canis contra ſenex & gravatus annis domino ſuo hoc pacto reſpondit. *Latrans*, ut jam ante monuimus, ponitur pro *latratore*, ut *amans* apud Terentium & Ovidium pro *amatore*; *Medentes* pro *medicis* apud Lucretium; *Hinniens* pro *equo* apud Apulejum; *Mugientes* pro *bubus* apud Horatium; *Laniger* quoque apud noſtrum pro *agno*; & *Auritulus* pro *aſino.* Quod tamen ſummopere miror non admitti a doctiſſimo Cellario, ſtatuente cum Gebhardo, dicto loco retineri debere *auriculas* pro *auritulus.* Vide eum in Theſauro Fabri in voce *Auricula.*

8. NON TE DESTITUIT ANIMUS] Animus meus non deſtituit te, non fallit, non facere negligit, aut curat quod imperas. Vir celeberrimus mihique amiciſſimus Petrus Francius, reponebat, *Non me deſtituit animus*; quod non diſplicet. Apud Virgilium lib. 5 Æneid 394. ſic fere Aceſtæ, a quo dictis caſtigabatur, & impellebatur ad pugnam, reſpondet Entellus:

Non laudis amor, nec gloria ceſſit
Pulſa metu: ſed enim gelidus tardante ſenecta
Sanguis hebet, frigentque effœtæ in corpore vires.

9. QUOD

Quod fuimus laudas, jam damnas quod non ſumus.

¶ Hoc cur, Philete, ſcripſerim, pulcre vides.

EXPLICIT LIB. V.

9. QUOD NON SUMUS] Damnas quod non ſimus amplius. i. e. Ægre fers, quod non ſemper retineamus, & ſic etiamnum habeamus illas vires, quas habuimus olim. Ex conjectura Heinſii legi poſſit,

Quod fuimus, lauda, non damna, quod jam ſumus.

vel,

Quod fuimus laudas, dum damnas quod nunc ſumus.

Barthius Adverſ. l. 44. c. 6. legit,

Quod fuimus laudas? jam dedamnas quod ſumus.

Ita ille, ſed non favente Delio.

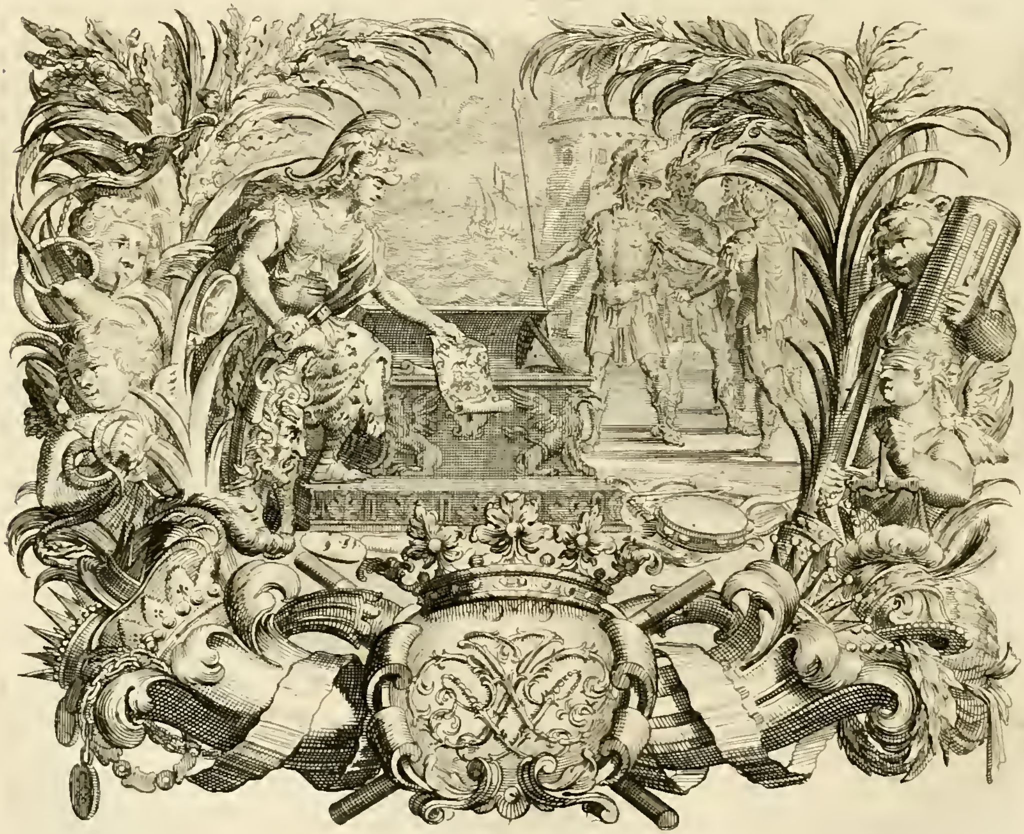
10. HOC CUR, PHILETE, SCRIPSERIM] Sic fabellas aliquando finit auctor. lib. 3. fab. 12.

Hoc illis narro, qui me non intelligunt.

Et ejuſd. libr. fab. 1.

Hoc quo pertineat, dicet qui me noverit.

Vult ſe excuſare Phileto, quod non ea ſcribat alacritate ſenex, qua ſcripſit olim, cum adhuc ætate viribuſque eſſet integris.

APPEN-

APPENDIX FABULARUM, A MARQUARDO GUDIO

E MANUSCRIPTO VETERI DESCRIPTARUM.

FAB. I.

MILUUS ÆGROTANS.

ULTOS quum menſes ægrotaſſet Miluus;
Nec jam videret eſſe vitæ ſpem ſuæ;
Matrem rogabat, ſancta circumiret loca,
Et pro ſalute vota faceret maxima.

Faciam,

AD APPEND.
FAB. I.

1. MULTOS CUM MENSES] Non abſimilis extat fabula apud Æſopum de Corvo ægrotante. Expreſſit & Camerarius fab. 131. Faërnus quoque fabulam ſuam de corvo ægrotante ex hac Phædri ſic videtur contexuiſſe, ut felici variatione ſenariis in Throchaicos converſis eadem fere dixerit. Operæ pretium eſt ſic narrantem audire:

Deſtitutus Corvus æger mortis in periculo,
Anxius Matrem rogabat, ut ſalute pro ſua
Vota Diis concepta ſupplex & preces effunderet.
Nate mi, quid vota pro te, Mater, inquit, proderunt,
Qui tibi omnes reddidiſti ſemper infenſos Deos?
Nam quis, obſecro, eſt eorum, cujus ex altaribus
Exta tu non involâris, ſacra non turbaveris?

3. SANCTA CIRCUMIRET LOCA] Ut circumiret templa, aras &c. Sic in periculis conſtituti ſolebant etiam privatorum domos circumire.

4. PRO SALUTE] Ut ſalutem recuperaret. Lib. 3. fab. 2. *pro vita rogant.*

 VOTA

Faciam, inquit, fili; ſed opem ne non impetrem,
Vehementer vereor; tu, qui delubra omnia
Vaſtando, cuncta polluiſti altaria,
Sacrificiis nullis parcens, nunc quid vis rogem?

VOTA FACERET] Voveret Diis multa, ſi filius ſuus a morbo liberaretur.

5. NE NON IMPETREM] Vereor me non impetraturam quod peto.

6. TU QUI DELUBRA] Editum fuit, *ſed qui delubra* &c. Non aſſequor quid ſibi velit iſtud *ſed* hic denuo repetitum. Conjicio ſcripſiſſe Phædrum cum emphaſi, *Tu qui delubra* &c. q. d. Quomodo audes tu, qui tot flagitiis Deos offendiſti, me rogare ut pro te apud eos intercedam.

7. SACRIFICIIS] Vox hoc loco quadriſyllaba.

F A B. I I.

LEPORES VITÆ PERTÆSI.

QUI ſuſtinere non poteſt ſuum malum,
Alios inſpiciat, & diſcat tolerantiam.
¶ Aliquando in ſilvis ſtrepitu magno conciti
Lepores

AD FAB. II.

1. QUI SUSTINERE NON POTEST] Qui non poteſt ferre. Terent. Andr. 5. 4.

Non tu tuum malum æquo animo feres?

Sed hoc modo & ſupra lib. 1. fab. 2. locutus eſt Phædrus:

Hoc ſuſtinete, majus ne eveniat malum.

Ubi & dixerat *perferre:*

Quia noluiſtis veſtrum ferre, inquit, bonum,
Malum perferte.

Quo loco, quod hic obiter addo, memini clariſſ. Francium maluiſſe,

Quia noluiſtis regem ferre, inquit, bonum,

non male, ſi tanta mutatio, nulla codicum auctoritate ſuffulta, poſſit admitti.

2. ALIOS INSPICIAT] Aliorum hominum inſpiciat vitam. Sic Ter. Adelph. 3.3.62.

Inſpicere, tanquam in ſpeculum, in vitas omnium
Jubeo, atque ex aliis ſumere exemplum ſibi.

Plinius Junior etiam: *Inſpicere hominem propius.*

DISCAT TOLERANTIAM] Diſcat *ſuſtinere ſuum malum*, quod idem eſt. Illuſtriſſ. Gudius, cui has Phædri reliquias debemus, conjicit ita legendum:

Aliorum exemplo toleranter diſcat pati;

id quod firmat auctoritate Ciceronis, apud quem eſt, *Toleranter dolores pati.*

3. ALIQUANDO] *Aliquando* hic valet *quodam tempore.* Vide de vi & uſu hujus voculæ Hor. Turſellinum de particulis.

IN SILVIS STREPITU] Adi Camerarium fab. 56.

CONCITI] Perturbati, metu perculſi. Editum eſt *conati* in priore editione, nec erratis adſcriptum. Non dubito tamen quin ſit vitium typographicum, quod ſic correximus, monſtrante ipſo Gudio, qui fabulam hanc hoc pacto conſtituit:

In ſilva quondam ſtrepitu magno conciti
Lepores, aſſiduos velle ſe propter metus
Finire vitam clamitant. Sic proximum

Venere

Lepores clamant, ſe propter aſſiduos metus
Finire velle vitam. Sic quendam ad lacum
Venerunt, miſeri quo ſe præcipites darent.
Adventu quorum poſtquam ranæ territæ
Virides in algas miſere fugientes ruunt:
Heu, inquit unus, ſunt & alii, quos timor
Vexat malorum. Ferte vitam ut cæteri.

Venere ad ſtagnum, quo ſe præcipites darent.
Adventu quorum poſtquam ranæ territæ,
Confeſtim in imos trepidantes fugiunt lacus:
Heu, inquit unus, ſimilis illarum eſt timor;
Sequamur & feramus vitam ut cæteri.

4. PROPTER ASSIDUOS METUS] In quibus viverent ob inſidias venatorum.

5. FINIRE VELLE VITAM] *Finire vitam* eſt Mori. Sic Nepos Pauſania, cap. ultim. *ubi vitam finierat:* niſi quod illic legi volunt *poſuerat*. Eſt tamen & Plinii *finire vitam*; & Ovidii in Triſtibus,

Quilibet hanc ſævo vitam mihi finiat enſe.

Et ſic fere in peroratione Metam.

Incerti ſpatium mihi finiat ævi.

6. QUO SE PRÆCIPITES DARENT] Quo ſe præcipitarent. Terent. Andr 3. 4. 27.

Utinam eſſet aliquid hic, quo nunc me præcipitem darem!

8. VIRIDES IN ALGAS] Ulvas. Nam *algam* volunt eſſe maris, *ulvam* ſtagnorum.

9. HEU, INQUIT] Lib. I. f. 31.

Heu, quanta nobis inſtat pernicies, ait.

UNUS] Unus nempe fugientium leporum.

10. MALORUM] Miſeriarum, calamitatum. Sic initio, *ſuſtinere ſuum malum.*

FAB. III.

VULPIS ET JUPITER.

NATURAM turpem nulla fortuna obtegit.
¶ Humanam in ſpeciem quum vertiſſet Jupiter
Vulpem, regali pellex ut ſedit throno,

Scara-

AD FAB. III.

1. FORTUNA] Dignitas, honor.

2. HUMANAM IN SPECIEM] In hominis formam.

3. REGALI] Regis. Cum Jupiter eam collocaſſet in ſolio regali. *Rex* autem a poëtis Græcis & Latinis vocatur Jupiter, ut Juno *regina*. Virg. Æn. lib. 10. 621. de Jove,

Rex ætherei breviter ſic fatur Olympi.

Et lib. I. Juno ipſa de ſe,

Aſt ego, quæ divûm incedo Regina.

Sed

Scarabeum vidit prorepentem ex angulo;
Notamque ad prædam celeri proſiluit gradu.
Superi riſere, magnus erubuit pater,
Repudiatam turpemque pellicem expulit;
His proſequutus: Vive quo digna es modo,
Quæ noſtris uti meritis digne non potes.

Sed nec hi ſolum, ſed multo minores etiam, ut Pan, & ſi quid eo vilius, Reges dicebantur. Quod Græci & Latini exemplis paſſim docent.

PELLEX] Nam in humanam ſpeciem verſa, & jam regina facta, & ſic Jovi dilecta, pellex erat Junonis. De pellicibus, quas Jupiter adamavit, ubique Ovidius in Metamorph.

5. PRÆDAM] Qua ſcilicet ſolebat delectari, cum adhuc vulpis eſſet.

CELERI PROSILUIT GRADU] De throno proſiluit *veloci ſaltu*, ut eſt lib. 3. fab 2.

6. MAGNUS ERUBUIT PATER] Erubuit Jupiter: nam *magnus* eſt ejus cognomentum. Vid. lib. 4. fab. 17.

7. TURPEMQUE PELLICEM] Quia rem turpem commiſiſſet. Nam repudiari olim ſolitæ uxores ob rem pudendam.

8. HIS PROSEQUUTUS] Hæc verba adjiciens. Attende ad varietatem hujus formulæ.

Lib. 1. f. 6.
Sic eſt locutus.
Ibid. f. 10.
Dixiſſe fertur.
Ibid. f. 12.
Vocem hanc edidiſſe dicitur.
Ibid. f. 14.
Hæc edidit.
Ibid. f. 27.
Fertur locutus.
Lib. 3. f. 5.
Sic proſequutus.
Ibid. f. 20.
Hoc locutus eſt modo. &c.

9. MERITIS] Beneficiis, quibus te proſequimur.

DIGNE] Uti decebat ad id dignitatis faſtigium evectam.

FAB. IV.

LEO ET MUS.

NE quis minores lædat, fabula hæc monet.
¶ Leone in ſilva dormiente, ruſtici
Luxuriabant mures, & unus ex iis

Super

AD FAB. IV.

1. MINORES] Qui ſunt minores, quam ipſe eſt. Tale quid docuit ſupra l. 1. f 28.
Quamvis ſublimes debent humiles metuere.

LÆDAT] Injuria aliqua afficiat.

2. RUSTICI] *Ruſtici* idem eſt Ciceroni, quod *agrarii* vel *agreſtes*.

3. LUXURIABANT MURES, ET UNUS EX IIS] Ita ex conjectura hunc verſum reſtituimus;

Super cubantem caſu quodam tranſiit.
Expergefactus miſerum Leo celeri impetu
Arripuit; ille veniam ſibi dari rogat,
Crimen fatetur, peccatum imprudentiæ.
Hoc Rex ulciſci glorioſum non putans,
Ignovit & dimiſit. Poſt paucos dies
Leo dum vagatur noctu, in foveam decidit.
Captum ut ſe agnovit laqueis, voce maxima
Rugire cœpit; cujus immanem ad ſonum
Mus ſubito accurrens: non eſt quod timeas, ait,
Bene-

tuimus; cum antea editum eſſet

Luxuriantes mures, unus ex iis
Super cubantem &c.

contra omnem analogiam, & regulas artis metricæ. Nobiliſſimus Broukhuſius malebat,

Laſciviebant mures: unus ex iis,

præcipue quod *laſcivire* huic loco magis convenire videretur, quam *luxuriare*. Quicquid ſit, prior lectio tota cubat in mendo.

5. CELERI IMPETU] Sic præced. fab. *Celeri gradu.*

6. VENIAM SIBI DARI ROGAT] Sic l. 1. f. 22.

Dediſſem veniam ſupplici.

Lib. 4. fab. 19.

Oro ut imprudentiæ
Des primum veniam.

7. CRIMEN FATETUR] Editum fuit

Crimen ſupplex fatetur, peccatum imprudentiæ,

ſed reſpuente verſu. Inducendum eſt, ſi verſus conſtabit, vel *crimen*, vel *ſupplex*, ſenſu tamen integro.

Supplex fatetur, peccatum imprudentiæ.

Sc. eſſe. vel

Crimen fatetur, peccatum imprudentiæ.

Fatetur crimen a ſe commiſſum, quod nempe ſit non mali animi, ſed imprudentiæ peccatum. Niſi malis *imprudentiâ*, id eſt, a ſe peccatum eſſe per imprudentiam, ſuffragante Petro Francio.

8. REX] Leo, qui Rex dicitur ferarum. Lib. 4. fab. 12.

Quum ſe ferarum Regem feciſſet leo.

Adi illum locum, & cum eo confer quæ late commentatus eſt Gudius ad lib. 1. fab. 5.

GLORIOSUM NON PUTANS] Non putans convenire cum gloria magnanimi leonis.

9. DIMISIT] Dimiſit murem incolumem

POST PAUCOS DIES] Sic & l. 1. fab. 17. *Paucis diebus interpoſitis.* l. 3. f. 2.

10. DUM VAGATUR] Dum pervagatur nemora, dum huc illuc diſcurrit.

IN FOVEAM] Factam ad capiendas feras. Vid. lib. 3. fab. 2.

11. CAPTUM UT SE AGNOVIT LAQUEIS] Imitatur more ſuo Virgilium, qui Georg. 1.

Tum laqueis captare feras.

VOCE MAXIMA] Lib. 1. fab. 11. de Aſino venante,

Clamorem ſubitum tollit totis viribus.

Rugire autem vox eſt leonum.

13. NON EST QUOD TIMEAS, AIT] Idem habes lib. 2. f. 1. & lib. 3. fab. 2. *Timere abſiſte.*

Beneficio magno gratiam reddam parem.
Mox omnes artus, artuum & ligamina
Luſtrare cœpit, cognitoſque dentibus
Nervos rodendo laxat ingenia artuum.
Sic captum mus leonem ſilvis reddidit.

14. BENEFICIO MAGNO] Quod mihi nuper præſtitiſti, cum me incolumem dimitteres. Nempe verum eſt, quod dixit lib 3. fab. 2.

Solet a deſpectis par referri gratia.

15. ARTUS] Nodos & juncturas. Sic articuli ſunt noduli, parvulæ juncturæ. Sic apud Plinium *articuli ſegetum*, pro nodis. Eleganter autem Phædrus nervis conjunxit artus. Quemadmodum enim in humani corporis fabrica inciſis nervis laxantur artus: ita in laqueis e nervo ferino contextis, artus ſive nodi, quibus feræ mirifico quodam artificio conſtringuntur, laxantur, ſi nervos ſeces.

16. LUSTRARE] Diligenter inſpicere, ubi facillime poſſent divelli.

COGNITOSQUE] Poſt diligentem luſtrationem inventos.

17. LAXAT INGENIA ARTUUM] Artificioſum & ingenioſum apparatum nodorum concurrentium, quibus ſtatim implicabatur fera, atque in latentes illos gladios incidebat. Sic Plinius dixit in Epiſt. *Ingenium cœnæ*, pro artificioſo convivii apparatu.

SIC CAPTUM] De Leone plagis liberato vide aliquid in Camer. f. 319.

FAB. V.

HOMO ET ARBORES.

PEREUNT ſuis auxilium qui dant hoſtibus.
¶ Facta bipenni quidam ab arboribus petit,
Manu-

AD FAB. V.

1. AUXILIUM QUI DANT] Sic lib. 1. f. 25.

Conſilia qui dant prava cautis hominibus.

Et lib. 4. fab. 18.

Qui fert malis auxilium, poſt tempus dolet.

Auxilium dare eſt Virgilii Æneid. lib. 2. verſ. 691.

Da deinde auxilium, pater, atque hæc omina firma.

2. BIPENNI] Securi ſic dicta, quia ab utraque parte habet aciem.

QUIDAM] Hac particula ſolet in fabulis uti Phædrus. Lib. 2. f. 3.

Laceratus quidam morſu vehementis canis.

Lib. 3. f. 4.

Pendere ad lanium quidam vidit ſimium.

Ibid. f. 5.

Æſopo quidam petulans lapidem impegerat.

Ibid. f. 8.

Habebat quidam filiam turpiſſimam.

Ibid. f. 14.

Puerorum in turba quidam ludentem Atticus
Æſo-

Manubrium ut darent, è ligno; quod foret
Firmum: juſſerunt omnes oleaſtrum dari.
Accepit munus, aptans & manubrium
Cœpit ſecuri magna excidere robora.

Dumque

Æſopum nucibus quum vidiſſet, reſtitit.
Lib. 4. f. 4.
Quidam decedens tres reliquit filias.
Ibid. f. 18.
Gelu rigentem quidam colubram ſuſtulit.
Lib. 5. f. 4.
Quidam immolaſſet verrem quum ſancto Herculi.
Ibid. f. 5.
Facturus ludos dives quidam nobiles.
Ibid. f. 7.
Erat facturus ludos quidam nobiles. &c.
Sic enim, ut ante dictum eſt, loquebantur de ignotis.

3. E LIGNO] Sic Plautus dixit, *e ferro fabricatum eſt.* Virg. *Lorica ex ære.*

4. FIRMUM] *Firmum* proprie dicitur de ligno duriſſimo, ad imitationem Virgilii lib. 2. Æneid.

Firma cavavit
Robora,

id eſt dura, quæ Plinius vocat inflexibilia.

OLEASTRUM] Lignum ex *oleaſtro*, id eſt Olea ſilveſtri. Synecdoche.

5. APTANS ET MANUBRIUM] Nempe *ſecuri. Aptare facta manubria* eſt apud Columellam lib. XI. *Aptare trabes* apud Virg. I Æneid.

6. COEPIT SECURI MAGNA EXCIDERE ROBORA] Elegans formula, quam Phædrus videtur habuiſſe in deliciis, quod paſſim in his fabulis videre eſt. Age, loca, in quibus ea occurrit, oculis tuis ſubjiciamus. Lib. I. fab. 2.
Cum cœpiſſent queri.
Ibid. ead. fab.
Corripere cœpit ſingulas.
Ibid. f. 3.
Redire mœrens cœpit ad proprium genus.
Ibid. f. 6.
Continuo narrare incipit.
Ibid. f. 8.
Cœpit ſingulos
Inlicere pretio.
Ibid. f. 12.
Per campum fugere cœpit.
Ibid. f. 13.
Hunc vidit Vulpis, dehinc ſic occœpit loqui.
Ib. f. 14.
Malus quum ſutor inopia deperditus
Medicinam ignoto facere cœpiſſet loco.
Ib. f. 19.
Flagitare validius
Cubile cœpit.
Ibid. f. 20. de canibus,
Aquam cœpere bibere.
Ibid. f. 25.
Quum currens bibere cœpiſſet canis.
Ib. f. 28.
Hanc perſecuta mater orare incipit.
Ib. f. 31.
Qui regnum adeptus cœpit veſci ſingulas.
Libr. 2. f. 2.
Capillos homini legere cœpere invicem.
Ibid. f. 5.
Alveolo cœpit ligneo conſpergere
Humum æſtuantem.
Ib. f. 8.
Tum gaudens ferus
Bubus quietis agere cœpit gratias.
Lib. 3. f. 16.
Multo validius
Clamare cœpit.
Ibid. f. 19.
Namque recta per forum
Cœpit redire.
Lib. 4. f. 13.
Poſtquam lavare cœpit pœnitentia.
Ibid. f. 15.
Hirci mœrentes indignari cœperant.
Ibid. f. 16.
Vexata ſævis navis tempeſtatibus,
Ferri ſecundis tuta cœpit flatibus.
Ib. f. 17.
Tremere cœpere omnia.
Ib. f. 21.
Circumire cœpit urbes Aſiæ nobiles.
Ib. f. 23.
Muſca ſic cœpit prior.
Lib. 5. f. 7.
Deſiderari cœpit, cujus flatibus

Sole-

Dumque eligebat quæ vellet, ſic Fraxino
Dixiſſe fertur Quercus, Merito cædimur.

EXPLICIT FELICITER.

Solebat excitari ſaltantis vigor.
Ibid. fab. 10.
Languere cœpit annis ingravantibus.
Deinde & in Appendic. fab. 4.
Rugire cœpit:
& mox,
Luſtrare cœpit.

EXCIDERE ROBORA] *Securi cædere* eſt apud Ovidium. *Cædere arbores* apud Virgilium. *Qui robur illic cæcidit*, apud Ciceronem.

ROBORA] Duriſſimas quercus, cæteraſque arbores.

7. DUMQUE ELIGEBAT] Dum eligeret ſibi quæ vellet robora truncare vel excidere.

8. MERITO CÆDIMUR] Sic plane noſter l. fab. 31.

De reliquis tunc una, Merito plectimur.

I N-

INDEX
OMNIUM VOCABULORUM.

Prior numerus Fabulæ Librum. Alter Fabulam. Tertius Fabulæ cujuſque Verſum. App. Fabularum Appendicem denotat.

A

A Catena, 3.7.16
A cœna, 2.8.20
A corcodilis, 1.25.4
A deſpectis, 3.2.1
A divo Auguſto, 3.10.39
A feminis, 2.2.1
A furibus, 3.7.10
A Jove, 1.2.11
A Libero, 4.14.8
A liberto, 3.10.11
A me, 4.20.5
A negotiis, 3. prolog. 2
A noxiorum inſolentiis, 4.25.31
A priſtina conſuetudine, 4.12.6
A quo, 1.3.11
A quodam, 3.20.8
A radicibus, 3.10.49
A ſuis, 4.17.15
A ſummo Jove, 4.19.11
A Superis, 1.17.9
A te, 1.1.8
Ab alia, 1.30.4
Ab alio, 1.4.4
Ab aquila, 1.9.3
Ab ara, 1.28.8
Ab arboribus, app. 5.2
Ab aſtris, 2.6.12
Ab homine, 1.22.1
Ab hoſtibus, 4.5.8
Ab humeris, 2.5.12
Ab illis, 1.30.6
Ab improbis, 1.8.1
Ab ipſo, 4.21.22
Ab omni injuria, 1.31.9
Ab ove, 1.17.2
Ab univerſis, 5.7.39
Abdidiſſet, 2.6.5
Abditos, 4.19.4
Abeſto, 3. prolog. 60.
Abeunt, 3.2.7: 4.17.20
Abjecit, 4.1.13
Abierunt, 4.19.16
Abigeris, 4.23.15
Abjiciet, 4.4.42

INDEX

Abiit, 3.19.9.
Abire, 1.8.3: 1.16.5: 3.7.25
Abiturus, 4.19.16
Abſentis, 4.21.21
Abſiſtite, 3.2.18
Abſolvar, 3.9.4
Abſtuleris, 1.8.12
Abſtulit, 1.5.11
Abundat, 5.5.40
Abundet, 4.25.6
Accedit, 2.8.22
Accedit ad lectum, 3.10.26
Accenderet, 3.19.4
Accendi, 4.10.13
Accendit, 4.10.1
Accenſa magis eſt, 3.16.8
Acceperint, 4.4.11
Accepimus, 1.26.11
Accepit, 4.22.12
Accepit, 4.24.12. app. 5.5
Accepta, 4.21.5
Acceſſit, 2.6.2
Acceſſit alter, 5.6.2
Acceſſum, 2.1.12
Accidat, 4.17.18
Accidere, 3. prolog. 24
Accipere, 3.5.5
Accipias, 2. prolog. 11
Accipiens, 3.8.8
Accipies, 3.5.7
Accipite, 3.13.9
Accipiter, 1.9.6
Accommodat, 3.16.1
Accurrens, app. 4.13
Accurrit, 5.2.7
Accuſator, 3. prolog. 41
Accuſatores, 3.10.34
Acer, 3.7.18
Acerbam, 4.2.4
Acerbum; 3.16.3
Acquiſivit, 1.14.4
Acriter, 4.23.1
Acuatque, 2. prolog. 4
Ad animum, 3.19.10
Ad aures, 2. epilog. 12
Ad Centumviros, 3.10.35
Ad certamina, 5.5.7
Ad cœnam, 1.26.3: 4.14.8
Ad cœnam promitte, 4.24.15
Ad cogitandum, 3.14.13
Ad conſulendos, 3.3.6
Ad cubile, 2.4.12
Ad deriſum, 5.7.3
Ad eum, 1.21.5
Ad fabellam, 5. prol. altero. 9
Ad faciem, 4.16.7
Ad fallaciam, 1.31.5
Ad fontem, 1.12.3
Ad fortunam, 4.14.4
Ad forum, 3.13.3
Ad hoſtem, 4.3.5
Ad januam, 4.24.30
Ad illos, 1.14.17
Ad imam, 2.4.3
Ad Jovem, 1.2.22: 4.17.1
Ad Junonem, 3.18.1
Ad lanium, 3.4.1
Ad lectum, 3.10.16
Ad legendum, 3. prolog. 62
Ad lumen, 4.10.2
Ad me, 4.25.11
Ad meos hauſtus, 1.1.8
Ad necem, 2.8.6
Ad nidum, 2.4.6
Ad noſtrum caput, 1.30.11
Ad patrem, 3.8.9
Ad perniciem, 1.20.2
Ad perniciem multos, 3.5.1
Ad pœnitendum, 5.5.3
Ad prædam, app. 3.5
Ad præſepe, 2.8.22
Ad præſepia, 5.9.2
Ad proprium genus, 1.3.10
Ad querelam, 3.18.15
Ad regem, 3. prolog. 28

Ad

Ad rivum, 1. 1. 1
Ad ſanitatem, 5. 7. 12
Ad ſe, 3. prolog. 46
Ad ſe recepit, 4. 21. 23
Ad ſidera, 1. 6. 4
Ad ſonum, app. 4. 12
Ad ſpeluncam, 4. 19. 3
Ad ſplendorem, 3. 12. 5
Ad ſtudium, 3. prolog. 9
Ad villam, 3. 10. 19
Adclamat, 5. 5. 34
Addideris, 5. 3. 5
Addidit, 1. 14. 13
Adducit, 5. 7. 18
Adeo, 1. 4. 7
Adeptus, 1. 31. 11
Adfectare, 3. 18. 14
Adfert, 2. 8. 11
Adfertur, 3. 7. 21
Adficietur, 1. 5. 10
Adficiuntur, 1. 11. 10
Adfinitatem, 4. 13. 3
Adfluens, 5. 1. 20
Adgreſſa eſt, 3. 16. 10
Adhuc, 3. 1. 2
Adhuc ſuperſunt, 5. 5. 39
Adjecit, 3. 10. 15
Adjiciam, 4. 1. 9
Aditu, 5. 9. 1
Aditum, 4. 17. 22
Adjutoribus, 5. 5. 14
Adjuvare, 4. 25. 17
Adjuvaret, 3. 10. 40
Adjuvat, 1. 8. 2
Adjuviſſes, 5. 2. 11
Adlata, 3. 10. 29
Adluſerit, 3. 19. 12
Admirabilem, 3. 18. 3
Admirans, 3. 17. 5
Admirator, 4. 21. 21
Admiratus fuerat, 5. 1. 20
Admonebit, 4. 3. 12
Admonere, 3. 10. 54
Admonet, 3. 17. 13
Admonuit, 1. 11. 4
Admota prece, 3. 15. 7
Admoto ubere, 3. 15. 7
Admovere preces, 4. 25. 20
Admovit preces, 1. 19. 6
Adnatant, 1. 2. 19
Adpetebat, 4. 2. 2
Adpeterem, 5. 4. 5
Adpetit, 1. 4. 1
Adpetit dente, 4. 7. 1
Adplicuit, 4. 14. 12, 13
Adproba, 5. 5. 45
Adprobaret, 4. 4. 28
Adprobavit, 4. 24. 11
Adripuit aurem, 5. 10. 5
Adriſerit, 4. 20. 4
Adſcribere, 4. 2. 6
Adſcribi, 4. 17. 16
Adſcripſerunt, 5. prolog. altero. 6
Adſcriptus, 4. 10. 8
Adſequar, 3. 9. 3
Adſequi, 4. 1. 11
Adſignari, 5. 2. 17
Adſignate, 4. 4. 37
Adſilit, 2. 5. 21
Adſiluit, 4. 1. 14
Adſuetam, 3. prolog. 14
Adſuevi, 4. 7. 7
Adſuevit, 1. 16. 5
Adſunt, 4. 21. 16
Adtentarit, 5. 2. 10
Adtrahit, 4. 17. 9
Adtributum eſt, 4. 19. 12
Advenerit, 1. 16. 7
Advenit, 5. 7. 20
Adventu, app. 2. 7
Adverſo, 2. 8. 16
Adverſus, 5. 10. 1
Advocata, 1. 14. 13
Advocavit fidem, 4. 4. 20
Advolant, 2. 7. 7

Advolavit, 3. 16. 17
Adultam, 3. 10. 23
Adulteram, 3. 3. 9
Adulterum, 3. 10. 16
Ædes, 3. 9. 2
Æetæ, 4. 6. 12
Ægæa, 4. 6. 19
Ægre, 4. 5. 4
Ægrotaſſet, app. 1. 1
Æmulatio, 2. 9. 7
Æqualiter, 4. 4. 9
Æquaſſent, 4. 15. 3
Æque, 5. 6. 2
Æquis, 1. 2. 1
Æquitatis, 4. 12. 5
Æquo animo, 1. 26. 12
Æſope, 3. 19. 8
Æſopeas, 5. prolog. 11
Æſopi, 2. epilog. 1: 3. prolog. 38: 4. 20. 4: 5. prolog. 11: 5. prolog. altero, 1
Æſopi fabula, 1. 10. 3
Æſopi genus, 2. prolog. 1
Æſopi nomen, 5. prol. altero, 1
Æſopi ſtylo, 3. prolog. 29
Æſopo quidam, 3. 5. 2
Æſopum, 3. 14. 2
Æſopus, 1. 2. 9: 1. 3. 3: 1. 6. 2: 2. 2. 4: 3. 19. 1: 4. 4. 29: 4. 6. 5: 4. 16. 2
Æſopus auctor, 1. prolog. 1
Æſopus ibi, 3. 3. 14
Æſtate, 4. 23. 18
Æſtimantes, 4. 17. 16
Æſtimo, 3 4. 5
Æſtuantem, 2. 5. 16
Ætatem, 3. 10. 24
Ætatis, 2. 2. 3
Æterna in baſi, 2. epilog. 2
Æternam famam, 3. prolog. 53.
Ævi, 4. 25. 15
Ævum, 4. 19. 10
Ævum ſollicitum, 1. 31. 7
Affectus, 3. prolog. 36
Affirmant, 5. 7. 21
Affirmat, 3. 3. 9
Affirmavit, 1. 17. 5
Afflictis, 1. 2. 28
Affrictione, 4. 13. 2
Age, 3. 7. 25
Age porro, 3. 15. 11
Agedum, 5. 4. 10
Agellos, 4. 4. 23
Agendo, 2. 5. 3
Agens, 2. 5. 3
Agere, 3. 17. 13
Agere gratias, 2. 8. 15
Aggeras, 4. 19. 23
Aggravant, 3. 3. 13
Aggreſſa eſt, 3. 16. 10
Agi, 4. 12. 3
Agi ad pœnitendum, 5. 5. 3
Agitque, 4. 19. 2
Agitur, 3. 13. 11
Agmine, 5. 1. 14
Agno, 3. 15. 1
Agnos, 3. 3. 5
Agnoſcere, 1. 22. 10
Agnoſcit, 2. 5. 19
Agnovit, app. 4. 11
Agnus, 1. 1. 1. & 3. & 11
Agreſtes, 3. 2. 3
Agros, 4. 4. 38. & 42
Ais, 4. 6. 17
Ait, 1. 1. 10: 1. 30. 3: 2. 1. 9: 2. 4. 6: app. 4. 13
Ajunt, 5. 6. 6
Alapæ, 2. 5. 22: 2. 5. 25
Alapam, 5. 3. 2
Albus, 3. 15. 10
Ales, 1. 13. 8
Algas, app. 2. 8
Aliæ plagæ, 3. 20. 11
Aliamque, 1. 4. 4
Alienis, 1. 3. 1
Alienum, 1. 4. 1

Alie-

Alienum moribus, 4. 4. 40
Alii, 3. 2. 3. 4: app. 2. 9
Alii ſimul, 4. 9. 5
Aliis, 1. 9. 1
Aliis, 2. 5. 4
Alio, 1. 4. 4
Aliorum, 4. 25. 24
Aliorum vices, 4. 25. 25
Alios, 1. 29. 2: app. 2. 2
Alios fallere, 5. 2. 14
Aliquæ, 3. prolog. 8
Aliquando, 3. 14. 12.
Aliquando, app. 2. 3
Aliquid, 4. 17. 16. & 19
Aliquot, 5. 7. 11
Aliquot domos, 3. 19. 3
Aliquot ſecutis, 4. 1. 7
Aliud quicquam, 2. prolog. 2
Alium, 1. 2. 22
Alius, 3. prolog. 41. 42
Allicit, 2. 3. 7
Alligant, 3. 7. 18
Alta, 2. 8. 25
Alta in vinea, 4. 2. 1
Alta quercu, 3. 13. 1
Altaria, app. 1. 7
Alter, 2. 7. 3: 4. 14. 1
Alter occuparat, 2. epil. 5
Alteram, 4. 4. 5
Alteri, 4. 3. 13
Alterius, 3. 10. 55
Alterius malo, 4. 8. 2
Alticinctis, 2. 5. 11
Altiore, 4. 8. 4
Altis, 2. 6. 12
Altiùs, 4. 19. 2
Alveolo, 2. 5. 15
Alveos, 3. 13. 9
Alueris, 4. 10. 16
Alvi, 4. 5. 10
Amanti. 3. 10. 16
Ambæ, 2. 2. 6
Ambitio, 3. 10. 56
Ambos, 3. 8. 13
Ament, 2. 2. 2
Amentur, 2. 2. 2
Amice, 3. 7. 17: 4. 8. 8
Amici, 3. 9. 1
Amicis, 3. prolog. 13: 3. 9. 7
Amicus, 4. 11. 7
Amiſi, 2. 7. 12
Amiſit, 1. 21. 1
Amiſſi, 3. 11. 3
Amittit, 1. 4. 1: 1. 10. 2
Amphoram, 3. 1. 1
Amplexus, 3. 8. 12
An, 1. 23. 4: 3. 15. 10: 4. 8. 6.
Anacharſis, 3. prolog. 53
Angulo, 4. 1. 7: app. 3. 4
Anguſtam, 3. 9. 6
Anguſto, 5. 9. 1
Anhelans, 2. 5. 3
Anima, 3. 1. 5
Animadvertit, 2. 8. 13
Animal, 5. 3. 8
Animi, 3. prolog. 47: 5. prolog. 7
Animo, 1. 26. 12: 3. 14. 12
Animos, 2. 2. 5
Animum, 1. 11. 15: 3. prolog. 13
Animus, 2. epil. 13: 3. prolog. 3: 3. 7. 25: 5. 7. 1
Annis, 1. 21. 3: 4. 1. 1: 5. 10. 3
Annos, 2. 2. 4
Ante, 1. 1. 10: 4. 9. 3: 4. 17. 26.
Antehac, 3. 1. 6
Antequam, 5. 9. 4
Antidoto, 1. 14. 8
Antidotum, 1. 14. 3
Antiqua, 4. 21. 18
Antiqui, 5. 8. 7
Antiquis, 4. 4. 25
Antro, 4. 17. 33
Anum, 4. 17. 20
Anus, 2. 2. 9: 3. 1. 1
Aper, 1. 21. 5: 1. 29. 10: 2. 4. 22: 1. 29. 9: 4. 3. 2

Aperto, 5. 5. 37
Apertum eſt, 3. 13. 14
Apes, 3. 13. 1
Apibus, 3. 13. 12
Apollinis, 3. 16. 12
Apollo, 3. prolog. 58
Apothecam, 4. 4. 25
Apparatu, 4.24.21:5.5.14
Apparebunt, 4. 25. 32
Apro, 1. 29. 4
Aprum, 2. 4. 9
Aptans, app. 5. 5
Aptare, 4. 14. 7
Aquâ, 1. 14. 7
Aquæ, 4. 8. 8
Aquam, 1. 1. 6
Aquila, 1. 28. 3, 11: 2. 4. 1, 15,21
Aquilâ, 1. 9. 3
Aquilæ, 3. 18. 11
Arâ, 1. 28. 8: 4. 10. 1
Aranea, 2. 8. 23
Aras, 4. 23. 5
Arbitrio, 3. 18. 10
Arbore, 1. 13. 4
Arborem, 1. 28. 9
Arbores, 1. prolog. 6: 3. 17. 2
Arboribus, app. 5. 2
Arca, 4. 11. 2
Arcem, 1. 2. 5
Arcum, 3. 14. 5, 10
Ardebat, 3. 16. 15
Ardelionum, 2. 2. 1
Ardentem, 1. 28. 8
Argenteam, 4. 4. 22
Argento, 5. 1. 7
Arguebat, 1. 10. 4
Arguis, 3. 11. 6
Argumento, 4. 6. 2
Argumentum, 4. 15. 7
Argus, 4. 6. 9
Argutiæ, 5. 5. 41
Arida, 1. 6. 8
Arripuit, 5. 7. 2: 5. 10. 5. app. 4. 6
Arte, 2. epil. 13
Artis, 1. 14. 11
Artifex, 5. prolog. 4
Artifices, 5. 5. 7
Artium, 3. prolog. 20
Artos, 4. 5. 2
Artus, 4. 6. 15: app. 4. 15
Artuum, app. 4. 15: 4. 17
Aſcendit, 4. 21. 9
Aſello, 5. 4. 3
Aſello comite, 1. 11. 3
Aſellum, 1. 15. 4
Aſellus, 1. 29. 4
Aſiæ, 4. 21. 4
Aſino, 1. 15. 6
Aſinum, 1. 11. 11
Aſinus; 1. 21. 8: 1. 29. 7
Aſperam, 3. 7. 12
Aſpernatus, 5. 4. 4
Aſpero, 1. 2. 24
Aſpexit, 3. 10. 29
Aſpicit, 3. 7. 15
Aſſem, 3. 5. 3
Aſſiduos, app. 2. 4
Aſtris, 2. 6. 12
At, 1. 15. 7: 1. 21. 10: 3. 17. 8: 4. 4. 43
Athenæ, 1. 2. 1
Athenas, 4. 4. 13: 5. 1. 2
Atque, 1. 2.12: 1. 16.5: 4.23.8: 4.24.9
Atque ita, 1.1.13: 1.22.9: 4.3.9: 4.12.7
Atrienſibus, 2. 5. 11
Attende, 2. 1. 1
Attendere, 2. 5. 6
Atteſtatur, 1. 10. 3
Attici, 2. epil. 1
Attici, 4. 4. 32
Atticus, 3. 14. 1
Attingere, 1. 4. 7
Avare, 4. 19. 4
Avaris, 1. 27. 1
Auctor, 3. 13. 11: 3. 15. 18: 4. 14. 3
Auctor Æſopus, 1. prolog. 1

Auctores, 3. prolog. 56
Auctoris, 2. prolog. 7
Auctoritatem, 4. 24. 10
Auctoritatis, 5. prol. alt. 3
Audacem, 4. 6. 8
Audaciam, 3. 5. 9
Audacter, 2. 1. 9
Audebat, 3. prolog. 36
Audet, 5. 1. 16
Audierat, 2. 3. 3
Audis, 4. 19. 20
Avertendum, 3. 3. 8
Avertit, 4. 11. 6
Aufer, 3. 6. 8
Augurium, 3. 18. 12
Auguſto, 3. 10. 39
Avi, 1. 3. 8
Avida, 2. 1. 4
Avidis, 1. 13. 11
Aviditas, 1. 4. 5
Aviditas dives, 2. 1. 14
Aulæo, 5. 7. 23
Aura, 5. 7. 1
Auras, 2. 6. 7
Aurem, 2. prolog. 6
Aurem pervellit, 5. 5. 32
Aures, 2. epilog. 12
Auribus, 3. prolog. 7: 3. 18. 3
Auris, 3. 10. 51
Auritulus, 1. 11. 6
Aurum, 1. 27. 7: 4. 19. 7
Aut, 3. 10. 57.
Autem, 1 prol. 5: 2 epil. 15: 3 prol. 31: 3. 3. 9: 4. 4. 7: 4. 21. 8
Auxilia, 1. 31. 2
Auxilio, 4. 25. 16
Auxilium, 3. 16. 9: app. 5. 1
Auxilium me, 4. 3. 7
Auxilium petiit, 4. 3. 4

B.

BAjulantem, 3. 20. 5
Balanti, 3. 15. 1
Barbam, 4. 15. 1
Barbarûm, 4. 6. 11
Barbatus, 4. 8. 10
Baſi, 2. epilog. 2
Baſia, 5. 7. 28
Bathyllo, 5. 7. 5
Beneficio, 4. 25. 18: app. 4. 14
Beneficium vanum, 1. 22. 8
Benevolentiam, 3. 15. 16
Benignitas, 1. 23. 7
Beſtias, 1. 11. 8
Bibamus, 3. 16. 15
Bibenti, 1. 1. 6
Bibere, 1. 14. 9
Bibere, 1. 20. 5
Bibere in Nilo, 1. 25. 3
Bibiſſet, 1. 12. 3
Bidens, 1. 17. 8
Bilinguis, 2. 4. 25
Binas, 1. 15. 7
Bipenni, 4. 6. 7: app. 5. 2
Bis, 1. 8. 2
Bis mori, 1. 21. 12
Blanditiæ, 1. 19. 1
Bona, 3. 10. 37
Bonas, 2. prolog. 11
Boni, 4. 4. 1
Bonis, 1. 3. 1
Bonis præſentibus, 5. prolog. altero. 8
Bonitas, 3. 15. 17: 4. 25. 17
Bonitas aquæ, 4. 8. 8
Bono, 5. 4. 12
Bonum, 1. 2. 29: 3. 1. 5
Bonus, 4. 10. 21
Bos, 2. 8. 5
Bove, 1. 24. 5
Bovem, 1. 24. 8
Boves, 2. 8. 21
Breve, 1. 19. 6
Brevem, 5. 8. 5
Brevi, 3. 4. 2
Brevi docebo, 3. prolog. 34

Brevitas, 2 prolog. 12
Breviſtate, 3. 10. 60
Brevitatem, 5. 5. 45
Brevitati, 4. 25. 8
Breviter, 3. 7. 1
Brevius, 3. 19. 6
Bruma, 4. 23. 18
Bubili, 2. 8. 4
Bubulcus, 2. 8. 11
Bubus, 2. 8. 15

C.

CAcant, 4. 17. 24
Cadis, 4. 4. 25
Cæcâ, 4. 19. 17.
Cæco, 2. 8. 3
Cæde, 1. 11. 11
Cæde patris, 4. 6. 16
Cædem, 2. 7. 8
Cædimur, app. 5. 8
Cæo, 4. 21. 8
Cæſar, 2. 5. 19
Cæſar Tiberius, 2. 5. 7
Cæteri, app. 2. 10
Calamitas, 1. 3. 16
Calamitatem, 3. prolog. 40
Calamo, 4. 1. 2
Calceandos. 1. 14. 16.
Calceis, 5. 7. 42
Calcibus, 1. 21. 9
Callidi, 4. 1. 18
Calvi, 5. 3. 1
Calumniæ, 3. 10. 42
Calumniamque, 3. prolog. 37
Calumniari, 1. prolog. 5
Calumniator, 1. 17. 2
Calvus, 2. 2. 8
Calvus, 5. 8. 2
Calvus fortè, 5. 6. 1
Camaræ, 4. 24. 29
Campum, 1. 12. 8
Candore noto, 3. prolog. 63
Canem, 5. 10. 7
Canens, 4. 21. 5
Canes, 1. 25. 3
Canes currentes, 1. 25. 3
Canes eluſit, 1. 12. 9
Cani, 1. 23. 3
Canibus, 2. 3. 5
Canibus anum, 4. 17. 19
Canis, 1. 4. 2
Canis, 1. 17. 2
Canis, 1. 25. 5
Canis parturiens, 1. 19. 3
Canis vehementis, 2. 3. 1
Canos, 2. 2 10
Canticum, 5. 7. 25,.31
Cantu ſaxa, 3. prolog. 58.
Cantus, 3. 16. 11
Cantus luſcinii, 3. 18. 2
Canum, 1. 12. 11
Capacis, 4. 5. 10
Capella, 1. 5. 3
Capellæ barbam, 4. 15. 1
Capellas, 3. 15. 1
Capere, 3. 16. 5
Caperis, 5. prolog. 10
Capi, 1. 15. 6
Capi cibo, 1. 23. 4
Capi meritis, 3. 15. 19
Capiant, 4. 4. 16
Capiat, 2. prolog. 6
Capillos, 2. 2. 7
Capis, 4. 19. 8
Capita, 1. 14. 15
Capite, 4. 23. 6
Capite eſt protruſus, 5. 7. 39
Capite humano, 3. 3. 5
Captans, 5. 3. 2
Captant, 1. 29. 1
Captas, 4. 7. 6
Capti, 4. 5. 8
Captum, app. 4. 11. 18
Captus, 5. 7. 1
Caput, 1. 2. 17

Caput, 1. 8. 11
Caput, 3. 3. 7
Caput, 5. 3. 1
Caput ita, 1. 30. 11
Carbonem, 5. 6. 6
Careas, 4. 19. 10
Carebunt, 4. 17. 33
Caret, 1. 20. 1
Carioſis, 5. 10. 5
Carminis, 3. prolog. 3
Carnem, 1. 4. 2
Carnis meæ, 1. 25. 9
Carpens, 3. 8. 12
Carpere, 2. epilog. 17
Carperent, 1. 28. 4
Caſeum, 1. 13. 3
Caſeum emiſit ore, 1. 13. 10
Caſſandræ, 3. 10. 4
Caſta oſcula, 4. 23. 7
Caſtæ mulieris, 3. 10. 14
Caſu, 4. 21. 25: 5. 7. 7: app. 4. 4
Caſu gravi, 1. 21. 2: 5. 7. 7
Caſu peccat, 5. 3. 12
Caſus, 2. 7. 10
Catenâ, 3. 7. 16
Cathedra, 3. 8. 4
Cato, 4. 6. 21
Catulis, 2. 4. 24
Catulos, 1. 19. 7
Catulos Vulpinos, 1. 28. 3
Caudam, 3. 18. 8
Cavere, 1. 9. 1
Cavernam, 2. 4. 2
Cauſa, 3. prolog. 6
Cauſa mali, 3. 10. 44
Causâ meâ, 1. 22. 4
Cauſa ſed, 3. 3. 2
Cauſam, 1. 6. 6
Cauſam cum peroraſſent, 1. 10. 7
Cauſam dixit, 3. 17. 6
Cauſam intelligit, 3. 14. 8
Cauſam jurgii, 1. 1. 4
Cauſam ſcribendi, 5. prolog. 9
Cauſam tuentes, 3. 10. 38
Cauſis, 1. 1. 15
Cautis, 1. 25. 1
Cavo, 2. 4. 17: 3. 16. 17
Cavoque ramo, 3. 16. 5
Cavos, 4. 5. 3
Cedam loco, 1. 19. 10
Cedo, 5. 2. 9
Cedo invidiæ, 3. 9. 4
Celans, 2. 2. 4
Celat, 4. 14. 5
Celaverat, 5. 5. 32
Celebres nuptias, 1. 6. 1
Celeri, 4. 17. 6: app. 3. 5: 4. 5
Celeritate pennæ, 1. 31. 4
Celeriter, 1. 13. 10
Celerius, 4. 25. 14
Celsâ arbore, 1. 13. 4
Celsâ cervice, 2. 7. 4
Celſa populus, 3. 17. 4
Celſis cornibus, 4. 8. 11
Cenſores, 4. 9. 5
Centena, 4. 4. 12
Centum, 2. 8. 18
Centumviros, 3. 10. 35
Ceperat animos, 2. 2. 5
Cepero, 4. 25. 14
Cepi prædam, 4. 3. 8
Cepiſſent, 1. 5. 5
Cerebrum, 1. 7. 2
Ceris, 3. 13. 9
Cernens, 4. 1. 18
Certa ratio, 5. prolog. 9
Certamina, 5. 5. 7
Certatim, 1. 2. 18
Certatim ruunt, 5. 1. 3
Certè, 1. 21. 12: 1. 29. 8: 2. 5: 22
Certè brevitatem, 5. 5. 45
Certè quo, 3. prolog. 32
Certis menſibus, 3. 15. 5
Certo pretio, 4. 24. 6
Certumque, 3. 10. 43
Cervi, 2. 8. 25

Cervice, 2. 7. 4
Cervum, 1. 5. 5
Cervus, 1. 12. 3: 1. 16. 3
Ceſſarunt, 1. 9. 5
Cetera, 4. 5. 36
Ceteri, 4. 21. 24
Ceteros, 4. 24. 29
Charitatem, 3. 8. 13
Chartas, 5. prolog. 18
Chartis, 5. 5. 43
Chorum, 3. prolog. 19
Chorus, 5. 7. 25
Cibi, 1. 27. 7
Cibi res, 4. 7. 4
Cibo, 1. 23. 4
Cibo intrito, 1. 26. 7.
Cibo largo, 3. 7. 14
Cibo tenui, 4. 12. 7
Cibo veſcatur, 2. 6. 13
Cibum, 1. 4. 6
Cibum appeterem, 5. 4. 5
Cibus, 3. 12. 6
Cicada, 3. 16. 3
Ciconia, 1. 26. 6
Ciconiam, 1. 26. 3
Ciens gemitus, 1.18.3: 4.22.1
Cinis, 3. 9. 4
Circa, 4. 23. 14
Circum, 3. 20. 4: 4. 5. 3
Circumcidis, 4. 19. 25
Circumdedit, 1. 28. 9
Circumeunti, 3. 19. 5
Circumire, 4. 21. 4
Circumiret, app. 1. 3
Cirris, 2. 5. 13
Citati, 4. 17. 8
Citatus, 1. 17. 4
Cithara, 3. 16. 12
Citharæ, 4. 19. 20
Citius, 3. 6. 2
Cito, 3. 14. 10: 4. 25. 13
Cives, 1. 2. 30
Civitatem, 1. 2. 2: 5. 5. 11
Clamant, app. 2. 4
Clamare, 3. 16. 7
Clamitantem, 1. 9. 7
Clamore, 1. 15. 5
Clamorem, 1. 6. 4: 1. 11. 7
Clamores, 5. 5. 28
Clamque, 3. 10. 19
Clarum, 2. 7. 5
Claſſe, 4. 6. 19
Clauderetur, 4. 8. 4
Clauſo, 4. 8. 12
Clazomenæ, 4. 21. 17
Clementer, 4. 19. 8
Clitellas, 1. 15. 8. 10
Coacta fame, 4. 2. 1
Coëgit, 4. 3. 9.
Cœlo, 4. 11. 3
Cœlum, 4. 6. 26: 4. 19. 24
Cœnâ, 2. 8. 20.
Cœnam, 1. 26. 3: 3. 19. 2: 4. 24. 15
Cœperant, 4. 15. 2
Cœpere, 2. 2. 7
Cœpere, 4. 17. 22
Cœpere bibere, 1. 20. 5
Cœpiſſent, 1. 2. 8
Cœpiſſet bibere, 1. 25. 5
Cœpiſſet facere, 1. 14. 2
Cœpit, 1. 2. 25: app. 4. 12: 4. 16: 5. 6
Cœpit, 1. 3. 10
Cœpit, 1. 8. 5
Cœpit, 2. 5. 15
Cœpit, 2. 8. 15
Cœpit, 3. 16. 7
Cœpit, 4. 13. 1: 4. 16. 5
Cœpit, 4. 21. 4.
Cœpit, 4. 23. 2
Cœpit deſiderari, 5. 7. 14
Cœpit flagitare, 1. 19. 9
Cœpit fugere, 1. 12. 8
Cœpit lacerari, 1. 12. 11
Cœpit languere, 5. 10. 3

Cœ-

Cœpit redire, 3. 19. 7
Cœpit veſci, 1. 31. 11
Cœptum ordinem, 4. 20. 9
Cœtum, 3. prolog. 23
Cogit, 5. 5. 35
Cogitandum, 3. 14. 13
Cogitas, 3. prolog. 16
Cogitatio animi, 5. prolog. 7
Cogitavi plura, 3. prolog. 39
Cogitet, 4. 20. 1
Cogitque, 1. 6. 8
Cognatos, 4. 24. 15
Cognitoſque, app. 4. 16
Cognitum, 4. 21. 22
Cognoveris, 3. 10. 58
Cognovi, 3. 4. 7
Cognovit, 3. 16. 16
Cogor ferre, 1. 21. 12
Cogunt, 4. 23. 19
Colli, 1. 8. 8
Colligi ſenſus, 4. 4. 19
Colligunt, 4. 21. 11
Collo, 2. 7. 5: 3. 18. 7
Collocarunt, 2. epilog. 2
Collum, 3. 6. 3
Collum lagonæ, 1. 26. 10
Color, 3. 13. 6
Colorque, 5. prolog. 8
Colubram, 4. 18. 2
Columbæ, 3. 31. 3
Come officium, 2. 5. 15
Comes, 2. 7. 6
Comes, 5. 2. 7
Comeſſe, 1. 13. 4
Comeſſe, 1. 20. 3
Comite aſello, 1. 11. 3
Commemoras, 4. 23. 12
Commendari, 5. 5. 46
Commendatio, 2 prolog. 13
Commendatur, 2 prolog. 7
Commercium, 4. 10. 11
Comminuta, 2. 6. 13
Commiſeris, 2. 8. 7
Commiſit, 1. 14. 16
Commiſſum, 4. 17. 15
Commodaſſe, 1. 17. 3
Commune, 5. 6. 3
Commune omnium, 3. prolog. 46
Communem, 1. 7. 4
Commutando, 1. 15. 1
Comœdiis, 5. 1. 9
Comoſa fronte, 5. 8. 2
Compererant, 5. 5. 31
Compeſceret, 1. 2. 22
Compilavit, 4. 10. 2
Complevit, 2. 4. 16
Comprehenſus, 3. 5. 10
Compreſſus, 4. 1. 14
Compulſi ſiti, 1. 1. 2
Compungam, 3. 6. 3
Conari, 4. 25. 4
Concacarunt, 4. 17. 11
Conceptum, 1. 18. 7
Conceptus trivio, 1. 27. 11
Concidiſſet, 4. 6. 7
Concidit, 5. 7. 7
Concinnet mali, 2. 4. 25
Concione advocata, 1. 14. 13
Concipit, 3. 15. 4
Concitant periculum, 1. 29. 3
Concitat civitatem, 5. 5. 10
Conciti, app. 2. 3
Concito gradu, 3. 2. 11
Concupiſti, 1. 27. 10
Concurrit populus, 3. 14. 7
Concurſans, 2. 5. 2
Concurſant, 3. 10. 24
Conde ferrum, 5. 2. 13
Condere famam, 3. prolog. 53
Condidit, 4. 1. 7
Condidit ſeſe, 2. 4. 17
Condidit ſe bubili, 2. 8. 4
Condita, 2. 6. 6
Conditio, 3. 7. 7
Conditio placet, 3. 13. 12

Conditione, 4. 4. 8
Condito patri, 4. 4. 30
Condixit pretio, 4. 24. 6
Confectus macie, 3. 7. 2
Confectus morbo, 1. 14. 5
Conferant, 4. 4. 12
Conferant pecuniam, 4. 4. 17
Conferent pecuniam, 4. 4. 46
Conferre, 4. 23. 3
Confeſſus, 1. 14. 10
Confeſſus reus, 4. 25. 22
Confido, 1. 18. 6
Confodit, 1. 21. 7
Confuſus fragor, 4. 17. 23
Congero, 4. 23. 13
Congerunt, 3. 2. 3
Congeruntur, 3. 20. 11
Conjugem, 3. 3. 9: 3. 10. 9
Conrodere, 4. 7. 6
Conſcientiam, 3. prolog. 47
Conſcientiam laudis, 2. epil. 11
Conſcius, 4. 25. 30
Conſectata eſt, 3. 16. 18
Conſedit, 4. 17. 22
Conſequi, 4. 12. 5
Conſidera, 3. 8. 1
Conſilia prava, 1. 25. 1
Conſiliator maleficus, 2. 6. 2
Conſilio, 5. 3. 12
Conſilio monet, 1. prolog. 4
Conſilium, 1. 31. 5: 5. prolog. 3
Conſilium dare, 1. 9. 1
Conſilium ſtultum, 1. 20. 1
Conſociet uſum, 4. 10. 21
Conſolandi, 3. 18. 5: 4. 16. 2
Conſpargere, 2. 5. 14
Conſparſum, 4. 17. 4
Conſpectu, 1. 16. 6: 5. 1. 15
Conſpectum, 5. 7. 22
Conſpexit, 1. 24. 2
Conſpicatus, 2. 8. 25
Conſpicuum, 4. 5. 6
Conſpiratis, 1. 2. 4
Conſtabit, 4. 25. 35
Conſtantior, 5. 2. 7
Conſtitit, 4. 4. 29: 5. 5. 13
Conſuetudine, 4. 12. 6
Conſulendos, 3. 3. 6
Conſulit, 4. 4. 14
Conſumet, 4. 25. 12
Conſumpta eſt, 4. 4. 18
Conſumpti, 2. 4. 23
Conſumpto, 1. 19. 8
Conſumptus, 1. 27. 8
Conſurrectum eſt, 5. 7. 27
Contemnens, 1. 3. 6
Contemni, 3. 16. 9
Contempſeris, 1. 12. 1
Contempſit, 1. 28. 7
Contempti generis, 5. 3. 8
Contemptum, 2. 7. 11
Contendebant, 4. 23. 1
Contenderent, 5. 5. 18
Contenderet, 1. 17. 3
Contendet, 4. 20. 5
Contentæ, 3. 18. 13
Contentus, 1. 3. 18: 4. 12. 7
Conterritus, 1. 12. 7
Contexit, 1. 11. 4
Contineat, 4. 10. 14
Continere, 4. 17. 32
Continet frenis, 3. 6. 7
Continetur, 2. prolog. 1
Continetur, 4. 25. 29
Contingerent, 1. 20. 6
Contingit, 4. 23. 10
Continuo, 1. 6. 2: 4. 17. 21
Contra, 1. 1. 6: 1. 2. 28: 3. 2. 4: 4. 7. 5: 5. 10. 7
Contra potentes, 2. 6. 1
Contra ſe, 4. 18. 3
Contractam, 4. 23. 19
Contrarios, 4. 10. 17
Contubernium fortuitum, 2. 4. 4
Contumax, 4. 7. 5
Contumelia, 1. 2. 20: 1. 29. 2: 4. 17. 34

Contumeliam, 1. 3. 15: 3. 8. 8: 5. 3. 5
Contumeliis, 4. 17. 3
Conveniens, 4. 19. 7
Conveniens avaris, 1. 27. 1
Convenit, 5. 6. 7
Convicio, 1. 6. 5
Convicium acerbum, 3. 16. 3
Convictus Deûm, 4. 23. 10
Convivam, 1. 26. 9
Convivium, 4. 24. 20
Convocata familia, 2. 8. 26
Copia, 4. 25. 6
Copioſa domus, 4. 23. 20
Copioſa varietas, 5. 5. 40
Copioſus, 4. 8. 7
Coram pluribus, 2. 3. 4
Corcodilis, 1. 25. 4
Corcodilus, 1. 25. 6
Corde durato, 2. epil. 18
Corde eraſerim, 3. prolog. 21
Corde ſemiſomno, 4. 14. 11
Corde tacito, 5. prolog. 3
Corium, 1. 20. 3
Cornea domo, 2. 6. 5
Cornibus, 1. 12. 10: 1. 21. 7: 4. 8. 11: 5. 9. 1
Cornici, 3. 18. 12
Cornix, 2. 6. 7
Cornua, 2. 8. 25: 4. 5. 5
Cornua ramoſa, 1. 12. 5
Coronam, 5. 7. 34
Corpora, 4. 24. 23
Corpore, 1. 13. 7
Corpore nudo, 5. 8. 2
Corpori, 3. prolog. 13
Corporibus, 4. 14. 7
Corporis, 1. 5. 5: 3. 7. 5
Corporis amiſſi, 3. 11. 3
Corpus, 1. 18. 4: 2. 6. 5: 3. 13. 6
Corpus hoſtile, 1. 21. 8
Correptum, 1. 1. 13
Corrigatur, 2. prolog. 3
Corripere, 1. 2. 25.
Corrumpas, 3. 8. 15
Corrumperet, 4. 24. 18
Corrumpit, 4. 11. 8
Corruptos boves, 2. 8. 21
Corticem duram, 2. 6. 12
Corve, 1. 13. 6
Corvi ſtupor, 1. 13. 12
Corvo, 3. 18. 12
Corvus, 1. 13. 3
Cothurnis, 4. 6. 5
Crearer, 3. 15. 11
Crearit, 1. 6. 9
Creatis regem, 1. 31. 8
Credat, 3. 10. 51
Credendum virtuti, 5. 2. 10
Credens, 1. 8. 8
Credentes, 1. 31. 10
Credere, 1. 14. 15: 3. 10. 1
Credis, 3. prolog. 24
Creditum, 3. 10. 4
Creditum eſt, 3. 10. 3
Credo, 1. 10. 10
Credulitas ſtulta, 2. 4. 26
Crepuſculo, 3. 7. 20
Crimen, app 4. 7
Crimina, 3. 10. 47
Criminatur, 3. 8. 10
Crimine, 3. 10. 18
Crimine furti, 1. 10. 4
Criminis, 2. epil. 19: 3. 10. 41
Cruce, 3. 5. 10
Cruciari, 4. 17. 31
Crudelis, 1. 2. 7
Cruore, 2. 3. 2
Crure ligato, 5. 7. 36
Crurumque, 1. 12. 6
Cubantem, app. 4. 4
Cubiculo, 3. 10. 30
Cubiculum, 3. 10. 21
Cubile, 1. 19. 9: 4. 19. 1
Cubile ſetoſæ ſuis, 2. 4. 12
Cucurreris, 2. 8. 6

Cucurrit, 3. 8. 9
Cui, 1. 14. 16: 1. 15. 10: 2. 1. 9: 2. 5. 12: 5. prol. alter. 2: 5. 4. 2: 5. 10. 7
Cuidam, 3. 3. 4: 4. 24. 5
Cuique, 5. prolog. 7
Cujus, 2. prolog. 13: 3. 9. 3: 3. 15. 14: 5. 7. 26: app. 4. 12
Culpa mea, 1. 23. 8
Culpæ, 4. 17. 28
Culpæ prœmium, 2. 3. 6
Culpæ proximam, 1. 10. 5
Culpam lues, 4. 10. 7
Cultum vendet, 4. 4. 41
Culum, 4. 17. 36
Cum, 1. 2. 1: 1. 10. 7: 1. 13. 3: 1. 31. 3
Cuncta, 3. 8. 8: app. 1. 7
Cunctas, 1. 2. 18
Cuncti, 2. epil. 3
Cunctis, 3. 18. 3
Cunctos, 5. 5. 5
Cuneis, 5. 7. 35
Cuniculos, 4. 19. 2
Cupiam, 4. prolog. 6
Cupide, 3. 16. 17
Cupidis, 2. 1. 1
Cupidiſſime, 4. 21. 22
Cupiditas, 1. 27. 5
Cupidum, 1. 25. 9
Cupidus, 3. 12. 4
Cupimus, 2. 8. 17
Cur, 1. 1. 5: 1. 29. 6: 1. 30. 4: 2. 1. 11: 3. prol. 33: 3. prol. 55: 3. 15. 15
Curâ, 2. prolog. 8: 3. 3. 13
Curabo, 5. 2. 9
Curam, 2. epil. 10
Curam, 3. 3. 13
Curam habendi, 3. prolog. 22.
Curam impendas, 3. prolog. 12
Curatio, 5. 7. 12
Curioſior, 4. 21. 12
Currendum, 3. 6. 9
Currens, 1. 25. 5
Currentes, 1. 25. 3
Currit, 3. 3. 6
Curſu, 1. 12. 8: 5. 8. 2
Curſu pelagio, 4. 21. 7
Cuſtodiebat, 4. 19. 4
Cuſtodit, 1. 27. 7
Cuſtos, 3. 7. 9:
Cutem, 1. 24. 6
Cybebæ, 3. 17. 4
Cybebes, 3. 20. 4

D.

DAmnanda, 3. 10. 47
Damnandam, 3. 10. 46
Damnas, 5. 10. 9
Damnata, 1. 17. 6
Damnavi, 5. prolog. 3
Damno, 1. 28. 10
Damnum, 3. 2. 16: 3. 11. 3
Da uxores, 3. 3. 17
Dant, 1. 2. 27: app. 5. 1
Dant conſilia, 1. 25. 1
Dant mandata, 4. 17. 21
Dant pœnas, 1. 13. 2
Dapem, 2. 6. 15
Dapem largam, 2. 4. 24
Dardaniæ, 3. prolog. 29
Dare, 4. 4. 27
Dare conſilium, 1. 9. 1
Dare operam, 5. 7. 5
Dare vellet, 4. 4. 27
Dare verba, 3. 3. 15
Darem, 2. 1. 5
Darent, 4. 17. 4: app. 2. 6. ibid. 5. 3
Daret, 2. 1. 12
Dari, 4. 25. 23: 3. 14. 12: app. 5. 4
Dari veniam, 5. 3. 11: app. 4. 6
Dat, 3. 7. 22.
Data, 4. 4. 10

Data occaſione, 2. 8. 9
Datæ, 3. 18. 10
Date, 4. 4. 35
Datum, 4. 4. 15, 45
Datum eſt, 3. 18. 14
Datur, 1. 17. 9
Datus, 1. 2. 23
De, 1. 16. 6: 1. 30. 5: 1. 31. 13: 3. 7. 21: 3. 10. 13: 3. 13. 11: 4. 16. 1: 4: 19. 26: 4. 24. 4
Dea, 3. 18. 5
Debeas, 2. 1. 1
Debebat, 1. 17. 7
Debebat votum, 5. 4. 2
Debebunt, 4. 2. 6
Debent, 1. 28. 1
Debent dari, 3. 14. 12
Deberi, 1. 17. 5
Debet, 1. 26. 12: 3. 14. 12: 5. 2. 17
Debetur, 2. 1. 10
Debetur gloria, 3. prolog. 61
Debilem, 4. 25. 16
Debilis, 4. 1. 10
Debitum *ſc.* naturæ, 4. 25. 19
Debui, 5. prol. altero. 2
Decedens, 4. 4. 3
Decem, 1. 17. 5
Decepit dolo, 1. 31. 6
Decepta, 1. 4. 5
Deceptus, 1. 13. 12
Decerne, 4. 25. 26
Decertarent, 1. 30. 5
Deciderant, 1. 3. 5
Decidiſſet, 4. 8. 3
Decidit, 3. 2. 2: app. 4. 10
Decipit, 4. 1. 5
Declarat, 5. 5. 39
Decoris, 1. 13. 7
Decurrit, 1. 1. 8
Decurrit, 4. 20. 2
Decus patriæ, 3. prolog. 55
Decus ſolidum, 4. 23. 24
Dedecus, 1. 21. 11
Dederat, 1. 3. 14
Dederint, 3. 2. 18
Dedi, 4. 3. 13
Dedicans, 3. prolog. 30
Dediſſe, 4. 24. 33
Dediſſem, 1. 22. 5
Dedit, 1. 22. 9: 3. 5. 3: 3. 15. 12: 3. 16 18: 4. 9. 2: 5. prolog. 9
Dedita, 4. 4. 43
Deditus, 4. 21. 19
Deducta eſt, 3. 13. 3
Deductus, 2. 1. 7
Defectus annis, 1. 21. 3
Defectus pilis, 5. 6. 2
Deficiunt, 5. 5. 12
Deflexit, 4. 12. 6
Defluentes, 4. 24. 23
Deformis, 4. 4. 41
Defuiſſe, 5. 1. 17
Degere, 1. 3. 2
Degerent, 1. 30. 6
Degravati, 4. 21. 15
Dehinc, 1. 13. 5
Dejectum, 2. 1. 3
Dein, 1. 14. 7: 1. 19. 5: 4. 25. 4: 4. 25. 25: 5. 2. 8
Dein invicem, 3. 7. 3
Deinde, 1. 3. 6: 3. 10. 20: 4. 1. 15: 4. 4. 16: 4. 4. 33. 4. 19. 6
Deinde quia, 1. 8. 3
Delectaris, 5. 3. 9
Delectet, 2. prolog. 10
Delibo, 4. 23. 7
Delibutus, 5. 1. 12
Delicato, 5. 1. 13
Delicatos, 4. 4. 26
Delicio ſuo, 3. 20. 8
Delictum, 3. 11. 6
Deligens, 3. prolog. 40
Delinirem, 3. prolog. 44
Delinquunt, 4. 9. 5
Delirum, 3. 14. 3

Delu-

Delubra, app. 1. 6
Deluſa, 3. 18. 15
Deluſit, 5. 6. 7
Demens, 4. 3. 11
Dementiæ, 1. 14. 14
Demetrius, 5. 1. 19
Demetrius Phalereus, 5. 1. 10
Demiſit, 5. 5. 16
Demiſit ore cibum, 1. 4. 6
Demiſſo, 1. 29. 7
Demonſtrare, 3. 15. 18
Demum, 1. 12. 13
Demum ingemuit, 1. 13. 12
Denique, prolog. 42
Dente improbo, 4. 7. 1
Dente lædere, 4. 7. 6
Dentibus, 4. 5. 9: 5. 10. 5: app. 4. 16
Dentibus avidis, 1. 13. 11
Dentibus fulmineis, 1. 21. 5
Deorum, 1. 2. 13: 3. 17. 10: 4. 17. 21
Deos, 4. 11. 4
Deos Manes, 1. 27. 4
Deos verendos, 4. 10. 10
Dependentibus, 2. 5. 13
Deperditus inopia, 1. 14. 1
Deploras, 1. 9. 10
Deponeret fœtum, 1. 19. 4
Deponeret onus, 1. 18. 5
Deprenſi, 5. 4. 10
Depreſſum, 1. 20. 3
Deprimit, 3. 10. 36
Depugnaverat, 5. 2. 10
Deridendus, 3. 14. 4
Deridentur, 1. 25. 2
Derideri, 3. 6. 10
Derideri ſimul, 3. 18. 4
Deridetur, 2. 5. 17
Deriſor, 3. 14. 4
Deriſui, 1. 11. 2
Deriſum, 5. 7. 3
Deriſuri, 5. 5. 26
Des, 3. prolog. 13
Deſcende, 4. 8. 8
Deſcribi, 4. 7. 2
Deſeram, 3. prolog. 55
Deſertus, 1. 21. 3
Deſiderari, 5. 7. 14
Deſideras, 3. prolog. 1
Deſiderat, 1. 8. 1
Deſidero ire, 5. prolog. 20
Deſierint, 4. 4. 11
Deſierit, 4. 25. 18
Deſpectis, 3. 2. 1
Deſpexeram, 1. 12. 14
Deſpexerat, 1. 3. 12
Deſtinaſſem, 5. prolog. 1
Deſtinata, 4. 4. 27
Deſtituit, 5. 10. 8
Deſtricta, 2. 5. 13
Deſtringunt, 1. 29. 2
Deſit, 4. 2. 7
Deſit mihi, 3. 15. 8
Deſunt mihi, 3. 11. 5
Deſunt ſtramenta, 2. 8. 23
Deterritus, 5. 4. 7
Detracta pelle, 3. 20. 7
Detritum, 3. 7. 16
Devenit, 4. 8. 5
Deûm, 4. 10. 12. 18: 4. 23. 4. 10
Devocat, 1. 20. 2
Devolutis, 5. 7. 23
Devoratum, 1. 8. 4
Devorent, 2. 3. 5
Devores, 1. 22. 7
Devotam, 4. 4. 6
Deus, 1. 2. 28
Dextera, 5. 2. 6
Dextras, 5. 7. 9
Dic, 3. 7. 17
Dicam, 3. 1. 5
Dicebant, 3. 13. 2
Dicere, 3. prolog. 35: 3. 17. 11
Diceret, 1. 30. 4
Dices, 3. prolog. 8

Dices, 5. 4. 9
Dicet, 3. 1. 7: 4. 20. 4
Dici, 1. 27. 2: 5. 9. 5
Dicitur, 1. 26. 3
Dicitur, 3. 3. 2
Dico tibi, 4. 19. 18
Dicta, 3. 11. 2
Dicta hora, 4. 24. 19
Dictam, 4. 4. 46
Dicto, 4. 10. 19
Dictorum, 2. prolog. 10
Dictum, 3. 4. 5
Dictum eſt, 1. 7. 3
Dictum falſo, 4. 6. 18
Dictum in ſe, 1. 22. 10
Dictus, 5. 1. 1
Didici, 4. 3. 8
Die, 2. 4. 20
Die ludorum, 5. 7. 19
Diebus, 3. 2. 12
Diei, 2. 8. 10
Dies, 1. 17. 7
Dies advenerit, 1. 16. 7
Dies mutatur, 4. 16. 7
Dies pœnæ, 4. 10. 8
Difficile, 4. 17. 28
Difficulter, 4. 25. 30
Digna, app. 3. 8
Digne, app. 3. 9
Dignitatem, 4. 15. 3
Dignitatem priſtinam, 1. 21. 1
Dignum, 3. prolog. 43
Dignum memoriæ, 4. 20. 3
Dignum pœna, 5. 3. 13
Dignum præmium, 3. 5. 7
Dignumque, 5. prolog. 19
Digrunnit, 5. 5. 27
Dii, 5. 7. 24
Diis iratis, 4. 19. 5
Dilatio, 4. 25. 12
Diligens, 2. prolog. 4
Diligenter, 4. 1. 3
Diligentius, 3. 10. 23
Diligeret, 3. 10. 9
Dimiſit, 5. 10. 6: app. 4. 9
Dimiſſam, 4. 24. 18
Dimiſſum, 4. 24. 14
Dimittere, 4. 17. 27
Dimitti, 4. 17. 30
Dimittuntur, 4. 17. 34
Direpit ad cubile, 2. 4. 12
Diripiunt, 2. 7. 9
Diſcat, 4. 18. 6: app. 2. 2
Diſcedens, 4. 2. 3
Diſcederet, 4. 10. 3
Diſcernit, 4. 23. 22
Diſcimus, 2. 2. 2
Diſperſus rumor, 5. 5. 11
Diſpulit tenebras, 3. 10. 42
Diſſeram, 5. prolog. 12
Diſſidens, 3. 10. 56
Diſſident, 1. 30. 1
Diſſident variis, 3. 3. 12
Diſſimulet, 4. 20. 2
Diſſolvit, 4. 21. 10
Diſſolutos mores, 1. 2. 22
Diſtribuat, 4. 4. 9
Diſtringis, 4. 6. 1
Diſtringit, 4. 25. 3
Diſtringunt, 1. 29. 2
Diverſum, 1. 30. 7
Dives arca, 4. 11. 2
Dives aviditas, 2. 1. 14
Dives nobiles, 5. 5. 4
Dives onere, 2. 7. 4
Dives & potens, 3. 5. 6
Divi, 3. 17. 2
Divinabit, 5. prolog. 5
Divinæ domus, 5. 7. 43
Diviſit, 2. 6. 15
Diviſo, 2. 1. 11
Diu, 3. 14. 7
Diutius, 1. 2. 16: 4. 25. 14
Divitiarum, 1. 27. 5
Divitias, 4. 21. 1: 5. 4. 9
Divo Auguſto, 3. 10. 39

Dixerim, 1. 14. 17
Dixero, 4. 19. 14
Dixerunt, 1. 24. 8
Dixi, 4. 21. 26: 4. 24. 2
Dixiſſe, 1. 10. 8: app. 5. 8
Dixit, 3. 17. 6: 5. 5. 9
Docebo, 3. prolog. 34
Docet, 5. 3. 11
Docili, 1. 28. 2
Doctiorem, 5. 9. 5
Docto labori, 3. prolog. 26
Doctus, 4. 21. 1
Doctus labor, 2. epil. 15
Documentum, 2. 4. 26
Dolens, 5. 10. 6
Dolens injuria, 4. 24. 17
Dolet, 4. 18. 1
Doli, 1. 16. 4
Doliturum, 3. 10. 16
Dolo, 1. 25. 7: 1. 31. 6
Dolone, 3. 6. 3
Dolor, 4. 16. 10
Dolore, 1. 8. 5: 5. 5. 33
Dolorem, 1. 28. 10
Dolorem, 3. prolog. 44
Dolorem vindicet, 3. 10. 28
Dolos irritos, 1. 23. 2
Doloſa, 2. 4. 17
Doloſa vulpis, 1. 13. 11
Domeſticæ, 3. prolog. 11
Domini caput, 3. 3. 7
Domini nomen, 1. 15. 2
Domini re, 1. 23. 6
Domino, 2. 5. 14: 5. 10. 2
Domino cum, 3. 19. 1
Domino par, 3. 7. 8
Dominum, 2. 8. 28
Dominus, 2. 5. 21: 2. 8. 20
Domo cornea, 2. 6. 5
Domos aliquot, 3. 19. 3
Domuit, 3. prolog. 58
Domum, 1. 22. 3
Domum, 3. 2. 7
Domum, 3. 7. 10
Domum, 3. 9. 6: 4. 14. 10
Domum abiit, 3. 19. 9
Domum luxuriæ, 4. 4. 44
Domum politam, 4. 4. 26
Domum refertur, 5. 7. 11
Domus, 3. 10. 17
Domus Æetæ, 4. 6. 12
Domus copioſa, 4. 23. 20
Domus divinæ, 5. 7. 43
Donas, 4. 19. 13
Donate, 4. 4. 39
Donavit, 3. 16. 14
Donec, 2. epil. 19
Dormiente, app. 4. 2
Dormientem, 3. 10. 30
Dormire, 3. 10. 22
Dormire, 3. 16. 11
Dorſo levans, 4. 3. 4
Dos, 1. prolog. 3
Dotibus, 3. 18. 13
Draconis, 4. 19. 3
Duabus impar, 2. 6. 17
Duabus partibus, 3. 13. 5
Duæ laudis, 4. 24. 13
Duas, 4. 9. 1: 5. 7. 9
Dubiâ, 5. 2. 18
Dubitatis, 1. 14. 15
Dubium, 3. 13. 7
Ducere, 1. 6. 3
Ducere, 1. 19. 7
Ducere aſinum, 3. 20. 4
Duces, 4. 5. 5
Ducis, 2. 5. 21
Ducitis ævum, 1. 31. 7
Ducitur, 5. 7. 3
Dulce, 3. prolog. 26
Dulcem benevolentiam, 3. 15. 16
Dulcemque, 3. 8. 13: 3. 15. 16
Dulci mora, 3. prolog. 59
Dulcis, 3. 7. 1: 4. 8. 6
Dum, 1. 9. 6: 1. 11. 9: 1. 13. 9: 1. 15. 10:

15. 10: 1. 19. 7: 1. 24. 1: 1. 24. 9: 1. 27. 7: 1. 29. 1: 1. 31. 2: 2. prol. 6: 2. 2. 6: 2. 8. 24: 3. 7. 15: 3. 10. 13: 3. 10. 24: 3. 10. 28: 3. 12. 2: 4. 1. 2: 4. 3. 2: 4. 3. 11: 4. 15. 6: 4. 17. 7: 4. 19. 23: 4. 25. 15: 4. 25. 35: 5. 5. 44: 5. 7. 7: app. 4. 10
Dummodo, 3. 9. 4
Dumque, app. 5. 7
Duo, 2. 7. 1
Duplex, 1. prolog. 3
Dura miſeria, 3. 20. 3
Duram, 2. 6. 12
Durato corde, 2. epilog. 18
Duro, 1. 30. 10
Duxit, 5. 3. 2

E.

E Cavo, 3. 16. 17
E ligno, app. 5. 3
E ſinu, 5. 5. 36
E ſtagno, 1. 2. 17
E turba, 3. 19. 7
Ea ſunt, 4. 1. 5
Eadem, 3. 7. 7
Ebrio, 4. 14. 11
Ecce, 3. 5. 6: 3. 20. 11
Edentem, 1. 9. 3
Edidiſſe, 1. 12. 12
Educatus, 1. 27. 11
Effecit, 3. 19. 6
Effectu, 1. 20. 1
Effectus, 5. 8. 6
Effigiem, 1. 12. 4
Effigiem temporis, 5. 8. 7
Effodiens, 1. 27. 3
Effugerat, 4. 1. 17
Effugere necem, 1. 22. 2
Effugeret, 2. 8. 2
Effugium, 4. 8. 2
Effundit, 3. 15. 6
Ego, 1. prolog. 2: 1. 5. 7: 3. prol. 17. ibid. 54: 3. 7. 11: 3. 12. 6: 4. 23. 13: 4. 25. 33: 5. 2. 15
Egregium, 2. 1. 13
Egregium melos, 4. 21. 2
Egreſſa, 3. 16. 17
Ejus, 1. 14. 6: 1. 19. 4
Ejuſdem, 2. 2. 4
Elapſum, 5. 8. 3
Elegantia, 2. 2. 4
Elevant verbis, 4. 2. 5
Elevem, 3. 10. 7
Eligebat, app. 5. 7
Eluſit, 3. prolog. 37
Eluſit canes, 1. 12. 9
Emendare, 2. 5. 5
Emendat, 5. 9. 5
Eminens, 2. 7. 4
Emiſit, 1. 13. 10
Emori, 1. 6. 8
Emunctæ, 3. 3. 14
En, 3. 11. 4: 5. 5. 37
Enatant, 4. 21. 14
Enim, 3. prolog. 49
Enimvero, 2. 5. 20
Enixa, 3. prolog. 17
Eorum, 4. 5. 5: 4. 23. 23
Eos, 4. 17. 9
Epotam, 3. 1. 1
Eques, 4. 3. 5: 5. 7. 33
Equeſter, 5. 7. 30
Equidem, 2. prol. 8: 2. 7. 11
Equus, 4. 3. 1
Eram, 1. 1. 11
Eraſerim, 3. prolog. 21
Erat, 2. 5. 13: 5. 7. 16
Eratque, 4. 21. 21
Ergo, 1. 15. 9: 3. 7. 15: 3. 8. 9: 3. 10. 5: 3. 19. 3: 4. 6. 21: 4. 19. 12
Eripere, 1. 4. 5
Eriperet, 1. 28. 11: 4. 17. 3

Eripiet, 2. epil. 11
Eripiunt, 1. 3. 8
Erit, 3. 10. 58
Erit utilis, 3. 14. 11
Errabit, 3. prolog. 45
Erras, 3. 15. 2
Error, 3. 10. 41
Error mortalium, 2. prolog. 3
Errore, 4. 14. 11
Errorem, 4. 4. 33: 5. 5. 37: 5. 7. 30
Erroris, 5. 5. 2
Erubuit, app. 3. 6
Eruit, 4. 19. 1
Erumpam, 2. 8. 9
Es, 1. 8. 11: 3. 6. 2: 5. 9. 4: app. 3. 8
Es farina, 4. 1. 19
Es in numero, 4. 24. 16
Es pollicitus, 4. 25. 9
Eſca ſe replevit, 2. 4. 19
Eſcam, 4. 1. 4
Eſcam carperent, 1. 28. 4
Eſſe, 1. 9. 2: 1. 10. 5: 1. 25. 9: 1. 27. 1: 1. 29. 8: 2. 3. 6: 2. 5. 20: 3. prol. 43: 3. 3. 2: 3. 13. 2: 3. 17. 1: 4. 4. 1: 4. 6. 23: 4. 10. 11: 4. 15. 8 4. 20. 3: 4. 25. 18: 5. prol. altero. 3: 5. 3. 13: app. 1. 2
Eſſes expertus, 1. 3. 15
Eſſet, 1. 2. 23: 1. 22. 5: 1. 24. 8: 2. epil. 6: 3. 10. 48: 3. 19. 1: 3. 20. 6: 4. 7. 4: 4. 8. 6: 4. 23. 2: 5. prol. 2
Eſſet mortuus, 3. 20. 6
Eſt, 1. prol. 3: 1. 1. 14: 1. 5. 1, 6: 1. 6. 9: 1. 7. 3: 1. 8. 7: 1. 9. 5: 1. 11. 2, 11: 1. 14. 10, 18: 1. 18. 4, 7: 1. 21. 2: 1. 23. 1: 1. 25. 4: 1. 27. 5, 8: 1. 29. 8, 10: 1. 30. 7: 2. 1. 7, 9: 2. 1. 14: 2. 2. 9: 2. 4. 15: 2. 5. 1, 6: 2. 7. 13: 2. 8. 22, 24, 25: 2 epil. 7: 3 prol. 4, 6, 15, 17, 49: 3. 2. 7: 3. 4. 4: 3. 6. 9: 3. 7. 7, 13, 17, 20, 25, 26: 3. 9. 1: 3. 10. 1, 3, 5, 8: 3. 11. 3, 4, 7: 3. 12. 6: 3. 13. 3, 6, 14: 3. 15. 2, 4, 9: 3. 16. 6, 8, 10, 13, 18: 3. 17. 9, 12: 3. 18. 14: 3. 19. 2: 3. 20. 1: 4. 2. 4: 4. 3. 3: 4. 4. 18: 4. 6. 17, 25: 4. 8. 8: 4. 10. 13: 4. 11. 5, 7: 4. 12. 1, 2: 4. 14. 8, 10: 4. 17. 26, 27, 28: 4. 18. 4: 4. 19. 9, 12, 15: 4. 20. 7: 4. 21. 6: 4. 22. 3: 4. 23. 6, 10, 11, 16, 18: 4. 24. 8, 32: 4. 25. 10, 16: 5 prol. 4, 17: 5. 1. 1: 5. 2. 18: 5. 3. 12: 5. 4. 4, 6, 12: 5. 5. 17, 20, 23: 5. 6. 3: 5. 7. 13, 30, 41: app. 4. 13
Eſuriens, 1. 26. 6
Et, 1. prolog. 4: 1. 1. 1: 1. 2. 8: 1. 2. 17: 1. 3. 14: 1. 4. 6: 1. 5. 3: 1. 6. 2: 1. 7. 3: 1. 8. 12: 1. 9. 1: 1. 11. 4: 1. 12. 4: 1. 12. 8: 1. 12. 15: 1. 14. 3: 1. 19. 9: 1. 21. 3: 1. 21. 6: 1. 22. 5: 1. 22. 7: 1. 22. 12: 1. 24. 3: 1. 24. 7: 1. 25. 2: 1. 26. 4: 1. 27. 2: 1. 27. 4: 1. 27. 11: 1. 29. 3: 1. 29. 6: 1. 29. 10: 1. 30. 10: 1. 31. 4: 1. 31. 6: 1. 31. 12: 2 prol. 6: 2. 1. 6: 2. 1. 10: 2. 1. 14: 2. 4. 19: 2. 5. 4: 2. 5. 10: 2. 5. 24: 2. 6. 3: 2. 6. 7: 2. 6. 15: 2. 7. 6: 2. 8. 4: 2. 8. 12: 2. 8. 21: 2 epil. 13: 2 epil. 15: 3 prol. 22: 3 prol. 30: 3 prol. 39: 2 prol. 46: 3 prol. 50: 3. 2. 11: 3. 2. 14: 3. 3. 8: 3. 3. 10: 3. 4. 6: 3. 4. 7: 3. 6. 1: 3. 6. 7: 3. 6. 9: 3. 7. 10: 3. 7. 14: 3. 7. 19: 3. 7. 23: 3. 8. 3: 3. 10. 1: 3. 10. 14: 3. 10. 33: 3. 10. 52: 3. 10. 53: 3. 11. 2: 3. 13. 6: 3. 13. 9: 3. 13. 10: 3. 14. 3: 3. 16. 9: 3. 16. 18: 3. 17. 3: 3. 19. 9: 3. 20. 6: 4. 1. 1: 4. 1. 9: 4. 1. 10: 4. 1. 12: 4. 1. 14: 4. 1. 16: 4. 1. 17: 4. 3. 8: 4. 4. 4: 4. 4. 5: 4. 4. 6: 4. 4. 24: 4. 4. 26: 4. 4. 28: 4. 4. 34: 4. 4. 35: 4. 4. 36: 4. 4. 38: 4. 4. 46: 4. 5. 3: 4. 6. 2: 4. 6. 11: 4. 6. 12: 4. 6. 13:

6. 13: 4. 6. 26: 4. 8. 4: 4. 12. 5: 4. 14. 1: 4. 14. 11: 4. 15. 5: 4. 16. 4: 4. 16. 9: 4. 16. 10: 4. 17. 9: 4. 19. 10: 4. 23. 1: 4. 23. 7: 4. 23. 12: 4. 23. 24: 4. 24. 18: 4. 25. 11: 4. 25. 19: 4. 25. 27: 5. 1. 7: 5. 1. 11: 5. 1. 13: 5. 2. 6: 5. 2. 13: 5. 5. 2: 5. 5. 17: 5. 5. 19: 5. 5. 23: 5. 5. 28: 5. 5. 33: 5. 5. 35: 5. 5. 40: 5. 6. 4: 5. 7. 8: 5. 7. 10: 5. 7. 13: 5. 7. 17: 5. 7. 25: append. 1. 4: app. 2. 2: app. 2. 9: app. 4. 3: app. 4. 9: app. 4. 15: app. 5. 5
Etiam, 3. 10. 55: 5. 1. 7. 37
Etiamſi, 1. 10. 2
Evagata, 2. 4. 18
Evaſerunt, 4. 5. 4
Evaſit, 4. 8. 11
Evellerat, 2. 2. 9
Eveniat, 1. 2. 31
Eventus, 4. 5. 11
Evertere, 2. 4. 9
Evertiſſet, 3. 10. 50
Evertit, 2. 4. 5
Eum, 1. 21. 5: 5. 7. 17
Eundem, 1. 1. 1: 2. 1. 7: 4. 8. 5
Eunt, 2. 8. 12
Eunuchos glabros, 4. 4. 22
Eunuchus, 3. 11. 1
Evocat, 1. 2. 17: 1. 11. 11
Eutyche, 3. prolog. 2
Ex, 2. 7. 7: app. 3. 4: 4. 3
Ex Ara Jovis, 4. 10. 1
Ex illis, 3. 3. 12
Ex inſidiis, 2. 7. 7
Ex labore, 4. 19. 9
Ex opibus, 4. 21. 13
Ex pretio, 4. 4. 47
Ex ſapore, 3. 13. 10
Exaggerare, 3 prolog. 25
Exarabo, 3. prolog. 29
Excedit, 4. 25. 28
Excidere, app. 5. 6
Excepit, 1. 12. 9
Exciperet, 1. 11. 6
Excipiunt, 2. 8. 10
Excitari, 5. 7. 15
Excitat, 4. 24. 27
Excitatus, 2. 8. 1
Excolit, 4. 10. 10
Excuſatum, 3. prolog. 48
Excuti, 5. 5. 19
Exempla, 1. 26. 12
Exempli, 5. prolog. altero. 9
Exemplis, 2. prolog. 1
Exemplis diſcimus, 2. 2. 2
Exemplo, 4. 6. 20
Exemplum, 1. 3. 3: 4. 2. 6
Exemplum egregium, 2. 1. 11
Exequamur, 4. 20. 9
Exercere, 1. 31. 12
Exercet, 3. 6. 11
Exercitu, 4. 5. 1
Exerit, 1. 12. 2
Exhibe, 4. 25. 9
Exhibeant, 4. 6. 24
Exhibet, 4. 23. 24
Exieris, 2. 4. 14
Exigas, 4. 19. 10
Exigua materia, 4. 24. 7
Exiſtimans, 5. 2. 12
Exiſtimat, 5. 7. 39
Exiſtimer, 4. 1. 8
Exiſtimo, 3. 10. 48
Exitium, 1. 31. 2
Exitium fatale, 2. epil. 18
Exitus, 1. 11. 9
Exorans, 1. 19. 6
Exornavit, 1. 3. 6: 4. 21. 24
Expectans, 4. 17. 35
Expectarem, 3. 15. 13
Expectatio, 4. 22. 2: 5. 5. 15
Expedi, 3. 14. 6
Expedire, 1. 16. 2
Expedit, 4. 4. 14
Expergefactus, app. 4. 5
Experiundi, 1. 14. 6

Expers, 1. 11. 1
Expertus, 1. 3. 15
Expertus ſum, 5. 2. 15
Expetit, 1. 16. 2
Expiari, 3. 3. 11
Explerent, 4. 17. 5
Explicabit, 4. 10. 15
Explicas, 3. 18. 8
Explicuit, 4. 6. 15
Exploranda, 3. 10. 5
Explorato, 1. 2. 18
Exponam, 3. 10. 2
Expoſuit, 4. 14. 2
Exprimit, 5. 5. 33
Exprimunt, 4. 19. 22
Expulit, app. 3. 7
Exſpirans, 1. 21. 10
Exta Deum, 4. 23. 4
Exterit, 1. 21. 9
Exterritus, 3. 3. 5
Extollere, 4. 16. 6
Extractum, 1. 20. 4
Extraherent, 1. 8. 6
Extremum, 1. 21. 4
Extremo agmine, 5. 1. 23
Extricas, 4. 22. 4
Extulit, 2. epil. 16: 4. 21. 16
Exurit, 1. 6. 7

F.

FAbella, 1. 5. 2: 1. 15. 3: 1. 26. 2: 2. 5. 5: 3. 3. 3: 3. 17. 13
Fabellæ, 4. 6 22
Fabellam, 1. 2. 9: 5. prolog. altero. 9
Fabellam adjiciam, 4. 1. 9
Fabellas, 3. prolog. 36
Faber, 4. 25. 7
Fabri, 4. 7. 3
Fabricaſſet, 4. 6. 9
Fabro, 4. 25. 7
Fabula, 1. 1. 14: 4. 3. 12: 2. 8. 27: 3. 16. 10: app. 4. 1
Fabula Æſopi, 1. 10. 3
Fabulæ, 4. 6. 22
Fabulam, 3. 13. 16
Fabularum, 3. prolog. 33
Fabulas, 2. epil. 13
Fabulis, 1 prolog. 7: 5. prolog. 10
Fabuloſa, 3. 10. 7
Fac, 4. 25. 27
Facem, 1. 28. 8
Facere, 1. 1. 7: 1. 29. 9: 4. 2. 5
Facere generoſum impetum, 1. 29. 9
Facere medicinam, 1. 14. 2
Facerem, 1. 25. 8
Faceres, 1. 22. 4
Faceret, app. 1. 4
Faciam, app. 1. 5
Facias, 1. 23. 8
Faciat moram. 4. 24. 6
Facie, 3. 4. 7: 3. 8. 3
Faciebat, 5. 5. 30
Faciebat convicium, 3. 16. 4
Faciem, 3. 8. 16
Faciem ſerenam, 4. 16. 5
Faciendum, 2. 6. 9
Facies, 5. 3. 4
Facile, 1. 19. 5: 5. 3. 6: 5. 7. 3
Facili, 4. 5. 13
Facilis, 1. 29. 10
Facilius, 1. 20. 4: 3. 7. 13
Facimus, 3. 17. 12
Facinori, 4. 10. 9
Facinoris, 3. 10. 32: 4. 18. 5
Facit, 3. 15. 17
Faciunt, 5. prol. alter. 4
Facta, app. 5. 2
Factionum, 1. 2. 4
Factis, 1. 5. 6
Facto, 5. 5. 19
Factum, 1. 14. 12
Factum eſt, 3. 10. 8
Facturum, 5. 5. 24

Factus, 5. 5. 4
Factus, 4. 21. 6
Factus eſt, 2. 2. 9
Factus ſophus, 4. 16. 8
Falerna, 3. 1. 2
Fallacia, 3. 16. 10
Fallaciam, 1. 31. 5
Fallere, 5. 2. 14
Falleris, 1. 23. 6
Fallit, 1. 11. 2
Falſis laudibus, 4. 23. 23
Falſo crimine, 3. 10. 18
Falſo dictum, 4. 6. 18
Falſo nomine, 1. 14. 3
Falſo teſtimonio, 1. 17. 6
Famæ tradere, 5. prolog. 6
Famam, 1. 14. 4
Famam, 3. 9. 3
Famam æternam, 3. prolog. 53
Famam domus, 3. 10. 17
Fame, 1. 26. 9: 3. 7. 6: 4. 17. 31
Fame, 4. 2. 1
Fame conſumptus, 1. 27. 8
Famem, 4. 17. 5
Familia, 2. 8. 26: 3. 10. 24: 3. 19. 1
Farina, 4. 1. 12, 19
Fas eſt, 4. 10. 13
Faſcia nivea, 5. 7. 41
Faſtidioſe, 3. prolog. 23
Faſtidis, 3. 16. 14: 4. 6. 2
Faſtidit, 3. 7. 23
Fata, 1. 9. 10
Fatale, 2. epil. 18
Faterer, 3. prolog. 43
Fatetur, app. 4. 7
Fati miſeria, 3. 20. 2
Fatigas, 4. 19. 24
Fatis placet, 4. 19. 13
Fato invido, 5. 6. 5
Fatorum, 3. 18. 10
Fatorum dicto tempore, 4. 10. 19
Fauce, 1. 1. 3
Faverit, 2. epil. 8
Favet, 5. prol. altero. 7
Favi, 3. 13. 10
Favit, 5. 6. 5
Favor, 5. 5. 25
Favore, 5. 5. 11
Favos, 3. 13. 1
Fautores, 5. 7. 29
Fece Falerna, 3. 1. 1
Fecerant favos, 3. 13. 1
Fecerat nidum, 2. 4. 1
Fecerim, 3. 14. 6
Fecerit, 3. 13. 14
Fecerunt, 3. 20. 7
Feci viam, 3. prolog. 38
Feciſſe, 3. 10. 12
Feciſſent, 3. 20. 9
Feciſſet ſatis, 5. 10. 2
Feciſſet ſe regem, 4. 12. 5
Feciſti, 1. 1. 5
Feciſti tantum corporis, 3. 7. 5
Fecit, 1. 8. 9
Fecit hæredem, 4. 4. 7
Fecit medicinam, 1. 8. 9
Fecit ſilentium, 5. 5. 15
Fefellit, 3. 5. 9
Feles, 2. 4. 2: 2. 4. 4
Felicitas, 2. epil. 14
FELICITER, 5. 1. 4
Feliſque, 2. 4. 24
Feminæ, 3. 10. 34: 4. 15. 3
Feminarum, 3. 8. 11
Feminis, 2. 2. 1: 4. 14. 13
Feneſtra, 1. 13. 3
Feræ, 1. prolog. 6: 3. 2. 15
Feram, 2. epil. 18
Ferarum, 4. 12. 4
Feras, 1. 11. 5
Feras domuit, 3. prolog. 58
Feras veloces, 5. 10. 1
Ferebat, 2. 7. 2
Ferens indigne, 3. 18. 1

Fere-

Feretis præmium, 4. 17. 28
Feriæ, 3. prolog. 8
Fero, id eſt, Apro, 4. 3. 3
Feroque, 2. 1. 8
Feror ad fabellam, 5. prol. altero. 9
Ferre, 1. 2. 29
Ferre cogor, 1. 21. 12
Ferret, 1. 4. 2
Ferret graviter, 4. 4. 31
Ferri, 1. 4. 4
Ferri ſecundis flatibus, 4. 16. 5
Ferro, 3. 10. 33
Ferro truſitant, 2. 7. 8
Ferrum, 4. 7. 7: 5. 2. 8
Fert auxilium, 4. 18. 1
Ferte, app. 2. 10
Fertur, 1. 10. 8: 1. 27. 9: 3. 3. 2: app. 5. 8
Fertur locutus, 1. 27. 9
Ferum, 1. 13. 9: 1. 21. 8
Ferus, 2. 8. 14
Feſſus cæde, 1. 11. 11
Feſtinans, 3. 19. 9
Fictas arte, 2. epil. 13
Fictilis, 4. 14. 3
Fictis cauſis, 1. 1. 15
Fictis fabulis, 1. prolog. 7
Fictis jocis, 3. prolog. 37
Fictum, 4. 20. 5
Fide, 4. 12. 8
Fidelis, 1. 5. 1
Fidem, 3. 13. 17
Fidem advocavit, 4. 4. 20
Fidem amittit, 1. 10. 2
Fidem jurisjurandi, 3. 10. 40
Fidem vocis, 4. 25. 9
Fides, 3. 9. 1: 4. 25. 26
Fiduciam, 5. 7. 2
Fieri, 5. 5. 22
Fiet, 4. 25. 13
Fili, app. 1. 5
Filiam, 3. 8. 2
Filias, 4. 4. 3
Filio, 3. 10. 6
Filium, 3. 8. 3: 3. 8. 10
Filius Fortunæ, 4. 11. 5
Fimoque, 4. 17. 5
Fingi, 2. 2. 8
Finire, app. 2. 5
Finiri, 1. 18. 7
Finxere, 5. 8. 7
Finxiſſet, 4. 14. 6
Finxit, 4. 16. 2
Firmiores, 1. 19. 7
Firmum, app. 5. 4
Fiſcos, 2. 7. 2
Fit, 5. 5. 25
Flagello, 3. 6. 6
Flagitabit, 4. 25. 19
Flagitare. 1. 19. 8
Flagitaret, 1. 8. 10
Flagitiis, 3. 10. 14
Flamma Deûm, 4. 10. 12
Flammis, 1. 28. 9
Flatibus, 4. 16. 6: 5. 7. 14
Flebiles, 1. 18. 3
Flerent, 1. 2. 6
Fleret, 2. 7. 10
Fletus, 1. 9. 3
Flexibus, 2. 5. 16
Florerent, 1. 2. 1
Flumen, 1. 4. 2
Flumine, 1. 25. 3
Fluvio, 1. 20. 3
Fodere, 2. 4. 8
Fodiens, 4. 19. 1
Fœcunda, 3. prolog. 19
Fœdere, 1. 31. 8
Fœtum, 1. 19. 4: 2. 4. 3
Fontem, 1. 12. 3: 3. 10. 43
Foras, 4. 17. 12
Foras, 2. 4. 22: 5. 7. 39
Foras trudi, 5. 5. 35
Fore, 3. 20. 10
Foret, 1. 13. 8: 3. 10. 13: app. 5. 3
Forma, 3. 18. 11

For-

Formâ favi, 3. 13. 10
Formâ vincis, 3. 18. 6
Formam, 3. 8. 15: 4. 24. 24
Formica, 4. 23. 1
Formoſam, 4. 4. 4
Formoſo, 1. 3. 7
Formoſos, 3. 4. 6
Formoſum, 3. 8. 6
Fors, 3. prol. 51
Forſan, 2. 4. 7
Fortaſſe, 3. prolog. 8
Fortè, 1. 2. 16: 1. 7. 1: 2. 1. 6: 3. 7. 3: 3. 8. 5: 4. 21. 17: 4. 25. 4: 5. 6. 1: 5. 7. 6
Fortes, 1. 21. 10
Forti, 4. 11. 1: 5. 2. 6
Fortior, 3. 7. 6
Fortis, 1. 5. 8: 5. 2. 18: 5. 10. 1
Fortiter, 3. 10. 37
Fortitudinis, 4. 15. 6
Fortiùs, 3. prolog. 14
Fortuna, 1. 7. 4: app. 3. 1
Fortunæ, 3. 11. 6
Fortunæ filius, 4. 11. 5
Fortunæ vicem, 5. 1. 6
Fortunam, 2. epil. 19: 4. 4. 8: 4. 14. 4
Fortuitum, 2. 4. 4
Fortunis, 4. 16. 1
Forum, 3. 13. 3: 3. 19. 6
Fovea, 1. 17. 8: 3. 2. 10
Foveam, 3. 2. 2: app. 4. 10
Fovit, 4. 18. 3
Fragor, 4. 17. 24
Frangitur, 4. 14. 4
Frater, 1. 29. 5
Fratris, 3. 8. 7: 4. 6. 16
Fraudas, 4. 19. 19
Fraudat lacte, 3. 15. 8
Fraudator, 1. 16. 1
Fraudatus, 4. 24. 17
Fraude, 1. 10. 1: 2. 4. 5
Fraudem, 4. 8. 7
Fraudibus, 3. 10. 53
Fraudis, 1. 17. 9
Fraxino, app. 5. 7
Fregit, 5. 7. 8
Fremit, 5. 7. 21
Frenaret, 4. 24. 7
Frenis, 3. 6. 7
Frenos, 4. 3. 9
Frenumque, 1. 2. 3
Frequentas, 4. 23. 15
Freta Ægea, 4. 6. 20
Frigora, 4. 23. 19
Frivolâ, 5. 7. 1
Frivolam, 3. 6. 8
Frondem, 2. 8. 11
Frondis, 2. 8. 22
Frons prima, 4. 1. 6
Fronte, 5. 8. 2
Frontem, 1. 21. 9
Frontis, 4. 6. 4
Fruantur, 4. 4. 10
Fruar, 4. 25. 14
Fruaris, 1. 22. 6
Fructum, 3. 13. 15: 3. 17. 7: 3. 17. 9: 4. 19. 8
Fructumve, 4. 4. 16
Fruere, 3. 7. 26
Frugi, 4. 4. 5
Frui, 4. 15. 4
Fruitur, 4. 14. 14
Fruor, 4. 23. 8
Fruſta, 3. 7. 22
Fruſtra, 1. 2. 25: 1. 26. 10
Frutice, 1. 11. 4
Fuci, 3. 13. 2, 12, 17
Fuerat, 1. 2. 23: 4. 17. 24
Fuere, 1. 5. 4
Fuerint, 4. 10. 5
Fuerit, 2. prolog. 5
Fugam, 4. 6. 15
Fugantque, 1. 3. 9
Fugax, 5. 2. 18
Fugere, 1. 12. 8: 1. 15. 6: 1. 16. 6
Fugerent, 4. 5. 3

Fugias, 5. 2. 10
Fugientes, 1. 11. 6: app. 2. 8
Fugio, 3. 9. 3
Fugiſſem, 1. 11. 15
Fugiſſent, 1. 31. 3
Fugit, 4. 4. 48
Fugitant, 1. 2. 26
Fuimus, 5. 10. 9
Fuiſſe, 3. 1. 6
Fuiſſem, 5 2. 12
Fuiſſes, 1. 3. 13
Fuiſſet, 1. 29. 4
Fuit, 3. 5. 8
Fulmen, 4. 17. 23
Fulmineis, 1. 21. 5
Fundaſſet ſibi, 3. 9. 2
Funditus, 2. 2. 10
Funeris, 4. 20. 25
Funeſto, 3. 10. 50
Fur, 4. 10. 1
Fur nocturnus, 1. 23. 3
Furentis, 3. 10. 25
Furfuribus, 4. 17. 4
Furibus, 3. 7. 10
Furis, 1. 6. 1
Furor, 1. 30. 11
Furti crimine, 1. 10. 4
Furtim, 1. 2. 27
Fuſa, 1. 14. 7
Fuſtes, 3. 2. 3
Fuſtibus, 4. 17. 12
Futilem, 5. 2. 8
Futiles, 4. 17. 33
Futurum, 1. 6. 9

G.

GAlli Cybebes, 3. 20. 4
Gallinaceus, 3. 12. 1
Garrulam, 3. 16. 10
Garrulus, 3. 19. 7
Gaudens, 2. 8. 14
Gaudens pecore, 4. 4. 43
Gaudent, 1. 13. 1
Gaudeo, 2. 7. 11
Gaudere, 4. 16. 9
Gaudio, 2. 5. 22: 4. 14. 14
Gaudium, 4. 16. 10
Gaudium hæredis, 4. 19. 18
Gelu, 4. 18. 2
Gemas, 3. prolog. 60
Gemens, 5. 7. 10
Gementes, 5. 1. 6
Gemina, 4. 24. 9
Gemitum, 4. 19. 22
Gemitus, 1. 18. 3: 4. 22. 1
Gemmeam, 3. 18. 8
Genere, 4. 21. 6
Genere quæſtus, 4. 21. 6
Genere vetuſto, 5. prolog. 13
Generi, 2. epil. 4: 4. 14. 12
Generis contempti, 5. 3. 8
Generoſum, 1. 29. 9
Genitor, 3. 17. 10: 4. 17. 22
Gens, 3. prolog. 56
Genus Æſopi, 2. prolog. 1
Genus diverſum, 1. 30. 7
Genus fabularum, 3. prolog. 33
Genus inerme, 1. 31. 6
Genus jocorum, 4. 6. 2
Genus lepidum, 5. 7. 13
Genus pavidum, 1. 2. 15
Genus proprium, 1. 3. 10
Genus ſpectaculi, 5. 5. 9
Genus vitæ, 3. prolog. 15
Genus utrumque, 3. 13. 4
Genuſque, 1. 11. 15
Geris corpore, 1. 13. 7
Gignendo, 3. 15. 14
Glabros, 4. 4. 22
Gladio, 3. 10. 27
Gladium, 5. 2. 8
Gloria, 3. 17. 12
Gloria ſolennis, 3. prolog. 61
Gloria vana, 4. 15. 4
Gloriæ, 4. 24. 10

Glo-

Gloriam, 1. 7. 3: 1. 11. 1: 2. epil. 4
Gloriantis, 3. 8. 7
Gloriari, 1. 3. 1
Glorioſum, app. 4. 8
Glorioſus, 4. 23. 10
Graculus, 1. 3. 4, 9
Gradu, 2. 7. 6: 3. 2. 11: app. 3. 5
Græciæ, 2. epil. 9
Græciæ literatæ, 3. prolog. 54
Graiûm, 4. 6. 11
Granum, 4. 23. 13
Gratia, 1. 14. 6: 3. 2. 1: 5. prol. ſecund. 3
Gratiæ, 3. 10. 57
Gratiam, 2. prolog. 12: 4. 24. 18: 5. 3. 6: app. 4. 14
Gratias agere, 2. 8. 15
Gratior, 3. 17. 9
Gratis anhelans, 2. 5. 3
Gratulantes, 4. 11. 4
Gratulari, 4. 25. 27
Gratum eſſet, 1. 22. 5
Gratus eſt, 1. 23. 1
Gravati, 2. 7. 1
Grave, 1. 2. 7
Gravem, 4. 9. 3
Gravem alapam, 5. 3. 2
Gravem rem, 3. prolog. 51
Graves, 1. 9. 3
Gravi caſu, 1. 21. 2: 5. 7. 7
Gravi contumelia, 1. 29. 2
Gravi morbo, 1. 14. 5
Gravi pondere, 2. 6. 10
Graviter ferret, 4. 4. 31
Grege, 2. 4. 14
Gregi pavonum, 1. 3. 7
Gregis, 1. 30. 5
Greſſu delicato, 5. 1. 13
Gruis, 1. 8. 7
Gubernator, 4. 16. 8
Gulæque, 1. 8. 8
Guſtare, 1. 26. 6
Gyro, 4. 25. 25

H.

Habebat, 3. 8. 2
Habebit, 2. epil. 9
Habebunt, 3. prolog. 32
Habemus, 4. 1. 2
Habendi, 3. prolog. 21
Habent, 1. 19. 1: 5. 4. 9
Habent inſidias, 1. 19. 1
Habenti, 3. 3. 4
Habeo, 3. 5. 4
Habere, 4. 25. 5: 5. prol. 1: 5. 5. 9
Habere documentum, 2. 4. 26
Habere terminum, 5. prolog. 1
Haberent, 4. 5. 7
Haberes, 1. 13. 8
Habes, 4. 23. 16
Habet, 1. 7. 2: 2. 8. 18: 4. 21. 1
Habitu, 1. 3. 2
Habitu ſimiles, 4. 15. 8
Habuerint, 1. 12. 15
Habueris, 3. 14. 10
Hac, 3. 6. 10: 3. 15. 15: 3. 16. 10
Hac re, 4. 9. 4
Hæc, 1. 1. 14: 1. 5. 2: 1. 12. 2: 1. 14. 13: 1. 15. 3: 1. 17. 9: 1. 27. 1: 2. 8. 20 & 27: 3. 10. 7: 3. 10. 60: 4. 3. 12: 4. 7. 4: app. 4. 1
Hæredem. 3. 10. 12
Hæredem fecit, 4. 4. 7
Hæredis, 4. 19. 18
Hærentem, 4. 8. 12
Hæreret, 1. 8. 4
Hæſere, 4. 5. 8
Hanc, 1 prol. 2: 1. 3. 16: 1. 12. 12: 1. 28. 5: 2. 5. 5: 3. prol. 22: 3. 9. 7: 3. 13. 5: 3. 13. 16: 4. 18. 5
Hariolo, 3. 3. 1
Hariolos, 3. 3. 6
Harum, 4. 4. 7
Has nænias, 4. 1. 3

Haud, 3. 2. 16
Hauſtus, 1. 1. 8
Heia, 5. 6. 3
Heic, 2. 8. 5
Hercule, 1. 1. 12
Hercules, 4. 11. 3
Herculi, 3. 17. 4
Herculi ſancto, 5. 4. 1
Heu, 1. 30. 3: app. 2. 9
Heus, 1. 23. 5: 2. 5. 21: 3. 14. 6
Hi, 1. 5. 5: 3. 8. 4: 4. 21. 11
Hic, 1. 11. 6: 1. 14. 5: 3. 3. 7: 3. 8. 6: 3. 15. 2: 4. 21. 19: 5. 1. 17: 5. 10. 6
Hilare convivium, 4. 21. 20
Hilaritate, 4. 16. 7
Hinc, 1. 2. 4: 3. prolog. 60: 4. 3. 3
Hippolytus, 3. 10. 3
Hirci, 4. 15. 2
Hircumque, 4. 8. 12
Hircus, 4. 8. 5
His, 3. prol. 44: 3. 7. 4: 3. 15. 18: app. 3. 8
Hiſpidi ſuis, 5. 10. 4
Hiſtoria, 4. 5. 2
Hoc, 1. 2. 15. 31: 1. 3. 3: 1. 7. 3: 1. 10. 3: 1. 14. 19, 17: 1. 19. 8: 1. 22. 10: 1. 29. 8: 1. 30. 4: 2. 7. 13: 3. 1. 7: 3. 4. 5: 3. 7. 17: 3. 10. 54: 3. 11. 4: 3. 12. 8: 3. 19. 10: 3. 20. 9: 4. 1. 8: 4. 2. 6: 4. 6. 2: 4. 6. 17, 25: 4. 7. 2: 4. 15. 7: 4. 19. 9, 11: 4. 21. 6: 4. 22. 3: 4. 25. 11: 5 prol. 2: 5. 3. 11: 5. 5. 22: 5. 9. 4: 5. 10. 10
Hodie, 4. 10. 12: 4. 24. 6
Homine, 1. 22. 1
Hominem, 2. 5. 18: 3. 19. 9, 11: 4. 21. 24
Hominem quæro, 3. 19. 9
Hominemque, 5. 5. 21
Homines, 1. 1. 14: 4. 24. 1
Homini, 1. 31. 1: 2. 1. 12: 2. 2. 7: 3. 11. 7: 4. 12. 1
Homini improbo, 1. 31. 1
Hominibus, 1. 25. 1
Hominis, 4. 3. 4: 4. 4. 49: 4. 17. 33
Hominis mali, 1. 19. 1
Hominiſque, 3. 3. 13
Hominum, 4. 17. 3: 4. 23. 22
Hominum mores, 3. prolog. 50
Hominum Sator, 3. 17. 10
Hominum tenuitas, 2. 7. 13
Hominumque, 2. 8. 7
Homo, 4. 8. 1: 4. 21. 1: 4. 24. 27
Homo bilinguis, 2. 4. 25
Homo doctus, 4. 21. 1
Homo meus, 5. 7. 32
Honore, 3. 17. 7: 5. 7. 38
Honorem, 1. 7. 3
Honori, 3. prolog. 30
Honoris viam, 2. epil. 3
Honos, 4. 24. 2
Hora dicta, 4. 24. 19
Horæ momentum, 3. prolog. 5
Horas ſingulas, 3. 15. 13
Hordei, 5. 4. 3
Hordeo, 2. 7. 3
Hordeum, 2. 7. 9
Horrendo, 1. 11. 10
Horrida, 4. 21. 9
Hortatus, 1. 18. 4
Hortulis, 4. 4. 34
Hortulos, 4. 4. 26
Horum, 3. 13. 11: 4. 23. 9
Hos, 1. 1. 10: 4. 17. 31: 3. 13. 2: 4. 17. 31
Hoſpitium, 2. 8. 16
Hoſtem, 4. 3. 5
Hoſti, 1. 28. 10
Hoſtia, 3. 3. 11
Hoſtibus, 4. 5. 8. app. 5. 1
Hoſtile, 1. 21. 8
Hoſtis, 3. 2. 19
Hoſtis callidi, 4. 1. 18
Hoſtium, 1. 15. 5

Huic,

Huic, 1. 26. 8: 3. prol. 48: 3. 5. 6
Hujus, 3. 4. 7: 5 4. 7
Humana oſſa, 1. 27. 3
Humanam, 4. 24. 24: app. 3. 2
Humanitati, 3. 16. 1
Humanum, 5. 3. 9
Humano, 3. 3. 5
Humeris, 2. 5. 12
Humi, 1. 18. 3
Humiles, 1. 28. 1: 1. 30. 1
Humiles nati, 1. 27. 2
Humum, 2. 5. 15
Hunc, 1. 13. 5: 2. 4. 16: 3. 1. 4: 4. 19. 5: 5. 1. 14: 5. 7. 34
Hydrum, 1. 2. 24
Hyemem, 4. 23. 13

I.

Jacebat humi, 1. 18. 3
Jacent, 4. 6. 13
Jacentem, 1. 17. 8
Jacentis, 3. 15. 15
Jacere, 3. 1. 1
Jaceret, 1. 2. 16: 1. 21. 4
Jaceret morbo confectus, 1. 14. 5
Jaces, 1. 27. 9: 3. 12. 3
Jactans gloriam, 1. 11. 1
Jactans officium, 2. 5. 15
Jactans tintinnabulum, 2. 7. 5
Jactas, 4. 23. 17
Jactat, 3. 8. 6
Jactat baſia, 5. 7. 28
Jactat fruſta, 3. 7. 22
Jactat meritum, 1. 22. 12
Jactis telis, 4. 3. 5
Jacuit, 1. 24. 10
Jam, 1. 8. 3: 3. prol. 27: 5 prol. altero. 9: 5. 2. 9: 5. 5. 25: 5. 10. 9: app. 1. 2
Jam nunc, 4. 20. 6
Jampridem, 5. prolog. altero. 2
Januam, 4. 24. 30
Januam intravit, 3. 10. 20
Ibant, 2. 7. 1
Ibi mirans, 1. 12. 5
Ibi ſtans, 3. 3. 14
Icto fœdere, 1. 31. 8
Ictu, 1. 21. 6
Id demum, 3. 11. 7
Id quod, 3. 10. 15
Idem, 4. 14. 3: 5. 5. 24
Idem ille, 4. 24. 4
Ideo, 2. 8. 11
Igitur, 1. 2. 7: 1. 25. 5
Ignavis, 1. 21. 2
Ignavo, 1. 29. 11
Ignem, 3. 19. 3
Ignis, 4. 10. 9
Ignorans, 5. 1. 10
Ignorantes, 5. 2. 14
Ignoto, 1. 14. 2
Ignotos fallit, 1. 11. 2
Ignotum, 3. 15. 5
Ignovit, app. 4. 9
Iis, app. 4. 3
Ilium, 3. 10. 4
Illa, 1. 9. 5: 1. 10. 5: 1. 12. 14: 1. 16. 4: 1. 18. 6: 1. 28. 7: 3. 2. 9, 17: 3. 6. 4: 3. 8. 6: 3. 13. 13: 3. 15. 9, 10: 3. 16. 15: 4. 4. 43: 4. 7. 5: 4. 8. 7: 5. 3. 3
Illæ, 1. 2. 18: 1. 31. 10
Illam, 1. 3. 15: 3. 15. 4, 7: 5. 1. 5
Illas, 4. 4. 28: 4. 12. 7: 4. 15. 4
Ille, 1. 1. 9: 1. 2. 7: 1. 11. 12: 1. 14. 10: 1. 15. 7: 1. 22. 4: 1. 25. 8: 1. 29. 5: 2. 1. 9: 2. 5. 21: 2. 7. 4: 2. 8. 8, 14, 18: 3. 3. 9: 3. 5. 8: 3. 7. 9: 3. 8. 12: 3. 10. 18: 3. 10. 58: 3. 14. 7: 3. 19. 10: 4. 3. 10: 4. 19. 11: 4. 20. 8: 4. 22. 3: 4. 24. 4: 5 prol. 12: 5. 1. 15: 5. 4. 4: 5. 5. 16, 36: 5. 6. 4: app. 4. 6
Ille ſtultus, 1. 13. 9
Illi, 1. 3. 8: 1. 22. 10: 1. 24. 6, 8:

1. 26. 4: 1. 27. 5: 2. 2. 6: 3 prol. 24: 3. 5. 3: 3. 10. 52: 4. 4. 37: 4. 17. 32: 4. 21. 12: 4. 23. 11: 4. 24. 13: 5. 2. 17
Illic. 4. 6. 15
Illis, 1. 2. 12: 1. 3. 12: 1. 7. 3: 1. 30. 6: 2 epil. 15: 3. 2. 19: 3. 12. 8: 4. 1. 4: 4. 6. 25: 4. 24. 2
Illius, 1. 14. 8: 3. prolog. 38: 4. 24. 26
Illius intereſſe, 4. 24. 26
Illo, 5. 4. 6
Illorum, 1. 30. 11
Illos, 1. 1. 14: 1. 10. 6: 1. 14. 17: 4. 17. 13
Illuc, 4. 19. 16
Illud, 1. 8. 6: 5. 7. 34
Illum, 1. 11. 4: 3 prol. 30: 3. 18. 3: 3. 20. 3: 4. 11. 7: 5 prol. 6: 5. 2. 9: 5. 3. 13
Imam, 2. 4. 3
Imbreſque, 3. 7. 12
Imitari, 1. 24. 1: 5 prolog. 16
Imitatum, 5. 5. 33
Imitatus eſt, 5. 5. 17
Immanem, app. 4. 12
Immanes, 4. 22. 1
Immiſcuit ſe, 1. 3. 7
Immiſit ſe, 4. 8. 10
Immodicæ, 5. 5. 42
Immolaſſet, 5. 4. 1
Immolatos, 4. 5. 9
Immolatur, 4. 23. 4
Impar duabus, 2. 6. 17
Impares, 4. 15. 8
Impediret, 5. 8. 6
Impeditus, 1. 12. 10
Impegerat lapidem, 3. 5. 2
Impendas curam, 3 prolog. 11
Impenſam funeris, 4. 19. 25
Imperio, 5. 1. 2
Imperium, 1. 31. 12
Impetrant, 4. 17. 21
Impetraſſent, 4. 15. 1
Impetravit, 1. 19. 5: 4. 25. 22
Impetrem, app. 1. 5
Impetu, 1. 11. 10: 1. 16. 6: 3. 2. 14: app. 4. 5
Impetum, 4. 6. 20: 4. 24. 7
Impetum iræ, 3. 10. 25
Impetum generoſum, 1. 29. 9
Impetus, 3. prolog. 59
Impinge lapidem, 3. 5. 7
Impleam, 3. 9. 7
Implet, 4. 4. 13
Impletur, 3. 7. 24
Implicuiſſet, 3. 10. 41
Imponere, 4. 17. 29
Importaret, 1. 28. 6
Impoſiturum clitellas, 1. 15. 8
Impoſuit, 4. 9. 1
Improba, 1. 1. 3
Improbam, 1. 22. 9
Improbis, 1. 8. 1: 4. 18. 6
Improbitas, 1. 5. 11
Improbo, 3. 11. 1
Improbo dente, 4. 7. 1
Improbo homini, 3. 31. 1
Improbo imperio, 5. 1. 2
Improbo ſponſu, 1. 16. 1
Improbum, 2. 1. 6
Improbum animal, 5. 3. 8
Imprudens, 3. 2. 2: 3. 13. 8
Imprudentiæ, 4. 19. 5: app. 4. 7
Imprudentiam, 4. 4. 48
Imprudentibus, 1. 22. 12
Impudentem, 3. 5. 9
Impudenti, 1. 3. 8
Impudentia, 1. 14. 18
Impugnantur, 3. 10. 53
Impune abire, 1. 8. 3
Impune lædi, 1. 21. 9: 4. 3. 13
Imputare, 1. 22. 8
In, 1. 4. 3: 1. 12. 4, 10: 1. 17. 8: 1. 19. 4: 1. 20. 3: 1. 22. 10: 1. 24. 2: 1. 30. 2, 9: 2 prol. 11: 2. 1. 7: 2. 4. 1, 2, 10, 13: 2. 5. 2, 8, 18:

2. 6. 4: 2. 8. 19: 2 epil. 16: 3 prol. 18, 20, 22, 23, 36, 40: 3. 1. 5: 3. 2. 2, 11: 3. 6. 1: 3. 7. 12: 3. 8. 4, 13: 3. 10, 11, 22, 26, 32: 3. 12. 1: 3. 13. 1: 3. 14. 1, 5: 3. 15. 13, 14: 3. 16. 4: 3. 17. 1: 4. 4. 1: 4. 5. 2, 6, 8: 4. 7. 3: 4. 8. 1, 3, 5: 4. 19. 10: 4. 21. 1, 7, 8: 4. 22. 2: 4. 23. 6, 13: 5 prol. 2, 20: 5. 1. 15: 5. 3. 6: 5. 5. 10, 13, 16, 31: 5. 6. 1, 3: 5. 7. 22, 28, 32: 5. 8. 1: 5. 9. 1: app. 2. 3. 8: app. 4. 2. 10

Inane, 1. 22. 12

Inani, 1. 3. 4

Incenſus, 3. 10. 18

Incipiebat, 5. 7. 17

Incipit, 1. 6. 2: 1. 28. 5

Incitatus, 1. 1. 4

Incola ſtagni, 1. 6. 6

Incolume, 1. 8. 12

Incolumem, 4. 23. 21

Incolumes, 1. 28. 12

Incolumis Roma, 5. 7. 27

Incommodo, 5. 3. 10

Inconveniens, 3. 13. 6

Incorrupta, 4. 12. 8

Increpans, 3. 6. 1

Incubuerim, 3. prolog. 22

Incubuit ferro, 3. 10. 33

Inde, 2. 4. 18: 4. 13. 3

Indicat, 1. 15. 3

Indignans, 1. 29. 5

Indignari, 4. 15. 2

Indignata, 1. 24. 9

Indigne ferens, 3. 18. 1

Indigne tuli, 1. 21. 10

Indigno, 3. 12. 3

Indignos, 1. 8. 2

Inducta verbis, 2. 6. 14

Induſtria, 2. prolog. 4

Induxi, 3. prolog. 62

Inedia, 2. 4. 23

Ineptum, 4. 20. 7

Inerme, 1. 31. 6

Inertes, 1. 2. 26

Inertes fuci, 3. 13. 2

Inerti ſomno, 3. prolog. 55

Infelicem, 1. 12. 13

Infelix, 2. 8. 6: 3. 20. 1

Inferior, 1. 1. 3

Infeſtis taurus, 1. 21. 7

Inflare, 1. 24. 10

Inflavit, 1. 24. 4

Infundite, 3. 13. 9

Ingemuit, 1. 13. 12

Ingenia, app. 4. 17

Ingenium, 3. prolog. 4: 4. 6. 14: 5. 1. 11: 5. 5. 45

Ingenio, 2. epilog. 1: 3. prolog. 53

Ingrata, 1. 8. 11

Ingravantibus, 5. 10. 3

Ingredier, 5. 7. 17

Inhoſpitalis, 4. 6. 10

Injecta eſt, 1. 27. 5

Initio, 1. 18. 7

Injuria, 1. 31. 9: 4. 24. 17

Injuriæ, 5. 3. 5

Injuriæ patiens ovis, 1. 5. 3

Injuriam, 4. 17. 27

Injuriam veterem, 1. 21. 6

Injuſta nece, 1. 1. 13

Inlicere pretio, 1. 8. 6

Inlidat, 2. 6. 12

Inludens, 5. 7. 38

Innocentes, 1. 1. 15

Innocenti, 4. 25. 23

Innocentis, 3. 10. 38

Inopia deperditus, 1. 14. 1

Inops, 1. 24. 1

Innotuit, 1. 10. 1

Innoxius, 2. 1. 4

Inquinari, 1. 29. 11

Inquinaſſent, 1. 2. 21

Inquis, 3. prolog. 4

Inquit, 1. 1. 5: 1. 1. 12: 1. 2. 29: 1. 6. 7:

6. 7: 1. 7. 2: 1. 8. 11: 1. 9. 5: 1. 11. 14: 1. 17. 9: 1. 18. 6: 1. 19. 10: 1. 22. 2: 1. 23: 5: 2. 1 5: 2.4. 13: 2. 5. 21: 2. 7. 11: 2. 8. 8: 3. 3. 17: 3. 4. 4: 3. 5. 3: 3. 6. 2: 3. 7. 9: 3. 7. 26: 3. 8. 14: 3. 9. 7: 3. 10. 44: 3. 12.3: 3. 14. 6: 3. 15. 2: 3. 19. 9: 4. 1. 19: 4. 7. 6: 4. 11. 7: 4. 15. 4: 4. 24. 14: 5. 2. 9: 5. 5. 23: 5. 6. 3: 5. 9. 4: app. 1. 5: app. 2. 9
Inridebas, 1. 9. 9
Inridens, 5. 3. 3
Inrigatus venas, 4. 14. 9
Inſcia, 4. 8. 3
Inſectatus eſt damnum, 3. 11. 3
Inſecuta, 3. 2. 7
Inſerens roſtrum, 1. 26. 8
Inſidias, 1. 19. 1: 4. 1. 18
Inſidiis, 2. 7. 7
Inſidioſum, 2. 4. 9
Inſigni, 3. 8. 3
Inſignis, 1. 11. 14
Inſilit, 1. 2. 20
Inſitivos liberos, 3. 3. 10
Inſolens, 1. 11. 12
Inſolentem, 5. 7. 2
Inſolentiam, 3. 6. 8
Inſolentiis, 4. 25. 31
Inſontem, 3. 10. 36
Inſpexerant, 3. 8. 5
Inſpiciat, app. 2. 2
Inſtante partu, 1. 18. 2
Inſtantem, 1. 22. 1: 2. 8. 2
Inſtat, 1. 30. 3
Inſtrumentum, 4. 4. 24
Inſuetâ, 1 11. 5
Inſuetis, 1. 2. 8
Inſula, 4. 21. 8
Inſulſum eſt, 4. 6. 17
Inſultare, 1. 21. 11
Integritatis teſtes, 3. 11. 5
Intelligit, 2. 5. 19: 4. prolog. 6: 5. 7. 30
Intelligo, 1. 12. 13: 4. 20. 2
Intelligunt, 3. 12. 8
Intempeſtive, 3. 19. 12
Intendit cutem, 1. 24. 6
Inter, 3. 4. 2: 5. 5. 8
Inter aras, 4. 23. 5
Inter capellas, 3. 15. 1
Inter hæc, 2. 8. 20
Inter homines, 4. 24. 1
Inter illas, 4. 12. 7
Inter illos, 1. 10 6
Inter manus, 5. 7. 10
Intercipit, 4. 11. 2
Interdicit, 4. 10. 20
Interdiu, 3. 16. 5
Intereſſe, 4. 24. 26
Interfecit, 4. 3. 6
Interficit, 1. 9. 7
Interiore, 4 1. 7
Interponere, 2. prolog. 9
Interpoſitis, 3. 2. 12
Interpoſuero, 5. prol. altero. 1
Interpoſuit, 4. 24. 9
Interpretari, 4. 4. 32
Interque cædem, 2. 7. 8
Interrogata, 1. 30. 4
Interrogavit, 1. 24. 5
Intervenit, 2. 1. 2
Intrare, 3. prolog. 16: 5. 9. 2
Intravit, 3. 10. 21
Intrito cibo, 1. 26. 7
Intuens, 1. 30. 2
Intuere, 4. 1. 3
Intulit, 1. 1. 4
Invenite, 3. 12. 6
Invenimus, 5. 6. 6
Inveniri, 1. 12. 2
Inveniri, 4. 10. 17
Invenit, 1. 27. 4: 5. 6. 1
Invenit, 4. 17. 8: 4. 20. 8
Invenit exitium, 1. 31. 2
Invenit tandem, 3. 19. 4
Inveniunt, 5. prol. alt. 5

In-

Inventum, 3. prolog. 33
Inventuri, 3. 2. 8
Invicem, 2. 2. 7: 3. 7. 3: 3. 8. 9
Invidia, 1. 24. 3: 2 epil. 7: 3. 8. 10: 5 prol. alt. 8
Invidiæ, 3. 9. 4
Invido, 5. 6. 5
Inviſa, 4. 10. 6
Inviſæ, 4. 11. 1
Inviſus eſt, 4. 23. 11
Invitare, 4. 24. 16
Invitaſſe, 1. 26. 4
Invitatur, 4. 23. 11
Invitatus eſt, 4. 14. 8
Invitavit, 5. 5. 5
Invitum, 4. 3. 9
Involvens, 4. 6. 14
Involvit ſe, 4. 1. 12
Inutilis, 1. 2. 23
Jocans, 3. 4. 3
Jocari, 1 prolog. 7
Jocata eſt, 2. 5. 23
Jocis, 3 prolog. 37
Jocorum, 4. 6. 2
Jocos, 3. 8. 7
Joculare, 4. 1. 1
Jocus eſt, 1. 21. 2
Jove, 1. 2. 11: 4. 15. 1: 4. 19. 12
Jovem, 1. 2. 21, 27: 4. 17. 1
Jovi, 3 prolog. 18
Jovis, 4. 10. 1: 4. 17. 10
Ipſa, 1. 26. 9: 3 prol. 20: 5. 5. 15
Ipſam, 3 prolog. 50
Ipſe, 4. 10. 16: 4. 18. 3: 4. 19. 19: 5. 8. 4
Ipſi, 5. 1. 4
Ipſo, 1. 28. 7: 4. 21. 22: 5. 7. 19
Ipſos, 3. 2. 13
Ipſum, 4. 19. 19: 5 prolog. 6: 5. 1. 19: 5. 5. 36
Irâ Deûm, 4. 10. 18
Iracundos, 4. 3. 12
Iræ, 3. 10. 25
Iram repreſſit, 1. 29. 10
Iraſcaris, 4. 19. 14
Iraſcitur, 3. 8. 6
Iratè, 4. 24. 14
Iratis, 4. 19. 15
Irato, 3. 2. 14
Iratus, 4. 3. 3
Ire, 5. prolog. 20
Irridens, 5. 3. 3
Irritos, 1. 23. 2
Is, 1. 15. 5: 5. 7. 6
Iſta, 1. 23. 7: 2 prol. 12: 4. 10. 5
Iſtam, 1. 1. 6: 3. 8. 16
Iſtis, 5. 2. 11
Iſtum, 3. 6. 5
Ita, 1. 1. 13: 1. 9. 5: 1. 30. 11: 4. 4. 48
Ita locutus, 1. 22. 9
Ita nunc, 4. 14. 14: 4. 17. 35
Itaque, 1. 27. 7
Iter, 3. 10. 19
Iter longius, 3. 19. 5
Iteratur, 5. 7 32
Itidemque, 3. 8. 3
Jubent, 4. 17. 16
Juberent, 5. 5. 19
Jubet, 1. 11. 12: 5. 7. 31
Jucunditas, 4. 19. 21
Jucundum, 3. 1. 3
Judex, 3 prolog. 42
Judex ſedit Simius, 1. 10. 6
Judicare, 4. 20. 1
Judicatis, 5 prolog. 19
Judice, 3. 13. 3
Judices, 3. 10. 3: 5. 5. 38
Judicet, 3. 10. 6
Judicio, 4. 25. 27: 5. 5. 2
Judicium, 3 prolog. 63
Judico, 5. 3. 13
Jugo, 3 prolog. 8
Jugo Pelei nemoris, 4. 6. 6
Jugulatus, 5. 4. 6
Jugum, 3. 6. 6
Jumenta, 4. 4. 24

Junonem, 3. 18. 1
Jupiter, 3. 17. 6: 4. 17. 13: 5. 8. 4: app. 3. 2
Jura, 4. 12. 8
Jure neglecto, 4. 4. 20
Jure ſimili, 1. 26. 2
Jurejurando, 1. 8. 7
Jurgii, 1. 1. 4
Jurgium petulans, 3. 11. 2
Jurisjurandi, 3. 10. 40
Juriſperitos, 4. 4. 14
Juſſerat, 3. 10. 22
Juſſerunt, app. 5. 4
Juſſit, 1. 14. 9: 5. 4. 3
Juſſus eſt parare cœnam, 3. 19. 2
Juſtius, 4. 25. 23: 5. 5. 46
Juſtoque, 4. 6. 20
Juvant, 4. 6. 22
Juvencum, 2. 1. 1
Juvenes, 4. 24. 21, 30
Juvenis pulcra, 2. 2. 5

L.

LAbi, 5. 5. 1
Labor, 2. epil. 15: 4. 25. 7
Laborant, 1. 30. 1
Laboras, 1. 22. 6: 4. 23. 16
Labore, 3. 7. 24: 3. 20. 6: 4. 19. 9
Laborem, 3. 11. 4
Labori, 2. epil. 8
Labori, 4. 25. 7
Laboris, 2. 8. 24
Laboro nihil, 4. 23. 8
Lacerari, 1. 12. 11
Lacerat, 1. 1. 13
Laceratus morſu canis, 2. 3. 1
Laceſſis me, 4. 23. 18
Lachrymas, 4. 16. 4
Lacte, 3. 15. 8
Lacum, app. 2. 5
Lacus, 1. 6. 7
Lædat, app. 4. 1
Lædendi, 5. 3. 7
Lædere dente, 4. 7. 6
Læderet, 3. 2. 5
Lædi, 1. 21. 9
Lædi, 2. 6. 6: 4. 3. 13
Læſerant, 3. 2. 19
Læſerit, 1. 26. 1
Læſit, 1. 18. 1
Læſura, 3. 8. 9
Læſus vulnere, 2. 7. 12
Læta, 4. 24. 21
Lætabor, 3 prolog. 31
Lætare, 5. 7. 27
Lætor, 4. 3. 7
Læva, 3. 18. 12
Lagonæ, 1. 26. 10
Lagonam, 1. 26. 8
Lambe, 1. 25. 6
Lamberet, 1. 26. 10
Lanæ, 4. 4. 43
Languentis ævi, 4. 25. 15
Languere, 5. 10. 3
Languidas, 3. 2. 9
Languido, 5. 1. 23
Lanificæ, 4. 4. 23, 35
Lanificam, 4. 5. 5
Laniger, 1. 6. 6
Lanium, 3. 4. 1: 3. 15. 13
Lanius, 3. 4. 3
Lapidem, 3. 5. 2, 7
Laqueis, app. 4. 11
Laqueos, 4. 1. 17
Largam, 2. 4. 24
Large, 2. 6. 15
Largo, 3. 7. 14
Laſſabis te, 2. 6. 10
Latè, 3. 1. 3
Latens, 5. 5. 31
Latenti, 2. 8. 5
Latet, 4. 5. 13
Latibula, 1. 30. 9
Latibulis, 2. 8. 1
Latinis, 5. 5. 44

Latior bove, 1. 24. 5
Latium, 2. epil. 8
Latrans ſenex, 5. 10. 7
Latrem, 1. 23. 6
Latro, 1. 1. 4
Latrone occiſo, 5. 2. 7
Latrones, 2. 7. 7
Lavare, 4. 13. 1
Lavationem, 4. 4. 22
Laudabile, 2. 1. 13
Laudandum, 4. 20. 7
Laudâram, 1. 12. 15
Laudari, 1. 13. 1
Laudas, 3. 7. 26: 5. 10. 9
Laudat cornua, 1. 12. 5
Laudatis, 1. 12. 1
Laude, 3 prolog. 22
Laudem, 4. 11. 2: 4. 21. 5: 4. 24. 5
Laudes duæ, 4. 24. 13
Laudibus, 4. 23. 3: 5. 5. 20
Laudis, 5. 5. 7: 2. epil. 11
Laurea, 3. 17. 3
Laus, 5 prolog. 17
Laxaris, 3. 14. 11
Laxat, app. 4. 17
Lecto, 1. 18. 4
Lector, 2. prolog. 11: 4. 6. 22
Lectum, 3. 10. 26
Ledæ, 4. 24. 9
Legati, 4. 17. 6
Legatos, 4. 17. 1, 13, 16, 27, 34
Legem, 3. 13. 5
Legendum, 3 prolog. 62
Legerat, 4. 21. 20
Legere, 3 prolog. 1: 4. 6. 2
Legere capillos, 2. 2. 7
Legerunt, 3. 17. 2
Leges, 3 prolog. 10, 31
Legi, 4. 25. 33
Legibus, 1. 2. 1
Lento, 3. 6. 6
Lentus, 1. 15. 7
Leo, 1. 5. 6, 7: 1. 11. 3: 1. 21. 4: app. 4. 5, 10
Leone, 1. 5. 4: app. 4. 2
Leonem, app. 4. 18
Leonis, 1. 11. 10
Lepidum, 5. 7. 13
Leporem, 1. 9. 4
Lepores, app. 2. 4
Lepus ſemianimus, 1. 9. 8
Leto, 1. 22. 9
Levans, 4. 3. 4
Levem, 1. 29. 1
Levi, 1. 12. 8
Levitas, 5 prolog. 8: 5. 7. 3
Libeat, 1. 3. 1
Libelli, 1 prolog. 3
Libellos, 3 prolog. 1
Libellum, 4. 6. 3: 5 prolog. 14
Libenter, 1. 18. 1: 5. 4. 5
Liber, 3. 7. 27
Liber animus, 3 prolog. 3
Liberalis repente, 1. 23. 1
Liberat, 3. 2. 10
Liberis, 1. 2. 10
Liberos, 1. 6. 9: 3. 3. 10
Libertas, 1. 2. 2: 3. 7. 1
Liberto, 3. 10. 11
Libertus, 3. 10. 44
Libido, 4. 14. 14
Libitina, 4. 19. 26
Librum, 3 prolog. 29
Libuerit, 2 prolog. 9
Licentia, 1. 2. 3: 3. 7. 25: 4. 24. 8
Licet, 4. 20. 2: 5 prolog. 16
Ligamina, app. 4. 15
Ligarant, 4. 5. 6
Ligato crure, 5. 7. 36
Ligneo, 2. 5. 14
Limam, 4. 7. 5
Limaſſet, 3. 10. 4
Limen Muſarum, 3 prolog. 16
Liminis, 3. 7. 9
Limo, 1. 2. 15
Linguam, 1. 23. 5: 4. 13. 2: 5. 2. 13

Linoque, 3 prolog. 57
Linteo, 2. 5. 12
Liquidam, 1. 26. 5
Liquit, 4. 8. 12
Liquor, 1. 1. 8: 4. 8. 6
Liquore, 1. 12. 4
Lis, 3. 13. 3
Lis eſt orta, 4. 3. 3
Literæ, 4. 24. 1
Literarum plauſum, 5 prolog. 20
Literarum ſtudio, 4. 21. 19
Literatæ, 3 prolog. 54
Literis, 4. 6. 23: 5. 5.44
Litigabat, 3. 11. 1
Livor, 2. epilog. 10: 3 prolog. 60: 4. 20. 1
Loca, 5. 5. 12
Loca, app. 1. 3
Locat nomen, 1. 16. 1
Loco, 1. 14. 2: 1. 18. 6: 1. 19. 10: 1. 28. 7: 3. 12. 3
Loco mercedis, 4. 24. 33
Loco obſcuro, 4. 1. 12
Locum, 1. 18. 1: 1. 19. 5: 2. 1. 7: 2. 4. 16: 4. 8. 5
Locuples, 4. 21. 6
Locupletes, 1. 27. 2
Locus eſt auxilio, 4. 25. 16
Locus narrantis, 2 prolog. 5
Locutam, 1. 26. 11
Locuti, 3. 20. 9: 5. 7. 24
Locutus, 1. 5. 6: 1. 22. 9: 1. 27. 9: 4. 1. 8: 4. 17. 26
Locutus eſt, 4. 17. 26: 5. 4. 4
Longa, 5 prolog. 19
Longeque, 1. 1. 3
Longe vetuſtior, 4. 6. 8
Longi mora, 4. 4. 18
Longior, 4. 25. 13
Longitudinem, 1. 8. 8
Longius iter, 3. 19. 5
Loquantur, 1 prolog. 6
Loqui, 1. 13. 5: 4. 12. 1: 5. 5. 39
Loquitur, 1. 9. 6
Lora, 3. 6. 7
Luat, 3. 10. 44
Lubitum, 3. 15. 4
Luce, 3. 7. 19
Lucem, 2. epil. 16
Lucerna, 3. 10. 29: 4. 10. 13
Lucernam, 4. 10. 12
Lucernam accenderet, 3. 19. 4
Lucri, 5. 6. 3
Lucro, 4. 11. 8
Lucrum, 1. 23. 8
Lucrum dulce, 3. prolog. 26
Lucrum facias, 1. 23. 8
Lucrum periculoſum, 5. 4. 8
Luctans cornibus, 5. 9. 1
Luctum, 1. 28. 6
Luctus, 1. 12. 15
Luculli, 2. 5. 9
Ludentem, 3. 14. 1
Ludentes, 3. 8. 5
Ludimus, 4. 1. 2
Ludis, 5. 7. 6
Ludorum, 5. 7. 19
Ludos, 5. 5. 41: 5. 7. 16
Ludus, 3. 14. 12
Luere pœnas, 1. 17. 1
Lues, 4. 10. 7
Luget, 4. 6. 12
Lumen, 3. 10. 24
Lumen ſuum, 4. 10. 2
Lumine, 3. 19. 8
Luminis, 4. 10. 12
Lupe, 1. 1. 7
Lupi, 1. 8. 4
Lupo, 1. 8. 9
Lupo ſponſore, 1. 16. 4
Lupum, 1. 17. 8
Lupus, 1. 1. 1: 1. 1. 2: 1. 10. 4: 1. 17. 4: 3. 7. 2: 3. 7. 16
Luſcinii, 3. 18. 2
Luſcinio, 3. 18. 11
Luſtrare, app. 4. 16

Lu-

Luſtravit domos, 3. 19. 3
Luxu vitam trahit, 4. 4. 37
Luxuriabant, app. 4. 3
Luxuriæ domum, 4. 4. 44
Lympharum ſpeculo, 1. 4. 3

M.

MAcerat, 4. 19. 21
Macie confectus, 3. 7. 2
Magis, 3. 4. 5: 3. 16. 8
Magiſtræ, 2. 6. 15
Magna, app. 5. 6
Magnæ, 2. 7. 14
Magnaque invidia, 3. 7. 10
Magnas opes, 3 prolog. 24
Magni Jovis, 4. 17. 10
Magnitudine, 3. 18. 6
Magnitudinis, 1. 24. 3
Magnitudo principum, 4. 5. 12
Magno, 2. 4. 13: 2. 8. 19: app. 2. 3
Magno apparatu, 4. 24. 21
Magno clamore, 1. 2. 11
Magno dolore victus, 1. 8. 5
Magnoque riſu, 5. 7. 31
Magnum beneficium, 3. 15. 12
Magnus, app. 3. 6
Magnus Jupiter, 4. 17. 13
Majeſtas, 2. 5. 22
Major, 1. 24. 8: 5. 5. 25
Majore, 3. 3. 13: 5. 3. 10
Majore niſu, 1: 24. 7
Majorem turbam, 5. 4. 11
Majorem moleſtiam, 4. 6. 24
Majori, 3. 3. 11
Majoris, 2. 5. 25
Majus, 1. 2. 31: 4. 1. 2
Majus pretium, 5. prol. alt. 5
Mala, 1. 9. 9
Mala videre, 1. 16. 2: 4. 9. 4
Malè, 4. 24. 19
Male mulcatus, 1. 3. 9
Maledixiſti, 1. 1. 10
Maledixit, 1. 1. 12
Maleficii, 1. 17. 1
Malefico, 2. 3. 2: 4. 10. 20
Maleficus, 2. 6. 2
Mali, 1. 19. 1: 2. 4. 25: 3. 10. 44
Maligna, 3. 10. 36
Malignitas, 5 prolog. 15
Malis, 3 prolog. 43: 3. 8. 15: 4. 11 7: 4. 18. 1
Malitia, 2. 4. 5
Malo, 4. 8. 2: 5. 4. 12
Malo adfligetur, 1. 5. 10
Malorum, 4. 10. 5: app. 2. 10
Maluiſſet, 5. 7. 9
Malum, 1. 2. 30, 31: 1. 8. 6: app. 2. 1
Malum finiri, 1. 18. 7
Malum perferte, 1. 2. 30
Malus ſutor, 1. 14. 1
Mandant, 4. 24. 21
Mandantur, 4. 17. 33
Mandata, 1. 2. 27
Manebit, 5. 5. 44
Maneret, 4. 4. 30
Manes Deos, 1. 27. 4
Manibus, 3 prolog. 6
Manifeſtis, 5. 5. 3
Manu, 2. 5. 9
Manubrium, app. 5. 3, 5
Manum, 5. 1. 5
Manus, 4. 6. 16: 4. 20. 8: 5. 7. 10
Mare, 2. 5. 10
Mares, 4. 14. 1
Margaritam, 3. 12. 2
Margine, 4. 8. 4
Mari, 4. 21. 10
Maritus, 3. 10. 9
Marmori, 5. prol. alt. 6
Maſculina, 4. 14. 13
Maſculo, 4. 14. 12
Maſculus, 3. 15. 11

Mater, 1. 28. 5: 3 prolog. 17: 3. 15. 2
Mater ſedula, 4. 4. 13
Materia exigua, 4. 24. 7
Materiæ, 4. 25. 6: 5 prolog. 2
Materiam, 1 prolog. 1
Matrem, 4. 4. 7: app. 1. 3
Matri, 4. 4. 12: 4. 4. 46
Matris, 3. 8. 4
Matronarum, 4. 23. 7, 12
Matronarum oſcula, 4. 23. 12
Matura eſt, 4. 2. 4
Maturius, 3. 19. 2
Maxima, 4. 22. 2: app. 1. 4: 4. 11
Maximam, 4. 17. 5
Maxime, 3. 10. 15
Maxime contrarios, 4. 10. 17
Maximo, 5. 5. 21
Maximum, 3. 12. 5
Maximus, 4. 17. 21
Me, 1. 5. 9: 1. 12. 13: 1. 23. 7: 1. 29. 8: 1. 31 8: 2. 7. 11: 3 prol. 9, 51: 3. 7. 18: 3. 12. 8: 3. 15. 7: 4. 3. 7: 4. 7. 6: 4. 20. 5: 4. 23. 18, 20: 4. 25. 27
Mea, 1. 15. 9: 1. 22. 4: 3. 3. 3: 3. 6. 1: 4. 21. 14, 26
Mea cauſa, 1. 22. 4
Mea culpa, 1. 23. 8
Mea memoria, 3. 10. 8
Mea refert, 1. 15. 9
Meæ carnis, 1. 25. 9
Meæ turbæ, 1. 19. 9
Meæ vires, 5. 10. 8
Meæ vitæ, 4. 19. 7
Meæ vocis, 1. 11. 13
Meam, 1. 23. 5: 3 prolog. 40
Meas, 1. 15. 10
Mecum, 2. 5. 24: 3. 7. 15: 4. 21. 27: 5. 3. 6
Medeæ, 4. 6. 13
Media, 2. 4. 2
Media in turba, 4. 4. 29
Media in via, 3. 14. 5
Mediæ, 2. 2. 3
Medicinam facere, 1. 14. 2
Medicinam fecit, 1. 8. 9
Medicum, 1. 14. 11
Medio mari, 4. 21. 10
Medio ſole, 3. 19. 8
Mehercule, 1. 25. 8: 3. 5. 4: 5. 5. 22
Mei, 3 prolog. 5
Meis, 5. 5. 43
Melior, 3. 5. 3
Meliores, 2. epil. 17
Melioris vitæ, 4. 17. 2
Melius, 1. 18. 5: 5. 5. 24
Melos, 4. 21. 2
Melos luſcinio, 3. 18. 11
Membra maſculina, 4. 14. 13
Meminerit, 1 prolog. 7
Meminero, 4. 25. 35
Memini, 3. 2. 17: 5. 7. 6
Memoria, 3. 10. 8: 5 prolog. 19
Memoriæ, 4. 20. 3
Memoriæ tradam, 4. 24. 3
Menander nobilis comœdiis, 5. 1. 9
Menander ſcriptor, 5. 1. 18
Mendaces, 1. 17. 1
Mendacium, 3. 10. 48
Mens eſt, 3 prolog. 49
Mens rara, 4. 1. 6
Menſa, 3. 7. 21
Menſes, 1. 1. 10: 5. 7. 11: app. 1. 1
Menſibus, 3. 15. 5
Menſibus peractis, 1. 18. 2
Mente, 4. 19. 17
Mentem, 5. 6. 7
Mentes, 5. 5. 25
Mentiri, 1. 29. 6
Mentitus, 3. 10. 13
Meo, 2 epil. 8: 4. 20. 6
Meos, 1. 1. 8
Mercede, 4. 1. 8: 4. 21. 5
Mercedem, 1. 8. 12
Mercedis, 4 24. 11
Mercedis loco, 4 24. 33

Mer-

Merces, 3. 4. 2
Merces fraudis, 1. 17. 9
Mercurio, 1. 2. 27
Mercurius, 4. 17. 9
Merdis, 4. 17. 26
Meriti, 1. 8. 1
Meritis, 3 prol. 30: app. 3. 9
Merito, 1. 4. 1: 1. 31. 13: 3. 6. 10: 3. 17. 11: app. 5. 8
Meritum, 1. 22. 12
Merſit, 4. 5. 10
Merſum, 1. 2. 15
Meruit pati, 3. 11. 7
Metu, 1. 11. 15
Metuens ruinam, 2. 4. 21
Metuere, 1. 28. 1
Metum, 4. 16. 4
Metus, 1. 2. 26: app. 2. 4
Meus, 3. 7. 24
Meus homo, 5. 7. 32
Mihi, 1. 1. 5: 1. 1. 12: 1. 5. 8: 1. 15. 7: 1. 19. 9: 1. 21. 11: 2. 4. 7: 3 prol. 16: 3. 7. 27: 3. 12. 7: 3. 15. 8: 4. 23. 6: 4. 24. 16: 4. 25. 1: 5 prol. 8: 5 prol. 17
Mihique, 4. 10. 6
Milites, 4. 5. 7
Miluo, 1. 31. 10
Miluum, 1. 31. 3
Miluus, app. 1. 1
Minaris, 4. 22. 4
Minas, 3. 6. 11
Minerva, 3. 17. 5
Minime, 1. 18. 6
Minores, app. 4. 1
Minos, 4. 6. 19
Minus, 4. 20. 4: 4. 25. 11
Minuta, 4. 5. 13
Miraculo, 1. 11. 8
Mirans, 1. 12. 5
Mirati, 4. 17. 14
Miſcens, 1. 28. 10
Miſcere, 1. 14. 8
Miſcet, 4. 16. 10
Miſcuit, 1. 2. 2
Miſenenſem, 2. 5. 8
Miſeræ, 2. 4. 7
Miſeræ ſibi, 1. 28. 6
Miſerandam, 3. 10. 46
Miſeras, 1. 6. 8
Miſêre, 1. 2. 21
Miſêre legatos, 4. 17. 1
Miſêre panem, 3. 2. 6
Miſere, app. 2. 8
Miſeri, app. 2. 6
Miſeria, 3. 20. 3
Miſericordia, 4. 25. 21
Miſericors contra ſe, 4. 18. 3
Miſerit, 3. 18. 4
Miſerita eſt, 3. 15. 15
Miſeriti, 3. 2. 4
Miſerum, 4. 19. 17: app. 4. 5
Miſerunt, 4. 17. 32
Miſiſſet panem, 1. 23. 3
Miſit, 1. 2. 24
Miſit panem, 2. 3. 2
Miſit vocem, 4. 10. 4
Miſſo aulæo, 5. 7. 23
Miſſum, 1. 2. 13
Mixtum, 4. 17. 24
Mnemoſyne ſancta, 3 prolog. 18
Modeſtiæ, 2. 1. 10
Modeſtis, 2. 1. 2
Modis, 4. 6. 14
Modium, 1. 16. 3
Modò, 1. 9. 9: 1. 17. 4: 1. 20. 1: 2. 8. 8: 5. 2. 11: app. 3. 8
Modo ſimili, 1. 24. 7
Mœcha, 4. 4. 42
Mœchæ, 4. 4. 39: 4. 4. 21
Mœrens, 1. 3. 10: 3. 3. 6
Mœrentes, 4. 15. 2
Mœſtus, de equo, 4. 3. 10
Moleſta, 2. 5. 4
Moleſti, 5. 5. 47
Moleſtiam, 4. 6. 24

Moleſtior, 4. 25. 2
Moleſtis, 1. 22. 3
Moleſtus eſſe, 4. 6. 23
Moleſtus ille, 3. 19. 10
Moliens fraudem, 4. 8. 7
Molles, 4. 14. 1
Momentum horæ, 3 prolog. 5
Momordit, 4. 7. 5: 5. 3. 1
Monent, 1. 19. 2
Monet, 4. 15. 7: app. 4. 1
Monet conſilio, 1 prolog. 4
Monitis, 2. 6. 14
Monitus fuit, 3. 5. 8
Monitus præcepto, 3. 8. 1
Mons, 4. 22. 1
Monſtrabat, 5. 9. 3
Monſtrabo, 3. 5. 5
Monſtraro, 2. 6. 9
Monſtro, 3. 3. 5
Monte, 2. 5. 9
Mora, 3 prol. 59: 4. 4. 18: 5. 7. 22: 5. 8. 6
Moram, 4. 24. 26
Morbo, 1. 14. 5
Mordaciorem, 4. 7. 1
Mordax, 5. prol. alter. 8
More, 5. 7. 24
Morem, 2 prolog. 8
Mores, 1. 2. 22
Mores hominum, 3 prolog. 50
Mori bis, 1. 21. 12
Moribus, 3. 8. 16
Moribus alienum, 4. 4. 40
Moriens, 1. 12. 12
Moris, 4. 24. 8
Moror, 4. 23. 5
Mors, 4. 25. 19
Morſibus, 1. 12. 11
Morſu, 2. 3. 1
Mortales, 1. 20. 2: 5. 5. 1
Mortalium, 2 prolog. 3: 3. 10. 56
Morte, 5. 3. 4
Mortem, 3. 9. 3: 3. 20. 10
Morti, 4. 25. 10
Mortis, 1. 9. 8: 1. 14. 10
Mortis metum, 4. 16. 4
Mortis periculo, 1. 28. 11
Mortis profeſſæ, 4. 6. 8
Mortis timore, 1. 14. 10
Mortua, 3. 16. 19
Mortuam, 3. 2. 8
Mortuo, 3. 20. 11
Mortuum, 5. 7. 21
Mortuus eſſet, 3. 20. 6
Mos, 5. 1. 3: 5. 7. 13
Motu, 1. 2. 14
Moveor, 3. 6. 4
Movet riſum, 1. prolog. 3
Movetque, 5. 5. 28
Movit, 3 prolog. 58
Mox, 1. 21. 7: 3. 20. 8: 4. 14. 7: app. 4. 15
Mulam, 3. 6. 1
Mulcandum, 1. 26. 2
Mulcatus, 1. 3. 9
Muli gravati ſarcinis, 2. 7. 1
Muliebrem, 4. 5. 21
Mulier, 1. 18. 2
Mulierem, 3. 10 34
Mulieris, 3. 10. 14: 4. 13. 2
Mulierum, 2. 2. 8
Multa, 2. 4. 23: 2. 5. 3: 3 prol. 22: 3. 3. 12: 3. 10. 13
Multarum, 4. 25. 3
Multis, 5. 4. 12: 5. 5. 20
Multo, 2. 5. 24: 2. 7. 3: 3. 12. 6: 3. 16. 6: 4. 14. 9: 4. 24. 23
Multò ſimilius, 5. 5. 34
Multorum, 4. 5. 48
Multos, 3. 4. 7: 3. 5. 1: 4 prol. 6: app. 1. 1
Multum, 3. 10. 5
Multum falleris, 1. 23. 6
Multum gemens, 5. 7. 10
Multum prius, 3. 10. 5

Mulum, 2. 7. 8
Mundum, 4. 4. 21
Munera, 4. 10. 5
Munere, 2. 6. 16
Muneris, 4. 15. 5
Munitus, 2. 6. 1
Munus, app. 5. 5
Murem, 4. 22. 3
Mures, 4. 5. 1: app. 4. 3
Mures veloces, 4. 1. 11
Muribus, 1. 22. 3
Murum, 4. 23. 14
Mus, 4. 1. 13: app. 4. 13, 18
Muſa, 3 prolog. 57
Muſarum, 3 prolog. 16
Muſca, 3. 6. 1: 4. 23. 1: 4. 23. 2
Muſcipula, 4. 1. 17
Muſicum, 4. 19. 19
Muſtela, 1. 22. 1: 4. 1. 10
Muſtelarum, 4. 5. 1
Mutam, 3. 18. 9
Mutandum, 3 prolog. 15
Mutant, 1. 15. 2
Mutatur, 4. 16. 5
Mutatus, 5. 1. 17
Mutire, 4. 25. 34
Myronem, 5 prol. alt. 7
Myrtus, 3. 17. 3

N.

NActa, 2. 4. 2
Nænias, 3 prolog. 10: 4. 1. 3
Nam, 2. 2. 9: 2. 4. 8, 14: 2. 7. 12: 4. 3. 8: 5 prol. 4
Namque, 1. 23. 7: 3. 6. 9: 3. 10. 45, 56: 3. 19. 6: 4. 6. 12: 4. 18. 4
Naribus, 3. 1. 4: 4. 17. 7
Naris emunctæ, 3. 3. 14
Narrabit, 3. 17. 8
Narrabo, 3. 10. 8
Narrantis, 2 prolog. 5
Narrare, 1. 6. 2
Narratæ, 4. 24. 31
Narratio, 1. 12. 2: 5. 2. 17
Narratione, 4. 4. 2
Narro, 3. 12. 8
Naſcerer, 3. 15. 10
Naſute, 4. 6. 1
Nata, 3. 17. 11
Natali, 3. 15. 12
Natans, 1. 4. 2
Nati humiles, 1. 27. 2
Nati tui, 2. 4. 13
Natio, 2. 5. 1
Nato, 3. 10. 45
Natos, 1. 24. 4: 3. 15. 8
Natum, 3. 10. 22
Natura, 1. 3. 14: 2. epil. 16
Natura ſiniſtra, 2. epil. 16
Naturæ, 4. 14. 5: 5. 5. 33
Naturæ dedecus, 1. 21. 11
Naturæ munere, 2. 6. 16
Naturæ onus, 1. 18. 5
Naturam, app. 3. 1
Natus, 1. 1. 11: 3 prolog. 20: 3. 8. 11: 4. 19. 15
Natus es, 5. 9. 4
Natus eſt, 3. 20. 1
Navem, 4. 21. 9
Naufragi, 4. 21. 18
Navis, 4. 16. 3
Nauſeant, 4. 6. 25
Nautas, 4. 16. 7
Ne, 1. 2. 31: 1. 3. 1: 1. 15. 6: 1. 23. 6, 8: 1. 25. 4: 1. 28. 6: 2 epil. 6: 3. 8. 15: 3. 13. 8: 3. 17. 7: 3. 18. 15: 4. 1. 8: 4. 4. 10: 4. 10. 9: 4. 17. 17, 31: 4. 18. 6: 4. 19. 26: 4. 24. 14, 18, 26: 5. 1. 8: app. 4. 1
Ne ſit, 2 prol. 13
Neapolim, 2. 5. 7
Nec, 1. 3. 15, 16: 1. 4. 7: 1. 9. 6: 2 prol. 2: 2. 6. 6: 2. 7. 12: 2. 8. 14: 2 epil. 4. 17: 3 prol. 44: 3. 8. 7: 3. 12. 7: 3. 14. 8: 4. 4. 19: 4. 6. 8:

4. 10. 12, 13: 4. 17. 28: 4. 19. 12, 13: 4. 24. 30: 5. 7. 8: app. 1. 2
Necare, 5. 3. 10
Necat, 3. 2. 13
Nece, 2. 6. 17
Nece injuſta, 1. 1. 13
Necem, 1. 2. 25: 1. 31. 4: 2. 8. 2, 6: 4. 6. 3
Necem inſtantem, 1. 22. 1
Neceſſitas, 3. 15. 17
Neci, 4. 1. 5
Nectar, 3. 16. 13
Nectare, 4. 14. 9
Necuit, 4. 18. 4
Negabat, 1. 10. 5
Negarat, 3. 16. 19
Negare, 2. 1. 1
Negarunt, 1. 24. 6
Negas, 1. 10. 10: 1. 29. 7
Negavit, 1. 15. 9
Neglecto, 4. 4. 20
Negligenter, 4. 1. 13
Negligunt, 2. 7. 9
Negotiis, 3 prolog. 2
Nemo, 1. 14. 16: 1. 18. 1: 2. 6. 1: 2. 8. 13: 4. 4. 14
Nemoricultrix, 2. 4. 3
Nemoris, 1. 30. 8
Nemoris Pelei jugo, 4. 6. 6
Nemoroſis, 2. 8. 2
Nempe, 2. 2. 2: 4. 23. 16
Nequicquam, 2. 6. 10
Nequitia, 2. 6. 3
Nequitiæ, 3. 8. 15
Nervos, app. 4. 17
Neſcio quid, 2. 5. 20
Nidoque, 1. 28. 4
Nidum, 2. 4. 1, 6
Niger, 3. 15. 10
Nigros, 2. 2. 10
Nihil, 2. 5. 3: 2. 7. 12: 3. 7. 17: 3. 10. 28: 3. 17. 13: 4. 12. 1: 4. 22. 4: 4. 23. 16
Nihilominus, 3 prolog. 48
Nil, 1. 15. 2: 3. 10. 51: 4. 21. 13
Nilo, 1. 25. 3
Nimia brevitate, 3. 10. 60
Nimiam, 1. 12. 6
Nimiaque, 4. 16. 7
Niſi, 1. 11. 14: 1. 25. 9: 2. 1. 5: 2. 6. 9: 3. 17. 12
Niſu, 1. 24. 7
Nites, 3. 7. 4
Nitetur, 4. 25. 17
Nitor pennarum, 1. 13. 6
Nitor ſmaragdi, 3. 18. 7
Nivea, 5. 7. 36
Niveis, 5. 7. 37
Nives, 3. 7. 11
Nixa cornibus, 4. 8. 11
Nobilem, 1. 14. 12
Nobiles, 4. 21. 4: 5. 5. 4: 5. 7. 16
Nobili, 3. 1. 2
Nobilis comœdiis, 5. 1. 9
Nobis, 1. 3. 3: 1. 30. 3: 4. 9. 1
Noceat, 5. 1. 8
Nocendum, 1. 26. 1
Nocens eſt, 5. 3. 12
Nocivum, 1. 29. 3
Noctis, 2. 8. 10
Noctu, 2. 4. 18: 3. 7. 10
Noctua, 3. 16. 8, 17
Noctuæ, 3. 16. 3
Nocturnus, 1. 23. 3
Noli, 1. 22. 8: 1. 25. 8: 2. 3. 4: 3. 18. 14: 4. 6. 23
Noli adfectare, 3. 18. 14
Nolo, 1. 29. 11: 3. 7. 27: 4. 3. 4
Noluiſtis, 1. 2. 29
Nomen, 1. 15. 2: 1. 16. 1
Nomen Æſopi, 5. prol. alt. 1
Nomen amici, 3. 9. 1
Nomine falſo, 1. 14. 3
Nomine auctoris, 2 prolog. 7
Nomino, 5 prolog. 11

No-

Nominor, 1. 5. 7
Non, 1. prolog. 6: 1. 1. 11: 1. 2. 7: 1. 10. 9: 1. 14. 11: 1. 16. 2: 1. 20. 1: 2. 1. 9: 2. 5. 24: 2 epil. 11: 3. 6. 2: 3. 7. 26: 3. 7. 27: 3. 10. 1: 3. 15. 4: 3. 16. 1: 3. 17. 13: 3. 18. 2: 3. 19. 11: 3. 20. 1: 4. 1. 5: 4. 1. 11: 4. 4. 15: 4. 10. 15: 4. 17. 6: 4. 17. 27: 4. 17. 29: 4. 19. 7: 5 prol. 11: 5. 3. 7: 5. 5. 26: 5. 8. 4: 5. 10. 8: app. 1. 5: app. 2. 1: app. 3. 9: app. 4. 8
Nondum, 4. 2. 4
Nos, 1 prolog. 7: 2. 3. 5
Noſſem, 1. 11. 14
Noſſet, 3. 13. 4
Noſter, 4. 10. 9
Noſtra, 1. 9. 9: 4. 9. 4
Noſtræ, 4. 25. 8
Noſtram, 2. 4. 10
Noſtris, 1. 3. 13: 4. 23. 3: app. 3. 9
Noſtro, 1. 8. 11
Noſtro ſeculo, 5 prol. ſecund. 4
Noſtrum caput, 1. 30. 11
Noſtrum ſtudium, 2. epil. 12
Nota, 1. 9. 5
Notam, 1. 3. 11
Notamque, app. 3. 5
Notare ſingulos, 3 prolog. 49
Notas, 4. 23. 22
Noteſcet, 3. 3. 3
Notior, 5. 7. 4
Notis, 1. 11. 2
Notis, 2. 5. 16
Noto, 3 prolog. 63
Notos, 1. 11. 9
Notuit, 5. 7. 35
Notus, 3. 10. 58: 5. 5. 8
Novacula, 5. 8. 1
Noverat, 4. 4. 28
Novercæ, 3. 10. 3
Noverit, 3. 1. 7
Novi, 5. 9. 4
Novies, 3 prolog. 19
Novis, 4. 6. 5
Novis rebus, 5 prolog. 13
Noviſſime, 1. 24. 9: 3. 14. 9: 4. 10 20
Novitatem, 5. 5. 6
Novo, 5 prol. alt. 5
Novoque, 1. 11. 8
Novum, 4. 17. 35
Nox, 1. 2. 7: 3. 7. 19
Noxiorum, 4. 25. 31
Nucibus, 3. 14. 2
Nudabit, 3. prolog. 47
Nudatum, 5. 3. 1
Nudo, 5. 8. 2
Nudos, 4. 21. 17
Nulla, 1. 13. 8: 3. 15. 14: 4. 4. 39
Nulli, 1. 26. 1
Nullis, 5. 5. 14: app. 1. 8
Nullo modo, 1. 26. 5
Nullum, 3. 16. 9: 4. 19. 11
Num, 1. 15. 7
Numeremus, 5. 4. 10
Numeret, 3 prolog. 56
Numero, 4. 24. 16
Numinum, 4. 24. 32
Nummis, 4. 21. 23
Nummos, 2. 7. 9
Nunc, 1. 6. 7: 1. 22. 6: 3 prol. 33: 3. 7. 11: 4. 14. 14: 5. 2. 13
Nunquam, 1. 5. 1: 3. 3. 15: 4. 17. 32
Nuper, 2. 8. 21: 3. 16. 14
Nuptias, 1. 6. 1
Nutrit, 3. 15. 7
Nutritus, 5. 4. 6

O.

O Canis, 1. 27. 9
O me infelicem, 1. 12. 13
O nata, 3. 17. 11
O quanta ſpecies, 1. 7. 2

O qui, 1. 13. 6
O ſi, 4. 4. 30
O ſuavis anima, 3. 1. 5
Objecto, 1. 23. 4: 4. 11. 8
Objectus, 5. 10. 4
Obiit, 3. 10. 3
Obitum, 3. 20. 2
Objurgabat leporem, 1. 9. 4
Objurgabat canem, 5. 10. 7
Oblectent, 3 prolog. 32
Oblitus cibi, 1. 27. 7
Obnoxia, 3 prolog. 34
Obnoxiæ, 2. 7. 14
Obſcœna, 3. 11. 2
Obſcœnitas, 4. 13. 3
Obſcuro, 4. 1. 12
Obſiſtere, 3. 15. 19
Obtegere, 5. 5. 30
Obtegit, app. 3. 1
Obteret, 1. 30. 10
Obtrectare, 2. epil. 10: 5 prol. 15
Obtrectet, 5. prol. 16
Obvius, 1. 29. 4: 4. 21. 25
Occaſione, 2. 8. 9
Occaſionem, 5. 8. 5
Occidi, 2. 8. 26
Occidit triſti nece, 2. 6. 17
Occiſo, 5. 2. 7
Occœpit loqui, 1. 13. 5
Occubuit, 4. 1. 14
Occuparat, 2. epil. 5
Occupat, 1. 2. 5
Occupata, 2. 5. 2
Occupato, 3. 19. 12
Occupaveris, 5. 8. 3
Occupavit, 5. 1. 2
Occurrit, 2. epil. 15: 3. 7. 3
Oculis, 4. 4. 4
Oculos, 4. 11. 6
Oculos centum, 2. 8. 18
Odi, 4. 11. 7
Odio, 3. 10. 57
Odioſiſſima, 2. 5. 4
Odore, 4. 17. 18
Odorem, 3. 1. 3: 4. 17. 24
Offendar, 4. 10. 6
Offendimus, 3. 10. 60
Offendit, 4. 14. 4
Offendunt, 5. 5. 42
Offerre, 2. 1. 2
Officii mei, 3 prolog. 5
Officinam, 4. 7. 3
Officium, 1. 29. 6: 3. 7. 8
Officium come, 2. 5. 15
Offuſo, 2. 4. 11
Oleaſtrum, app. 5. 4
Olfacit, 4. 17. 35
Olim, 3. 2. 2: 3. 17. 1: 4. 10. 8: 4. 17. 1
Oliva, 3. 17. 9
Omina læva, 3. 18. 12
Omiſerim, 5. prolog. 5
Omne, 1. 2. 8: 4. 7. 7
Omnem, 2. epil. 14: 4. 19. 25
Omnes, 1. 6. 7: 2. 8. 12 : 4. 24. 32: 5. 10. 1: app. 5. 4
Omneſque, 3. 18. 13
Omni, 1. 2. 20: 1. 31. 9
Omni cura, 2 prolog. 8
Omni vigilia, 3 prolog. 25
Omnia, 4. 17. 22: 4. 23. 5: app. 1. 6
Omnibus, 3. 17. 11: 5. 7. 35
Omnino, 4. 6. 23
Omnium, 4. 5. 33
Onerant laudibus, 5. 5. 20
Onerant ſaxis, 3. 2. 4
Onere degravati, 4. 21. 15
Onere dives, 2. 7. 4
Onus, 1. 2. 8
Onus ignotum, 3. 15. 5
Onus naturæ, 1. 18. 5
Onuſtus, 4. 10. 3
Opem, app. 1. 5
Opera, 2. 5. 23
Opera vocis meæ, 1. 11. 13
Operæ pretium, 2. 5. 6

Operam, 5. 7. 5
Operam perdunt, 1. 25. 2
Operarios, 4. 4. 23
Opere, 4. 6. 9
Operibus, 5. prol. alt. 5
Operis, 5 prolog. 1
Operis reſidui, 4. 25. 5
Opes, 2. 7. 14: 3 prol. 24: 4. 11. 1
Opes regales, 1. 27. 10
Opibus, 4. 21. 13
Opimam prædam, 2. 6. 8
Opinans, 5. 7. 8
Opinione, 3. 10. 55
Opinum, 1. 9. 6
Oportet, 3 prolog. 2: 4. 16. 9
Oppetit, 3. 16. 2
Oppido, 3. 10. 19
Opponat, 2. epil. 9
Opportuno, 2. 8. 4
Oppreſſi, 5. 1. 5
Oppreſſit, 4. 24. 29
Oppreſſum, 1. 9. 3
Opprimat, 2. 4. 10
Opprimere, 5. 3. 2
Opprimunt, 1. 1. 15
Oppugnant, 2. 6. 3
Opſonia, 3. 4. 2
Opſoniorum, 4. 19. 22
Optem, 5. 3. 10
Optimis rebus, 4. 23. 8
Optimos, 3. 4. 7
Opus, 4. 20. 7
Opus adprobavit, 4. 24. 11
Opus eſt, 4. 23. 16
Opus infundite, 3. 13. 9
Orare, 1. 28. 5
Oratum, 4. 17. 2
Orbam, 3. 10. 45
Ordinem, 4. 20. 9
Ordo, 5. 7. 30
Ordo vulgatus, 4. 24. 31
Ore, 1. 4. 6: 1. 8. 11
Ore emiſit, 1. 13. 10
Ornamenta, 4. 4. 34
Ornant ſe, 4. 23. 23
Ornatum, 4. 4. 42: 4. 15. 5
Oro, 4. 19. 5
Orpheo, 3 prolog. 57
Orta, 4. 3. 3
Os devoratum, 1. 8. 4
Oſſa, 3. 7. 22
Oſſa humana, 1. 27. 3
Oſcula, 3. 8. 12: 4. 23. 22
Oſcula matronarum, 4. 23. 7, 12
Oſculantur, 5. 1. 5
Oſtendamus, 1. 9. 2
Oſtendere, 3 prolog. 50
Oſtendere vocem, 1. 13. 9
Oſtenderet ſeſe, 5. 7. 19
Oſtendit, 3. 15. 3: 4. 10. 18: 5 prol. 12: 5. 6. 4
Oſtentum, 3. 3. 16
Otio, 2. 5. 2
Otioſum, 3. 7. 14
Otium, 5. 1. 7
Otium des corpori, 3 prolog. 13
Ove, 1. 17. 2
Ovem, 1. 16. 3
Oves, 3. 3. 4
Oveſque, 3. 15. 3
Ovis, 1. 17. 6: 1. 17. 8
Ovis patiens injuriæ, 1. 5. 3

P.

PActa, 4. 21. 5
Pactam, 3. 13. 17
Pacto, 2. 6, 6: 4. 4. 15: 5 prol. 5
Pactum, 1. 8. 10
Palam, 4. 25. 34
Palladio, 4. 6. 9
Pallas, 3. 16. 13
Pallio, 5. 5. 18
Palude, 1. 30. 2
Paludibus, 1. 2. 10
Paludis, 1. 30. 9

Panem, 1. 17. 3: 2. 3. 2: 3. 2. 6, 18: 4. 17. 4
Panis, 3. 7. 21
Panthera, 3. 2. 2
Par color, 3. 13. 6
Par eſſe, 1. 19. 10
Par gratia, 3. 2. 1
Par officium, 3. 7. 8
Parare cœnam, 3. 19. 2
Pararet, 3. 10. 10
Parata, 2. 4. 15
Paratur, 2. 4. 7
Paratus, 3. 7. 11
Parcas mihi, 1. 22. 2
Parcè, 4. 16. 9
Parcens, app. 1. 8
Parcite, 2. 8. 8
Parco ſciens, 4. 25. 1
Parem, app. 4. 14
Parens, 3 prolog. 57: 4. 5. 2
Parentes, 3. 15. 17
Pares, 2. 2. 6: 4. 15: 6
Paret ornatum, 4. 4. 42
Paret vinum, 4. 4. 41
Pariter, 5. 2. 13
Pars, 2. 1. 10
Parta, 5 prolog. 17
Parte promiſſa, 2. 6. 11
Partem, 4. 24. 12
Partem poſtulans, 2. 1. 4
Partes, 2 prol. 11: 3. 18. 10
Partes naturæ, 4. 14. 5
Partes tuæ, 4. 25. 24
Partibus, 1. 2. 4: 3. 13. 5
Partibus factis, 1. 5. 6
Particulo, 5. prol. 10: 5. 5. 43
Partiens, 3. 8. 13
Partu inſtante, 1 18. 2
Parturibat. 4. 22. 1
Parturiens, 1. 19. 3
Parva, 1. 15. 3: 4. 6. 3
Parvæ rei, 4. 3. 10
Parvas, 3. 9. 2
Paruit, 2. 6. 14
Parum eſt, 2. 8. 22
Parvulæ, 5. 3. 3
Parvum, 1. 2. 13
Paſcebat, 1. 15. 4
Paſci, 4. 23. 14
Paſſer, 1. 9. 4
Paſſim, 5. 1. 3
Paſtores, 3. 2. 13
Paſtoribus, 3. 3. 17: 4. 4. 38
Paſtum, 2. 4. 14
Patefecit, 4. 6. 11
Patena, 1. 26. 4
Pater, 1. 2. 12: app. 3. 6
Pater Deorum, 1. 2. 12
Patere, 2. epil. 3
Paterfamilias, 3. 10. 48
Patet, 1. 28. 2
Pati, 1. 3. 11: 1. 26. 12: 4. 3. 9
Patiens, 1. 5. 3
Patientia, 4. 6. 3
Patior, 3. 7. 11
Patitur, 4. 25. 26
Patri, 4. 4. 30
Patriæ, 3 prolog. 55
Patriam, 4. 21. 7
Patrimonio, 4. 19. 23
Patris, 4. 6. 16
Patroni, 3. 10. 37
Paucas, 5 prolog. 12
Pauci, 4. 21. 14
Paucis, 1. 9. 2: 3. 2. 12: 5. 4. 12
Paucos, 1. 17. 7: app. 4. 9
Paventes, 1. 11. 9
Pavidum, 1. 2. 14
Paulo, 5. 5. 12: 5. 7. 4
Pavo, 3. 18. 1
Pavoni, 1. 3. 5
Pavonum, 1. 3. 7
Pavorem, 2. 4. 20

Pauper, 2. 1. 14
Pauperes, 1. 15. 2
Paupertatem; 4. 21. 3
Peccant, 3. 10. 52, 53
Peccat, 1. 8. 2: 5. 3. 12
Peccatum, app. 4. 7
Peccet, 3. 13. 8
Pectinem, 5. 6. 1
Pectore, 3 prolog. 9
Pectus, 3. 10. 27: 4. 9. 3
Pecora, 3. 3. 4: 4. 4. 23, 38
Pecore, 4. 4. 43
Pecus, 3. 2. 13
Pecunia, 2. 7. 2
Pecuniam, 4. 5. 17, 48
Pede, 1. 30. 10: 2. 4. 18: 4. 14. 10: 4. 17. 6
Pedem, 2. 1. 8: 4. 24. 28
Pedes, 1. 9. 5: 1. 14. 16
Pediſequos, 4. 4. 36
Pegma, 5. 7. 7
Pelagio, 4. 21. 7
Pelei, 4. 6. 6
Peliadum, 4. 6. 16
Peliæ, 4. 6. 12
Pelle, 3. 20. 7
Pellem, 1. 24. 4
Pellex, app. 3. 3
Pellicem, app. 3. 7
Peluſio, 2. 5. 12
Pendens, 5. 8. 1
Pendere ad lanium, 3. 4. 1
Penderet, 1. 27. 6
Pene, 1. 29 7
Penitus, 3 prolog. 21
Pennæ, 1. 31. 4
Pennarum, 1. 13. 6
Pennas, 1. 3. 5, 8
Penula, 5. 2. 8
Pepercerant, 3. 2. 15
Pepererat, 2. 4. 2
Pepererunt, 3. 3. 4
Peperit, 3 prolog. 19: 3. 15. 9: 4. 22. 3
Per artus fratris, 4. 6. 15
Per auras, 2. 6. 7
Per campum, 1. 12. 8
Per fabellas, 2 prolog. 2
Per flumen, 1. 4. 2
Per forum, 3. 19. 6
Per quem, 4. 10. 10
Per te, 2. 1. 5
Peractis menſibus, 1. 18. 2
Perages, 4. 25. 13
Peras, 4. 9. 1
Perdere, 5. 7. 9
Perdidiſſe, 1. 10. 9
Perdomuit, 4. 6. 19
Perductus ad Regem, 3 prolog. 28
Perdunt, 1. 25. 2
Pereat, 3 prolog. 5
Peregrinam, 1. 26. 11
Pereo, 3. 7. 6
Pereunt, app. 5. 1
Perfecit, 4. 20. 8
Perferri, 1. 4. 4
Periclitatur, 4. 5. 12
Periculo, 2. 4. 13: 2. 7. 14: 2. 8. 19: 4. 16. 8
Periculo mortis, 1. 28. 11
Periculoſam, 1. 8. 9
Periculoſum eſt, 3. 10. 1
Periculoſum lucrum, 5. 4. 8
Periculum, 3. 3. 8: 4. 8. 1: 1. 29. 3: 4. 25. 34
Periere, 1. 20. 6
Perierint, 5. 4. 10
Perierunt, 4. 21. 15
Periit, 4. 1. 15: 4. 21. 27
Perit, 1. 24. 1
Perit opera, 2. 5. 23
Peritis, 1. 23. 2
Perituræ, 3. 2. 5
Peritus, 3. 3. 1
Perjurio, 4. 19. 24
Perleges, 5 prolog. 14
Perluſtro, 4. 23. 5

Permotus convicio, 1. 6. 5
Perniciem, 1. 20. 2
Pernicies, 1. 30. 3: 2. 4. 6
Pernicitas, 1. 9. 4
Peroraſſent, 1. 10. 7
Perpaſto, 3. 7. 2
Perpeti, 4. 4. 39
Perſalutaſſet, 4. 11. 4
Perſcrutatus, 3. 10. 47
Perſecuta, 1. 28. 5
Perſequitur, 3. 20. 3
Perſolvit, 3. 5. 10
Perſonam, 1. 7. 1
Perſuaſa eſt, 1. 8. 7
Perſuaſus, 3. 5. 8
Pertineat, 3. 1. 7
Pertinere, 1. 14. 17: 3. 3. 7
Pertinet, 1. 30. 11
Pertraxerunt, 3. 10. 35
Perturbatis, 2. 4. 11
Perturbatus, 4. 24. 27
Pervellit, 5. 5. 32
Pervenit, 2. 9. 12: 4. 19. 3
Peſſimos, 3. 4. 6
Petebat, 1. 4. 7
Petens, 3. 10. 21
Petens Neapolim, 2. 5. 7
Peteret, 1. 17. 2
Petierant, 1. 20. 6
Petiere, 3. 10. 39
Petierint, 2. 1. 2: 3. 2. 17
Petierunt, 4. 21. 18
Petiit, 4. 3. 4
Petis, 1. 10. 9
Petit, 2. 8. 3: 4. 24. 6: app. 5. 2
Petivit, 2. 1. 12
Peto, 3 prolog. 63: 4. 25. 8
Petulans jurgium, 3. 11. 2
Petulans turba, 1. 2. 19
Petulans, 3. 5. 2
Petunt, 1. 11. 9
Phædri, 3 prolog. 1
Phalereus, 5. 1. 1
Philete, 5. 10. 10
Phœbo, 3. 17. 3
Phryx, 3 prolog. 52
Pictiſque, 3. 18. 8
Pierio, 3 prolog. 17
Pietas, 4. 10. 10
Pignore, 4. 20. 5: 5. 5. 37
Pilis, 5. 6. 2
Pinus, 3. 17. 4: 4. 6. 7
Piſiſtratus, 1. 2. 5
Placet, 3. 13. 12
Placet fatis, 4. 19. 13
Placido, 2. 7. 6
Placidus, 2. 1. 9
Placo, 4. 6. 4
Placuit, 3. 17. 3
Plagæ, 3. 20. 11
Plagis, 3. 20. 6
Plane, 3. 7. 26: 3. 13. 7
Plano, 2. 4. 10
Plaudit, 5. 7. 33
Plauſu, 5. 5. 21
Plauſum, 5. prolog. 20
Plauſus, 5. 5. 28: 5. 7. 28
Plebeio, 4. 25. 34
Plebes, 4. 5. 13
Plecteret, 5. 9. 3
Plectimur, 1. 31. 13
Plenam, 1. 26. 8: 4. 4. 25
Plerumque, 1. 29. 1: 3. 16. 2
Plumis, 3. 18. 8
Plura, 3 prolog. 39: 3. 10. 14
Plures, 2. 3. 7: 2. epil. 9: 4. 19. 2: 4. 21. 15: 5 prolog. 12
Pluribus, 2. 3. 4: 3. 10. 59
Plurimum, 2. 8. 28
Pluris, 4. 23. 2
Plus, 1. 5. 9: 3. 5. 4: 4. 4. 1
Plus temporis, 4. 25. 12
Plus valeo, 1. 5. 9
Pluto, 4. 11. 5
Poculis, 4. 24. 20

Pœna dignum, 5. 3. 13
Pœnæ dies, 4. 10. 8
Pœnam, 3. 10. 32: 4. 17. 26
Pœnas, 4. 17. 28
Pœnas dant, 1. 13. 2
Pœnas luat, 3. 10. 44
Pœnas luere, 1. 17. 1
Pœnas oppetit, 3 16. 2
Pœnas penderet, 1. 27. 6
Pœnas perſolvit, 3. 5. 10
Pœnitendum, 5. 5. 3
Pœnitentia, 4. 13. 1
Pœnitentiæ, 1. 13. 2
Poëtæ, 4. 24. 8: 5. 5. 47
Politam, 4. 4. 26
Polivi, 1 prolog. 2
Pollicitus, 4. 25. 9
Pollui, 3. 10. 17
Polluiſti altaria, app. 1. 7
Pondere gravi, 2. 6. 10
Ponderent, 3. 10. 55
Poni, 5. 4. 3
Ponis, 3. 9. 6
Ponti ſinus, 4. 6. 10
Popoſcit, 1. 14. 7
Populum, 4. 5. 11
Populus, 3. 14. 7: 4. 4. 28: 5. 5. 34: 5. 7. 36
Populus celſa, 3. 17. 4
Porcelli vocem, 5. 5. 17
Porcellos, 2. 4. 15
Porcellum, 5. 5. 30: 5. 5. 36
Porro, 3. 15. 11
Portant, 4. 21. 25
Portat onus, 3. 15. 5
Portem, 1. 15. 10
Portis, 4. 5. 8
Poſceret, 4. 24. 12
Poſita, 2. 5. 9
Poſitæ, 3. 14. 8
Poſito, 1. 2. 18: 1. 14. 9
Poſſe, 1. 18. 6: 3. 3. 11
Poſſent, 1. 15. 6: 1. 20. 4
Poſſet, 1. 19. 7: 2 6. 6: 4. 14. 7: 5. 9. 2
Poſſideant, 4. 4. 10: 4. 4. 15
Poſſideat, 3. 10. 37
Poſſidebit, 4. 4. 45
Poſſint, 4. 17. 31
Poſſis, 3. 5. 5: 5. 2. 14
Poſſit, 3. 13. 14: 4. 25. 5: 5 prol. 16: 5. 8. 4
Poſſum, 1. 1. 7: 4. 6. 21
Poſſumus, 4. 9. 4
Poſſunt, 2 epilog. 17: 4. 2. 5
Poſt mortem, 3. 20. 10
Poſt obitum, 3. 20. 2
Poſt paucos dies, 1. 17. 7: app. 4. 9
Poſt tempus, 4. 18. 1
Poſt tergum, 4. 9. 2
Poſteri, 3 prolog. 32
Poſteris, 4. 4. 2
Poſteros, 4. 17. 34
Poſtquam, 1. 11. 11: 3. 1. 4: 3. 10. 42: 4. 4. 18: 4. 13. 1: 4. 21. 6: app. 2. 7
Poſtridie, 3. 2. 8: 5. 5. 24
Poſtulans, 2. 1. 4
Poſtularunt, 3. 10. 34
Poſtulas, 1. 8. 12
Poſuerat fœtum, 2. 4. 3
Poſuere, 2 epil. 1
Poſuiſſe, 1. 26. 5
Poſuit, 1. 26. 8: 1. 28. 4: 3. 14. 5
Potare nectar, 3. 16. 13
Potens, 3. 5. 6
Potente, 1. 5. 1
Potentem, 1. 24. 1
Potentes, 1. 30. 1: 2. 6. 1
Poterit perpeti, 4. 4. 39
Potes, 3. 7. 8: 3. 12. 7: 4. 23. 3: app. 3. 9
Poteſt, 1. 27. 1: 2. 4. 26: app. 2. 1
Poteſtas in gignendo, 3. 15. 14
Potior, 3. 12. 6: 3. 15. 9, 15
Potius, 1. 3. 2: 4. 3. 13

Potrici, 4. 4. 25
Potueris, 1. 19. 10
Potuerit, 1. 26. 6
Potuiſſent, 4. 4. 32
Potuit, 1. 4. 7: 3. 3. 15: 4. 2. 3: 4. 4. 19
Præbuerunt, 2. 4. 24
Præcepto monitus, 3. 8. 1
Præcipites, app. 2. 6
Præcludere linguam, 1. 23. 5
Præcludit, 1. 2. 26
Præcurrit, 2. 5. 18
Prædam, 1. 4. 4: 2. 6. 8: 2. 8. 27: 5. 6. 4: 5. 10. 6
Prædator, 2. 1. 2
Prædones adſunt, 4. 21. 16
Præfulget, 3. 18. 7
Præguſto, 4. 23. 4
Prælio, 4. 5. 5
Præluceat, 4. 10. 9
Præmetuens doli, 1. 16. 4
Præmio, 1. 14. 9: 5. 5. 5
Præmium, 1. 8. 10: 2. 3. 6: 3. 5. 7: 4. 17. 33: 4. 19. 9: 4. 25. 8
Præponens, 3 prol. 26
Præſentiam, 4. 24. 32
Præſentibus, 5 prol. altero 8
Præſepe, 2. 8. 22
Præſepia, 5. 9. 2
Præſidio, 4. 5. 13
Præſtare, 3. 7. 8
Præſtat, 3. 15. 16
Præſtatur, 3. 4. 4
Præſtem, 1. 31. 9
Præſtes vicem, 3 prolog. 14
Præſtiterint, 2. 8. 16
Præter, 1. 15. 2
Præteriſſem, 3. 13. 16
Prævalet, 1. 13. 14
Prato, 1. 24. 2
Prava, 1. 25. 1
Prave, 3. 10. 6
Pravo, 4. 14. 14: 5. 5. 1
Praxitelem, 5. prol. altero. 6
Prece admota, 3. 16. 7
Preces admovit, 1. 19. 6
Precibus, 4. 3. 7: 5. 7. 18
Premere vocem, 1. 11. 12
Premit, 4. 5. 10
Premitur, 4. 25. 31
Prenſa, 1. 22. 1
Pretia opſoniorum, 4. 19. 22
Pretii, 3. 12. 4
Pretio, 1. 8. 6: 4. 4. 47: 4. 24. 6: 5. 7. 18
Pretioſas, 4. 21. 11
Pretium, 1. 8. 1: 5 prol. alter. 5: 5. 5. 44
Pretium eſt operæ, 2. 5. 6
Prima, 3. 6. 5: 4. 6. 10: 4 prol. 6
Primam, 1. 5. 7
Primo, 3. 10. 31: 4. 10. 16
Primùm, 4. 19. 6: 4. 25. 2
Primùm, 3. 3. 3
Primus, 2. epilog. 5
Princeps, 5. 7. 17: 5. 7. 36
Princeps tibicen, 5. 7. 4
Principatu, 1. 30. 5
Principe, 5. 7. 27
Principes, 5. 1. 4
Principum, 4. 5. 12
Prior, 1. 26. 4: 4. 23. 2: 5. 5. 27
Prior ales, 1. 13. 8
Priore, 5. 5. 31
Priores, 4. 19. 16
Priſtina, 4. 12. 6
Priſtinam, 1. 21. 1
Priſtinum, 1. 2. 3
Privata utilitas, 1. 22. 11
Privatam viro, 3. 10. 45
Prius, 1. 3. 12: 3. 10. 5: 4. 25. 24
Pro judicio, 5. 5. 2
Pro quo, 1. 8. 10
Pro re domini, 1. 23. 6
Pro ſalute, 5. 4. 2: app. 1. 4
Pro theſauro, 5. 6. 6

Pro vita rogant, 3. 2. 16
Probanda, 4. 12. 2
Probans, 5. 5. 37
Procax, 1. 2. 2
Procedunt, 3. 7. 15
Proclivis, 4. 25. 21
Procreaſſet, 4. 14. 2
Proculque, 4. 1. 18
Proculcatas, 1. 30. 10
Procurare, 3 3. 16
Prodeſſe, 3. 12. 7: 4. 18. 6
Prodidit, 1. 3. 3: 4. 17. 17
Prodit, 4. 6. 5: 5. 5. 27
Prodit foras, 2. 4. 22
Proditurum ſine mora, 5. 7. 22
Profecti ſunt, 4. 17. 6
Profecto, 3. 19. 11: 4. 23. 21
Profert, 5. 5. 36
Profeſſæ mortis, 4. 6. 8
Profeſſum, 3 prolog. 51
Profeſſus eſt, 5. 5. 23
Profuerint, 1. 12. 14
Profugerit, 1. 30. 8
Progeniem, 2. 4. 10
Progredi citius, 3. 6. 2
Prolapſam, 3. 15. 6
Prolatum, 5. 5. 10
Prolem, 2. 4. 19
Proloquar, 3. 7. 1
Prometheus, 4. 14. 3
Promiſit, 4. 24. 19
Promiſſa parte, 2. 6. 11
Promitte, 4. 24. 15
Promôrat vix pedem, 4. 24. 28
Prope, 4. 21. 17
Properat, 3. 2. 11
Propior eſt, 4. 25. 10
Propoſiti, 4. 20. 9
Propoſito præmio, 5. 5. 5
Propoſitum, 1. 5. 2: 2 prolog. 6: 3 prol. 15
Propoſuit, 3. 13. 5: 4. 25. 28
Propriis, 3. 18. 13: 4. 9. 2
Proprios, 3 prolog. 36
Proprium, 1. 4. 1
Proprium genus, 1. 3. 10
Proprius, 5 prolog. 8
Propter aſſiduos metus, app. 2. 4
Propter illos, 1. 1. 14
Propter fructum, 3. 17. 9
Propter virtutem, 4. 11. 3
Propter volans, 2. 6. 7
Propterea, 3. 10. 59
Propulſi fuſtibus, 4. 17. 12
Prorepentem, app. 3. 4
Prorſus, 2. 1. 13: 5. 4. 5
Proſecutus, 3. 5. 4: app. 3. 8
Proſequuntur, 5. 5. 21
Proſiluit, app. 3. 5
Proſit, 3. 17. 13
Proſpectat, 2. 5. 10
Proſpexit, 1. 17. 8
Proſpicit, 2. 4. 20: 2. 5. 10
Proſternit ſe, 5. 7. 33
Protinus, 4. 18. 4
Protruſus, 5. 7. 39
Provocet Simonidem, 4. 24. 25
Provolat, 3. 2. 12
Proximam villam, 2. 8. 3
Proximam culpæ, 1. 10. 5
Proximi, 5. 1. 16
Proximum, 3. 10. 12
Prudenti, 1 prolog. 4
Prudentia, 1. 14. 11
Pudeat, 2. epil. 19
Pudor, 2. 1. 14: 4. 14. 5
Puella, 2. 2. 10
Puer, 4. 25. 33
Pueriliter ludentes, 3. 8. 5
Puero, 3. 10. 13
Puerorum in turba, 3. 14. 1
Pugnæ, 5. 10. 4
Pugnam, 1. 30. 2
Pulcherrime, 3. 13. 4
Pulchra facie, 3. 8. 3
Pulchra juvenis, 2. 2. 4

Pulchre, 1. 10. 10: 4. 19. 6: 4. 20. 2
Pullis, 1. 28. 4
Pullus gallinaceus, 3. 12. 1
Pulmentarium, 3. 7. 23
Pulpito, 5. 7. 32
Pulſus regno nemoris, 1. 30. 8
Pulvere, 4. 24. 22
Pulverem, 2. 5. 17
Punctum, 5. 3. 3
Puniri, 4. 10. 19
Punitorum, 5. 4. 11
Puram, 3. 10. 10
Purgo domum, 1. 22. 3
Putabat, 3. 20. 10
Putabit eſſe dignum, 4. 20. 3
Putans, 1. 4. 4: 4. 1. 13: app. 4. 8
Putans eſcam, 4. 1. 13
Putaret, 2. 2. 8
Putas, 1. 15. 8
Putat, 5. 7. 29
Putatis, 1. 14. 14
Putavit, 2. 5. 20
Putentur ſapere, 4. 6. 26
Puteo, 4. 8. 11
Putes, 3. 10. 52
Putet, 5. 9. 5
Puteum, 4. 8. 3
Pyctæ, 4. 24. 5

Q.

QUa, 1. 12. 10: 2. 6. 13: 4. 7. 4: 5. 1. 5
Qua viſum eſt, 3. 7. 20
Quacunque ſumma, 4. 4. 44
Quadrantes, 4. 19. 23
Quæ, 1. 3. 5: 1. 8. 11: 1. 11. 9: 1: 12. 1, 14, 15: 1. 22. 3, 7: 1. 26. 10: 2. 1. 10: 2. 5. 9: 2. 6. 5, 16: 3 prol. 9, 35: 3. 1. 3: 3. 3. 3: 3. 10. 31: 3. 13. 4: 3. 15. 4, 7, 9, 15: 3. 16. 15: 4. 1. 5: 4. 4. 16, 37: 4. 6. 10, 14: 4. 7. 7: 4. 14. 2: 4. 23: 2: 4. 25. 1: 5. 3. 9: 5. 5. 39, 46: app. 3. 9: app. 5. 7
Quædam, 1. 6. 6: 1. 24. 2: 2. 5. 1
Quærens ignem, 3. 19. 3
Quærere victum, 3. 16. 4
Quærit, 1. 6. 5: 1. 29. 6: 3 prolog. 25: 4. 8. 2
Quærit eſcam, 3. 12. 2
Quæritur, 2. prolog. 2
Quæro hominem, 3. 19. 9
Quæro vindictam, 4. 3. 11
Quærunt lumen, 3. 10. 24
Quæſivit, 1. 24. 7: 3: 4. 3: 4. 11. 6
Quæſo, 1. 1. 7: 1. 15. 7: 1. 22. 2: 3. 9. 6
Quæſtionis poſitæ, 3. 14. 8
Quæſtus, 3. 20. 4
Quæſtus genere, 4. 21. 6
Quæſtus impudentiæ, 1. 14. 18
Quale, 3. 1. 5
Quale caput eſt, 3. 4. 4
Quales ſitis judices, 5. 5. 38
Qualis videtur opera, 1. 11. 13
Quam, 1 prolog. 1: 1. 26. 5: 1. 31. 8: lib. 2. prol. 3: 3. 6. 2: 3. 7. 1: 3. 10. 6: 3. 10. 46: 3. 14. 4: 4. 4. 31: 4. 19. 7: 4. 21. 9: 4. 21. 18: 5. 3. 2: 5. 9. 4
Quam libet, 1. 25. 6
Quamvis, 1. 28. 1: 3 prol. 20: 4. 10. 5: 4. 24. 18: 4. 25. 6: 5. 3. 13
Quanam ratione, 4. 4. 17
Quando, 3. 4. 6
Quandoquidem, 3. 10. 52
Quanta, 1. 7. 2: 1. 30. 3
Quanta res, 3. 12. 3
Quantæ, 1. 14. 14
Quantam, 4 1. 4
Quanti, 2. 8. 24
Quantis, 5. 2. 15
Quantò poëtæ ſunt moleſti, 5. 5. 47
Quantò facilius, 3. 7. 13

Quan-

Quantò juſtius, 4. 25. 23
Quantùm, 1. 12. 15: 1. 13. 7: 1. 13 13: 2. 4. 25: 4. 24. 1
Quantus honos, 4. 24. 2
Quapropter, 3. 6. 8: 3. 13. 15
Quare, 1. 31. 7: 3. 17. 5: 5 prolog. 10: 5. 5. 4
Quartam, 1. 5. 10
Quarum, 5 prolog. 14
Quas, 1. 19. 2: 3. 17. 1: 4. 4. 11, 47: 4. 14. 5: 5 prol. 11: 5. 4. 4
Quaſi, 3. 2. 8: 5 prolog. 12
Quaſſatque, 4. 17. 22
Queis, 5. 1. 11
Quem, 1. 4. 6, 7: 1. 17. 3: 2. 8. 26: 3 prol. 17, 31: 4. 19. 8, 21: 4. 20. 6
Quemcunque, 4. 5. 10
Quendam, 2. 2. 3: app. 2. 5
Quercu alta, 3. 13. 1
Quercu ſublimi, 2. 4. 1
Quercum evertere, 2. 4. 9
Quercus, 3. 17. 2: app. 5. 8
Querela, 1. 9. 10: 5. 6. 7
Querelæ, 1. 6. 6
Querelam, 2. epil. 14: 3. 18. 15
Quereretur, 4. 16. 1
Quereris, 1. 1. 7
Queri, 1. 2. 8: 4. 16. 9
Queſtuque vano, 1. 9. 7
Qui, 1. 1. 15: 1. 2. 22: 1. 8. 1: 1. 11. 11: 1. 13. 1: 1. 14. 15: 1. 18. 1: 1. 25. 1: 1. 27. 10: 1. 31. 1: 1. 31. 9: 1. 31. 11: 2. 8. 17: 3 prol. 24: 3 prol. 54: 3 prol. 58: 3. 2. 15: 3. 2. 18: 3. 2. 19: 3. 6. 5: 3. 6. 9: 3. 7. 6: 3. 10. 13: 3. 11. 2: 3. 12. 6: 3. 12. 8: 3. 16. 1: 3. 19. 12: 3. 20. 1: 4. 1. 17: 4. 4. 28: 4. 5. 5: 4. 6. 1: 4. 7. 1: 4. 10. 3: 4. 10. 15: 4. 11. 4: 4. 14. 4: 4. 15. 8: 4. 17: 31: 4. 18. 1: 4. 19. 4: 4. 19. 15: 4. 19. 19: 4. 19. 20: 4. 19. 23: 4. 19: 25: 4. 21. 2: 4. 21. 20: 4. 22. 4: 4. 23 11: 4. 23. 23: 4. 25. 30: 4. 25. 32: 4 prol. ſec. 5: 5. 1. 1: 5. 2. 10: 5. 2. 15: 5. 2. 18: 5. 3. 5: 5. 3. 12: 5. 4. 6, 9: 5. 7. 20: 5. 9. 5: app. 1. 6: app. 2. 1: app. 5. 1
Quî poſſum, 1. 1. 7
Qui ſint, 4. 25. 32
Quia, 1. 2. 7, 29: 1. 5. 7, 8, 9: 1. 8. 3: 1. 22. 6: 1. 27. 4: 1. 28. 2: 2. 8. 21: 3 prol. 35: 3. 7. 18: 3. 10. 3, 4: 3. 11. 5: 3. 16. 11: 4. 6. 18: 4. 1. 2, 7: 4. 16. 10: 4. 21. 15: 5. 3. 7: 5. 5. 31
Quibus, 1. 7. 3: 5. 7. 6
Quicquam, 1. 8. 14: 3. 12. 7: 4. 19. 13
Quicunque, 1. 10. 1: 1. 21. 1: 2 prol. 5
Quid, 1. 9. 5: 3 prol. 24: 3. 3. 12: 3. 8. 8: 3. 11. 6: 3. 19. 8: 4. 6. 17, 21: 4. 7. 6: 4. 19. 17, 26: 4. 20. 1: 4. 23. 9: app. 1. 8
Quidam, 1. 3. 12: 2. 3. 1: 3. 4. 1: 3. 8. 2: 3. 10. 9: 3. 19. 7: 4. 4. 3: 4. 16. 1: 4. 21. 19: 5 prol. ſecund. 4: 5. 4. 1: 5. 5. 4: 5. 7. 21, 22: app. 5. 2
Quidem, 2. 8. 17: 4. 12. 2
Quidnam, 1. 6. 9: 2. 8. 6: 3. 4. 3: 3. 20. 9
Quidquid, 2. 1. 2: 2. 6. 3: 4. 20. 3
Quieſcam, 3. 7. 19
Quietis, 2. 8. 15
Quieto, 2. 7. 6
Quin etiam, 5. 1. 7
Quinam cinœdus ille, 5. 1. 15
Quippe, 1. 28. 7: 3. 2. 5
Quîs, 1 prolog. 5: 1. 5. 10: 1. 24. 8: 1. 26. 1: 3 prol. 45: 3. 12. 4: 3. 13. 11: 4. 18. 6: 4. 25. 4: 5. 1. 9: app. 4. 1
Quiſque, 1. 26. 12: 3. 7. 23

Quo, 1. 3. 11: 1. 8. 10: 3 prol. 18: 3. 1. 7: 3. 7. 5, 25: 3. 10. 22: 3. 18. 9: 4. 16. 16: 4. 24. 4: 4. 25. 12: 5 prol. 5: 5. 5. 19: app. 2. 6: app. 3. 8
Quo mi, 3. 8. 9
Quò pertineat, 3. 1. 7
Quò venis, 4. 23. 15
Quòd, 1 prol. 3: 1 prol. 4: 1 prol. 6: 1. 1. 7: 1. 2. 20: 1. 3. 14: 1. 10. 10: 2. 1. 2: 2. 3. 3: 2. 4. 8: 2. 8. 16: 2 epil. 6: 2 epil. 8: 3 prol. 7: 3 prol. 41: 3. 10. 15: 3. 10. 33: 3. 10. 37: 3. 10. 41: 3. 10. 47: 3. 14. 3: 3. 17. 8: 3. 17. 12: 3. 17. 13: 3. 18. 2: 3. 18. 14: 4. 1. 7: 4. 4. 31: 4. 4. 45: 4. 4. 48: 4. 5. 7: 4. 15. 3: 4. 25. 9: 5. 2. 16: 5. 5. 10: 5. 5. 30: 5. 10. 9: app. 4. 13: app. 5. 3
Quod ſi, 2. 9. 8: 3 prolog. 41: 3. 10. 47
Quodam, 3. 11. 1
Quodcunque, 3 prolog. 27
Quodve, 4. 19. 9
Quondam, 1. 6. 3: 1. 28. 3: 4. 25. 33
Quoniam, 1. 2. 7: 1. 2. 23: 2 epil. 5: 3 prol. 61
Quoque, 1. 2. 30: 1. 19. 8: 1. 20. 2: 2. 4. 16
Quorum, 1. 14. 18: 1. 22. 11: 4. 5. 2: 4. 23. 24: 4. 24. 14: app. 2. 7
Quos, 1. 3. 12: 2 epil. 9 2 epil. 16: 3. 10. 52: 4. 5. 9: 5. 2. 9: 5. 5. 8: app. 2. 9
Quoſdam, 3. 10. 60
Quot res, 4. 10. 14
Quotidie, 2. 4. 8: 3. 8. 14: 4. 25. 10
Quovis pignore, 4. 20. 5
Quum, 1. 2. 6: 1. 2. 20: 1. 5. 5: 1. 8. 4: 1. 8. 10: 1. 11. 3: 1. 12. 3: 1. 14. 1: 1. 14. 5: 1. 16. 1: 1. 17. 2: 1. 19. 3: 1. 21. 4: 1. 22. 1: 1. 23. 3: 1. 25. 5: 1. 26. 10: 1. 29. 4, 9: 2. 3. 6: 2. 5. 7: 2. 6. 5: 2. 7. 10: 3 prol. 28: 3 prol. 56: 3. 9. 2: 3. 10. 9: 4. 1. 10: 4. 5. 1: 4. 7. 4: 4. 8. 3: 4. 10. 3: 4. 11. 4: 4. 12. 4: 4. 14. 6: 4. 16. 1: 4. 23. 13: 4. 23. 18: 4. 24. 7: 4. 24. 12: 4. 24. 22: 4. 25. 18: 5 prol. 1: 5 prol. 7: 5. 4. 1: 5. 7. 9: 5. 9. 2: 5. 10. 2: app. 1. 1: app. 3. 2

R.

RAdicibus, 3. 10. 49
Ramis deſidet, 2. 4. 21
Ramo, 3. 16. 5
Ramoſa, 1. 12. 5
Rana, 1. 24. 2: 1. 30. 2
Ranæ, 1. 2. 10: 1. 6. 4: app. 2. 7
Rapere atque abire, 1. 16. 5
Rapiantur, 1. 25. 4
Rapiet ad ſe, 3 prol. 46
Rapinam vitans, 2. 4. 22
Rapit, 1. 9. 6
Rapitur, 5. 7. 7
Rapiunt, 4. 21. 16
Raptor, 1. 31. 5
Raptum, 1. 13. 3
Rapuere, 5. 4. 9
Rapuiſti unguibus, 2. 6. 8
Rapuiſtis, 4. 21. 27
Rapuit dentibus, 1. 13. 11
Rara eſt fides, 3. 9. 1
Rara mens, 4. 1. 6
Ratem, 4. 6. 9
Ratio, 5 prolog. 9
Re, 1. 23. 6: 2 prolog. 7
Rebus, 4. 23. 23: 5. 5. 3
Rebus novis, 5 prolog. 13
Rebus ſuis, 2. 8. 28
Recepti ægre, 4. 5. 4

Receptus cœlo, 4. 11. 3
Recidat, 3. 18. 15
Reciperet, 1. 18. 4
Recipior, 3 prolog. 23
Recipit, 4. 23. 20
Recipit ad ſe, 4. 21. 23
Reclamant, 4. 17. 25
Recolit, 1. 18. 1
Rectâ, 3. 10. 21
Rectâ per forum, 3. 19. 6
Recte loqui, 4. 12. 1
Recubuit, 4. 24. 19
Recuſant, 3. 2. 18: 3. 13. 12
Recuſaſſent fidem, 3. 13. 17
Reddam, app. 4. 14
Reddas, 3 prolog. 12
Reddas judicium, 3 prolog. 63
Reddas præmium, 4. 25. 8
Reddebat jura, 4. 12. 8
Reddent, 4. 24. 13
Reddidi, 5. prol. alt. 2
Reddidit, app. 4. 18
Redeat tibi, 3. 14. 13
Redeo, 5. 3. 6
Redeunt, 2. 8. 12
Rediit, 4. 3. 5: 5. 24. 19
Redire, 1. 3. 10: 3. 19. 7
Rediſſes, 3. 12. 5
Redit, 2. 8. 17
Reducit, 5. 7. 18
Refecit, 3. 2. 9
Refecta eſt, 4. 18. 4
Refelli, 4. 20. 6
Referens, 4. 24. 10
Referri, 3. 2. 1
Refert mea, 1. 15. 9
Refertur, 5. 7. 11
Regales, 1. 27. 10
Regali, app. 3. 3
Rege, 1. 2. 17
Regem, 1. 2. 11: 1. 2. 21
Regem Dardaniæ, 3 prolog. 28
Regiam, 4. 17. 11
Regis, 4. 17. 27
Regna Peliæ, 4. 6. 13
Regnare, 3. 7. 27
Regno, 1. 30. 8
Regnum, 1. 31. 11
Rei, 3. 10. 2: 4. 10. 21
Rei domeſticæ, 3 prolog. 11
Rei narratæ, 4. 24. 31
Rei parvæ, 4. 3. 10
Rejecit, 2. 1. 6
Rejecta penula, 5. 2. 8
Relaxes animum, 3 prolog. 13
Religio, 3. 13. 8: 4. 25. 26
Religio ſancta, 4. 10. 4
Religioni, 1. 27. 6
Relinquunt, 4. 21. 17
Reliquum, 4. 24. 12
Reliquas, 3. 4. 2
Reliquerat, 3 prolog. 39
Reliquiæ, 3. 1. 6: 4. 25. 15
Reliquias, 5. 4. 3
Reliquis, 1. 22. 6
Rem expedire, 1. 16. 2
Rem feminarum, 3. 8. 11
Rem gravem, 3 prolog. 51
Remediis, 3 prolog. 44
Remedium vulneris, 2. 3. 3
Remque intelligit, 2. 5. 18
Rependet, 2 prolog. 12
Repentè, 1. 23. 1: 2. 2. 8: 4. 10. 4: 4. 24. 23
Repentè liberalis, 1. 23. 1
Reperies, 5. 4. 11
Reperies utilitatem, 4 1. 4
Reperire effugium, 4. 8. 2
Reperti ſunt, 4. 24. 30
Repertum, 5. 5. 20
Repeti, 5. 7. 31
Replent, 4. 17. 19
Repletam, 4. 9. 2
Replevit, 2. 4. 19
Repoſcenti locum, 1. 19. 5
Repperi ſervitutem, 4. 3. 11

Repperit, 1 prolog. 1
Repperit, 3. 10. 43: 3. 12. 2: 4. 4. 49: 4. 10. 15
Repræſentavit, 3. 10. 32
Reprehendere, 5. 8. 4
Repreſſit iram, 1. 29. 10
Reptant ultimi, 5. 1. 8
Repudiat, 1. 29. 5
Repudiatam, app. 3. 7
Repulſæ, 1. 3. 11
Repulſam, 1. 3. 16
Repulſus, 1. 1. 9
Requiram, 1. 16. 7
Requires, 4. 25. 32
Requirit, 1. 31. 2
Rerum, 4. 4. 47: 4. 25. 3: 5. 8. 5
Rerum varietas, 4. 25. 3: 5 prol. alt. 2
Res, 1. 27. 1: 3. 12. 3: 3. 13. 7: 4. 4. 11: 4. 10. 14: 4. 21. 11: 5. 7. 35
Res cibi, 4. 7. 4
Reſidens arbore, 1. 13. 4
Reſides, 5. 1. 7
Reſidui, 4. 25. 5
Reſonabat, 4. 24. 21
Reſpectu ſabulæ, 5. 4. 7
Reſpiciens, 3. 10. 28
Reſpondeas, 4. 19. 8
Reſpondent, 4. 17. 8
Reſponderunt, 5. 1. 16
Reſpondet, 3. 3. 7:
Reſpondit, 1. 1. 11: 1. 22. 4: 2. 8. 17: 3. 6. 4: 4. 18. 6: 5. 3. 6
Reſponſo meo, 4. 20. 6
Reſtiterunt, 3. 7. 4
Reſtitit, 1. 12. 3: 3. 14. 2
Reſtituo, 3. 13. 15
Retenſum, 3. 14. 5
Retentis, 1. 12. 10
Retorridus, 4. 1. 16
Retro, 2. 1. 8
Rettuli, 4. 24. 4
Rettulit ad animum, 3. 19. 10
Rettulit fabellam, 1. 2. 9
Rettulit retro pedem, 2. 1. 8
Retudi, 4. 23. 21
Reverſus, 4. 14. 10
Revertier, 4. 17. 14
Revertor, 3. 2. 21
Revocaſſet, 1. 26. 7
Reus, 4. 25. 22
Rex, 1. 14. 6, 13: app. 4. 8
Ridicule magis, 3. 4. 5
Rigentem, 4. 18. 2
Riſere, app. 3. 6
Riſit, 1. 2. 12
Riſu, 5. 7. 31
Riſum, 1. 29. 1
Riſum movet, 1 prolog. 3
Rivum, 1. 1. 1
Robora, app. 5. 6
Rodendo, app. 4. 17
Rogabat, 1. 16. 3: app. 1. 3
Rogant, 3. 2. 16
Rogantes, 1. 2. 21: 4. 17. 20: 4. 21. 25
Rogare, 5. 7. 34
Rogaret cauſam, 4. 18. 5
Rogaſſet alteram, 1. 19. 3
Rogat, app. 4. 6
Rogata eſt ut taceret, 3. 16. 6
Rogati, 3. 20. 8
Rogatus, 4. 4. 33
Rogavit, 4. 8. 6: 4. 14. 1
Rogem, app. 1. 8
Roma, 5. 7. 27
Romæ, 2. 5. 1
Romamque, 3. 10. 35
Roſtris, 1. 3. 9
Roſtro tuo, 1. 29. 8
Roſtrum inſerens, 1. 26. 8
Roſuri, 1. 22. 7
Rudis, 2. 2. 3
Rugire, app. 4. 12
Rugoſam inflavit pellem, 1. 24. 4

Rui-

Ruina camaræ, 4. 24. 29
Ruinam metuens, 2. 4. 21
Ruit, 2. 6. 3: 3. 10. 4
Rumor, 4. 4. 13: 4. 17. 16: 5. 5. 11: 5. 7. 20
Rumpes arcum, 3. 14. 10
Rupti prius, 1. 20. 5
Rupto jacuit corpore, 1. 24. 10
Rurſus, 1. 24. 6: 2. 8. 9: 3. 16. 7
Ruſtica, 4. 23. 9
Ruſticæ, 4. 4. 35
Ruſticam, 4. 4. 5
Ruſtice, 3. 3. 16
Ruſtici, 2. 8. 12: app. 4. 2
Ruſticum, 4. 4. 24: 5. 5. 35
Ruſticus, 5. 5. 22, 29
Ruunt, 5. 1. 3: app. 2. 8

S.

SAccos, 2. 7. 3
Sacrificiis, app. 1. 8
Sacrilegio, 4. 10. 3
Sacrum, 4. 10. 13
Sæpe, 1. 12. 2: 1. 31. 3: 3. 8. 1: 4. 25. 22
Sævis, 1. 12. 11: 4. 16. 3
Sævis unguibus, 1. 31. 12
Sævit irato impetu, 3. 2. 14
Sævum ingenium, 4. 6. 14
Sale, 5. 5. 8
Saliens ſummis viribus, 4. 2. 2
Saltantis vigor, 5. 7. 15
Saltem adjuviſſes, 5. 2. 11
Saltibus, 1. 5. 4
Saltu veloci, 3. 2. 10
Salve, inquit, frater, 1. 29. 5
Salvo Principe, 5. 7. 27
Salutantes dein invicem, 3. 7. 3
Salute, 5. 4. 2
Salvum te cupimus, 2. 8. 17
Sancta, 3 prolog. 18
Sancta, 4. 12. 8: app. 1. 3
Sancta religio, 4. 10. 4
Sanctæ religioni, 1. 27. 6
Sanctamque uxorem, 3. 10. 30
Sanctiſſime, 5. 5. 42
Sancto Herculi, 5. 4. 1
Sane, 2. 6. 8: 3. 15. 12: 4. 23. 10
Sanguine ignavo, 1. 29. 11
Sanguinem humanum bibere, 5. 3. 9
Sanguinis damno, 1. 28. 10
Sanitas conſtabit, 4. 25. 35
Sanitatem, 5. 7. 12
Sapere, 4. 6. 26
Saperet, 3. 4. 3
Sapiens, 3. 14. 6: 3. 17. 11
Sapientia prævalet virtuti, 1. 13. 13
Sapor, 3. 4. 4
Sapore mellis, 3. 13. 10
Sarcinam effundit, 3. 15. 6
Sarcinas, 3. 20. 5
Sarcinis, 2. 7. 1
Satiari, 4. 8. 9
Satiari cibo, 3. 7. 14
Satiatur ipſa, 1. 26. 9
Satis, 2. 6. 1: 4. 23. 21
Satis feciſſet, 5. 10. 2
Sator hominum, de Jove, 3. 17. 10
Saxa movit, 3 prolog. 58
Saxis onerant, 3. 2. 4
Saxo petierint, 3. 2. 17
Scandit, 2. 4. 6
Scarabeum prorepentem ex angulo, app. 3. 4
Scelera, 4. 10. 18
Scelere funeſto, 3. 10. 50
Sceleſta malitia, 2. 4. 5
Sceleſte, 4. 10. 7
Scena, 5. 5. 13: 5. 7. 5
Schola, 3 prolog. 21
Sciens, 4. 25. 1
Scierint eſſe tale culpæ præmium, 2. 3. 6
Scierunt, 4 24. 32
Scilicet, 5. 5. 30
Scio, 3. 6. 9: 5. 3. 7

Scirem carnis te cupidum meæ, 1.25.9
Scirent, 2. epil. 3
Sciſſet, 3. 15. 11
Scito, 5 prol. ſec. 3
Scivit, 3. 15. 10
Scopulum ſuper, 2. 6. 11
Scribam, 4. 25. 1
Scribendi, 5 prolog. 9
Scriberet, 4. 24. 5
Scripſerim, 5. 10. 10.
Scripſit egregium melos, 4. 21. 2
Scripta, 1. 1. 14: 4. 6. 1
Scriptor, 5. 1. 26
Scriptum eſt tibi, 4. 22. 3
Scrutantur eſcam in ſtercore, 4. 17. 7
Scrutatur ſingula, 2. 8. 24
Scurra, 5. 5. 8: 5. 5. 27
Scurram, 5. 5. 34
Scyphum popoſcit, 1. 14. 7
Scytha, 3 prolog. 53
Se, 1. 10. 5: 1. 13. 1: 1. 14. 8, 11: 1. 17. 3: 1. 22. 10: 2. 2. 8: 2. 4. 19: 3 prol. 46: 3. 8. 6: 3. 10. 32: 3. 18. 4: 3. 19. 11: 3. 20. 10: 4. 1. 12: 4. 7. 2: 4. 8. 10: 4. 12. 4: 4. 21. 1: 4. 23. 23: 4. 24. 26: 5. 7. 34: 5. 9. 3: app. 2. 4, 6: 4. 11
Secreta latibula, 1. 30. 9
Secretum, 3. 10. 11: 4. 24. 6
Seculo, 5. 1. 4
Secunda re fortis, 5. 2. 18
Secundam tribuetis mihi, 1. 5. 8
Secundis flatibus, 4. 16. 5
Secundo, 4. 10. 18
Securi, 3. 2. 7: app. 5. 6
Securum, 3. 20. 10
Securus, 1. 9. 9
Secutis, 4. 1. 16
Sed, 1. 2. 7: 1. 16. 2: 1. 20. 2: 1. 30. 8: 2 prol. 9: 2. 5. 17: 2. 6. 9: 2. 8. 18: 3 prol. 27: 3. 3. 11: 3. 5. 5: 3. 6. 5: 3. 10. 7: 3. 11. 6: 3. 13. 8: 3. 18. 6: 4. 1. 3: 4. 10. 9: 4. 1. 3: 4. 17. 19: 4. 20. 9: 4. 23. 11: 4. 24. 11: 4. 25. 29: 5 prol. 9: 5 prol. alt. 9: 5. 3. 8: 5. 4. 9: 5. 5. 31: 5. 5. 41: 5. 10. 5: app. 1. 5
Sedans pulverem, 2. 5. 18
Sedare ſitim, 4. 3. 1
Sede arida, 1. 6. 8
Sedens prima ſella, 3. 6. 5
Sedent, 5. 5. 26
Sedeo in capite regis, 4. 23. 6
Sedibus, 1. 3. 13
Sedit, 1. 10. 6: 3. 6. 1: app. 3. 3
Seductus in ſecretum, 3. 10. 11
Sedula mater, 4. 4. 13
Segnis mora, 5. 8. 6
Segregatas, 3. 15. 3
Sejano, 3 prolog. 42
Sella, 3. 6. 5
Semel innotuit, 1. 10. 1
Semianimus, 1. 9. 8
Semiſomno corde, 4. 14. 11
Semita, 3 prolog. 39
Semper, 1. 13. 13: 1. 16. 5: 5. 4. 8: 5. 10. 2
Senariis, 1 prolog. 2
Senecta, 4. 1. 10
Senex, 1. 15. 4, 9: 3. 3. 14: 3. 14. 4: 4. 4. 7: 4. 14. 2
Senex latrans, 5. 10. 7
Seni, 3. 19. 11
Senio debilem, 4. 25. 16
Senis, 2 prolog. 8
Senſerat, 3. 10. 31
Senſibus perturbatis, 2. 4. 11
Senſim queri, 4. 16. 9
Senſit, 3. 14. 3: 3. 19. 11
Senſum communem abſtulit, 1. 7. 4
Senſus, 2 prolog. 10: 4. 4. 30
Senſus teſtamenti, 4. 4. 19
Sententia, 3. 10. 6
Sententiam, 4. 25. 33
Sententiam dixiſſe, 1. 10. 8
Sententiam ſuſtulit, 3. 13. 13

Sententiis variis, 3. 3. 12
Sentiam te dimiſſum, 4. 24. 14
Sentiat, 3 prolog. 3: 4. 7. 2: 5. 2. 9
Sentiebat, 3. 10. 15
Sentiret repulſam, 1. 3. 16
Sentit, 2. 8. 14: 2 epil. 13: 3. 10. 27
Separata, 1. 30. 7
Separatim, 4. 14. 6
Seponit veſtem, 4. 4. 21
Seque exornavit, 1. 3. 6
Sequentes otium, 5. 1. 7
Sequerentur, 4. 5. 7
Sequetur, 1. 5. 9
Sequitur, 2. 7. 6
Seræ pœnitentiæ, 1. 13. 2
Serenam, 4. 16. 5
Sermone ab ipſo, 4. 21. 22
Sero, 4. 14. 10
Servabo morem Senis, 2 prolog. 8
Servans ætatem, 3. 10. 23
Servet propoſitum, 2 prolog. 6
Serviam, 1. 15. 10
Servit, 1. 22. 11
Servitus obnoxia, 3 prolog. 34
Servitutem repperi, 4. 3. 11
Servitutem triſtem, 1. 2. 6
Servulo, 4. 24. 24
Servumque, 2 epil. 2
Seſe, 1. 24. 10: 2 prol. 4: 2. 4. 17: 4. 3. 2: 5. 7. 19
Seſtertia centena, 4. 4. 12
Setoſæ ſuis, 2. 4. 12
Severitatem frontis, 4. 6. 4
Sex, 1. 1. 10
Sexcenties, 4. 25. 20
Si, 1 prolog. 5: 1. 3. 13: 1. 5. 10: 1. 6. 9: 1. 13. 8: 1. 19. 9: 1. 22. 4: 1. 23. 5: 1. 26. 1: 1. 29. 7: 2 prol. 9: 2. 6. 2: 2. 8. 17: 2 epil. 8: 2 ep. 10: 2 ep. 12: 3 prol. 1: 3 prol. 16: 3 prol. 31: 3 prol. 42: 3 prol. 45: 3 prol. 52: 3. 3. 16: 3. 7. 8: 3. 7. 25: 3. 12. 4: 3. 13. 17: 3. 14. 10: 3. 16. 14: 3. 19. 10: 4. 4. 30: 4. 6. 22: 4. 7. 4: 4. 14. 14: 4. 20. 4: 4. 25. 4: 4. 25. 13 & 14: 5 prol. 4: 5 prol. 15: 5 prol. ſec. 6: 5. 5. 45: 5. 8. 3
Sibi, 1. 9. 1: 1. 29. 3: 2. 5. 4: 3. 2. 15. 3. 9. 2: 3. 16. 8: 3. 18. 2: 3. 20. 7: 4. 2. 6: 4. 17. 3: 5. 3. 2: 5. 7. 2: 5. 9. 5: app. 4. 6
Sic, 1. 5. 6 & 11: 1. 11. 14: 1. 25. 6: 2. 6. 16: 3. 5. 4: 3. 7. 4 & 24: 3. 9. 5: 3. 14. 12: 3. 16. 9: 4. 1. 19: 4. 3. 6: 4. 4. 27 & 45: 4. 17. 26: 5. 5. 17: app. 4. 18: app. 5. 7
Sicubi, 5 prol. ſec. 1
Siculum, 2. 5. 10
Sidera, 1. 6. 4
Sidera Ledæ, 4. 24. 9
Significari, 3. 3. 10
Significat, 2. 8. 27: 4. 10. 16: 5. 8. 5
Signum, 4. 5. 7
Silentio, 3. 13. 16
Silentium ipſa fecit expectatio, 5. 5. 15
Siles, 4. 23. 18
Silva, 1. 12. 9: app. 4. 2
Silvas petivit, 2. 1. 12
Silvis, 3. 7. 12: app. 2. 3: 4. 18
Sim, 3. 7. 27: 3 prol. 20
Simile, 1. 29. 8: 4. 23. 9
Similem, 1. 29. 7
Similes habitu, 4. 15. 8
Similes tui, 5 prolog. 17
Simili, 1. 9. 10: 1. 11. 15: 1. 24. 7: 1. 26. 2
Simili gyro, 2. 25. 26
Simili querela, 1. 9. 10
Similis gloriæ, 4. 24. 10
Similis tibi, 4. 19. 15
Similiter, 3. 5. 6
Similius, 5. 5. 34
Simium, 3. 4. 1
Simius ſedit Judex, 1. 10. 6

Simonide, 4. 21. 13
Simonidem, 4. 24. 25, 27
Simonides, 4. 21. 2, 26: 4. 24. 4
Simonidis, 4. 21. 20
Simplices, 3. 10. 54
Simpliciter, 3. 7. 7
Simul, 1. 11. 4: 2. 4. 14: 2. 6. 15: 3. 10. 29: 3. 14. 3: 3. 18. 4: 4. 4. 10: 4. 8. 1, 6: 4. 14. 4: 4. 19. 5: 4. 21. 10: 5. 5. 19: 5. 7. 20
Simulac, 3. 18. 4: 4. 8. 1
Simulacrum ſuum, 1. 4. 3
Simulans, 1. 14. 7: 2. 4. 20: 5. 5. 29
Simulavit iter ad villam, 3. 10. 19
Sin, 2. 9. 15: 3 prolog. 31
Sinceræ, 4. 25. 31
Sinceritatis, 4. 12. 3
Sincerum, 3 prolog. 62
Sine apparatu, 5. 5. 14
Sine labore, 3. 7. 14
Sine mercede, 4. 1. 8
Sine mora, 5. 7. 24
Sine virtute, 3. 6. 11
Singula, 2. 8. 24
Singulæ, 4. 4. 47
Singulas, 1. 2. 25: 1. 31. 11
Singulas horas, 3. 15. 13
Singulis, 4. 4. 27
Singulos, 1. 8. 5: 3 prolog. 49
Siniſtra, 2 epil. 16
Siniſtram, 5. 7. 8
Sinite, 4. 15. 4
Sinon, 3 prolog. 27
Sint, 3. 1. 6
Sinu, 5. 5. 36
Sinum, 5. 5. 16
Sinunt, 3. 16. 11
Sinuque, 4. 18. 3
Sinus Ponti, 4. 6. 10
Sis, 3. 7. 9
Sit, 2. 6. 9: 3. 15. 15: 4. 24. 3: 5. 2. 16
Siti, 1. 1. 2: 3. 16. 15
Sitiens, 4. 8. 5
Sitim, 4. 3. 1
Sitis, 5. 5. 38
Sive, 4. 20. 7
Smaragdi, 3. 18. 7
Societas cum potente, 1. 5. 1
Socii fuere, 1. 5. 4
Socrates, 3. 9. 2
Sol, 1. 6. 3
Sola improbitas abſtulit, 1. 5. 11
Solatio, 1. 9. 8
Sole medio, 3. 19. 8
Solebant, 3. 20. 5
Solebat, 5. 7. 15
Solennis, 3 prolog. 61
Solent, 1. 17. 1: 5. 5. 1
Soleres per te ſumere, 2. 1. 5
Solertia unius hominis, 4. 4. 49
Solertiæ, 1. 28. 2
Solet, 3. 2. 1: 3 9: 5
Solidum decus, 4. 23. 24
Solitæ, 3. 16. 4
Solitus, 4. 3. 1: 5. 7. 5
Sollicitum, 1. 31. 7
Solvit, 1. 2. 3: 1. 17. 7: 4. 4. 33
Solus, 2 epil. 6: 3. 19. 1: 5. 5. 13
Soluto pectore, 3 prolog. 9
Solutus, 3. 7. 20
Somno, 3. 10. 31: 4. 19. 10
Somno inerti, 3 prolog. 55
Somnum capere, 3. 16. 5
Sonare cithara, 3. 16. 12
Sonipes iratus fero, 4. 3. 3
Sono vincor, 3. 18. 9
Sonoque, 1. 2. 14
Sonum citharæ, 4. 19. 20
Sophus, 3. 14. 9: 4. 16. 8
Sopita primo ſomno, 3. 10. 31
Sorbitionem, 1. 26. 5
Sordido perjurio, 4. 19. 24
Spatium diei, 2. 8. 10
Spargeret odorem, 3. 1. 3
Sparſi pulvere, 4. 24. 22

Speciem, 3. 18. 9: app. 3. 2
Species, 1. 7. 2
Spectaculi, 5. 5. 9
Spectatorum, 5. 7. 13
Spectaturi, 5. 5. 26
Specu tartareo, 4. 5. 10
Speculo, 1. 4. 3
Speculum, 3. 8. 4
Speluncam, 4. 19. 3
Spem, app. 1. 2
Sperante, 3. 10. 12
Spernat, 3. 10. 51
Spes fefellit, 3. 5. 9
Spes deluſa, 3. 18. 15
Spiritu culpam lues, 4. 10. 7
Spiritum, 1. 21. 4: 2. 8. 7: 3. 2. 6: 4. 19. 17
Spiritus continetur, 4. 25. 29
Splendebat, 4. 24. 20
Splendorem, 3. 12. 15
Spoliari, 2. 2. 1
Spoliatus, 2. 7. 10
Sponſore, 1. 16. 4
Sponſu, 1. 16. 1
Sponte, 3. 15. 16
Spumantibus, 3. 6. 7
Stabat, 1. 1. 2: 2. 1. 3
Stagni incola, 1. 6. 6
Stagno, 1. 2. 16
Stans, 3. 3. 14
Stant patroni, 3. 10. 37
Stant pro judicio, 5. 5. 2
Statim, 3. 10. 51: 4. 17. 33: 5. 1. 17: 5. 5. 23
Statio ſeparata, 1. 30. 7
Statuam, 2 epil. 1
Stercore, 1. 27. 11: 4. 17. 7
Steriles, 3. 17. 5
Sterquilinio, 3. 12. 1
Stet hoc, 4. 17. 29
Stilo Æſopi, 3 prolog. 29
Stramenta deſunt, 2. 8. 23
Strepitu, app. 2. 3
Strigandum, 3. 6. 9
Stringitque gladium, 5. 2. 8
Strinxerat, 3. 10. 33
Strophis, 1. 14. 4
Student dici locupletes, 1. 27. 2
Studio, 4. 21. 19
Studioſè congero, 4. 23. 13
Studium, 2 epil. 12: 3 prolog. 9
Studui, 2 epil. 6
Stulta, 2. 4. 26: 3. 17. 12: 4. 7. 6: 5. 7. 3
Stulte, 3 prolog. 47: 3. 15. 2
Stulti, 1. 29. 1: 4. 6. 25
Stultis, 1. 23. 1
Stultitia, 1. 14. 18
Stultum, 1. 20. 1: 4. 25. 20: 5. 7. 30
Stultus, 1. 13. 9
Stupor Corvi, 1. 13. 12
Stupore vulgi nobilem, 1. 14. 12
Stuproque turpi, 3. 10. 17
Sua, 5 prolog. 7
Suâ, 3 prolog. 45: 3. 7. 21: 3. 17. 1: 5. 4. 2: 5. 5. 17
Sua exempla, 1. 26. 12
Sua verba, 3. 16. 9
Suadebat Aſino fugere, 1. 15. 6
Suadet, 2. 6. 11
Suæ, 4. 17. 2: app. 1. 2
Suam, 1. 10. 7: 1. 12. 4: 2. 4. 19: 2. 5. 8: 3. 16. 16: 4. 4. 31: 4. 5. 33: 4. 15. 3: 4. 21. 24
Suaves, 5. 5. 42
Suavis anima, 3. 1. 5
Sub conditione, 4. 4. 8
Sub illis, 4. 1. 4
Sub tecto vivere, 3. 7. 13
Subclamant FELICITER, 5. 1. 13
Subdolis, 1. 13. 1
Subeſſe pallio, 5. 5. 18
Subjecti, 1. 19. 2
Subinde, 2. 8. 12
Subita, 1. 23. 7
Subitò, 1. 2. 13: 1. 12. 7

Subitò, 1. 27. 10: 2. 7. 7: 4. 5. 31: 4. 14. 8: 4. 16. 5: 4. 17. 23: 4. 24. 35: app. 4. 13
Subitum, 1. 11. 7
Sublatus inter manus, 5. 7. 10
Sublime, 2. 6. 4
Sublimes, 1. 28. 1
Sublimi., 2 4. 1
Submovet querelam, 2 epilog. 14
Subripi, 4. 10. 6
Subripuiſſe, 1. 10. 10
Subſcribit gratiæ, 3. 10. 57
Subſedit, 3. 10. 20
Subſidium vitæ, 4. 21. 12
Subtiliter, 3. 10. 45
Succeſſus, 2. 3. 7: 3. 5. 1
Succumbit, 3. 14. 9
Succurrat, 1. 2. 28
Sudore multo diffluentes, 4. 24. 23
Sufficì, 3. 10. 12
Sui, 2. 9. 19: 5. 5. 2
Suis, 2. 4. 12: 2. 4. 23: 2. 8. 28: 3. 13. 2: 4. 4. 40: 4. 5. 5: 4. 5. 6: 4. 14. 7: 4. 16. 1: 4. 17. 15: 5. 10. 4: app. 5. 1
Suis ſetoſæ, 2. 4. 12
Sum, 1. 5. 8: 2. 7. 12: 3 prolog. 54: 3. 7. 6: 3. 10. 59
Sum expertus, 5. 2. 15
Sum paratus, 3. 7. 11
Sumere, 2. 1. 5
Sumerent, 3. 17. 5
Sumis tibi, 4. 19. 12
Summa, 4. 4. 44
Summis ſaliens viribus, 4. 2. 2
Summo, 2. 5. 9: 4. 19. 11
Sumus, 4. 9. 5: 5. 10. 9
Sunt, 1. 22. 7: 2. 4. 13, 23: 3. 18. 10, 13: 4 prolog. 5: 4. 11. 1: 4. 15. 8: 4. 21. 14: 4. 24. 13: 5. 1. 5: append. 2. 9
Suo, 1. 3. 2: 3 prol. 53: 3. 10. 11
Suos, 1. 3. 6: 1. 24. 4: 1. 28. 11: 2. 7. 10: 3 prolog. 56: 3. 13. 2
Super, 1. 27. 8: app. 4. 4
Super juvencum, 2. 1. 1
Super obſcœna dicta, 3. 11. 2
Super ſcopulum, 2. 6. 11
Superba, 4. 23. 17
Superbi, 4. 6. 12
Superbia, 1. 3. 4
Superbiæ, 3. 16. 2
Superbiam, 4. 23. 21
Superbiens honore divinæ domus, 5. 7. 38
Superfuit, 2. epil. 6
Superi riſere, app. 3. 6
Superior ſtabat Lupus, 1. 1. 2
Superiores, 4. 17. 18
Superius, 4. 24. 2
Superos fraudas thure, 4. 19. 19
Superſunt, 4. 25. 1: 5. 5. 40
Superûm voluntas favit, 5. 6. 5
Supplex, 1. 28. 12: 2. 8. 9
Supplici, 1. 22. 5
Supra formam humanam, 4. 24. 24
Supra tignum, 1. 2. 19
Sus nemoricultrix, 2. 4. 3
Suſcitat clamores, 5. 5. 28
Suſpendit, 4. 9. 3
Suſpenſo pede, 2. 4. 18
Suſpicio deprimit inſontem, 3. 10. 36
Suſpicione, 3 prolog. 45
Suſtine libellum, 4. 6. 3
Suſtineas, 4. 15. 7
Suſtinens impetum iræ, 3. 10. 25
Suſtinere, app. 2. 1
Suſtineret, 3. 2. 6: 4. 21. 3
Suſtinet jocos, 3. 8. 7
Suſtinete, 1. 2. 31
Suſtinuit notam, 1. 3. 11
Suſtulere clamorem, 1. 6. 4
Suſtulit, 1. 3. 5: 1. 28. 3: 2. 6. 4: 3. 13. 13: 4. 18. 2
Sutor inopia deperditus, 1. 14. 1

Suum, 2 prolog. 6: 3. 13. 15: 4. 10. 2: 4. 17. 30: app. 2. 1

T.

Tabulam, 4. 21. 24
Tace, 5. 9. 4
Taceret, 3. 16. 6
Tacite, 1. 2. 16: 5. 1. 6
Tacito corde, 5 prolog. 3
Tacta invidiâ, 1. 24. 3
Tale, 2. 3. 6: 4. 10. 11
Talem, 1. 2. 9: 3. 13. 13
Tales reliquiæ, 3. 1. 6
Tali dolo, 1. 31. 6
Tali modo, 4. 4. 9
Talis, 3. 4. 4: 4. 23. 22
Talis exempli, 5. 1. 10
Talis tituli, 5 prolog. 4
Talis vir, 3. 9. 6
Tam, 3. 9. 5: 4. 17. 32: 5. 3. 11
Tamen, 2. 5. 5: 2. 9. 11: 3 prolog. 23: 3. 10. 51: 3. 15. 9: 4. 5. 3: 4. 10. 7: 4. 20. 2
Tandem, 1. 8. 7: 4. 17. 8: 3. 19. 4
Tangere ut non potuit, 4. 2. 3
Tangi, 3 prolog. 6
Tanta bonitas, 4. 8. 8
Tanta copia, 4. 25. 6
Tantæ, 1. 24. 3
Tanti, 2. 5. 23: 3 prolog. 4
Tantis malis, 3 prolog. 44
Tanto juſtius, 5. 5. 46
Tanto melior, 3. 5. 3
Tantum, 1 prolog. 6: 1. 28. 6: 3. 2. 16: 4. 19. 9
Tantummodo, 5. 7. 19
Tarda es, 3. 6. 2
Tartareo ſpecu, 4. 5. 10
Taurorum, 1. 30. 2
Taurus, 1. 21. 7: 5. 9. 1
Te, 1. 1. 8: 1. 10. 10: 1. 21. 11: 2. 8. 17: 3 prol 62: 3. 1. 5: 3. 10. 59: 3. 12. 6: 4. 19. 19: 4. 23. 14: 4. 24. 15: 5. 3. 8: 5. 10. 8
Tecto, 2. 8. 7: 3. 7. 13
Tegere quod debet pudor, 4. 23. 17
Telis, 4. 3. 5
Temeritas eſt paucis bono, 5. 4. 12
Temone, 3. 6. 1
Temperat jugum, 3. 6. 6
Temperatæ, 5. 5. 42
Tempeſtas horrida, 4. 21. 9
Tempeſtatibus, 4. 16. 3
Templa, 4. 23. 5
Tempora, 3 prolog. 12
Tempore, 2. 8. 16: 4. 10. 19
Temporis, 4. 4. 18: 4. 25. 12: 5. 8. 7
Tempus, 1. 19. 6: 4. 17. 2: 4. 18. 1
Tendit dolos, 1. 23. 2
Teneas, 5. 8. 3
Teneat, 4. 5. 40
Tenebat, 1. 4. 6: 2. 2. 4
Tenebras diſpulit calumniæ, 3. 10. 42
Tenebris, 3. 10. 26: 3. 16. 4: 4. 19. 10
Tenero, 2. 4. 14
Tenet, 5. 5. 25
Tenſum, 3. 14. 10
Tentans, 1. 23. 4
Tentaret, 4. 7. 4
Tentat, 3. 10. 26
Tenui contentus cibo, 4. 12. 7
Tenuit, 3 prolog. 59
Tenuitas hominum, 2. 7. 13
Tenuitatem vituperat, 1. 12. 6
Tergore diviſo, 2. 1. 11
Tergum, 4. 9. 2
Terminum, 4. 25. 28
Terminum operis, 5 prol. 1
Terram fodere, 2. 4. 8

Terreret feras, 1. 11. 5
Terris, 4. 22. 2
Territæ, app. 2. 7
Territus clamore hoſtium, 1. 15. 5
Terrore offuſo, 2..4. 11
Terruit pavidum genus, 1. 2. 14
Tertia me ſequetur, 1. 5. 9
Tertiam, 4. 4. 6
Tertiam partem, 4. 24. 11
Tertium, 3 prolog. 29
Tertius, 4. 1. 15
Teſta nobili, 3. 1. 2
Teſtamenti, 4. 4. 19
Teſtatur hæc fabella, 1. 5. 2
Teſtes integritatis, 3. 11. 5
Teſtimonio falſo, 1. 17. 6
Teſtis, 1. 17. 4: 3 prolog. 42
Teſtis citatus, 1. 17. 4
Teſtudinem, 2. 6. 4
Tetigerit, 1. 5. 10: 3. 8. 11
Theatro, 5. 5. 10
Theſauro, 5. 6. 6
Theſauros abditos, 4. 19. 4
Theſaurum, 1. 27. 3
Theſſala, 4. 6. 7
Threiſſa gens, 3 prolog. 56
Throno, app. 3. 3
Thure, 4. 19. 19
Tiberius Cæſar, 2. 5. 7
Tibi, 1. 22. 3: 1. 29. 8: 2. 4. 7: 2. 8. 6: 3 prol. 15: 3. 5. 5: 3. 12. 7: 3. 18. 11, 14: 4. 1. 1: 4. 6. 17, 21, 24: 4. 10. 17: 4. 19. 12, 15, 18: 4. 23. 9: 4. 25. 2, 20: 5. 3. 4
Tibiam, 5. 7. 8
Tibiarum macerat jocunditas, 4. 19. 21
Tibicen, 5. 7. 4: 5. 7. 29
Tibicine, 5. 7. 29
Tigillum parvum, 1. 2. 13
Tignumque ſupra, 1. 2. 19
Timeas, 2. 1. 9: app. 4. 13
Timens, 1. 1. 6
Timentes, 3. 2. 15: 4. 17. 11: 4. 17. 18
Timeo iſtum, 3. 6. 5
Timere abſiſtite, 3. 2. 18
Timidus, 1. 15. 4
Timidus comes, 5. 2. 7
Timor, app. 2. 9
Timore, 1. 2. 18: 1. 14. 10: 2. 4. 16: 2. 8. 3
Tinctum cruore panem, 2. 3. 2
Tintinnabulum, 2. 7. 5
Titubanti pede, 4. 14. 10
Tituli, 5 prolog. 4
Togamque puram, 3. 10. 10
Tolerantiam, app. 2. 2
Tolle audacter, 2. 1. 11
Tollere hæc aranea, 2. 8. 23
Tollit, 1. 11. 7: 2. 8. 27
Tollo primam, 1. 5. 7
Tonanti, 3 prolog. 18
Tonitrubus devolutis, 5. 7. 23
Tonſum, 2. 10. 27
Torques ſpiritum, 4. 19. 17
Torquet convivam fame, 1. 26. 9
Torquet ſe, 3. 14. 7
Totam, 1. 5. 11: 4. 4. 8: 4. 16. 10: 4. 17. 11
Totamque flammis arborem circumdedit, 1. 28. 9
Totis naribus, 3. 1. 4
Totis viribus, 1. 11. 7
Toto die, 2. 4. 20: 4. 14. 6
Totum proſternit, 5. 7. 33
Toxicum, 1. 14. 8
Tradam, 4. 4. 2: 4. 24. 3
Tradere famæ, 5 prolog. 6
Tradet luxuriæ domum, 4. 4. 44
Tradidit, 1. 28. 12
Traditum eſt, 1. 25. 4
Traditur, 4. 3. 6
Tradunt ſeſe Miluo, 1. 31. 10
Tragicam perſonam, 1. 7. 1
Trahens, 1. 21. 4: 3. 7. 12
Trahit vitam luxu, 4. 4. 37

Tranſ-

Tranſeunt, 5. 7. 11
Transfertis, 5 prolog. 18
Tranſigit pectus gladio, 3. 10. 27
Tranſiit, app. 4. 4
Tranſit villicus, 2. 8. 13
Tranſlatitio, 5. 7. 24
Tranſtulit, 3 prolog. 37
Traxit, 3. 1. 4: 4. 13. 3
Tremere, 4. 17. 24
Trepidantem, 3. 16. 18
Trepidarent, 4. 5. 3
Trepide concurſans, 2. 5. 2
Tres reliquit filias, 4. 4. 3
Tribuerit, 3. 18. 2
Tribuetis mihi, 1. 5. 8
Tribui, 2 epil. 4
Tribuit, 1. 7. 4: 3. 16. 19
Tribus, 4. 4. 8
Tributus, 4. 24. 3
Triclinio, 4. 24. 28
Triſtem notam, 1. 3. 11
Triſtem fortunæ vicem, 5. 1. 6
Triſtem ſervitutem, 1. 2. 6
Triſtem vitam, 3. 20. 2
Triſti nece, 2. 6. 17
Triſtis, 4. 19. 20
Triſtis eventus, 4. 5. 11
Tritici, 1. 16. 3
Trivio, 1. 27. 11: 5. 6. 1
Trucidat pecus, 3. 2. 13
Trudi, 5. 5. 35
Truſitant mulum, 2. 7. 8
Tu, 1. 10. 9: 1. 16. 6: 4. 6. 1: 4. 21. 13: 4. 23. 3: 5 prol. 14, 17: 5. 9. 4: app. 1. 6
Tua, 1. 3. 16: 1. 9. 10: 2. 8. 19: 4. 25. 17
Tuæ, 2. 1. 10: 4. 6. 4: 5. 2. 16
Tuæ partes, 4. 25. 24
Tuarum, 1. 13. 6
Tuas, 2 epilog. 12
Tuearis domum, 3. 7. 10
Tuentes cauſam, 3. 10. 38
Tugurio, 1. 19. 4
Tui, 3. 12. 4: 3. 16. 11: 4. 19. 18: 5 prol. 17
Tuis, 3 prolog. 38: 3. 3. 17: 3. 6. 4: 4 3. 7: 4. 21. 13
Tulerint nihil, 4. 4. 16
Tuli indigne, 1. 21. 10
Tuliſſe auxilium, 4. 3. 7
Tum, 1. 2. 9: 1. 2. 24: 1. 5. 9: 1. 12. 9: 1. 13. 12: 1. 14. 10: 1. 24. 4: 2. 4. 4: 2. 5. 23: 2. 8. 14: 3. 2. 15: 3. 2. 15: 3. 4. 3: 3. 14. 9: 3. 19. 5: 4. 8. 10: 4. 14. 11: 4. 17. 10: 5. 10. 6
Tumens ſuperbiâ, 1. 3. 4
Tumentes ſaccos, 2. 7. 3
Tunc, 1. 1. 3: 1. 2. 28: 1. 10. 6: 1. 11. 12: 1. 12. 12: 1. 31. 13: 2. 3. 4: 3. 13. 13: 3. 17. 10: 3. 18. 5: 5. 2. 10: 5. 3. 3: 5. 5. 29
Tunica, 2. 5. 12
Tunicis niveis, 5. 7. 37
Tuo, 1. 29. 8: 3. 18. 7: 4. 19. 26: 4. 25. 27
Turba, 3. 19. 7: 4. 4. 1: 4. 4. 29
Turba petulans, 1. 2. 19
Turbæ meæ, 1. 19. 9
Turbam, 5. 4. 11
Turbat beſtias, 1. 11. 8
Turbatos adtrahit, 4. 17. 9
Turbavit vadum, 4. 3. 2
Turbulentam, 1. 1. 5
Turpe, 3. 11. 7: 4. 17. 15
Turpem, 5. 5. 37: app. 3. 1
Turpemque, app. 3. 7
Turpes pœnas, 1. 13. 2
Turpi, 3. 4. 7: 3. 10. 17: 4. 17. 5
Turpiſſimam, 3. 8. 2: 4. 4. 6
Turpiter, 1. 25. 2
Tuſcum mare, 2. 5. 10
Tuta, 1. 28. 7: 2. 6. 16: 2. 7. 13: 4. 16. 5
Tutandum, 1. 31. 1

Tutas, 1. 31. 9
Tutela, 3. 17. 1
Tuto, 2. 4. 17
Tuum, 1. 11. 4: 5. 4. 5
Tuus, 1. 1. 12
Tympana, 3. 20. 7
Tyrannus, 1. 2. 5: 5. 1. 14

V.

VAccà & Capella, 1. 5. 3
Vaces a negotiis, 3 prolog. 2
Vaces uxori, 3 prolog. 12
Vacua loca, 5. 5. 12
Vadi, 1. 2. 13
Vado, 4. 8. 12
Vadum, 4. 3. 2
Vadunt foras, 4. 17. 12
Vagantes liberis paludibus, 1. 2. 10
Vagatur, app. 4. 10
Vagor, 3. 7. 20
Valeas, 4. 1. 19
Valeo plus, 1. 5. 9
Valerent inter homines, 4. 24. 1
Valeret adſequi, 4. 1. 11
Validius, 1. 24. 9: 3. 11. 4: 3. 16. 6
Vana, 4. 15. 4
Vanas exercet minas, 3. 6. 11
Vano, 1. 9. 7
Vanum beneficium, 1. 22. 8
Vanus animus, 5. 7. 1
Varie perleges, 5 prol. 14
Varietas, 2 prolog. 10: 4. 25. 3: 5. 5. 40
Variis, 3. 3. 12: 4. 6. 14
Vaſtando, app. 1. 7
Vaſtans, 3. 2. 14
Vaſti corporis, 1. 5. 5
Vati, 4. 24. 33
Ubere admoto, 3. 15. 7
Ubi, 1. 9. 4: 1. 16. 7: 3. 19. 4: 4. 14. 9
Ubi pro cum, 1. 30. 1: 2. 4. 19: 4. 23. 4: 5. 1. 4: 5. 7. 1
Ubi pro quando, 3. 6. 9
Vectorum, 4. 16. 4
Vehementer vereor, app. 1. 6
Vehementis Canis, 2. 3. 1
Vel majore incommodo, 5. 3. 10
Velim, 2 prol. 11: 3 prol. 48
Velit, 1. 29. 6: 4. 25. 4
Velle, app. 2. 5
Vellem, 5. 2. 11
Vellent, 3. 17. 1
Vellet, 1. 6. 3: 1. 11. 3: 1. 13. 4: 1. 22. 2: 1. 29. 9: 4. 4. 27: app. 5. 7
Veloces, 4. 1. 11: 5. 10. 1
Veloci ſaltu, 3. 2. 10
Velocior hariolo, 3. 3. 1
Venantem viros, 4. 4. 4
Venantum vocibus conterritus, 1. 12. 7
Venari, 1. 11. 3
Venas, 4. 14. 9
Venator dolens, 5. 10. 6
Venatorum fugeret necem, 2. 8. 2
Vendere fructum honore, 3. 17. 7
Vendet cultum, 4. 4. 41
Vendiderint, 4. 4. 47
Venditaret antidotum, 1. 14. 3
Venerant ad rivum eundem, 1. 1. 1
Venêre artifices, 5. 5. 7
Veneri, 3. 17. 3
Venerit, 2. 8. 18: 3. 7. 19: 3. 13. 7: 4. 10. 8
Venerunt, app. 2. 6
Veneunt mecum, 2. 5. 25
Veni, 3. 7. 15: 3. 16. 14
Veniam, 4. 19. 6: 4. 25. 13: 5. 3. 11: app. 4. 6
Veniebat, 5. 1. 13
Venient aliorum vices, 4. 25. 25
Venient feriæ, 3 prolog. 8
Veniente Pluto, 4. 11. 5
Veniet in latibula, 1. 30. 9
Veniet ad me, 4. 25. 11
Venire, 4. 17. 37: 4. 21. 7: 5. 21. 24

Ve-

Venis, 4. 23. 15
Veniſſet in villam, 2. 5. 8
Venit, 1. 21. 5: 2. 6. 7: 3. 5. 6: 3. 18. 1: 4. 1. 7: 4. 7. 3
Venter impletur, 3. 7. 24
Ventitare adulterum, 3. 10. 16
Ventrem continere, 4. 17. 31
Venuſtis hortulis, 4. 4. 34
Vera, 2. 5. 6: 5. 2. 12
Veram laudem, 4. 11. 2
Verba, 3. 3. 15: 3. 16. 8: 5 prolog. 18
Verbis, 1. 11. 1: 2. 6. 14: 2 13. 1: 3. 6. 4: 5. 2. 11
Verboſa commendatio, 2 prolog. 13
Verboſis ſtrophis, 1. 14. 4
Vere, 1. 14. 17: 3. 4. 5
Verendos deos, 4. 10. 10
Vereor, app. 1. 6
Vereri, 1. 25. 8
Veretri, 4. 13. 2
Veris amicis, 3. 9. 7
Veritas eſt exploranda, 3. 10. 5
Veritatis, 1. 1. 9: 3. 10. 43
Verò, 2. 6. 2: 3. 7. 11: 5. 5. 13: 5. 5. 32
Verrem, 5. 4. 1
Verſatur, 2. 8. 19
Verſibus, 3. 15. 18
Verſibus ſenariis, 1 prolog. 2
Verſus, 4. 21. 2
Verſus ſubjecti, 1. 19. 2
Vertiſſet, app. 3. 2
Vertit conſilium, 1. 31. 5
Verùm, 1. 4. 5: 1. 10. 2: 1. 14. 12: 3 prol. 4, 50: 4. 17. 30: 4. 19. 11
Verum, 1. 15. 3: 2 epil. 7: 3. 15. 7: 3. 20. 2: 4. 24. 15: 5. 5. 18
Veſcatur cibo, 2. 6. 13
Veſci ſingulas, 1. 31. 11
Veſpa judice, 3. 13. 3
Veſte, 4. 14. 5: 4. 21. 23
Veſtem, 4. 4. 21
Veſtimentis, 5. 5. 29
Veſtitu adfluens, 5. 2. 12
Veſtra, 1. 14. 15
Veſtræ, 4. 15. 6
Veſtras, 5 prol. 18
Veſtri, 4. 15. 5
Veſtrum bonum, 1. 2. 29
Vetat dimitti, 4. 17. 13
Vetera vina, 4. 4. 35
Veterem injuriam, 1. 21. 6
Veto, 4. 10. 11: 4. 17. 31
Vetuſtas, 4. 21. 10
Vetuſtate elevem, 3. 10. 7
Vetuſtior, 4. 6. 18
Vetuſtis, 5. 1. 97
Vetuſto, 5 prolog. ſec. 7
Vexat, app. 2. 10
Vexata tempeſtatibus, 4. 16. 3
Vi compeſceret, 1. 2. 12
Via media, 3. 14. 5
Viam, 3 prolog. 38
Viam honoris, 2 epil. 3
Viator eſt deductus, 2. 1. 7
Vicem, 3 prol. 14
Vicem fortunæ, 5. 1. 6
Vices, 2. 8. 10: 4. 25. 25
Vicina mors, 4. 25. 19
Vicini furis nuptias, 1. 6. 1
Victi Mures, 4. 5. 1
Victima, 3. 3. 8
Victor, 3. 14. 9: 4. 5. 9
Victorem, 1. 15. 8
Victoris laudem, 4. 24. 5
Victorum, 4. 21. 5
Victum, 3. 16. 4: 4. 21. 25
Victurum, 5. 5. 43
Victus dolore, 1. 8. 5
Vide, 3. 6. 3
Videamur vendere, 3. 17. 7
Videar eſſe moleſtior, 4. 25. 2
Videntur, 4 prolog. 5
Video te paſci ſtercore, 4. 23. 14

Videor acer, 3. 7. 18
Viderat, 1. 7. 1: 2. 8. 21
Videre, 2. 8. 28: 3. 2. 3
Videre mala, 1. 16. 2
Videret eſſe ſpem, app. 1. 2
Videri dum volunt, 2. 2. 6
Videris perdidiſſe quod petis, 1. 10. 9
Viderunt, 1. 20. 3: 4. 17. 10
Vides, 2. 4. 8: 4. 19. 6: 5. 10. 10
Videt, 2. 8. 11: 4. 17. 36
Videtur, 1. 11. 13: 4. 1. 1: 4. 6. 17
Vidiſſet, 3. 12. 4: 3. 14. 2
Vidit, 1. 4. 3: 1. 6. 1: 1. 13. 5: 1. 21. 8: 3. 4. 1: 3. 16. 8: app. 3. 4
Vigilare, 1. 23. 8
Vigilem, 3. 7. 19
Vigilia omni, 3 prol. 25
Vigor ſaltantis, 5. 7. 15
Vile hordeum, 2. 7. 9
Viles nenias, 3 prol. 10
Villam, 2. 5. 8: 2. 8. 3: 3. 10. 19: 4. 4. 23
Villas, 4. 4. 38
Villicus, 2. 8. 13
Vim carminis, 3. prol. 5
Vina vetera, 4. 4. 35
Vincas moribus, 3. 8. 16
Vincet me, 5. 5. 23
Vincis, 3. 18. 6
Vincor ſono, 3. 18. 9
Vindicandam injuriam, 4. 17. 25
Vindicavit, 1. 21. 6: 4. 6. 20: 5. 2. 6
Vindicet dolorem, 3. 10. 28
Vindicta, 1. 28. 2: 1. 29. 10
Vindictam rei parvæ, 4. 3. 10
Vinea alta, 4. 2. 1
Vino devotam, 4. 4. 6
Vinum paret, 4. 4. 41
Violarat manes Deos, 1. 27. 4
Vipera venit, 4. 7. 3
Vir, 1. 18. 4: 3. 9. 6
Vir natus, 3. 8. 11
Vires, 3. 2. 9: 3. 18. 11: 5. 10. 8
Virginale, 4. 14. 12
Viri, 5. 1. 11
Viribus, 1. 1. 9: 1. 11. 7: 1. 21. 3: 4. 2. 2: 5. 2. 15
Virides, app. 2. 8
Viridia læta, 2. 5. 14
Viro forti, 4. 11. 1
Viros, 2. 2. 1
Viros venantem oculis, 4. 4. 4
Virtus exhibet ſolidum decus, 4. 23. 24
Virtute, 3. 6. 11
Virtutem, 4. 11. 3
Virtuti, 1. 13. 13: 2 epilog. 4: 5. 2. 16
Virtutis expers, 1. 11. 1
Vis, 1. 23. 5: 3. 6. 2: app. 1. 8
Vis & nequitia, 2. 6. 3
Viſo, 2. 1. 6
Viſum eſt, 3. 7. 20: 4. 23. 6
Viſum ſeni, 3. 19. 11
Vita, 2. 8. 19: 3. 2. 16
Vitæ, 3 prolog. 15: 4. 17. 2: 4. 19. 7: app. 1. 2
Vitæ ſubſidium, 4. 21. 12
Vitam, 3 prolog. 22, 50: 3. 7. 12: 3. 20. 1: 4. 4. 37: app. 2. 5, 10
Vitans rapinam, 2. 4. 22.
Vitaſſent, 1. 31. 4
Vitavi, 5. 4. 8
Vitemus, 1. 19. 2
Vitiis propriis, 4. 9. 2
Vitulus monſtrabat, 5. 9. 3
Vituperant cœlum, 4. 6. 26
Vituperat, 1. 12. 6
Viva, 3. 16. 19
Vive, app. 3. 8
Vivere ſub tecto, 3. 7. 13
Vivos devorent, 2. 3. 5
Vix invenit, 4. 17. 8
Ulciſci, 5. 3. 4: app. 4. 8
Ulla prudentia, 1. 14. 11
Ulli donas, 4. 19. 13

Ullius rei, 4. 10. 21
Ullo pacto, 2. 6. 6
Ultimi reptant, 5. 1. 8
Ultimum, 4. 19. 3
Ultro, 2. 8. 6: 3. 7. 12
Umquam, 4. 6. 6
Una, 1. 2. 16
Una bibamus, 3. 16. 15
Unam formoſam, 4. 4. 4
Unde, 3. 5. 5: 3. 7. 4, 17: 3. 15. 10
Unguento delibutus, 5. 1. 12
Unguibus, 1. 31. 12: 2. 6. 8
Uniones, 4. 4. 36
Univerſis, 5. 7. 44
Unius hominis, 4. 4. 49
Uno, 4. 4. 1
Unum. 3. 11. 4: 4. 24. 29
Unus, 1. 6. 7: 2. 5. 11: 2. 8. 17: app. 5. 9: 4. 3
Vobis, 3. 18. 10
Voce, 1. 11. 5: app. 4. 11
Vocem edidiſſe, 1. 12. 12
Vocem eſt imitatus, 5. 5. 17
Vocem haberes, 1. 13. 8
Vocem laudari, 3. 16. 16
Vocem miſerit, 3. 18. 4
Vocem miſit, 4. 10. 4
Vocem naturæ exprimit, 5. 5. 33
Vocem oſtendere, 1. 13. 8
Vocem præcludit metus, 1. 2. 26
Vocem premere, 1. 11. 12
Vocent, 3 prolog. 9
Vocibus, 1. 12. 7: 3. 18. 13
Vocis fidem, 4. 25. 9
Vocis meæ, 1. 11. 13
Volans, 2. 6. 7
Volebat, 3 prolog. 35
Voles, 3. 14. 11
Volet malignitas, 5 prolog. 15
Volo, 2. 5. 5: 3. 8. 14: 4. 24. 15
Volucrem peregrinam, 1. 26. 11
Volucri, 5. 8. 1
Volucris parvulæ, 5. 3. 3
Voluerit, 1 prolog. 5: 2 epil. 10: 3. 17. 8
Voluiſſes pati, 1. 3. 14
Voluiſti, 2. 8. 5: 5. 3. 4
Voluit, 3. 15. 18: 4. 21. 7
Volunt, 2. 2. 6
Voluntas ſuperûm favit, 5. 6. 5
Voluntatem ſuam, 4. 4. 31
Voluptas ut ſatiari non poſſit, 4. 8. 9
Volutat ſeſe, 4. 3. 2
Vos, 1. 2. 30: 1. 16. 7: 1. 31. 9
Vota, app. 1. 4
Votum, 5. 4. 2
Urbano ſale, 5. 5. 8
Urbes Aſiæ nobiles, 4. 21. 4
Urbis Rex, 1. 14. 6
Urbs antiqua, 4. 21. 18
Uſu peritus, 3. 3. 1
Uſum bonus conſociet, 4. 10. 21
Uſurpare veſtri ornatum muneris, 4. 15. 5
Uſus, 4. 24. 8: 5 prolog. 13
Uſus fiet longior, 4. 25. 13
Ut acceſſum daret, 2. 1. 12
Ut ajunt, 4. 21. 8: 5. 6. 6
Ut aliis eſſet materiæ ſatis, 5 prolog. 2
Ut careas ſomno, 4. 19. 10
Ut carperent eſcam, 1. 28. 4
Ut comeſſe poſſent, 1. 20. 4
Ut cupiam, 5 prol. 6
Ut darent manubrium, app. 5. 3
Ut delectet varietas, 2 prol. 10
Ut des veniam, 4. 19. 5
Ut deſit, 4. 25. 7
Ut error corrigatur, 2 prol. 3
Ut eſt vulgatus ordo, 4. 24. 32
Ut ex ſapore, 3. 13. 10
Ut expectarem lanium, 3. 15. 13
Ut farina es, 4. 1. 19
Ut fieri ſolet, 3. 9. 5
Ut fœtum deponeret, 1. 19. 4
Ut fortunam, 4. 4. 8

Ut fruaris reliquis, 1. 22. 6
Ut fugeret necem, 2. 8. 2
Ut haberent ſignum, 4. 5. 6
Ut horæ momentum pereat, 3 prolog. 5
Ut illa mihi profuerint, 1. 12. 14
Ut illud extraherent malum, 1. 8. 6
Ut liber animus ſentiat, 3 prol. 3
Ut moris eſt, 4. 24. 5
Ut mos eſt vulgi, 5. 1. 3
Ut niſi noſſem, 1. 11. 14
Ut non offendar ſubripi, 4. 10. 6
Ut non potuit, 4. 2. 3
Ut non ſim liber, 3. 7. 27
Ut novitatem oſtenderet, 5. 5. 6
Ut opprimat, 2. 4. 10
Ut ornatum paret, 4. 4. 42
Ut oſtenderet ſeſe, 5. 7. 18
Ut penderet pœnas, 1. 27. 6
Ut periclo mortis eriperet ſuos, 1. 28. 11
Ut poſitum fuit, 3. 8. 4
Ut poſſet, 4. 14. 7
Ut poſſis fallere alios, 5. 2. 14
Ut præſtes vicem, 3 prol. 14
Ut provocet Simonidem, 4. 24. 26
Ut putavit, 2. 5 20
Ut putentur ſapere, 4. 6. 24
Ut quidam artifices faciunt, 5 prol. ſec. 4
Ut quieſcam, 3. 7. 19
Ut reddas præmium, 4. 25. 8
Ut refecit vires, 3. 2. 9
Ut refecta eſt, 4. 18. 4
Ut res notuit, 5. 7. 37
Ut ſcirent, 2 epil. 3
Ut ſcopulum ſuper, 2. 6. 11
Ut ſcriberet, 4. 24. 5
Ut ſe agnovit captum, app. 4. 11
Ut ſedit throno, app. 3. 3
Ut ſentit tonſum, 3. 10. 27
Ut ſeſe eriperet contumeliis, 4. 17. 3
Ut ſis cuſtos, 3. 7. 9
Ut ſpectatorum mos eſt, 5. 5. 13
Ut ſubeſſe contenderent, 5. 5. 18
Ut ſuccurrat, 1. 2. 28
Ut ſuſtineas, 4. 15. 7
Ut ſuſtineret ſpiritum, 3. 2. 6
Ut taceret, 3. 16. 6
Ut teneat, 4. 4. 40
Ut venerit in dubium, 3. 13. 7
Ut viderunt vultum Jovis, 4. 17. 10
Ut vidit, 1. 21. 8: 3. 16. 8: 4. 21. 26
Ut vincas iſtam faciem, 3. 8. 16
Ut vinum paret, 4. 4. 41
Ut vitemus, 1. 19. 2
Ut voluptas ſatiari non poſſit, 4. 8. 9
Utcunque ſpoliari viros, 2. 2. 1
Uterque, 1. 10. 7: 5. 5. 27
Uti, 3. 8. 14: app. 3. 9
Utile eſt quod facimus, 3. 17. 12
Utiles res, 4. 10. 14
Utiliora quæ contempſeris, 1. 12. 1
Utilis, 3. 14. 11: 4. 3. 8: 4. 25. 18
Utilitas privata, 1. 22. 11
Utilitatem, 4. 1. 4
Utilius homini nihil eſt quam recte loqui, 4. 12. 1
Utinam impleam, 3. 9. 7
Utinam nec umquam, 4. 6. 6
Utriuſque exemplum, 3. 10. 2
Utrumque, 3. 8. 12: 3. 13. 4
Uvam adpetebat, 4. 2. 2
Vulgare amici nomen, 3. 9. 1
Vulgatus ordo narratæ rei, 4. 24. 31
Vulgi, 1. 14. 12: 4. 14. 3: 5. 2. 12
Vulgò eſſe fertur, 3. 3. 2
Vulnere, 2. 7. 12
Vulneris, 2. 3. 3
Vulpecula, 4. 8. 10
Vulpem, 1. 10. 4: 1. 26. 7: append. 3. 3
Vulpes, 1. 26. 3: 1. 28. 8

Vul-

Vulpi tradidit, 1. 28. 12
Vulpinos catulos Aquila quondam ſuſtulit, 1. 28. 3
Vulpis, 1. 1. 35: 1. 7. 1: 4. 2. 1: 4. 19. 1
Vulpis doloſa, 1. 13. 11
Vult, 1. 13. 9: 1. 24. 1, 9: 2. 4. 9
Vultu geris, 1. 13. 7
Vultum Jovis, 4. 17. 10
Vulturius ſuper, 1. 27. 8
Uxorem quondam Sol, 1. 6. 3
Uxorem ſanctam, 3. 10. 30
Uxores, 3. 3. 17
Uxori vaces, 3 prolog. 12
Uxoris crimine, 3. 10. 18
Uxoris cubiculum, 3. 10. 21

X.

XYſtum, 2. 5. 18

Z.

ZOnas, 4. 21. 11

O M I S S A.

C.

Cinœdus ille, 5. 1. 15
Civium, 1. 15. 1

E.

Executus ſum, 3. 10. 59

P.

Poſitum fuit, 3. 8. 4

Hæc lector ſuis locis inſeret, & ſi quid præterea alicubi erratum fuerit, quod leve futurum confido, pro ſua benevolentia emendabit. Nunc addamus & alterum Indiculum,

Et exequamur cœptum propoſiti ordinem.

IN-

INDEX

Eorum, quæ obſervatu digna in notis occurrunt.

A.

AB altis aſtris, pro e ſublimi, pag. 47
Abjectus, de re vili, 91, 97
Abjicere, pro vili pretio vendere, 97
Abire pro mori, 117
Abſyrtus frater Medeæ, 100
Accendere pro irritare, 82
Accidere ad aures, 52
Accipere aliquid in contumeliam, 69
Accommodare ſe humanitati, 82
Acer quid, 67
Acerbus quid, 82, 92
Acti menſes pro exactis, 23
Acuere pro exercere, 37
Ad forum, pro ad judicium, 77
Ad lanium, pro apud, 63
Ad *loci deſignat propinquitatem,* 16, 127
Adeo, diſyllabum, 9
Adfectare, 87
Adfluens veſtitu, 135
Adludere alicui, 88
Admovere uber, 80
preces, 82
Adridere pro placere, 119
Adſcribere ſibi aliquid, 92
legatos, 113
Adſuetus, quadriſyllabum, 54, 102
Advocare fidem, 95
Æetas quis, 100
Æmulatio quid, 51
Æſopus quis, 1. *Aliorum fabulæ ab eo etiam nomen accepere,* ibid. *primus fuit conditor materiæ fabularis,* 2, 119. *natus eſt in Phrygia,* 58. *corpore fuit deformis,* 63. *deriſor hominum,* 79
Æſtimare pro exiſtimare, 63, 113
Ætas media quid, 39
adulta, 73
Æterna baſis, 51
Affectus quid, 57
Aggerare quadrantes, 118
Aggravare curam, 62
Agni maſculi olim parati in cibum, 80
Agni & Lupi diſcordia, 3

Ala-

Alapa quid, 138
Alapæ pro libertate, 46
Albus an ater, *proverbium*, 80
Alere pro promovere, 105
Alii *diſſyllabum*, 60
Aliquando pro quodam tempore, 154
Alius Sejano pro, a Sejano, 57
Altera pro alia, 23
Alticincti qui, 45
Alvei domicilia apum, 77
Alveolus quid, 45
Amans pro amatore, 151
Amicus fidelis, res rara, 70
Amicus malis, pro amans malos, 107
Amphora quid, 59
Anima, de amphora vini, 59
Animalia maſcula in deliciis, 81
nominata ab ea parte, unde maxime cognoſcuntur, 103
Antidotum quid, 19
Antrum pro vinculis, 114
Anus ad armillum, *proverbium*, 59
Apes fucorum inimicæ, 77
Apotheca quid, 96
Aræ perpetuum habebant ignem, 104
Araneum, abſolute, 50
Arca dives, de ſummis opibus, 106
Ardeliones qui, 44
Ardens, de face, 32
Ardere ſiti, 83
Argentum pro argenteis ſignis, 134
Argumentum pro fabula, 48, 102, 105, 110, 138
Argus, homo centum oculis, 50
Artes pro Muſis, 55
Articuli pro nodulis, 158
Artus pro nodis, 158
Arx quid, 5
Aſini bajuli ſarcinarum, 89
Aſſis nummus æneus, 64
Athenæ, urbs nobilis Græciæ, 4
inventrices artium, 58
Attica, Achajæ regio, 51
Atrienſes qui, 45
Atys mutatus in pinum arborem, 84
Auctor quid, 78
Audacter pro libere, 39
Auferre inſolentiam pro omittere, 65
Auguſtus unde, 74. *remittere animum ſolitus*, 79
Aviditas pro avido, 9
Aura pro favore, 145
Auræ pro aëre, 46
Aurarii, favitores, 145
Auritulus pro aſino, 3, 15, 103, 151
Auritus, pro lepore, 3
Axenus, de Ponto, 100

B.

Balantes pro ovibus, 3
Barbatus pro hirco, 3, 103
Baſis æterna quid, 51
Bathyllus mimus, 145
Bidens pro ove, 22, 103
Bilinguis pro fallaci, 43
Bipennis pro ſecuri, 158
Bis mori, 25
Boves frondibus olim paſcebantur, 49
Bruma quid, 124
Bubile unde, 49

C.

Cadavera olim in cineres redacta, 70
Cadere, de partione, 80
Cadus quid, 96
Calamitas pro calamitoſo, 8
Calceare pedes, 20
Calumniari de quo dicatur, 2
Calumniator, de cane, 3, 22
Camara quid, 127
Camelus privatus auribus, 87
Canere aliquem, 120
Canes an in re venatica fœminino genere

nere uſurpentur, 151
Cani colorari ſoliti a veteribus, 40
Canis acer, 67
Canis e Nilo, *proverbium*, 29
Capere, pro trahere in obſequium, 81
pro delectare, 37
Capita pro vita aut ſalute, 20, 34, 62
Carbones pro theſauro, 145
Carpere oſcula, 69
Carpere pro diſcerpere, de cibis, 32
Caſſandra quæ, 71
Caſtor & Pollux, 125, 127
Cathedra quid, 68
Cato pro moroſo, 101
Cavere de quo dicatur, 13
Caverna arboris pro foramine, 41
Cauſæ pro criminibus, 4
Cedere invidiæ, 70
Celebris quid, 10
Centena ſeſtertia quid, 95
Centum oculi, de homine perſpicace, 50
Centumviri quid, 73
Certe pro ad minimum, 46, 144
Ceus inſula, 120
Ciere gemitus, 23
Cinis, 70
Cinædus, de Menandro, 135
Circum caſui ſuo poſtpoſitum, 98
Cirri quid, 45
Citare, vox a judiciis petita, 112
pro vocare, 127
Civitas pro civibus, 5
Clazomene quid, 121
Clitellæ quid, 21
Cæcus pro cæcum faciente, 49
Cædere arbores, 160
Cælo pro in cælum, 106
Cœpit aliquid facere, *formula Phædro uſitatiſſima*, 159
Cogitare pro excogitare, 57
Colligere pro intelligere, 95
Collum detritum, de cane, 67
Color albus relatus inter regales, 148
Commercium pro uſu, 105
Compilare aliquem, 104
Concitus pro celeri, 61
pro perturbato, 154
Concurſare pro huc illuc curſitare, 44
Condere famam, 58
ferrum, 137
Condere pro abſcondere, 43
Condicere, 125
Congerere fuſtes, 60
Conſequi famam, 108
Conſiderare ſe, 68
Conſidère, de judicibus, 113
Conſociare uſum, 106
Conſpirare quid, 5
Conſpiratus paſſive, 5
Conſulere, de juriſperitis, 95
Contendere pro conſtanter affirmare, 22, 119
pro certare, 123
Contineri pro contineri in officio, 37
Contractus quid, 124
Contrarius pro adverſario, 105
Contumax quid, 102
Convicium unde dicatur, 11
Convictus de quibus dicatur, 123
Corcodilus animal Ægyptium, 29
Cornua ramoſa, 17
Cornutus, pro bove, 3
Corpus pro virilitate, 75
Corripere proprie de ſerpente, 6
Corrumpere male quid, 126
Corruptus pro male habito, 50
Cortex pro teſta, 47
Cothurnus quid, 99
Credulitas pro credulo, 43, 73
Crepuſculum quid, 67
Criminari aliquem, 69
Crux ſupplicii genus, 64
Cubile pro luſtro, 42
Cunei quid, 148

Cu-

Cuniculi quid, 115
Cura, de ornatu capillorum, 40
pro opere cum cura elaborato, 52
Curioſus quid, 121
Curſus de navigatione in mari, 120
Cybebe quid, 84, 88
Cybele, 88

D.

Dare aliquem leto. 26
auxilium. 158
partes. 86
pœnas. 18
ſe præcipitem. 155
ſe turpiter. 18
verba. 62
vitam. 127
Dardanus quis, 56
Decedere pro mori, 94
Decurrere vitam, 88
Dedecus naturæ, de aſino, 25
Deduci pro, forte fortuna venire, 38
Defectus annis, 25
pilis, 144
Deflectere a conſuetudine, 108
Dejectus pro proſtratus, 38
Delicium quid, 89
Demetrius Phalereus quis, 134
Demittere pro promittere, 33
Dentes Apri cur fulminei, 25
Deponere, de eo, quod nos gravat, 23
Deprimere naves, 24
Derepere pro deorſum repere, 42
Deriſor, de Æſopo, 79
Deſidère, de metuenti, 43
Deſtringere, de veſtibus, 45
pro carpere, 99
Devocare ad perniciem, 64
Devotus vino, 94
Dicta pro fabulis, 38
Dies pro die ſolutionis, 22
Dignus memoriæ, 119
Dii præmia ferunt hominibus, 114
Diogenes Cynicus, 88
Diſſidens pro contrario, 74
Diſſolvere, de navibus, 121
Diſtringere aliquem, 128
Divitiæ cedunt amicis fidelibus, 70
Divus, de Auguſto, 74
Dolon quid, 65
Dominus, de Tiberio, 45
Domus polita, 96
Domus pro teſta cornea, 46
Dona hoſtium ſuſpecta, 27
Dos quid, 2, 86
Dracones olim cuſtodes reconditarum opum, 116
Ducere ævum pro vivere, 35
Dulcis, de benevolentia, 69
Dum pro donec, 24
Dux, de Tiberio Cæſare, 45

E.

Ebrioſi magis mortui quam vivi, 97
Edere fletus, 13
Efficere iter breve, 87
Effodere oſſa, 31
Elegantia, de cultu, 40
Elevare pro minuere, 72, 92
Eludere canes, 17
calumniam, 57
Emori quid, 11
Eodem, diſſyllabum, 9
Equeſter ordo pro equitibus, 148
Equi nitidi, 66
Eripere contumeliis quid, 112
Error pro errante, 18
pro obſcuritate, 74
Error judicii pro erroneo judicio, 140
Eſſe pro edere, 24
Evertere domum a radicibus, 74
Euxinus, de Ponto, 100
Exarare ſtilo pro ſcribere, 56
Excipere aliquid, pro ſuccedere, 49

Excitari, de venatione. 49
Exemplum pro fabula. 92
Exequi pro narrare. 75
Exerere, pro prodere. 16
Exhibere fidem. 128
Exigere ævum. 116
Exitium pro calumnia. 52
Exitus pro viis elabendi. 16
Exornare ſe alienis plumis. 7
Expedire pro exponere. 79, 95
Expiare quid. 62
Explicare fugam quid. 100
Explicit, *vetus formula.* 36
Exprimere gemitum. 118
Exterere frontem. 25
Extricare quid. 122
Ἔχειν *quid.* 140

F.

F*Abricare naves.* 100
Fabula, de vero & falſo. 2, 44
Fabulæ cur dictæ Æſopiæ. 1
Fabulæ fictæ. 2
Facere convicium. 82
corpus. 66
medicinam. 19
moram. 127
nomen. 21
partes. 10
venaturam oculis. 94
vota. 15
Facies pulcra. 68
Falernus mons & ager Campaniæ. 59
Familia, de ſervis. 50, 73, 87, 122
Faſcia nivea. 148
Faſtidioſe pro difficulter. 56
Fatigare cœlum. 118
Favi quid. 77
Favor, de applaudentibus. 142
Fax quid. 32
Feliciter, *acclamationis formula.* 134
Feneſtra, de quocunque foramine. 18
Feræ capiebantur foveis. 22, 60
Feriæ quid, 54
Ferri rigor pro ferro. 102
Ferrum pro gladio. 73
Ferus, de brutis. 17, 38, 93
Fictilis quid. 108
Fides pro fidem dante. 74
Fingere cauſas quid. 4
Fingere pro ornare. 40
Finire vitam. 155
Firmus de quo dicatur. 159
Fiſcus quid. 47
Fiſtulæ ex oſſibus aſini. 89
Flagellum lentum. 65
Flagitare debitum, dé morte. 128
Flamma pro igne altaris. 105
Flexus pro compendiis viarum. 45
Florere quid. 4
Fodere terram, de apro. 42
Fœcunda novies, de novem fœtus enixa. 55
Fœtus, antiquitus onera. 23
Fors, adverbialiter. 58
Fortuitus penultima longa. 41
Fortuna pro re familiari. 94
pro dignitate. 155
Fortunæ pro fortuna. 111
Fovea ad captandas feras. 22, 157
Fraudare natos lacte. 80
ſe cibo. 117
Fraudator. 21
Frenare pro cohibere. 125
Frequentativa rei difficultatem exprimunt. 44
Frons, pabulum bubus. 49
Frons prima. 90
Fruere quæ laudas, *formula.* 68
Frugi quid. 94
Frui cum accuſativo. 95
Fuci, de vanis hominibus. 78
Fugere aliquem, quid. 97
Fulmen Jovi pro ſceptro. 113
Futilis, de canibus. 114

G. *Gal-*

G.

Galli qui. 88
Gemere, de invidia. 59
Genus pro genere mortalium. 37
Genus fabularum pro fabulis. 56
Gerere decorem. 118
Γέροντες *qui apud Græcos.* 88
Glabri qui. 95
Glandes, olim hominum cibus. 84
Gratuitus, penultima longa. 42
Gratulari. 106
pro gratias agere. 107, 130
Gravis annis. 150
Grex pro armento. 34

H.

Habere, pro habere pecunias. 55, 140
Habere, de re inventa. 141
Habitus quid. 7
Hærere pro obhærere. 98
Harioli quid. 62
Haud recuſare quid. 61
Hebrus Thraciæ fluvius. 58
Hercules quis. 106
Hercule, *jurandi formula.* 4
Hic, pro tunc. 19
Hic eſt, *formula.* 136
Hinniens pro equo. 151
Hippolytus quis. 71
His proſecutus, *formula varie immutata.* 156
Hoc, pro cœlo. 3, 33
Honori & meritis, *formula.* 56

I.

Jacere pro decumbere. 19
Jacere, de contemtu. 31, 76
Jactare quid. 27
Jactare fruſta. 68
baſia. 147
Icere fœdus quid. 35
Ignavus pro imbelli. 34
Ignis petenti non ſolitus negari. 86
ad ſacra deſtinatus non accendebatur ex igni profano. 105
Ignorare aliquem. 135
Ilium. 71
Immolare, de ſacrificiis. 98, 123
Impendere curam alicui rei. 54
Imperatores Romani vocabantur domini. 45
Impetus pro incurſu piratarum. 101
Implicare aliquem quid. 74
Importare luctum. 32
Improbitas pro improbo. 10
Improbus pro crudeli & avaro. 26
pro violento. 38, 102
Imputare beneficium. 26
In plano, pro in ſolo. 42
In conſpectu, pro in conſpectum. 135
In commune, *formula.* 144
Incola ſtagni, de rana. 11
Incuria, de neglectu capillorum. 40
Induci verbis. 47
Iners, de fucis. 77
Iners, pro invalido. 6
Inferre jurgium. 3
Ingemiſcere, pro cum gemitu dicere. 18
Ingenium cœnæ pro artificioſo cœnæ apparatu. 158
Ingenium pro ſcriptis ingenioſis. 53
Inhoſpitalis, proprie de Ponto. 100
Innoxius pro eo qui non nocet. 38
Inſectari al quid. 75
Inſidioſus, de apro. 42
Inſitivus pro notho. 62
Inter aras, pro in aris. 123
Intrare januam. 72
Intritus cibus quid. 30
Invenire pretium operibus. 133
Invenire, in reſpectu ad inopinatum even-

eventum. 105
Invidia pro invidis. 70, 134
Involvere pro tegere. 100
Joci pro fabulis. 2, 37, 57, 99
Ire, de tempore. 146
Iſta, pro aqua, demonſtrative. 3
Jumenta, de equis. 95
Jumenta nitida. 66
Jupiter pater deorum. 11, 107
Jupiter pro ipſius fano. 104
Jurgii cauſa pro jurgio. 3
Juvenca nitens. 66
Juvenis pro puella. 40

L.

Labi, de partione. 80
Laborare quid. 26, 34
Labores viam parant ad cœlum. 106
Laetare incolumis Roma, *acclamandi formula.* 147
Lanificus. 94
Laniger, de agno. 3, 103, 151
Latere pro tutum eſſe. 99
Latibula nemoroſa. 49
Latium pro Latinis. 51
Latrans pro cane. 3, 151
Latrare primam habet longam. 151
Latro, de lupo. 3
Latrones unde dicti. 48
Lavatio quid. 95
Laurus Apollini ſacra. 84
Laus multa. 55
Laxare ingenia artuum. 158
Legere pro eligere. 84
Leges æquæ quid. 4, 81
Lentus quid. 65
Leo animal plenum majeſtatis. 107
Rex ferarum. 157
Levare dorſo, de equo. 43
Levitas quid. 132
Lex, pro conditione. 77
Liber pro vacans a negotiis. 53
pro Baccho. 109
Liberti aliqua ſcientia clari nomen domini ſui operibus ſuis præfigebant. 1
Liberti Cæſaris in magno honore. 1
Libitina quid. 118
Licentia quid. 5
Ligare pro alligare. 98
Limare pro elimare. 74
Linus quis. 58
Liquor pro aqua. 16, 103
Livor pro lividis. 119
Loca ſancta quid. 153
Locare nomen, de debitore. 21
Longitudo colli pro longo collo. 12
Loqui recte. 107
Lucrum dulce. 56
Lucullus quis 44
Luere pœnas. 74
culpam. 105
Lupi & agni diſcordia. 3
Ludere calamo. 90
oculis. 94
Lucerna pro vulgari igne. 105
Luctari cornibus. 150
Luſcinius pro Luſcinia. 85
Luxus pro ebrietate. 96

M.

Magnitudo facit principes periclitari. 99
Magnus, proprium Jovis cognomentum. 112, 156
Maledicere, quid. 4
Maleficus, de eo, qui malum fecit. 40
Malignitas pro maligno. 132
Malum pro damno vel pœna. 10
pro oſſe devorato. 12
Malus pro imperito. 19
Manes. 31
Mare Siculum quid. 44

Tuſ-

Tuſcum. 45
Margo in puteo quid. 103
Mecum, pro domi meæ. 46
Medea quæ. 100
Medentes pro medicis. 151
Medius ſol pro die. 87
Mehercule, jurandi formula. 29, 85
Melos quid. 86, 120
Menander quis. 135
Mercurius quis. 7
Mergere pro devorare. 98
Merito, particula culpam agnoſcentis. 36
Meritum pro bene merito. 12, 81, 156
Metuentes elliptica oratione utuntur. 42
Migrare, prima longa. 151
Minari pro promittere. 122
Minos Rex Cretæ. 101
Miſcere quid. 5
Miſcere, de veneno. 19
Miſenenſis villa unde dicta. 44
Mittere panem. 27, 40, 60
vocem. 86, 104
Mnemoſyne mater Muſarum. 55
Modeſtus pro contentus modico. 38
Moliri fraudem. 103
Momentum. 53
Mons ſummus pro ſumma montis parte. 44
Monſtra hoſtiis procurari ſolita. 62
Mortuo pro in mortuum. 89
Mugientes pro bubus. 3, 151
Μῦθος, *pro fabula falſa & vera.* 2
Mulæ in vehiculis. 65
Mulcare aliquem male. 8
ſimili jure. 29
Muli ad quid olim adhibiti. 47
Mulier in obliquis penultimam corripit. 72
Mulier non rudis. 40
Munera diis data. 104
Mutire. 130
Myron artifex. 134
Myrtus Veneri ſacra. 84

N.

Naris emunctæ homo, de quo dicatur. 62
Narrabit quod quis voluerit, *proverbiale.* 85
Narratio pro fabula. 11, 16
Naſutus quid. 99
Natantes pro piſcibus. 3
Nati, de ranis. 28
de catulis apri. 43
Natura pro natura rerum. 62
Natura ſiniſtra pro adverſa. 52
Natus diis iratis. 117
Neapolis Campaniæ urbs. 44
Nec pro non. 14, 100, 146
Neceſſitas pro ordine naturæ. 81
Nectar quid. 83, 109
Negatio repetita affirmat. 114
Nemoricultrix pro cultrice nemoris. 41
Nemus quid. 34
Nenia quid. 54, 90
Neſcio quis, *formula.* 70
Nihil eſt, *formula.* 67
Nilus Africæ fluvius. 29
Nitere quid. 66
Nitor, pro ſplendore. 18
Nixus pro innixus. 103
Nobilis, de amphora. 59
Nocturnus fur. 27
Nolo iraſcaris, *formula.* 117
Non fugere mortem. 70
Nota pro ignominia. 8
Notare aliquem pro reprehendere. 58
Notus quid. 16
Novi antequam tu natus es, *proverbium.* 150
Noviſſime pro tandem. 79, 106

No-

Novitas, pro novo invento. 141
Nudare pro conſpiciendum præbere. 57

O.

OBnoxius pro poteſtati alienæ ſubjectus. 56
Occaſio cur nuda. 149
Occumbere neci. 91
Occurrere, pro ad aures vel manus venire. 52
Odor pro aromatibus odoratis. 113
Officium pro miniſterio. 54
pro munere publico. 53
Offundere terrorem, de quibus dicatur. 42
Olim, de præterito & futuro. 105
Oliva. 85
Omina læva. 86
Onerare laudibus. 142
Onus naturæ, de fœtu. 23, 80
Opera pro labore. 16
Opera periit, pro inutilis fuit. 46
Opes doctrinæ noxiæ. 56
Oppetere pœnas. 12
Oppugnare cuniculis. 115
Opſonia quid. 118
Opus pro melle. 78
Orare, de legatis. 112
Ordo rei. 127
Orpheus quis 58
Oſcula. 123
Οὗτος ἐστὶ, *Græca formula.* 136

P.

ΠΑίγνια *quid* 89
Pallas quæ 83
olivæ plantationem invenit. 85
Pallium pro toga. 142
Paludes liberæ quid. 5
Parare pro emere. 97
Partes, de litigantibus inter ſe. 77
de ſcenicis. 129
Partes naturæ. 109
Particulones. 132
Partiri caritatem. 69
Parturire. 122
Pater deorum, de Jove. 5
Pati nives. 67
Pati pro contentum eſſe. 8
Patiens injuriæ & patiens injuriam, *quomodo diſtinguantur.* 9
Pavo, avis Junoni ſacra. 85
Pauper, de ſubjecto aliis. 20
Pectines plumbei. 40
Pede ſuſpenſo, pro leni & tacito. 43
Pegma quid. 146
Pelias a Medea occiſus. 100
Pelion mons Theſſaliæ. 100
Peluſium, Nili oſtium. 45
Pendere in novacula, de Occaſione. 149
Pera quid. 104
Peregrina volucris, de Ciconia. 30
Periit, diſyllabum. 46
Perire nece, de quo dicatur. 4
Perſalutare quid. 107
Perſequi, in ſignificatione ſollicitudinis. 32
Perſona quid. 11
Petere urbem, pro proficiſci. 44
Petulans, de quo dicatur. 64
Phædrus Auguſti libertus. 1. *Ejus rara apud veteres mentio.* ibid. *quando vixerit.* ibid. *Uſus eſt quadam libertate in verſibus ſuis.* 2. *Ejus pluſcula interciderunt.* ibid. *paſſim ſibi laudem tribuit.* 55. *in odium Sejani incidit.* 57. *fuit Thrax genere.* 58. *ſenectutis ſuæ nonnunquam meminit.* 60. *ſperavit immortalitatem.* 94. *minatur adverſariis ſuis.* 101

Phrygia, minoris Aſiæ regio. 58
Phryx, de Æſopo. 58
Pierides, nomen Muſarum. 54
Pierius mons Theſſaliæ. 54
Pignus quid. 143
Pinus Cybebæ ſacra. 84
frequens in monte Pelione. 100
Piſiſtratus quis. 5
Plaudentes ſtare ſolebant. 147
Plebes pro plebs. 99
Plutus Deus divitiarum. 107
Poëtæ immortalitatem ſperant. 94
miſcent utile dulci. 9, 90
moleſti ſunt ſuis recitationibus. 144
Ποιεῖν τὴν ἰατρικήν. 19
Polire, quid. 2
Ponere, de ædificiis. 44
de ferculis. 30
de præmiis. 19
de quæſtione. 79
de ſtatuis. 51
Populus arbor Herculi ſacra. 84
Poſitus pro propoſitus. 79
Poſtulare pro accuſare. 73
Potens pro divite. 28
Præſtare vicem. 54
Praxiteles quis. 134
Premere vocem pro tacere. 16
Pretium pro præmio. 12
Priamus quis. 56
Princeps, nomen proprium. 145
Principatus, de quolibet imperio. 20
Principes pro civibus præcipuis. 134
Prior pro melior. 18
Procax quid. 5
Procurare, ſolennis vox augurum. 61
Prodire in ſcenam. 143
Profeſſus pro certo. 100
Prometheus quis. 109
Promitte mihi ad cœnam, *formula.* 126
Propter pro juxta. 46
Proximus culpæ pro reo. 14
Prudentia pro ſcientia. 20
Pulcerrime pro optime. 77
Pulmentarium quid. 68
Pulpitum. 148
Pyctes quid. 125

Q.

QUa *numquam eſt adverbium.* 67
Quadrantes quid. 118
Quanta res pro quanti pretii. 76
Quercus Jovi ſacra. 84
Quercus ſublimis pro ejus ſublimitate. 41
Queri, quomodo conſtruatur. 3
Qui pro qualis. 18
Quia *ultimam ſemper habet brevem.* 10, 71
Quid multa? *formula.* 43
Quidam, particula Phædro uſitata. 158
Quidam, de ignotis. 78
Quidem, quam vim habeat. 107
Quidnam voluiſti tibi? *formula.* 49
Quis pro uter. 28
Quotidianus, ſecunda ancipiti. 42
Quotidie, antepenultima ancipiti. 42

R.

R*Amoſa cornua.* 17
Rapere aliquid ad ſe. 57
Rapere, de celeritate. 146
Raptor, de Miluo. 3
Ratio certa. 132
Receptacula unde. 98
Recidere, prima producta. 87
Reclamare pro iterum clamare. 114
Reddere tempora quid. 54
Redire ad ſplendorem. 76

Reducere pro introducere. 147
Referre pedem retro pro recedere. 38
Referre aliquid ad animum. 88
Reficere vires. 60
Regales opes. 31
Rejicere aliquem pro ei aliquid negare. 38
Rejicere veſtem. 136
Religio de Deo. 104
de judicibus. 77
quid. 31
Reliquas quadriſyllabum. 63, 126
Reperire quid. 2
Reperire ſervitutem. 93
Repræſentare pœnam in ſe. 73
Reprehendere pro retrahere e fuga. 149
Reprimere iram. 33
Reptare. 135
Res bonæ quid. 123
Res pro fabula. 30
pro inſita auctoritate. 37
Res cibi pro cibo. 3, 102
Res eſt in vado, *proverbium.* 103
Res fœminarum quid. 69
Res quid ſignificet. 27
Res quomodo dicatur nos ſequi. 10
Reſes. 135
Reſpectus, *vox Latina.* 139
Reſpicere nihil pro curare. 73
Retorridus quid. 91
Retundere pro refutare. 124
Revocare pro iterum vocare. 30
Rex, de urbis moderatore. 19
Jovis cognomentum. 155
& aliorum deorum. 156
Rigor ferri pro ferro. 102
Robur pro robuſto. 18
Robur ſaxi pro ſaxo. 102
Rotare cervicem. 94
Rugire, vox leonum. 157
Rus pro horto. 96

S.

S*Acrificiis, quadriſyllabum.* 154
Sacrilegium quid. 104
Sacrum pro ſacrificio. 105
Sal pro re jocoſa. 141
Salix lenta. 65
Saltus pro locis venationi aptis. 9
Sanctus pro innocente. 73
Sanctus, de Hercule. 139
Sanguis pro prole. 32
Sapiens de philoſopho. 79
Sarcina, de fœtu. 10
Scilicet, confirmantis particula. 143
Scribere picte. 40
Scurra. 141
Seceſſus verſibus faciendis aptus. 125
Sedare pulverem. 45
Sedere, de judicibus. 14
Sedes arida, de palude. 11
Seducere quid. 72
Sejanus Phædro inimicus. 57
Sella prima in curru quid. 65
Semianimus pro ſemianimis. 14
Semita & Via quid differant. 57
Senex, de Æſopo. 37, 62, 88, 108
Senſus pro judicio. 12
Sententia pro judicio. 72
Sentire pro animadvertere. 50
Servare pro obſervare. 73
Servitus pro ſervo. 56
Servus unus non facit familiam. 87
Severitas frontis. 99
Sexcenties pro pluries. 128
Si, confirmantis particula. 116
Si non faſtidis, *formula.* 83
Si quis manium ſenſus, *formula.* 96
Sibi non liquere, *formula.* 74
Sic valeas, *formula.* 91
Signum in militia murium. 98
Similitudo gignit faſtidium. 38
Simonides quis. 120

habuit

habuit artem ſuam quæſtui. 125
Simpliciter pro aperte. 66
Simul pro ſimulac. 43, 73, 78, 83, 104, 109
Sine mercede. 91
Siniſtra natura pro adverſa. 52
Sinon quis. 56
Socrates quis. 70
ejus luſus cum pueris. 79
Solvere errorem. 96
frenum. 5
Solutus pro liber a curis. 54
Somnia triſtiora procurari ſolita. 62
Somnus pro ignavia. 58
Somnus primus. 73
Sonipes, de equo. 93
Sorbitio pro juſculo. 30
Sordes abjici ſolitæ in triviis. 31
Squamigeri pro piſcibus. 3
Stare, pro decretum eſſe. 114
Stare pro aliquo. 140
de patronis. 14
ſuper aliquem, ſignum victoriæ. 38
Strigare quid. 65
Stringere ferrum. 137
Strophæ quid. 19
Structuræ novæ hominum cenſuris obnoxiæ. 70
Stulte, objurgantis particula. 80
Stupor pro ſtupido. 12, 18
Subſcribere, de quibus dicatur. 75
Subſidere pro commorari. 72
Succumbere, de victo. 79
Suffici pro ſuffectum iri. 72
Summus, de Jove. 116
Super pro præter. 75
Superbus pro potenti. 100
Superum voluntas favit, *formula.* 145
Sus Minervam, *proverbium.* 150
Suſpicio antepenultimam producit. 73
Suſtinere impetum iræ. 73
jocos. 69
libellum. 99
malum. 154
paupertatem. 120
ſpiritum. 60

T.

TAberna. 98
Tabula naufragii. 122
Talis quid. 70
Tangi invidia. 28
Tanto melior, *formula.* 64
Temere, id eſt ſine metu periculi. 29
Temeritas pro audacia. 29
Temperare jugum. 65
Tendere dolos. 27
Tenere pro morari. 58
pro poſſidere. 39
Tentare caput. 73
Tibi dico, *formula.* 117
Timidus, de ſene. 20
Tintinnabula in collis mulorum. 48
Toga pura quid. 72
Tonans, Jovis epitheton. 55
Tondere caput, viris in more poſitum. 73
Torquere pro, ægre alicui facere. 30
Toxicum. 19
Tradere memoriæ. 125
Trahere odorem. 59
vitam. 25, 67, 96
Tranſigere pectus gladio. 73
Tranſlatitium quid. 147
Trepidare pro feſtinare. 98
Tribades. 108
Tribuere honorem. 12, 125
Triclinium quid. 127
Triſtis pro gravi. 5, 8, 47
Trivium quid. 31
Troja Sinonis aſtu capta. 56
Truſitare, vox obſoleta. 48

Tum demum *notat judicii tarditatem.* 18
Turba pro hominum multitudine. 94
Turpitudo de quo dicatur. 68
Tympana ex aſini pelle. 89
Tyrannus, quomodo ſumatur. 5

V.

VAcare uxori. 54
Vadum quid. 92
de fundo putei. 103
Vagari oculis. 94
Varietas adfert delectationem. 38
Ubi, particula in exprobrationibus. 13
Velox, de quo dicatur. 61
Venantes pro venatoribus. 17
Venari viros quid. 94
Venus nata e mari. 84
Verba non ad famam pertinentia uſurpantur ſine ſuppoſito. 134
Verba ſubdola. 17
Verbera lenta. 65
Veſci cum accuſativo. 35
Victima, de tauro. 62
Victor, de Æſopo. 79
Videri, *formula in ſententiis judicum.* 15
Vigilia pro cura. 56
Villicus quid. 50
Vimen lentum. 65
Vinea alta. 92
Violare ſepulcra, grande olim piaculum. 31
Violentia pro violento. 18
Vir pro marito. 23
Vir natus. 69
Virginale. 109
Viridia quid. 45
Virtus pro fortitudine. 15, 66, 137
Vis pro poteſtate & imperio. 6
Vita pro hominibus vitam degentibus. 2
Vita negotioſa. 53
Vexatus, de navi. 111
Vituperare cœlum, *proverbiale.* 101
Vivere, pro immortali gloria vigere. 144
Volantes pro avibus. 3
Voluntas pro teſtamento. 96
Voluntas ſuperum favit, *formula.* 145
Uſurpare quid. 110
Ut pro poſtquam. 92
pro quantum. 17
Utcunque pro quovis modo. 39
Vulturius antique pro vultur. 31
Uxores pro contubernalibus. 63
Uxores repudiari ſolitæ ob rem pudendam. 156

X.

XYſtus quid. 45

Z.

ZOnæ cui uſui. 121

FINIS.

